

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Maupassant, Guy de.; af Guy de Maupassant ;
paa Dansk ved Loulou Lassen ; Illustrationer af
Maurice de Lambert, Træsnit af G. Lemoine.
Masken og andre Fortællinger

Titel | Title:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

København : A. Christiansens Forlag, 1906
299 s. :

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

58, - 309

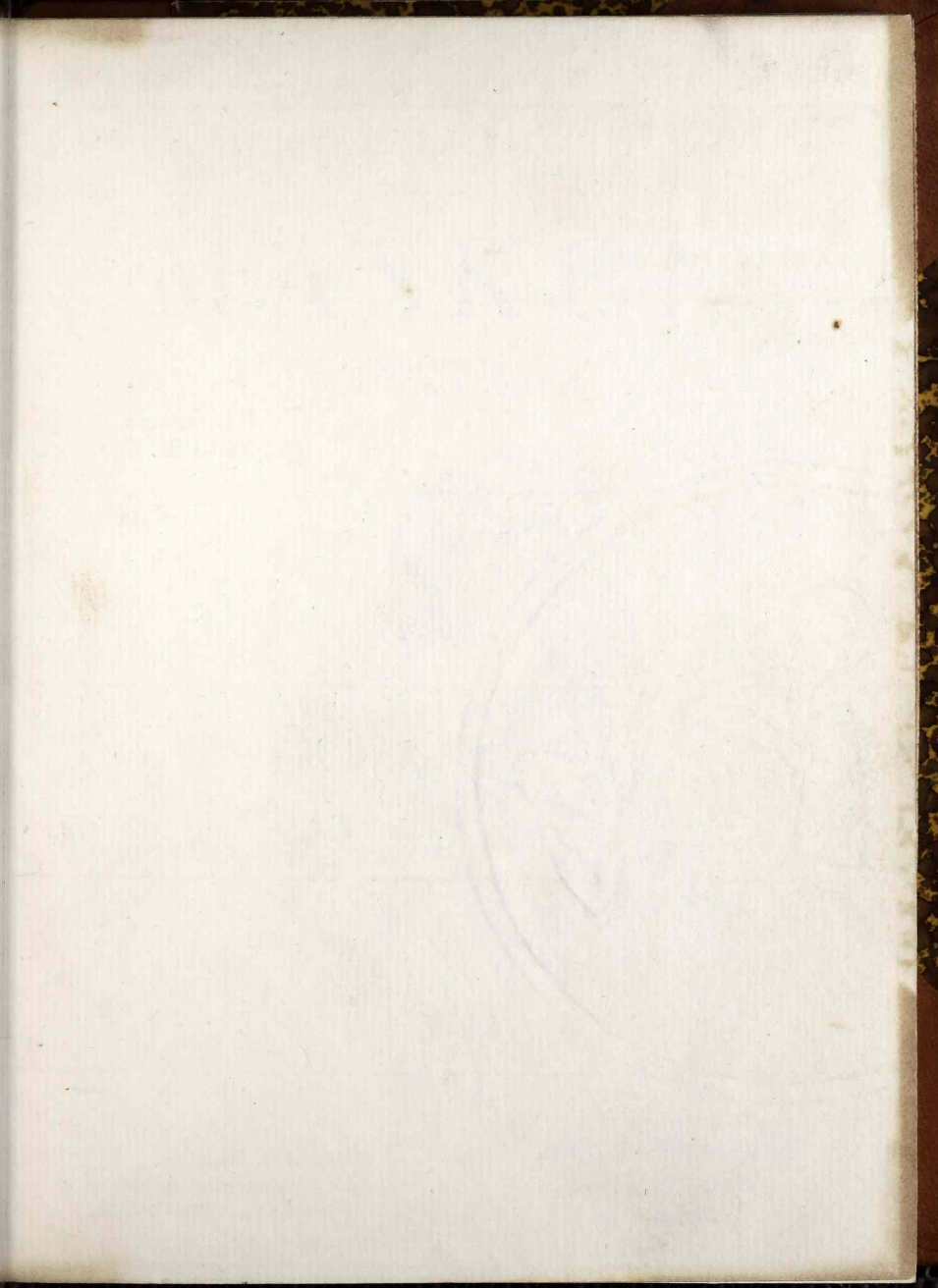
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 58 8°

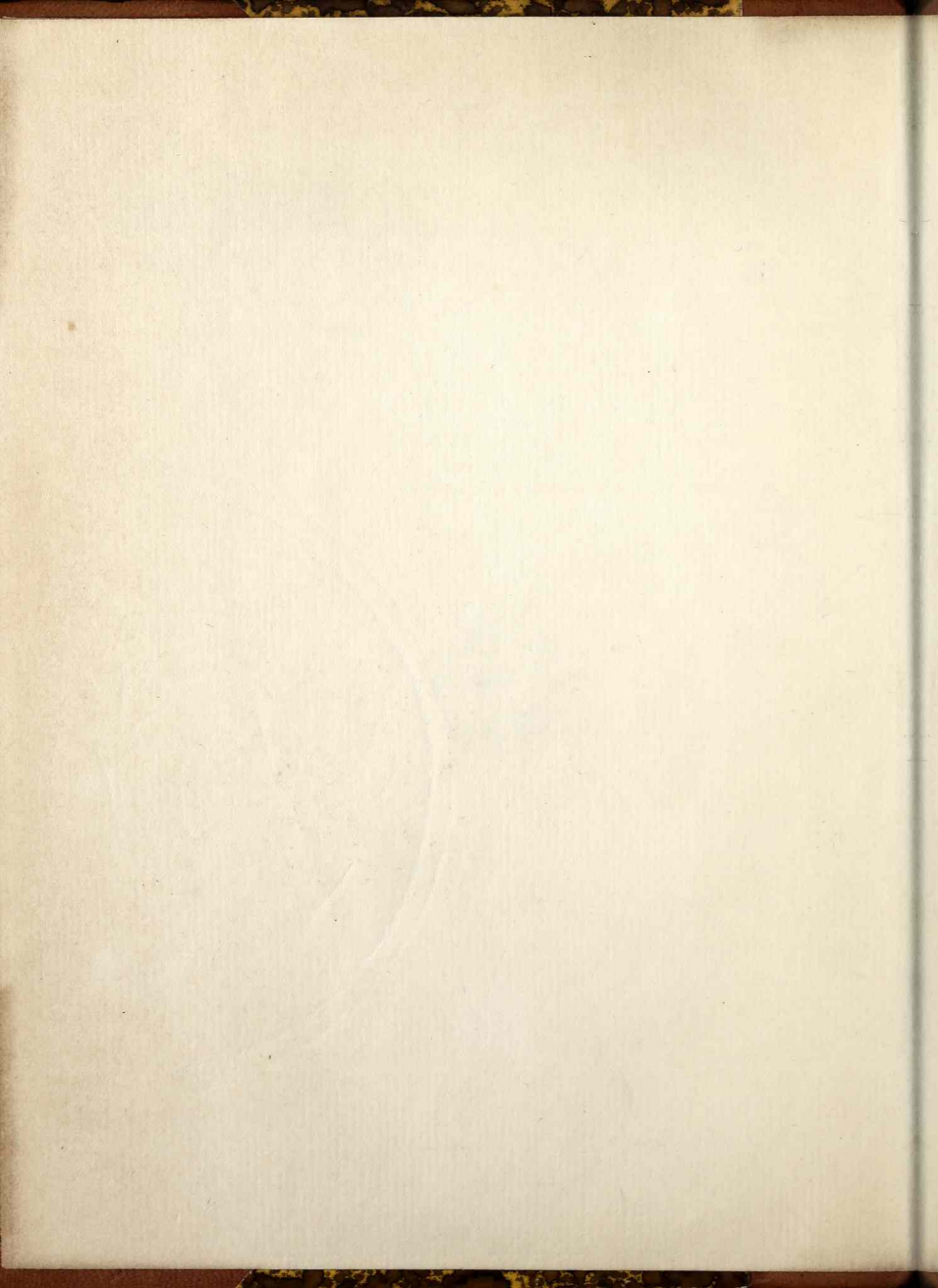

1 1 58 0 8 12141 2

+REX

SAMLEDE VÆRKER AF
GUY DE MAUPASSANT

M A S K E N

Paa Dansk ved
LOULOU LASSEN

Illustreret af
MAURICE DE LAMBERT

Træsnit af
G. LEMOINE

PARIS BERLIN LEIPZIG

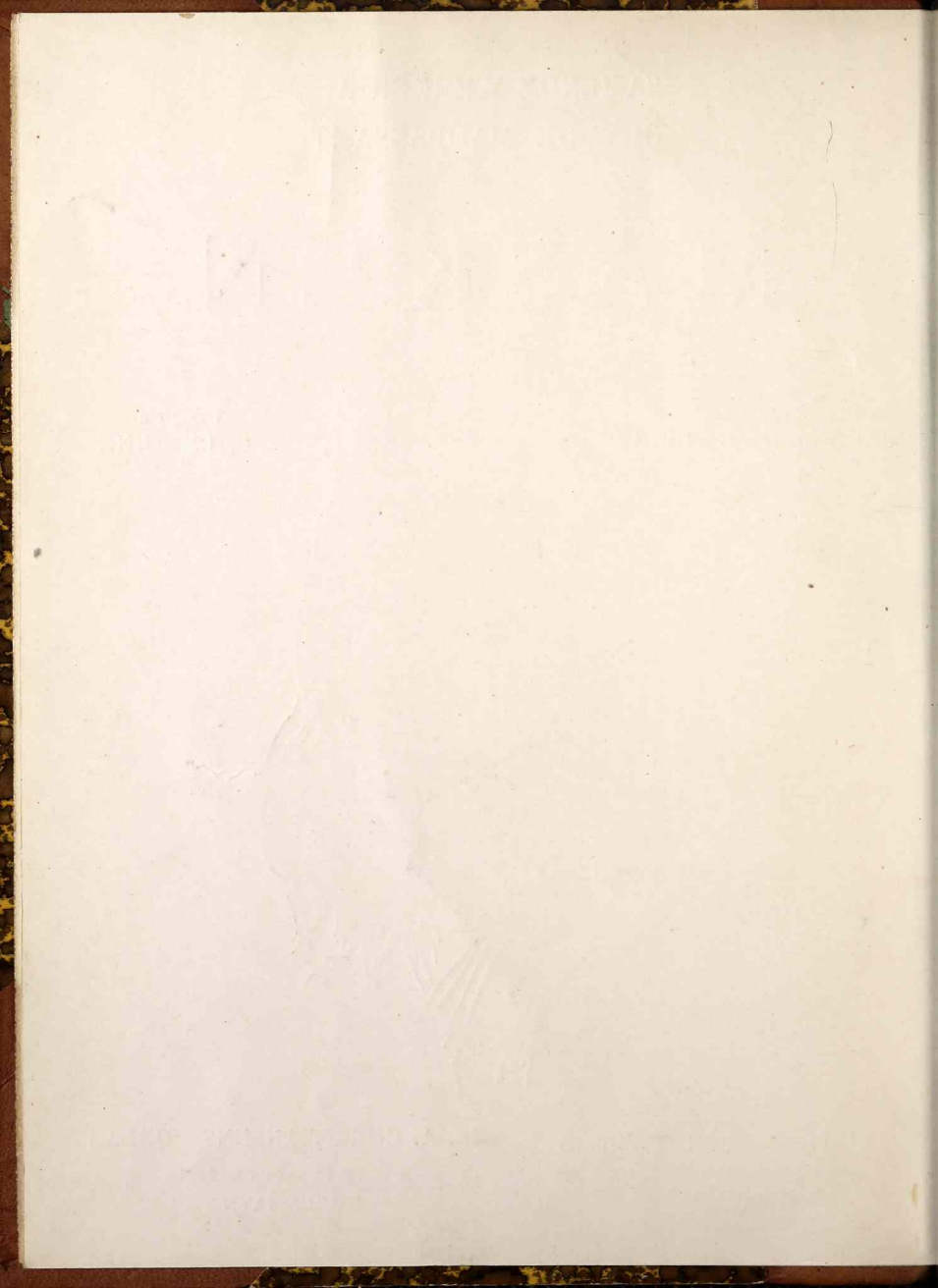
SOCIÉTÉ D'ÉDITIONS LITTÉRAIRES ET ARTISTIQUES

Librairie PAUL OLLENDORFF

fh. A. CHRISTIANSENS FORLAG

(HERMANN-PETERSEN)

KØBENHAVN

MAUPASSANT SAMLEDE VÆRKER

ILLUSTREREDE AF FREMRAGENDE
♦ FRANSKE KUNSTNERE ♦

PAA DANSK VED
LOULOU LASSEN
F. MARCUSSEN

hen A. CHRISTIANSENS FORLAG
(Hermann-Petersen)
KØBENHAVN

156. HEFTE
30 ØRE

Guy de Maupassants Monument i Park Monceau i Paris.

Hermann-Petersen, Kbh.

Subskription modtages i alle Boglader paa

Kapt. DANIEL BRUUN:

KRIG

GENNEM AARTUSINDER.

Pragtværk, illustreret med Kort, Planer, Portrætter, historiske Billeder og Billeder af Krigsredskaber samt Gengivelser af berømte Kunstneres Værker, i alt ca. 800 Illustrationer og ca. 70 Kunstbilag i Tontryk, udkommer i ca. 70 Hefter à 50 Øre. Hvert Hefte indeholder to store Ssidede Ark samt et Kunstbilag.

Intet andet Værk indenfor dansk Literatur er blevet modtaget med mere enstemmig Anerkendelse end dette. I Hundreder af Anmeldelser fastslaaes det, at „Krig“ vil blive et Standard-Værk af høj Rang.

Saaledes skriver:

Berl. Tidende ^{3/11} 06:

Kaptajn Bruun har arbejdet paa dette Værk i flere Aar og selv samlet det meget store Billedmateriale. Han har afsøgt Museerne i Berlin og St. Germain og Fredsmuseet i Luzern, selv fotograferet de mærkeligste Mindesmærker, besøgt alle de større Valpladser og studeret Terrænforholdene samt opsøgt et stort nyt Materiale, snart gennem Memoirer saavel fra Førerne som de Menige, snart ved Samtaler med Øjenvidner til Kampene.

Socialdemokraten:

Det er stort anlagt og tegner til at blive en meget interessant krigshistorisk Billedbog, et Arsenal, hvorfra baade Tilhængere og Modstandere af Krigen vil kunne hente Vaaben.

Vort Land ^{1/11} 06.

Bestandig har Krigen — trods al Tale om Fred — udøvet sin ejendommelige Magt over Menneskenes Sind, og Fortællinger om Krig og Skildringer af Krig har altid været sikre paa at fange Tilhørernes Opmærksomhed og Læserens Interesse. Det kan da betegnes som en særlig god Idé, naar Kapt. Bruun nu er begyndt Udgivelsen af et stort, kulturhistorisk Værk om Krigen og dens Udvikling gennem Aartusinder — — — vor Literatur bliver et stort og betydningsfuldt Værk rigere.

Nyborg Avis ^{25/11} 06:

Forfatterens Navn borger for en paa én Gang sagkyndig og populær Fremstilling.

Odense Avis ^{7/11} 06:

Det er saaledes et Værk, der har Udsigt til at vinde en Mængde Læsere.

Nationaltidende ^{7/11} 06:

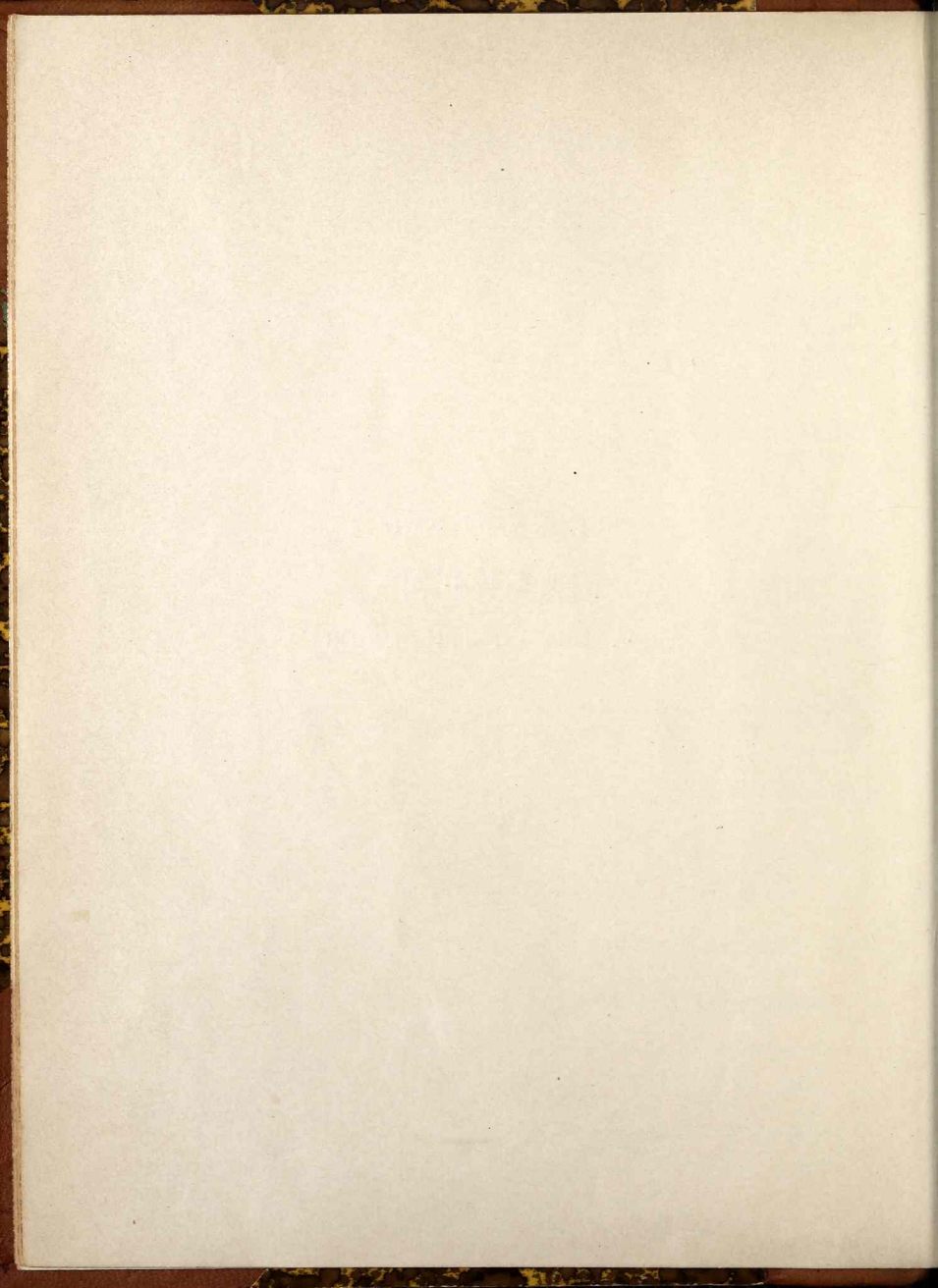
Værket tegner, efter det Indtryk man faar, til at blive overordentlig interessant, og hvad Udstyrelsen angaar baade rigt og nobelt.

Kaptajn Bruuns Skildring er den første samlede Fremstilling, der udgives paa Dansk af Krigen, som den har udviklet sig fra Oldtiden og indtil vore Dage, og den har hverken til Formaal at blæse Fanfare for Krig eller at agitere ensidigt for Fredssagen, men kun at beskrive Krigen, som den var og er — som Historiens mest storslaaede Drama. — — — Det bliver øjensynlig et virkeligt Pragtværk.

GUY DE MAUPASSANT

MASKEN

OG ANDRE FORTÆLLINGER

SAMLEDE VÆRKER

AF

GUY DE MAUPASSANT

MASKEN
OG ANDRE FORTÆLLINGER

PAA DANSK VED LOULOU LASSEN

ILLUSTRATIONER AF MAURICE DE LAMBERT

TRÆSNIT AF G. LEMOINE

KØBENHAVN MDCCCXVI

forhen A. CHRISTIANSENS FORLAG

PARIS BERLIN LEIPZIG

SOCIÉTÉ D'ÉDITIONS LITTÉRAIRES ET ARTISTIQUES

Librairie PAUL OLLENDORFF

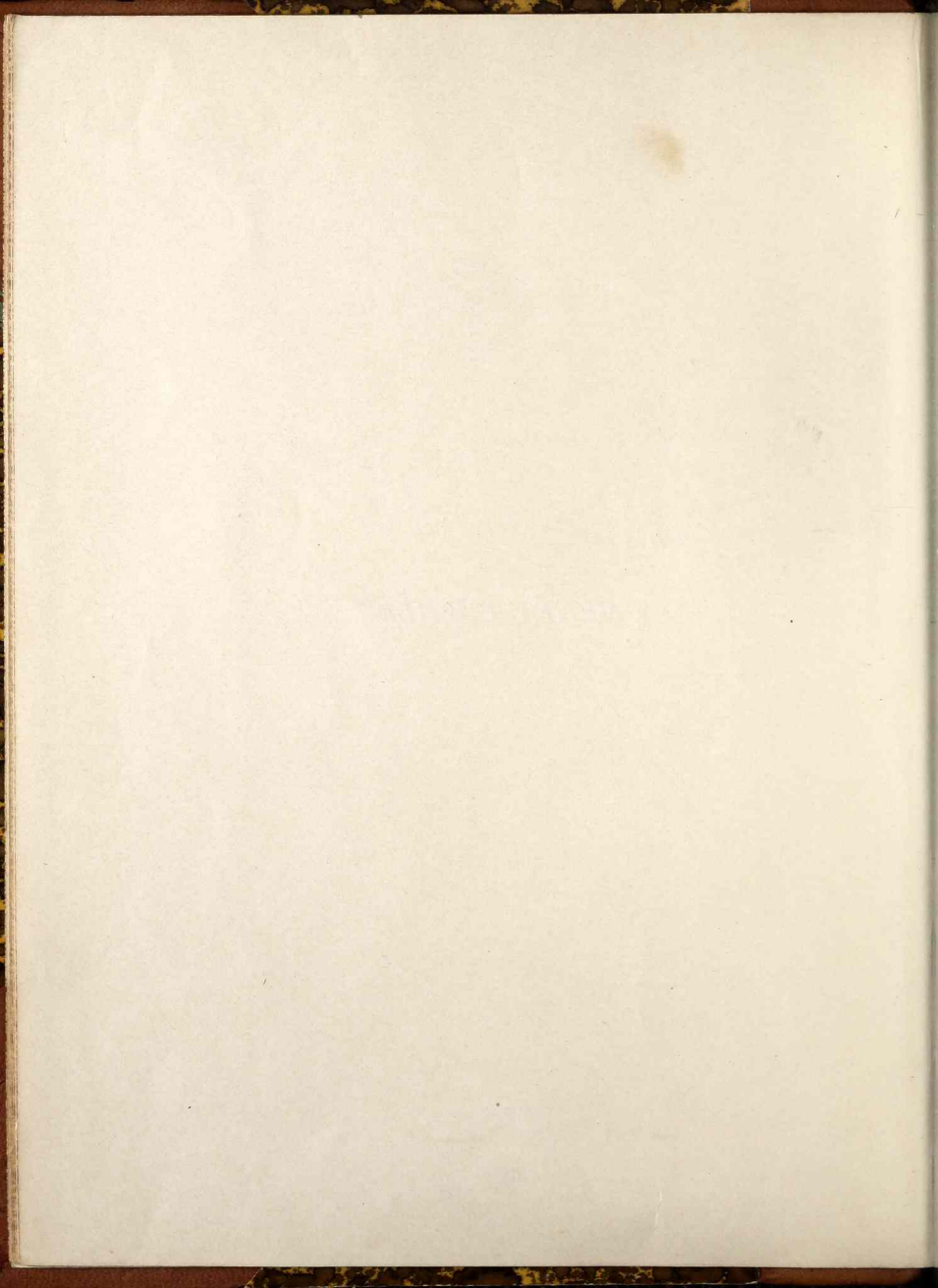

DET HOFFENBERGSKE ETABL.

TIL

HENRY CAZALIS

MASKEN

I Anledning af Midfasten var der Karneval i Elysée-Montmartre. Som Vandet i en Sluseport strømmede Mængden ind i den illuminerede Gang, der fører hen til Dansesalen. Orkestrets vældige Kalden brød løs som et musikalsk Uvejr, trængte ud igennem Tag og Vægge, bredte sig ud over hele Kvarteret og vakte rundt omkring paa Gaderne og selv helt inde i Husene den uimodstaaelige Lyst til at hoppe, danse, blive varm

og more sig, der ^Tslumrer paa Bunden af ethvert menneskeligt Væsen.

Stedets Stangæster kom da ogsaa troligt fra alle Kanter af Paris. Det var Folk af alle Samfundsklasser, Folk, som holder af den grove, støjende Lystighed, der let udarter til plump Sviren. Der var Kontormennesker, Sutenører og Pigebørn af alle Slags, Pigebørn i Bomuldslinnet og Pigebørn i det fineste Batist, rige, gamle, diamantbesaaede Fruentimmere og fattige, sekstensaars Piger, som dirrede af Længsel efter at nyde Livet, kaste sig i Armene paa Mændene og øse Penge ud. En Del elegante, kjoleklædte Herrer, der var paa Jagt efter unge Kvindelegemer, som fristede i deres tidligt afblomstrede Jomfruelighed, slentrede rundt i den ophedede Mængde, medens Maskeradefigurerne omkring dem kun syntes at tænke paa at more sig. De mest berømte af de dansende Par havde allerede samlet en tæt Kreds af Tilskuere omkring deres Spring. Den uroligt bølgende Ring af Mænd og Kvinder, som omsluttede de fire dansende, bugtede sig som en Slange, idet den snart snævrede sig ind og snart igen udvidede sig for at følge Dansens Svingninger. Det saa ud, som om Benene paa de to dansende Kvinder var hæftede fast med Gummifjedre, der tillod dem at gøre de mest forbavsende Bevægelser. Snart slyngede de Benet lige

op i Luften med en saadan Kraft, at man troede, det skulde ryge af, og snart lod de begge Benene glide saa pludseligt ud, det ene foran og det andet bagved, at det var, som om deres Legeme blev delt helt op til Bælttestedet, og i et Sekund hvilede de mod Gulvet i en lynsnar, hæslig og grotesk Skræven.

Deres Kavallerer hoppede og sprang, gjorde Pirouetter og fægtede med Armene, som om det var fjerneløse Vingestumper, medens man under deres Masker gættede deres anstrængte Aandedræt.

En af dem, som havde faaet Plads i en af de mest ansete Kvadriller i Stedet for en fraværende Berømt: „Tøsenes Fryd“, og som anspændte sig for at holde sin utrættelige Dame: „Kalvebenet“ Stangen, udførte saa løjerlige Soloer, at Tilskuerne fulgte ham med lystige, ironiske Tilraab.

Han var meget mager og yderst lapset klædt med en smuk malet Maske over Ansigtet, en Maske med et lille, blondt, krøllet Overskæg og en kruset Paryk.

Han lignede en Voksfigur fra Musée Grévin, en underlig, fantastisk Karikatur paa de bedaarende unge Mænd, der fremstilles paa alle Modetegninger, og han dansede med overbevist, men kejtet Lidenskab og med den mest komiske Iver. Naar han prøvede paa at efterligne de andres Spring, var det, ligesom hans Lem-

mer var rustede fast, han var tung og træg som en Bulldog, der leger med Mynder. De omkringstaaendes spottende Bifaldsraab opmuntrede ham. Ør af Begejstring snurrede han sig rundt med en saadan Fanatisme, at han pludselig midt i sin rasende Fart styrtede med Hovedet forrest over mod Menneskemuren, der et Øjeblik aabnede sig for at give Plads, men straks efter lukkede sig paa ny om Danserens bevidstløse Legeme, der med Ansigtet nedad laa livløs paa Gulvet.

Et Par Herrer samlede ham op og bar ham ud af Salen.

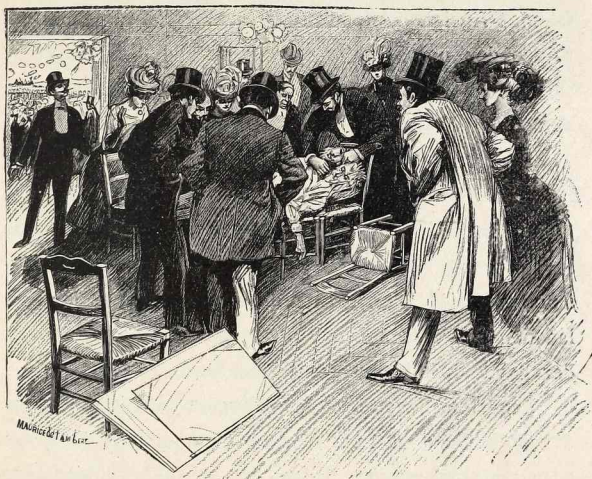
„En Læge! En Læge!“ blev der raabt fra alle Sider.

En yngre, meget elegant Herre i Kjole og med store Perler i sin ulastelige Manchetskjorte banede sig Vej igennem Mængden.

„Jeg er Professor ved Fakultetet,“ sagde han beskedent.

Der blev givet Plads for ham og han trængte ind i et lille Værelse, hvor der var fuldt af Mapper og Papirer som paa et Forretningskontor. Den besvimede var bleven lagt paa nogle Stole. Han var endnu ikke kommen til Bevidsthed.

Doktoren vilde først og fremmest tage Masken af, men opdagede, at den var sat fast paa en meget ind-

viklet Maade ved Hjælp af en Masse smaa Metaltraade, som var stukket igennem Kanten af Parykken, saaledes at hele Hovedet var lukket inde i et helt Stativ, hvis Hemmelighed man maatte kende for at faa det aabnet. Selv Halsen var skjult under en falsk Hud, som gik i umiddelbar Fortsættelse af Hagen og var fastgjort til Skjortelinningen.

Det maatte altsammen skæres over med en skarp Saks; Lægen gjorde et langt Snit fra Skulderen op til Tindingen, tvang den mærkelige Hjælm til Side og fandt indenfor et udslidt, blegt, indfaldent og rynket

Oldinge-Ansigt. Alle de, der havde været med til at bringe den unge, krøllede Maskeradefigur derind, blev saa grebne ved dette Syn, at ingen af dem lo og ingen af dem sagde et Ord.

De stod og stirrede paa det uhyggelige Ansigt, der laa paa Stolesædet; Øjnene var lukkede, nogle lange hvide Haar faldt fra Panden ned over Øjnene og paa Kinderne og Hagen voksede nogle korte, hvide Skægstubbe. Ved Siden af dette stakkels, gamle Hovede laa den smukke, malede Maske, den friske, unge Maske, der havde beholdt sit evindelige Smil.

Langt om længe begyndte Manden endelig at komme til sig selv, men han saa ud til endnu at være saa svag, at Lægen var bange for, at det skulde være farligere, end han først havde tænkt sig.

„Hvor bor De?“ spurgte han.

Den gamle Mand syntes at lede i sin Hukommelse, omsider lykkedes det ham at klare sine Tanker og han nævnede Navnet paa en Gade, som ingen kendte. Lægen maatte derfor spørge ham nærmere ud om Kvarteret. Med det største Besvær og med en famlende Usikkerhed, der viste, hvor forvirrede hans Tanker var, gav han de ønskede Oplysninger.

Lægen tog en rask Beslutning.

„Jeg vil selv køre Dem hjem,“ sagde han.

Han var bleven nysgerrig efter at faa at vide, hvem denne underlige Danser kunde være, og efter at se, hvorledes han boede.

Lidt efter sad de begge i en Droske og rullede langt over paa den anden Side af Montmartres Højder.

Det var et højt, fattigt udseende Hus med en snavset, fedtet Trappe, en af de store Arbejderkaserner, som aldrig bliver helt færdige, som med deres Utal af Vinduer rager op mellem to ubebyggede Grunde, og som huser en Masse pjaltede og elendige Skabninger.

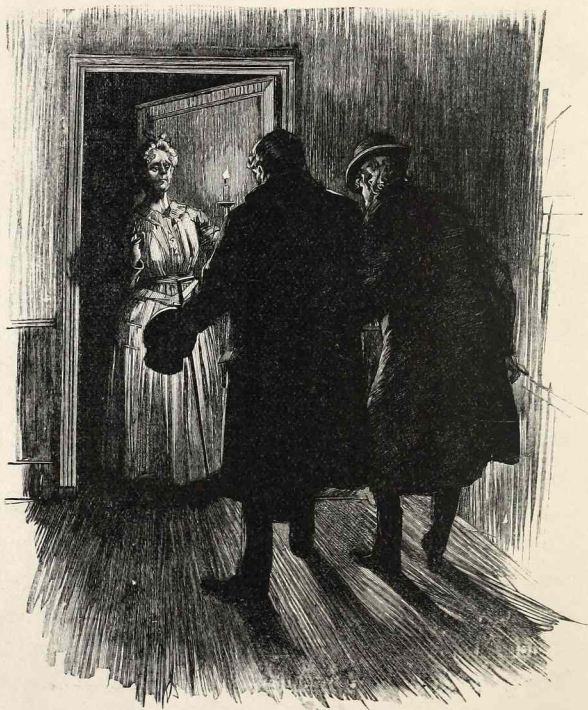
Doktoren klamredè sig med den ene Haand til det klæbrige Rækværk og støttede med den anden den gamle Mand, som lidt efter lidt begyndte at komme til Kræfter.

Han boede helt oppe paa fjerde Sal. Døren, som de bankede paa, blev lukket op og en Kone kom ud med et Lys i Haanden. Hun var ogsaa gammel, men ren og proper; en hvid Natkappe indrammede et benet Ansigt med skarpe Træk, et af den Slags grove, barske og godmodige Ansigter, som plejer at sidde paa stræbsomme og trofaste Arbejderhustruer.

Hun udbød:

„Aa, Gud! Hvad er der sket med ham?“

Da hun med et Par Ord var bleven sat ind i Sagen, blev hun beroliget og beroligede ogsaa Doktoren

ved at fortælle ham, at det ikke var første Gang, at det var hændt.

„Han trænger bare til at komme i Seng, det er det hele, saa sover han, og i Morgen er det ovre.“

Doktoren svarede:

„Ja, men han kan jo næsten ikke tale.“

„Aa, det betyder ikke noget, det er blot, fordi han har drukket. Han har ingenting spist for at være lettere, og saa har han drukket to Glas Absinth for at stramme sig op. Absinth, ser De, det stiver Benene af, men det slaar sig paa hans Hoved. I hans Alder kan man virkelig ikke mere danse saadan. Nej, det ved Gud, man skulde tro, at han ikke var ved sine fulde fem!“

Overrasket spurgte Lægen:

„Ja, men hvorfor danser han ogsaa saaledes, saa gammel som han er?“

Hun trak paa Skulderen, blev rød i Hovedet af Vrede og hidsede sig, efterhaanden som hun talte, mere og mere op:

„Aah ja, det maa De saamænd nok spørge om! Hvorfor? For at man skal tro, at han endnu er ung under sin Maske, for at Kvinderne endnu skal tage ham for en Hjærteknuser og hviske ham deres Tve-tydigheder i Øret, og for at han kan gnide sig op ad dem og lugte til al deres stinkende Pudder og Sminke og Pomade — — — Ja, det er en nydelig Historie! De kan tro, Hr. Doktor, at jeg ikke har danset paa Roser i de fyrre og tyve Aar, det har varet. — — —

Men lad os nu først og fremmest faa ham i Seng, at han ikke skal blive daarlig. Vil De være saa venlig at hjælpe mig? Naar han er i den Tilstand, er det saa svært at tumle med ham.“

Den Gamle havde sat sig paa sin Seng, han stirrede omtaaget frem for sig, og det hvide Haar faldt ham ned over Ansigtet.

Konen saa paa ham med et Blik, der paa én Gang var kærligt og rasende, og sagde:

„Se paa ham, ser han ikke pæn ud af en gammel Mand at være; og saa klæder han sig ud som en ung Laps for at skjule sin Alder! Er det ikke Synd og Skam! Han er virkelig helt køn endnu. Vent lidt, saa skal jeg vise Dem det, inden han bliver lagt i Seng.“

Hun gik hen til Servanten, hvor der ved Siden af Vandfadet og Vandkanden laa et Stykke Sæbe, en Kam og en Børste. Hun tog Børsten, gik tilbage til Sengen, børstede Mandens sammenfiltrede Haar tilbage og fik ham i en Haandevending forvandlet til en smuk og værdig Olding, hvis Hovede med det krøllede Haar, der naaede helt ned til Halsen, kunde tjene til Model for en Maler.

Hun gik et Par Skridt tilbage for bedre at se paa ham og spurgte:

„Ikke sandt! Er han ikke køn af sin Alder?“

„Jo, det er han,“ bekræftede Doktoren, der begyndte at more sig.

Hun tilføjede:

„Saa skulde De bare have kendt ham, da han var fem og tyve! Men lad os nu faa ham i Seng, ellers ødelægger Absinthen ham. Se her, Hr. Doktor, vil De trække i det Ærme? . . . Højere op . . . saadan . . . nu er det godt. . . . Saa skal vi til Benklæderne . . . vent lidt . . . det er bedst, jeg først tager hans Støvler af . . . nu er det i Orden . . . Vil De holde lidt paa ham, medens jeg slaar Tæppet til Side . . . Ja, Tak, saadanne . . . Lad os saa lægge ham ned . . . Hvis De tror, at han flytter sig siden for at gøre Plads for mig, saa tager De fejl. Jeg maa selv se at finde mig et Sted, hvor jeg kan sove. Han er ligeglad, den Drivert!“

Saasnart den gamle Mand var bleven lagt tilrette og dækket til, lukkede han Øjnene, aabnede dem igen og lukkede dem paany, medens hele hans Ansigt udtrykte en tilfreds Beslutning om, at han nu vilde sove.

Doktoren, der betragtede ham med stadig voksende Interesse, spurgte:

„Naa, han gaar saaledes rundt paa Maskerader og spiller ung?“

„Ja, han er med til dem alle, og om Morgen
kommer han hjem til mig i en Tilstand, som jeg ikke
kan beskrive. Men han kan ikke lade være, han maa
derhen og saa tager han Papmasken dør over Ansigtet
for at narre sig selv og andre. For det piner ham,
ser De, det piner ham, at han ikke længere er det,
som han tidligere var, og at han ikke længere kan
fejre Triumfer som i gamle Dage!“

Han var allerede faldet i Søvn og han begyndte
at snorke. Hun saa paa ham med en medlidende Mine
og fortsatte:

„Ja, han har fejret Triumfer! Mange flere end
man skulde tro, Hr. Doktor, mange flere end baade de
fornemme Herrer og alle Tenorsangere og alle Gene-
raler tilsammen.“

„Nej, virkelig? Hvad var han da?“

„Aa, det vil nok forundre Dem ligestraks, fordi De
ikke har kendt ham i hans gode Dage. Første Gang,
jeg traf ham, var paa et Bal, for lige fra han var ganske
ung, gik han paa Baller. Jeg var straks væk, da jeg
saa ham, færdig som en Fisk, der spræller paa Krogen.
Han var saa køn, at man kunde faa Taarer i Øjnene
af at se paa ham. Han var saa sort som en Ravn og
ganske krøllet, og hans Øjne var sorte og ligesaa store

som et Par Vinduer. Ak ja, han var rigtignok smuk. Han tog mig med sig straks samme Aften og siden har jeg aldrig forladt ham, aldrig, ikke saa meget som en Dag, trods alt! Og De kan tro, at jeg har haft det slemt.“

Doktoren spurgte:

„Er De gift med ham?“

Hun svarede ligefrem:

„Ja, det er jeg . . . ellers havde han nok kastet mig væk ligesom alle de andre . . . Jeg har været hans Kone og hans Tjenestepige, alt, alt, hvad han vilde . . . og han har faaet mig til at græde . . . Taarer, som jeg ikke lod ham se! For han fortalte mig, mig, alle sine Eventyr . . . det faldt ham aldrig ind, hvor ondt det maatte gøre mig at høre paa ham . . .“

„Men hvad var han? Hvad levede han af?“

„Det er sandt . . . det glemte jeg at sige Dem. Han var første Svend hos Martel . . . det vil sige en Svend, som han aldrig havde haft Mage til . . . han var Kunstner og han fik ti Francs Timen i Gennemsnit . . .“

„Martel? . . . Hvem er det, Martel?“

„Frisøren . . . den store Frisør ved Operaen, ham, som alle Skuespillerinderne lod sig frisere hos. Ja, de lod sig alle sammen, selv de allerstørste, frisere af Am-

broise, og de gav ham Gratialer, som blev til en hel Formue. Ak ja, Hr. Doktor, alle Kvinder er éns, alle. Synes de om en Mand, saa vil de have ham. Det er saa let . . . men det gør en anden én saa ondt at høre om. For han fortalte mig alt . . . han kunde ikke tie stille med det . . . nej, han kunde ikke. Den Slags Ting volder Mændene saa megen Fornøjelse! Men deres største Fornøjelse, tror jeg næsten, er at tale om det.

„Naar jeg om Aftenen saa ham komme hjem, lidt bleg, men med et tilfreds Smil om Munden og straalende Øjne, sagde jeg til mig selv: „En til! Jeg er vis paa, at han har faaet fat paa én til.“ Saa havde jeg Lyst til at spørge ham ud, en Lyst, der stak mig i Hjertet, og paa samme Tid havde jeg ogsaa Lyst til at slippe for at faa noget at vide, til at hindre ham i at begynde. Og vi saa paa hinanden.

„Jeg vidste godt, at han ikke vilde tie, at han maatte komme frem med det. Jeg kunde se det paa hans Ansigt, jeg kunde høre det paa den Latter, hvormed han søgte at faa mig til at forstaa det: „Jeg har en god Historie i Dag, Madelaine.“ Jeg lod, som om jeg ikke havde lagt Mærke til noget, som om jeg slet intet gættede. Jeg dækkede Bordet, jeg bragte Suppen ind og jeg satte mig lige overfor ham.

„I saadanne Øjeblik var det, som om nogen tog en

stor Sten og knuste min Kærlighed til ham inde i mig. Det gør ondt, kan jeg forsikre Dem, forfærdelig ondt. Men det forstod han slet ikke, det tænkte han aldeles ikke paa. Han trængte til at fortælle det til nogen, til at prale med det, til at vise, hvor efterstræbt han var . . . og han havde kun mig, han kunde sige det til . . . forstaar De . . . ikke andre end mig . . . Saa var jeg naturligvis nødt til at høre paa ham . . . og sluge det . . . som en Gift.

„Han spiste først lidt af sin Suppe, saa sagde han:

„Der er én til, Madelaine.“

„Nu kommer det,“ tænkte jeg. Aa Gud, hvilket Menneske! Hvorfor skulde jeg dog ogsaa møde ham her i Livet!

„Saa snakkede han løs: „Endnu én . . . og hun var min Salighed fiks . . .“ Det var en lille Skuespillerinde fra Vaudevilletheatret eller en lille fra Variétés, eller ogsaa var det en af de store, en af de mest berømte iblandt dem. Han sagde mig deres Navne, beskrev deres Møbler og fortalte mig alt, alt, ja, alt, Hr. Doktor . . . Han kom med Detailler, der ligefrem skar mig i Hjertet. Og han blev ved at komme tilbage til det og begyndte forfra paa Historien lige fra først til sidst, og han var saa glad og fornøjet, at jeg maatte tvinge mig til at le, for at han ikke skulde blive vred paa mig.

„Det kan godt være, at det ikke var sandt altsammen! Han holdt saa meget af at rose sig af sine Bedrifter, at det godt kunde ligne ham at opdigte det hele. Det kan ogsaa godt være, at det virkelig var sandt. De Aftener plejede han gerne at lade, som om han var meget træt, og ligesaa snart vi havde spist, gik han i Seng. Vi spiste nemlig ikke før elleve, for han kunde aldrig komme tidligere hjem, da han havde saa mange Frisurer til Aftenselskaber og Baller.

„Naar han var færdig med Beretningen om sit Eventyr, gik han op og ned i Stuen og røg Cigaretter, og han var saa smuk med sit kønne Overskæg og sit krøllede Haar, at jeg sagde til mig selv: „Det er nok alligevel sandt, hvad han fortalte. Naar jeg er saa fjollet efter ham, hvorfor skulde de andre saa ikke ogsaa være det?“ Aa, jeg havde Lyst til at græde, til at skrige, til at løbe min Vej eller til at springe ud af Vinduet. Men jeg gjorde ingen af Delene. Jeg gik ganske rolig og tog af Bordet, medens han blev ved med at ryge. Han gabede, himmelhøjt, for at vise mig, hvor udmattet han var, og inden han gik til Ro, sagde han en tre, fire Gange:

„Aa, Gud! hvor skal jeg sove godt i Nat!“

„Jeg har dog aldrig været vred paa ham, for han

vidste jo ikke, hvorledes han pinte mig. Nej, han kunde ikke vide det! Han holdt bare af at prale med sine Æventyr som en Paafugl med sin Hale. Til sidst troede han, at de allesammen saa paa ham og var gale efter ham.

„Det var drøjt, da han begyndte at blive gammel.

„Aa, Hr. Doktor! jeg husker endnu, da jeg saa hans første hvide Haar. Jeg blev først saa betaget, at jeg næsten ikke kunde faa Vejret, men bagefter blev jeg saa glad . . . saa glad! Det var stygt, men jeg kunde ikke gøre for det. Jeg sagde til mig selv: „Nu er det forbi . . . nu er det forbi . . .“ Jeg havde en Fornemmelse af, at jeg blev sluppet ud af et Fængsel. Naar de andre ikke vilde vide af ham mere, vilde jeg endelig faa ham for mig selv alene.

„Det var en Morgen i Sengen . . . Han sov endnu og jeg bøjede mig over ham for at vække ham med et Kys, da jeg pludselig oppe ved Tindingen, midt imellem hans Krøller, fik Øje paa et lille Haar, der lyste som Sølv. Det var en Overraskelse! Jeg vilde ikke have troet det muligt! Først tænkte jeg paa at rive det ud, for at han ikke selv skulde se det, men da jeg saa nøjere til, opdagede jeg et til højere oppe. Det var ikke til at tage fejl af, han var i Færd med at

blive hvidhaaret . . . hvidhaaret! Mit Hjerte gav sig til at banke og jeg kom til at svede over hele Kroppen. Men inderst inde var jeg lykkelig og tilfreds.

„Det var grimt af mig at tænke saaledes, men jeg stod op og gjorde med let Hjerte Huset i Stand uden at vække ham. Da jeg var færdig, kaldte jeg paa ham og sagde, da han havde faaet Øjnene rigtig op:

„Ved Du, hvad jeg har opdaget, medens Du sov?“

„Nej.“

„Jeg har opdaget, at Du har hvide Haar.“

„Det gav et Ryk i ham af Ærgrelse, og han satte sig op i Sengen, som om jeg havdeillet ham, og sagde i en onskabsfuld Tone:

„Det er ikke sandt.“

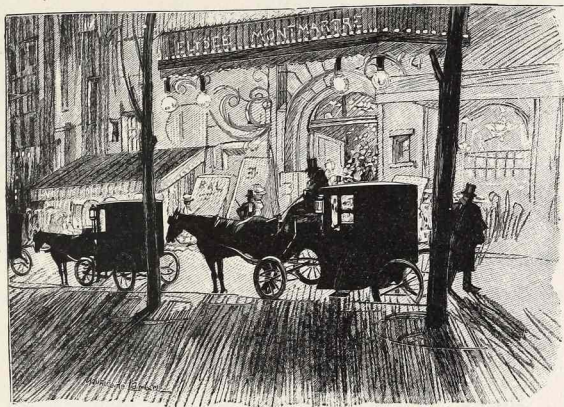
„Jo vist er det saa. De sidder i den venstre Tinding. Der er fire.“

„Han sprang ud af Sengen og løb hen til Spejlet.

„Han kunde ikke finde dem. Jeg viste ham det første, det nederste, der var helt kruset, og jeg sagde:

„Det er ikke saa underligt med det Liv, Du fører. Om to Aar er Du færdig.“

„Jeg talte Sandhed. Det slog til. To Aar efter vilde ingen have kunnet kende ham igen. Hvor en Mand dog hurtig kan forandre sig! Han saa endnu godt ud, men han havde mistet sin Ungdommelighed

og Kvinderne brød sig ikke længere om ham. Det var et drøjt Liv, jeg havde i den Tid! Han var næsten ikke til at holde ud. Ingenting var til Pas for ham, hvad jeg saa gjorde. Han gav Afkald paa sin Stilling for at blive Hattemager. Det kostede en Masse Penge. Saa vilde han være Skuespiller, men det duede han ikke til og saa var det, at han gav sig til at gaa rundt paa alle de offentlige Baller. Han havde dog saa megen sund Fornuft tilbage, at han beholdt lidt af sine Penge. Det er dem, vi lever af. Det kan lige slaa til, men det er ikke store Sager. At tænke sig, at der var en Tid, hvor han næsten ejede en Formue!

„Nu ser De selv, hvorledes han er. Det er som et Raseri, der kommer over ham. Han maa være ung og han maa danse med Fruentimmere, der stinker af Parfume og Pomade. Min egen, stakkels Skat!“

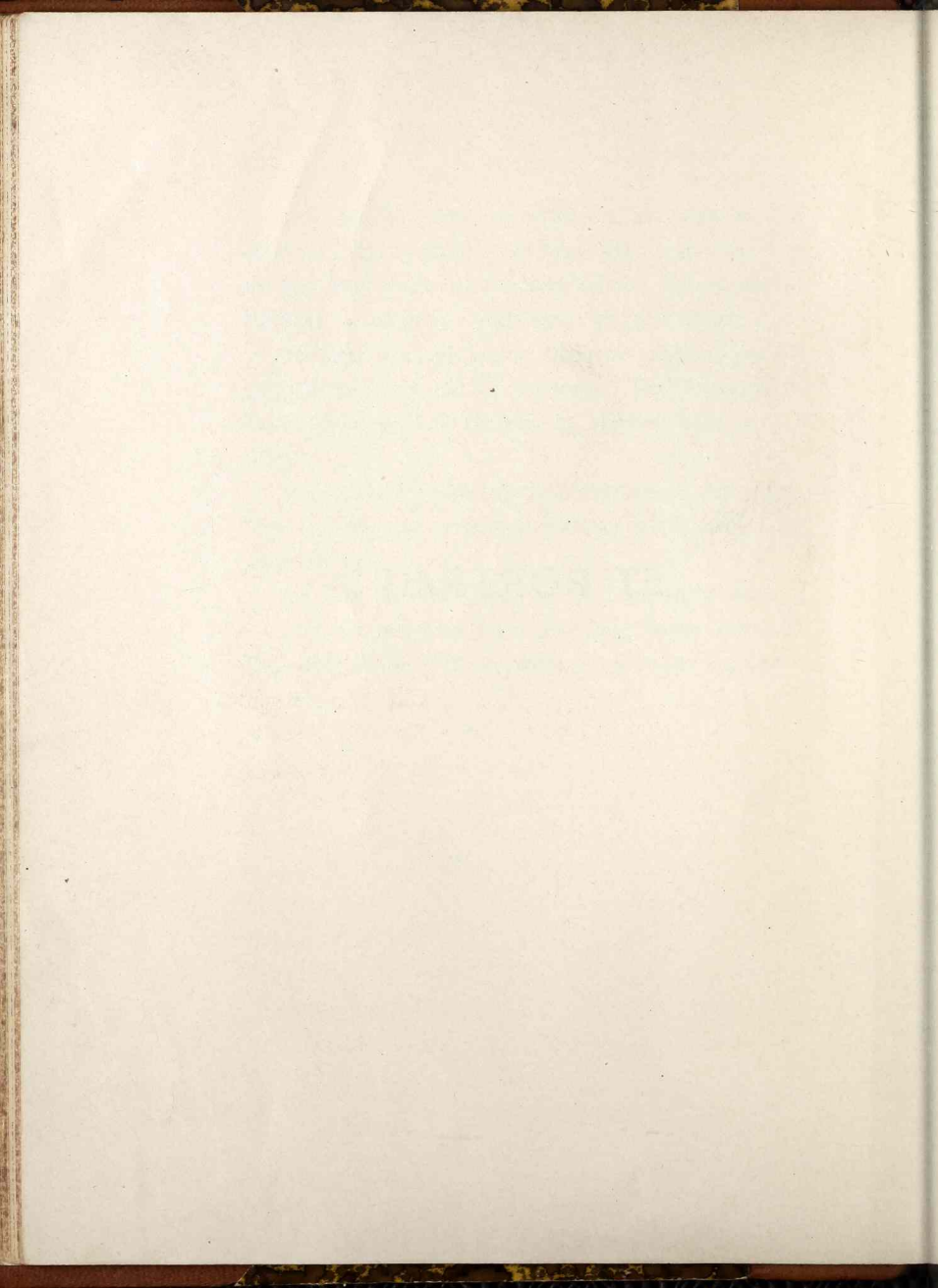
Bevæget og med Taarer i Øjnene saa hun paa sin gamle Mand, der laa og snorkede. Paa Taaspidserne listede hun sig hen til ham og kyssede ham let paa Haaret.

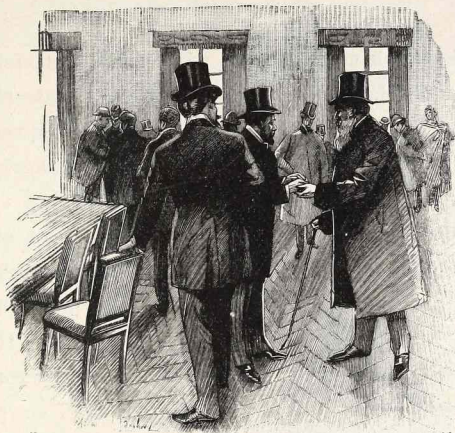
Lægen havde rejst sig og forberedte sig paa at gaa. Han saa paa det underlige Par og kunde ikke finde noget at sige.

Da hun lukkede Døren op for ham, sagde hun:

„Vil De alligevel ikke give mig Deres Adresse? Hvis han skulde blive daarligere, saa henter jeg Dem.“

ET PORTRÆT

ET PORTRÆT

N EJ, se, der har vi jo Milial!“ var der én, der sagde
tæt ved mig.

Jeg saa paa den Mand, der blev talt om, thi allerede
i lang Tid havde jeg haft Lyst til at lære denne Don
Juan at kende.

Han var ikke længere ung. Hans Haar var graat,
men ubestemmelig, urent graat og lignede lidt de Pels-
huer, enkelte nordiske Folkeslag plejer at gaa med;
ogsaa hans temmelig lange, fine og bløde Skæg, der

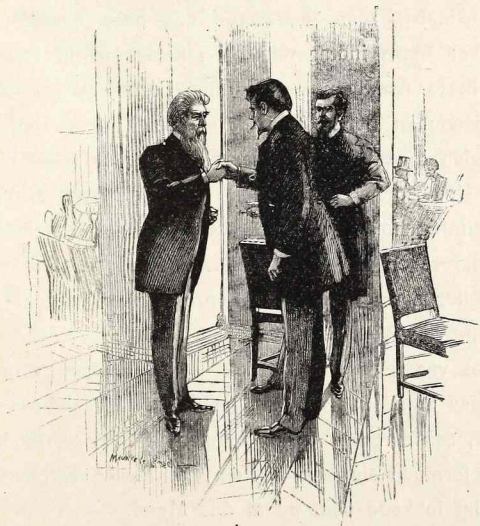
faldt ned over hans Bryst, saa ud, som om det var en Slags Skind. Han var ivrig optaget af at passiare med en Dame; han stod bøjet over hende og talte med sagte Stemme, medens hans Øjne udtrykte en mild, kærtegnende og ærbødigt Hyldest.

Jeg vidste Besked om hans Liv eller rettere med saa meget af det, som andre kendte til det. Han havde flere Gange været Genstand for en vanvittig Kærlighed og hans Navn var indblandet i flere Dramaer. Han blev altid omtalt som en meget forførende, næsten uimodstaaelig Mand. Naar jeg spurgte mig for hos Damerne, der var mest begejstrede over ham, for at faa at vide, hvori hans Magt bestod, fik jeg altid efter nogen Søgen dette Svar:

„Det ved jeg ikke . . . det er en Slags Fortryllelse.“

Han var ærlig talt slet ikke køn. Han havde intet af den Elegance, som man i Almindelighed anser for særlig egnet til at erobre Kvindehjerter. Jeg spurgte interesseret mig selv, hvor hans forførende Evner laa skjult? Var det i hans Aand? . . . Jeg havde aldrig hørt en Bemærkning af ham blive citeret og ingen talte nogensinde om hans Intelligens . . . Laa det i hans Blik? . . . Maaske . . . Eller i Stemmen? . . . Enkelte Mennesker kan i deres Stemme have en egen, sanselig Ynde, som man ikke kan modstaa, ligesom man ikke

kan lade være at spise de Ting, der smager godt. Man sulter ligefrem efter at høre dem tale og Lyden af deres Ord bibringer én den samme Følelse af Velbehag som en Lækkerbidsken.

En af mine Venner gik forbi. Jeg spurgte ham:

„Kender Du Milial?“

„Ja.“

„Vil Du ikke forestille os for hinanden?“

Et Øjeblik senere vekslede vi et Haandtryk og

passiarede sammen mellem to Døre. Alt, hvad han sagde, var korrekt og behageligt uden dog paa nogen Maade at være overlegent. Som jeg havde tænkt mig, var hans Stemme ganske rigtig smuk, blød, kærtegnende og musikalsk, men jeg havde dog hørt de Stemmer, som var mere indtagende og gik dybere til Hjertet. Man hørte paa ham med samme Fornøjelse som den, hvormed man betragter en rislende Kilde. Der udkrævedes ingen Tankeanspændelse for at følge ham, ingen Underforstaaelser hidsede éns Nysgerrighed, ingen Forventning holdt Interessen vakt. Hans Konversation var snarere en Hvile, den tændte ingen Lyst til at svare igen eller sige imod, men henrev heller ikke til Begejstring.

Det var iøvrigt ligesaa let at svare ham som at høre paa ham. Svaret kom ganske af sig selv paa éns Læber, saasnart han hørte op med at tale, og Sætningerne formede sig, som om det, han havde sagt, ganske naturligt lokkede dem ud af éns Mund.

Der var én Ting, der hurtig slog mig. Jeg havde kun kendt ham i et Kvarter og jeg havde en Følelse af, at han var en af mine gamle Venner, og at alt hos ham var mig kendt og tilvant: hans Ansigt, hans Bevægelser, hans Stemme og hans Meninger.

Vi havde kun talt nogle Øjeblikke sammen og han

var allerede trængt ind i min Fortrolighed. Alle Døre var aabne imellem os, og hvis han blot havde spurgt mig, vilde jeg have fortalt ham Ting, som man ellers kun udleverer til sine bedste og ældste Venner.

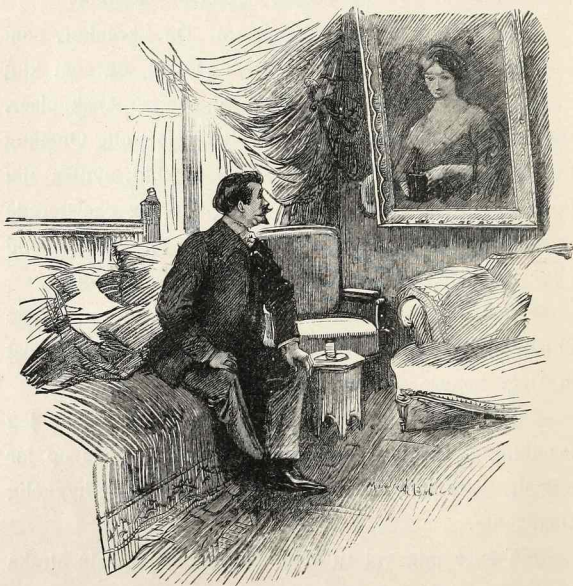
Der var sandelig et Mystorium. De Skranker, som spærrer to Mennesker ude fra hinanden, og som kun Tiden, naar først gensidig Sympathi, samme Anskuelse, samme aandelige Kultur og en stadig, fortrolig Omgang har løsnet dem, formaar at styrte omkuld, syntes slet ikke at eksistere mellem ham og mig og eksisterede formodentlig heller ikke mellem ham og alle dem, Mænd eller Kvinder, som Tilfældet førte paa hans Vej.

Efter en halv Times Forløb skiltes vi, idet vi lovede hinanden at ses ret ofte. Han indbød mig til Frokost to Dage senere og gav mig sin Adresse.

Da jeg havde glemt, hvilken Tid det var, kom jeg for tidligt. En tavs og korrekt Tjener lukkede op for mig og viste mig ind i en lidt mørk, rolig og hyggelig Dagligstue.

Jeg følte mig vel til Mode derinde og havde straks en Fornemmelse af, at jeg var hjemme. Hvor mange Gange har jeg ikke lagt Mærke til den Indflydelse, som et Hjem kan have paa ens Karakter og paa ens Aand. Der er Stuer, hvori man altid føler sig dum, og der er andre, hvori man tværtimod føler sig oplagt. Nogle

gør én forstemte, selv om de er lyse, hvide og forgyldte, medens andre sætter én i godt Humør til Trods for, at de er betrukket med mørke, stilfærdige Stoffer.

Vore Øjne kan ligesom vort Hjerte føle sig tiltrukne eller frastødte; ofte trænger det ikke ind til vor Bevidsthed, men det sætter alligevel i al Hemmelighed sit Præg paa vort Humør. Møblernes Harmoni, Væg-

genes Udsmykning, Stilen i Helheden indvirker øjeblikkelig paa vore Tanker ligesom Luften paa Havet, i Skovene eller i Bjergene indvirker paa vort Legeme.

Jeg satte mig paa en Divan, der næsten var helt begravet under Puder, og jeg følte mig straks støttet og blødt afstivet af alle disse smaa silkebetrukne Dunsække, som om dette Møbel paa Forhaand havde været afpasset efter Formen af mit Legeme.

Saa saa' jeg mig omkring i Værelset. Der var ikke noget særlig fremtrædende i Stuen. Overalt var der smukke, men fordringsløse Ting, enkle og sjældne Møbler, orientalske Gardiner, der ikke saa ud, som om de kom fra Louvres Magasiner, men fra det Indre af et Harem, og ligeover for mig et Kvindeportræt. Det var et Billede af Middelstørrelse, der saa's kun Ansigtet, den øverste Del af Kroppen og Hænderne, som holdt om en Bog. Hun var ung, barhovedet, med Haaret i en glat Skilning, og om hendes Mund laa et lidt sørgmodigt Smil. Var det, fordi hun intet havde paa Hovedet, eller var det, fordi hele hendes Holdning var saa naturlig, aldrig har noget Billede forekommet mig at høre til den Grad hjemme i en Stue som dette Portræt. Næsten alle de Kvindeportrætter, jeg ellers har set, har været opstillede, hvad enten Damen er i elegant Aftentoilette med en klædelig Frisure og et

Udtryk, der viser, at hun tænker paa først at tage sig ud for Kunstneren og derefter for alle dem, der skal se Billedet, eller hun i en omhyggelig studeret Hjemme-drugt indtager en bekvem, skødesløs Stilling.

Nogle af dem staar op, majestætiske i al deres Dej-lighed og med en Mine saa stolt, at de sikkert ikke længe har kunnet beholde den i det daglige Liv; andre smiler sødladent i Lærredets Ubevægelighed; men alle har de et eller andet, en ren Ubetydelighed, en Blomst, et Smykke, en Kjolefold, et Træk om Munden, som man føler, at Maleren har anbragt for Effektens Skyld. Hvad enten de har en Hat, et Kniplingstørklæde eller slet ingenting paa Hovedet, har man altid Forneemmelsen af, at der er noget hos dem, som ikke er naturligt. Hvilket? Det kan man ikke sige, fordi man ikke har kendt dem, men man føler det. De ser ud, som om de var i Besøg et eller andet Sted hos nogle Mennesker, som de gerne vilde have skulde synes om dem, og for hvem de helst vil vise sig til deres Fordel; de har derfor forud nøje indstuderet deres Holdning, hvad enten den er beskeden eller stolt.

Hvad kan jeg sige om hende her! Hun var hjemme og hun var alene. Ja, hun var alene, thi hun smilte, som man smiler, naar man i Ensomhed tænker paa noget mildt og vemodigt, og ikke som man smiler,

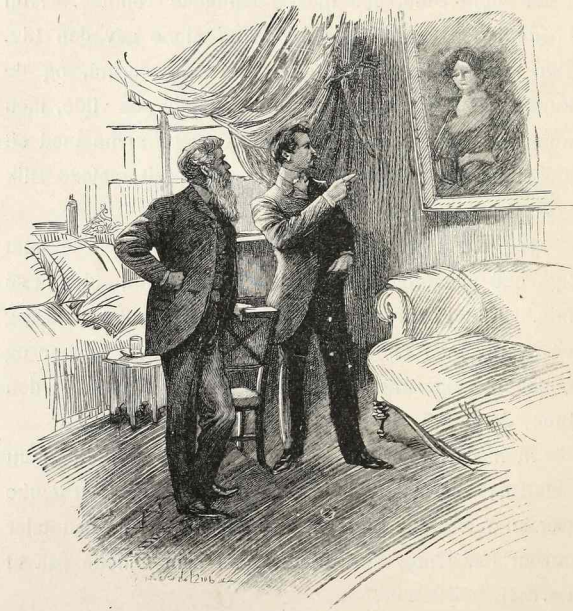
naar der er nogen, der ser paa én. Hun var til den Grad alene og hjemme, at hun skabte Tomhed om sig i den store Stue, den mest ubetingede Tomhed. Hun boede i den, hun fyldte den, hun alene gav den Liv. Der kunde komme mange Mennesker derind, og de kunde allesammen tale, le og synge, om de vilde, men hun vilde alligevel blive ved at være alene med sit ensomme Smil, hun alene vilde med sit malede Blik gøre Stuen levende.

Jeg har aldrig set Mage til dette Blik. Det faldt lige ned paa mig, kærtegnende og bestemt, uden at se mig. Alle Portrætter ved, at de blive betragtede, og de svarer med Øjnene, med Øjne, der ser, tænker og følger os, lige fra vi kommer, og til vi forlader den Stue, de bor i.

Men dette Portræt saa mig ikke, saa intet, skønt dets Blik var rettet lige paa mig. Jeg kom til at tænke paa en mærkelig Linie af Beaudelaire, hvori han taler om et Par Øjne, der drager ham som Øjnene paa et Portræt.

Jeg følte, at disse malede Øjne, som havde levet, og som maaske levede endnu, drog mig uimodstaaeligt til sig med en underlig, ny og forvirrende Magt. Aa, hvilket uendeligt Trylleri, saa blødt som en Brise, der glider hen over Siv, saa daarende som en Himmel, der

dør i lilla, rosa og blaat Tusmørke, og saa vemodigt som Natten, der bagfra lister sig frem, udgik der ikke

fra denne mørke Ramme og de uigennemtrængelige Øjne! Disse Øjne, Øjne, der var skabte af nogle Penselsstrøg, gemte paa Mysteriet om alt det, der synes at være og ikke eksisterer, om alt det, der kan aaben-

bares i et Kvindeblik, om alt det, der faar Kærligheden til at spire frem i os.

Døren gik op, og Milial kom ind. Han undskyldte, at han kom for sent, og jeg undskyldte, at jeg var kommen for tidlig. Saa sagde jeg:

„Er det indiskret at spørge Dem om, hvem den Kvinde er?“

Han svarede:

„Det er min Moder. Hun døde, da jeg var ganske ung.“

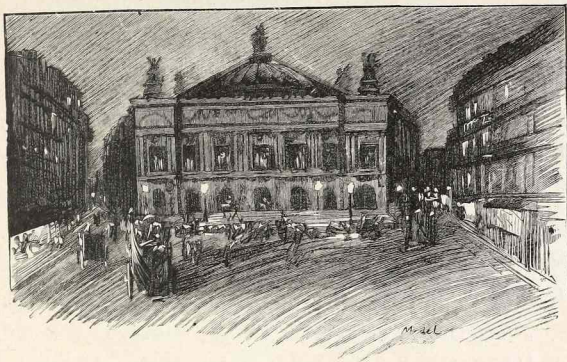
Saa forstod jeg, hvad det var, der gjorde denne Mand saa bedaarende.

... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...

... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...

DEN UNYTTIGE SKØNHED

CHURCH OF THE HOLY TRINITY

DEN UNYTTIGE SKØNHED

I

DEN elegante Viktoria, der var forspændt med to pragtfulde, sorte Heste, holdt og ventede foran Stentrappen. Det var i Slutningen af Juni henimod Klokken halvseks, og det Stykke af Himlen, som man kunde se over Indkørselsgaarden, var klart, varmt og smilende.

Grevinde de Mascaret traadte ud paa Trappens øverste Trin, ligesom hendes Mand, der havde været ude, kom ind ad Porten. Han stansede nogle Øjeblikke for at se paa sin Hustru og blev lidt bleg. Hun var

meget smuk, slank og fornem med sit aflange Ansigt, sin elfenbensmatte Teint, sine store graa Øjne og sit sorte Haar. Uden at se paa ham, uden en Gang at lade sig mærke med, at hun havde opdaget ham, steg hun op i Vognen med en saa elegant Holdning, at den afskyelige Skinsyge, der saa længe havde pint ham, paa ny stak ham i Hjertet.

Han gik hen til Vognen og spurgte, idet han hilste:

„Skal Du ud at køre?“

Uden at nedlade sig til at lukke Munden op stødte hun foragtelig frem mellem Læberne:

„Det ser Du jo.“

„Vil Du i Boulogneskoven?“

„Rimeligvis.“

„Tillader Du, at jeg kører med?“

„Vognen er Din.“

Uden at blive forundret over den Tone, hvori hun svarede ham, steg han op og satte sig ved Siden af hende. Saa befalede han:

„Til Boulogneskoven.“

Tjeneren svang sig op paa Bukken ved Siden af Kusken; og Hestene vrinskede og rystede paa Hovederne, som de plejede, indtil de var drejet ud af Porten og ned ad Gaden.

De to Ægtefæller talte ikke til hinanden. Han søgte

efter en Anledning til at indlede en Samtale, men hendes Ansigt var saa haardt og afvisende, at han ikke turde begynde.

Til sidst lod han forsigtigt sine Fingre glide hen til Grevindens behandskede Haand og rørte ved den, som om det skyldtes et Tilfælde, men den Bevægelse, hun gjorde, idet hun trak sin Arm til sig, var saa hastig og udtrykte en saadan Modbydelighed, at han, til Trods for sine tyranniske Vaner, blev helt ængstelig.

Han hviskede:

„Gabrielle!“

Uden at dreje Hovedet spurgte hun:

„Ja, hvad er der?“

„Jeg finder Dig bedaarende.“

Hun svarede ikke, men blev siddende tilbagelænet i Vognen med en Mine som en krænket Dronning.

De kørte nu op ad Champs-Elysées, op imod Triumfbuen. Det vældige Monument hævede sig for Enden af Avenuen som en kæmpemæssig Bue op imod den røde Himmel. Solen saa ud, som om den gled lige ned bag den, og Horisonten var skjult bag en glødende Støvtaage.

Og den dobbelte Strøm af Vogne gik op mod Boulogneskoven og ned mod Byen. Metalbeslagene, det skinnende Seletøj og Glasset i Lygterne glimrede i Solen.

Grev de Mascaret gentog:

„Gabrielle! Kære Gabrielle!“

Hun kunde ikke længere beherske sig og svarede med en irriteret Stemme:

„Aa, jeg beder Dig, lad mig dog være i Fred. Kan jeg nu ikke en Gang have Lov til at være alene i min Vogn længere?“

Han lod, som om han ikke havde hørt, hvad hun sagde og vedblev:

„Du har endnu aldrig været saa smuk som i Dag.“

Hendes Taalmodighed var aabenbart udtømt, thi uden at gøre sig Umage for at skjule sin Vrede afbrød hun ham:

„Det burde Du bestræbe Dig for ikke at lægge Mærke til, thi jeg sværger Dig til, at jeg aldrig mere bliver Din.“

Han blev overrasket og saa oprørt, at hans Heftighed fik Overhaand og han udslyngede et „Hvad skal det sige?“ som aabenbarede mere af den brutale Despot end af den tilbedende Elsker.

Skønt Kusken og Tjeneren, takket være den døvende Vognrummel, umuligt kunde høre noget, sænkede hun Stemmen, idet hun gentog:

„Hvad det skal sige? Hvad det skal sige? Nu

er Du nok Dig selv igen . . . Vil Du gerne have det at vide?“

„Ja.“

„Vil Du gerne have alt at vide?“

„Ja.“

„Alt det, som har ligget mig paa Hjerte, lige siden jeg blev et Offer for Din ubarmhjertige Egenkærlighed?“

Han var bleven helt rød i Hovedet af Forundring og Ærgrelse. Med sammenpressede Tænder udstødte han:

„Ja, sig det kun.“

Han var høj og kraftig med brede Skuldre og et stort, rødt Skæg, en smuk Mand, en fornem Mand, en Verdensmand og en Mand, der gik for at være en mønsterværdig Ægteemand og en udmærket Familiefader.

For første Gang, siden de var svunget ud af deres Port, vendte hun sig om imod ham og saa ham lige ind i Ansigtet:

„Det er ikke Behageligheder, Du vil faa at høre, men Du skal vide, at jeg er parat til alt; jeg vil trodse alt, jeg frygter intet og Dig nu mindre end nogen anden.“

Han saa ogsaa hende lige ind i Øjnene og mumlede, medens han allerede dirrede af Raseri:

„Du maa jo være gal!“

„Nej, men jeg vil ikke længere være Offer for de

forhadte Moderpligter, som Du i de sidste elleve Aar har paatvunget mig. Nu vil jeg endelig leve, som jeg har Ret til, som alle Kvinder har Ret til.“

Han var pludselig igen bleven bleg og han stammede:

„Jeg forstaar ikke, hvad Du mener.“

„Jo, Du forstaar det godt. Det er nu tre Maaneder siden, at jeg fødte mit sidste Barn, og da jeg endnu, til Trods for alle Dine Anstrengelser, har beholdt min Figur og er bleven ved at være smuk, hvad der slog Dig, da Du saa mig oppe paa Trappen, saa synes Du, at det nu vilde være paa Tide, at jeg igen blev frugt-sommelig.“

„Du taler i Vildelse.“

„Nej. Jeg er tredive Aar gammel, jeg har syv Børn, efter at vi har været gifte i elleve Aar, og Du haaber paa, at det skulde blive ved endnu i ti Aar, hvorpaa Du omsider vilde høre op med at være skinsyg.“

Han greb hende haardt om Armen:

„Jeg finder mig ikke i, at Du taler paa den Maade til mig.“

„Det gør mig ondt, thi jeg agter at tale, indtil jeg har talt ud, indtil jeg har faaet sagt alt, hvad jeg har at sige Dig, og hvis Du vil forsøge paa at forhindre mig i det, hæver jeg Stemmen, saa at de kan høre mig

oppe paa Bukken. Det er ene og alene af den Grund, at jeg lod Dig stige op i Vognen til mig, thi her har jeg et Par Vidner, som tvinger Dig til at høre paa mig og beherske Dig. Jeg gaar altsaa videre. Du har altid været mig imod og jeg har altid ladet Dig se det, jeg har aldrig hyklet. Du ægtede mig imod min Vilje, Du tvang næsten mine Forældre til at give mig til Dig, fordi de var i Forlegenhed og Du var meget rig. De overtalte mig til det, skønt jeg græd og bad for mig.

„Du købte mig altsaa, og saasnart jeg var i Din Magt, saasnart jeg begyndte at blive Dig en Livsledsagerinde, som var parat til at slutte sig til sin Mand, og jeg prøvede paa at glemme de skræmmende Tvangsmidler, Du havde bragt i Anvendelse overfor mig og min Familie, for kun at huske, at jeg skulde være en hengiven Hustru og holde af Dig, saa meget som det stod i min Magt, gav Du Dig til at være skinsyg, som aldrig nogen Mand før har været det. Din Skinsyge var spionerende, lav og hæslig, nedværdigende for Dig og krænkende for mig. Jeg havde endnu ikke været gift med Dig i otte Maaneder, førend Du tiltroede mig enhver Nederdrægtighed. Du lod mig endogsaa forstaa det. Hvor jeg skammede mig paa Dine Vegne! Og da Du ikke kunde forhindre mig i at være køn og i at behage eller i rundt omkring i Selskabslivet og i Bla-

dene at blive kaldt en af de smukkeste Kvinder i Paris, gjorde Du Dig Umage for at udpønsø noget, der kunde holde enhver Hyldest paa Afstand. Saa var det, at Du fandt paa den djævelske Idé at lade mig tilbringe hele mit Liv i et evigt Svangerskab, indtil jeg var bleven saa gammel, at Mændene ikke længere vilde bryde sig om mig. Aa, nægt det ikke! Det varede længe, inden jeg forstod det, men saa gik det op for mig. Du har endogsaa pralet med det til Din Søster, der fortalte mig det, fordi hun holder af mig, og fordi hun var oprørt over Din plumpe Raahed.

„Husk paa alle vore Kampe, paa de sprængte Døre og Laasene, der blev lukkede op med Magt! Hvad er det ikke for en Tilværelse, Du i elleve Aar har fordømt mig til! Jeg blev behandlet som en Tillægshoppe i et Stutteri. Saa snart jeg saa var bleven frugtsummelig, blev Du led ved mig og sendte mig paa Landet, ud paa et eller andet gammelt Familieslot, for at bringe mit Barn til Verden. Og naar jeg kom tilbage, smuk og frisk, uforandret, stadig forførende og stadig omringet af Mændenes ridderlige Galanteri og haabende, at jeg nu endelig maatte faa Lov til at leve som en ung, rig Kvinde, der tilhører Verden, brød Din Skinsyge atter ud, og Du begyndte paa ny at forfølge mig med den skændige og forhadte Attraa, som Du nu i dette Øje-

blik, hvor Du sidder ved Siden af mig, lider under. Og Din Attraa gaar ikke i Retning af at eje mig — saa vilde jeg aldrig have vægret mig ved at tilhøre Dig — den er kun et Udtryk for Dit Ønske om at ødelægge mig.

„Saa er der ydermere sket noget hæsligt og afskyeligt, som jeg var længe om at gætte, men som det endelig lykkedes mig at gennemtrænge, thi jeg er efterhaanden kommen til at se saa skarpt, at jeg kender de Tanker, der besjæler Din Handlemaade: Du gav Dig til at elske Dine Børn som en Tak for den Tryghedsfølelse, de gav Dig i den Tid, jeg bar dem i mit Skød. Den Modbydelighed, Du i den Periode havde for mig, blev til Kærlighed til dem, Din faderlige Ømhed skabtes gennem Din grimme, midlertidigt beroligede Frygt og Din Glæde over at se mig blive svær og uformelig.

„Aa, hvor mange Gange har jeg ikke følt den Glæde hos Dig, set den i Dine Øjne og gennemskuet den. Du elsker Dine Børn som Dine Sejre og ikke som Dit Kød og Blod. Det er Dine Sejre over mig, over min Ungdom, over min Skønhed, over min Ynde, over de Komplimenter, der blev henvendte til mig, og over de, der blev hvisket rundt omkring mig, uden at man turde sige dem. Og Du er stolt af Dine Børn, Du paraderer med dem, Du kører med dem i Boulogneskoven i Charà-bancs og Du rider paa Æsler med dem i Montmorency!

Du tager dem med til Matinéer i Theatrene, for at man skal se Dig sammen med dem og sige: „Hvilken mageløs Fader!“ . . . og fortælle det videre . . .“

Med næsten barbarisk Voldsomhed greb han hende om Haandleddet og knugede det saa haardt, at hun tav og en undertrykt Stønnen banede sig Vej fra hendes Strube.

Og med dæmpet Stemme sagde han:

„Jeg elsker mine Børn, forstaar Du! Du, som Moder, skulde skamme Dig over, hvad Du nu har sagt. Men Du tilhører mig . . . jeg er Din Herre . . . Din Herre . . . jeg kan forlange af Dig, hvad jeg vil, og naar jeg vil . . . jeg har Loven . . . Loven, hører Du . . . paa min Side.“

Han søgte at knuse hendes Fingre under det knugende Tryk af hans kraftige Haand. Hun var bleven ligbleg af Smerte og anstrængte sig forgæves for at trække sin Haand ud af denne Tang, der pressede den sammen. Det gjorde saa ondt, at hun snappede efter Vejret og fik Taarer i Øjnene.

„Dér ser Du, at det er mig, der er Herren,“ sagde han, „jeg er den stærkeste.“

Han havde løsnet sit Tag en lille Smule. Hun svarede:

„Tror Du paa min Fromhed?“

Han stammede overrasket:

„Ja, naturligvis.“

„Føler Du Dig overbevist om, at jeg tror paa Gud?“

„Ja.“

„Tror Du, at jeg kunde lyve, hvis jeg foran Alteret, der gemmer Kristi Legeme, svor paa noget?“

„Nej.“

„Vil Du saa køre med mig hen til en Kirke?“

„Hvorfor det?“

„Det skal Du nok faa at se. Vil Du?“

„Ja, hvis Du absolut ønsker det.“

Hun hævede Stemmen og kaldte:

„Philippe!“

Kusken bøjede sig lidt tilbage uden at tage Øjnene fra Hestene. Det saa ud, som om han kun vendte det ene Øre ned mod sin Frue, der befalede:

„Til Saint-Philippe-du-Roule Kirken.“

Viktoriaen, der var naaet til Boulogneskoven, vendte om og kørte tilbage ind mod Byen.

De to Ægtefæller vekslede ikke længere en Stavelse. Da Vognen endelig standsede uden for Kirkens Portal, steg Grevinden ud og gik ind i Kirken fulgt af sin Mand, der kom et Par Skridt bagefter.

Uden at betænke sig gik hun lige hen til Gitteret omkring Koret, knælte ned paa en Bedeskammel, skjulte

Ansigtet i Hænderne og bad. Hun bad længe, og Greven, der stod op lige bag ved hende, lagde Mærke til, at hun græd. Hun græd stille og lydløst, saaledes som Kvinder græder i de store Sorger. Det var, som om der igennem hele hendes Legeme gik en Slags Bølgen, der endte i en kort Hulken, som skjultes og kvaltes mellem hendes Fingre.

Grev de Mascaret begyndte at finde, at det trak altfor længe ud, og han rørte ved hendes Skulder.

Denne Berøring vakte hende som en Brænden. Hun rejste sig op og saa ham lige ind i Øjnene:

„Nu skal Du høre, hvad det er, jeg har at sige Dig. Jeg er ikke bange for noget, Du kan gøre ved mig, hvad Du vil. Du kan dræbe mig, hvis Du har Lyst. Et af Børnene er ikke Dit, det sværger jeg her foran Guds Alter, hvor Gud selv hører mig. Det var den eneste Hævn, jeg kunde faa over Dig, over Dit afskyelige Tyranni, over Din grænseløse Egenkærlighed og over det Forplantelses-Tvangsarbejde, Du fordømte mig til. Hvem var min Elsker? Det faar Du aldrig at vide. Du kan mistænke hele Verden, om Du vil, men Du opdager det aldrig. Jeg gav mig hen til ham uden Kærlighed, uden Lyst, ene og alene for at bedrage Dig. Han gjorde mig ogsaa til Moder. Hvem af dem er hans Barn? Det vil Du heller aldrig faa at vide.

Jeg har syv, søg selv! Det var min Hensigt senere at sige det altsammen til Dig, thi det er ikke nok at hævne sig paa en Mand ved at bedrage ham, han maa ogsaa vide, at han er bleven bedraget. Du har tvunget mig til at tilstaa det nu i Dag. Jeg har ikke mere at sige.“

Og hun flygtede ud igennem Kirken og ud gennem Portalen, idet hun ventede at høre den krænkede Ægtefælles hastige Skridt bag ved sig og blive slaaet til Jorden af et Næveslag.

Men hun hørte intet og naaede ud til Vognen. Med et Spring var hun oppe i den og med Ansigtet fortrukket af Angst og stønnende af Skræk raabte hun til Kusken:

„Kør hjem.“

Vognen rullede rask af Sted.

II

Grevinde de Mascaret havde lukket sig inde i sit Værelse og ventede paa, at det skulde blive Middagstid, som en Dødsdømt venter paa Straffen. Hvad vilde han gøre? Var han kommen hjem? Hun kendte hans tyranniske Karakter, hun vidste, at han ikke gøs tilbage or nogensomhelst Voldsomhed, og hun spurgte sig selv, hvad han kunde have udtænkt, forberedt og besluttet. Der hørttes ikke en Lyd i hele Huset og hvert Øjeblik saa hun hen paa Uhret. Kammerpigen havde været der for at hjælpe hende med at klæde sig paa til Middagen og var gaaet igen.

Klokken slog otte og næsten lige i det samme blev der banket to Gange paa Døren.

„Kom ind.“

Hushovmesteren viste sig og meldte:

„Der er serveret.“

„Er Greven kommen hjem?“

„Ja, Greven er i Spisestuen.“

Et Minut tænkte hun paa at bevæbne sig med en lille Revolver, som hun nogen Tid i Forvejen havde

købt, med Tanken paa det Drama, der forberedtes i hendes Hjerte. Men saa huskede hun paa, at alle Børnene var til Stede, og hun tog kun sin Lugteflaske med sig.

Da hun kom ind i Spisestuen, stod hendes Mand allerede ved sin Stol og ventede. De vekslede en let Hilsen og satte sig. Derpaa indtog Børnene deres Pladser. De tre Sønner og deres Huslærer, Abbed Marin, sad til højre for Moderen, de tre Døtre med deres engelske Guvernante, Miss Smith, til venstre. Kun det yngste Barn, der ikke var mere end tre Maaneder gammelt, blev i Barnekamret med sin Amme.

De tre Pigebørn, der alle var ganske lyse, og hvoraf den ældste var ti Aar, var i blaa Kjoler med hvide Kniplinger og lignede tre henrivende smaa Dukker. Den yngste var endnu ikke tre Aar. De var alle kønne og tegnede til at blive Skønheder ligesom deres Moder.

De tre Sønner havde brunt Haar og den ældste var allerede helt mørk; de saa ud til at ville vokse op til at blive høje, kraftige og bredskuldrede Mænd. Hele Familien gjorde fuldt ud Indtrykket af at være af det samme stærke og sunde Blod.

Abbeden sagde Bordbøn, saaledes som han plejede, naar der ikke var Fremmede, thi var der Gæster, sad Børnene ikke med til Bords. Saa gav de sig til at spise.

Grevinden, som var Bytte for en Bevægelse, hun ikke havde forudset, sad med nedslagne Øjne, medens

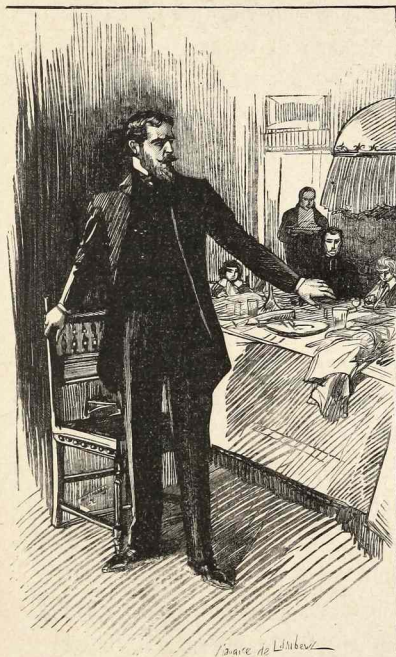
Greven undersøgte snart de tre Dreng og snart de tre Piger med usikre Øjne, der flakkende af Angst vandrede fra den ene til den anden. Pludselig kom han til at sætte sit Glas saa haardt mod Bordet, at det knustes og Rødvinen spildtes ud over Dugen. Dette lille Uheld fik Grevinden til at skælve og fare halvt op fra sin Stol. For første Gang mødtes deres Øjne. Derefter krydsedes hvert Øjeblik deres Blikke som Kaardestik, uagtet de gjorde alt for at undgaa det og uagtet hvert Blik fik deres Hjerte til at krympe sig sammen og fyldte deres Legeme med Angst.

Abbeden, som følte, at Stemningen var trykket, uden at han kunde gætte Grunden, forsøgte paa at indlede en Samtale. Han slog ind paa forskellige Æmner, men hans Anstrængelser var frugtesløse. Hans Ord fødte ingen Tanker og intet Svar.

Grevinden prøvede, ledet af sin kvindelige Takt, flere Gange paa at svare ham, men det var forgæves. Hendes Tanker var i en saadan Uorden, at hun ikke kunde finde Ord og hendes egen Stemme gjorde hende næsten bange i Stuens Stilhed, der kun afbrødes af Knivene og Gaflernes lette Klirren mod Tallerknerne.

Pludselig bøjede hendes Mand sig over imod hende og sagde:

„Tør Du her, i Dine Børns Nærværelse, sværge

mig til, at det Du før sagde mig, var Sandhed?”

Det Had, der gærede i hende, gjorde hende stærk, og hun besvarede hans Spørgsmaal med den samme Energi, hvormed hun besvarede hans Blik; hun løftede begge sine Hænder, den højre op mod Sønnernes Hoved og den venstre mod Døtrenes og sagde i en fast og bestemt Tone, hvori der ikke sporedes den ringeste Vaklen:

„Paa mine Børns Hoved, sværger jeg, at jeg har sagt Sandheden.“

Han rejste sig, kastede rasende Servietten fra sig paa Bordet, gav Stolen et Spark, saa at den fløj over mod Væggen, og forlod Stuen uden at tilføje et eneste Ord.

Hun udstødte et dybt Suk som efter en første Sejr og sagde med en rolig Stemme til Børnene:

„Det skal I ikke bryde Jer om Børn. Eders Fader har for lidt siden haft en stor Sorg. Han er endnu i meget daarligt Humør, men om nogle Dage er det nok ovre.“

Saa gav hun sig til at passiare med Abbeden og med Miss Smith og havde til hvert af Børnene et af de kærlige Ord, der faar de smaa Hjærter til at svulme af Glæde.

Da Middagen var færdig, gik hun ind i Dagligstuen med hele sin Husstand. Hun fik de ældste af Børnene til at pludre løs, fortalte de yngste Historier, og da det var bleven deres Sengetid, kyssede hun dem kærligt og længe til Godnat. Saa gik hun alene op paa sit Værelse.

Hun ventede, thi hun tvivlede ikke om, at han vilde komme. Nu, da hendes Børn ikke længere var til Stede, besluttede hun sig til at forsvare sig imod den virkelige Død, som hun havde forsvaret sig imod den sociale Død, og hun tog derfor den lille, ladte Revolver, som hun havde købt nogle Dage tidligere, og skjulte den i sin Kjolelomme.

Timerne gik. Klokken slog elleve, tolv, et og to. Enhver Lyd i hele Huset døde. Kun den fjerne Rullen

af Droskerne, der kørte forbi udenfor, trængte ind gennem Murene og de svære Tapeter.

Hun ventede nervøs, men energisk. Hun var nu ikke længere bange for ham, men parat til alt og næsten triumferende, thi den Straf, hun havde udfundet til ham, vilde pine ham hele hans Liv og forgifte alle hans Timer.

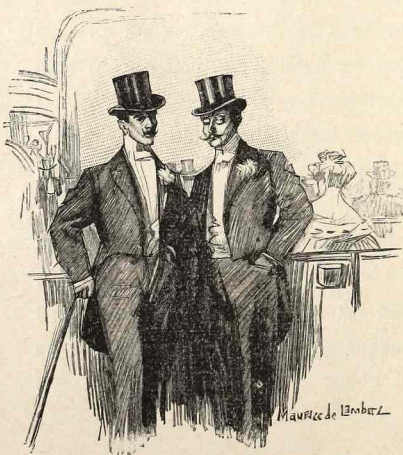
Men Dagens første Skær stjal sig ind under Gardinernes nederste Frynser, uden at han bankede paa hendes Dør. Saa forstod hun, at han ikke vilde komme, og hun var lammet af Overraskelse. Hun drejede Nøglen to Gange om og skød Sikkerhedslaasen, som hun havde ladet anbringe, for Døren. Saa gik hun i Seng, men blev liggende med aabne Øjne og grublede. Hun forstod ham ikke mere og hun kunde ikke tænke sig, hvad han vilde gøre.

Da Kammerpigen kom med Theen, leverede hun hende et Brev fra Greven. Han meddelte, at han samme Morgen agtede sig ud paa en meget lang Rejse og underrettede hende i en Efterskrift om, at hans Notar vilde udbetale hende de Summer, hun ønskede til sine Udgifter.

III

Det var i den store Opera i en af Mellemakterne til „Robert“. Nede

i Parkettet stod kjoleklædte Herrer med Hatten paa Hovedet og Vesten vidtudskaaret over det blændende Skjortebryst, hvori der glimrede Guld og Juveler, og saa op imod Logerne, som var fyldte med nedringede, perle- og diamant-

besaaede Damer, der i dette straalende oplyste Drivhus, ombølget af Musiken og de mange Menneske-

stemmer, ligesom Blomster syntes at udfolde deres Ansigtets Skønhed og deres Skuldres Hvidhed under de iagttagende Blikke.

To Venner, der stod med Væggen lænet mod Orkestret, lod deres Kikkerter vandre rundt langs hele dette Galleri af Elegance, hele denne Udstilling af sand og falsk Ynde, af Juveler, Luksus og Pretentioner, der bredte sig i Kreds langs det mægtige Theaterrums Vægge.

Den ene af dem, Roger de Salins sagde til sin Ledsager Bernard Grandin:

„Se dog paa Grevinde de Mascaret, hvor hun stadig er smuk!“

Den anden rettede sin Kikkert mod en Loge ligeoverfor, hvori der sad en høj, slank Kvinde, der endnu saa ud til at være meget ung og hvis blændende Skønhed syntes at drage alles Blikke til sig. Hendes blege Teint med dens elfenbensfarvede Lød fik hende til at ligne en Statue, medens et diamantpudret, regnbuefarvet Diadem blinkede som en Mælkevej i hendes Haar, der var sort som Natten.

Da Bernard Grandin havde set noget paa hende, sagde han i en let, konverserende Tone, hvorigennem der sporedes en oprigtig Overbevisning:

„Ja, det har Du Ret i — hun er dejlig!“

„Hvor gammel kan hun mon nu være?“

„Vent lidt, saa skal jeg sige Dig det aldeles nøjagtigt. Jeg har kendt hende, lige siden hun var Barn. Jeg saa hende, da hun som ganske ung Pige gjorde sin Indtræden i Selskabslivet. Hun er . . . tredive . . . hun er seks og tredive Aar.“

„Det er da ikke muligt.“

„Jo, jeg er vis paa det.“

„Hun ser ikke ud til at være mere end fem og tyve“.

„Og hun har faaet syv Børn.“

„Det er utroligt.“

„De lever endogsaa alle syv og hun er en udmærket Moder. Jeg kommer lidt der i Huset, der er overordentlig behageligt; man føler, at det er en sund og rolig Atmosfære, der omgiver én. Hun forstaar den store Kunst paa én Gang at være en god Moder og en feteret Verdensdame.“

„Det er højst interessant. Og er der aldrig bleven sagt noget om hende?“

„Aldrig.“

„Men hvorledes er Manden? Jeg har hørt, at han skal være lidt underlig. Passer det?“

„Ja og nej. Der er maaske bleven udspillet et Drama imellem dem, en af den Slags smaa Dramaer,

som ofte finder Sted mellem Ægtefolk, og som man har en Anelse om og saa nogenlunde gætter sig til, uden at man dog nogensinde faar rigtig Besked om dem.“

„I hvilken Retning?“

„Det kan jeg virkelig ikke sige. Mascaret er nu en stor Levemand efter tidligere at have været en mønsterværdig Ægtemand. I den Tid, han levede eksemplarisk, havde han en afskyelig Karakter, han var vranten og gnaven. Fra det Øjeblik, han begyndte at more sig, er han nærmest bleven ligeglad, men alligevel har man en Fornemmelse af, at der er en eller anden Bekymring, der trykker ham, en Orm, der gnaver ham. Han er allerede bleven meget gammel.“

De to Venner filosoferede derpaa i nogle Minutter om de hemmelige og ukendte Sorger, som Forskellighed i Karaktererne eller maaske en legemlig Antipathi, der i Begyndelsen ikke er bleven ænset, kan afføde i en Familie.

Roger de Salins, der vedblev at betragte Grevinde de Mascaret igennem Kikkerten, kom tilbage til sin første Tanke:

„Det er ufatteligt, at den Kvinde har faaet syv Børn!“

„Det er ikke desto mindre Tilfældet. Hun har

faaet syv Børn i Løbet af elleve Aar, hvorefter hun i Trediveaarsalderen afsluttede sin Forplantningsperiode for at indtræde i en glimrende Repræsentationsperiode, som ikke ser ud til foreløbig at skulle ophøre.“

„Stakkels Kvinder!“

„Hvorfor beklager Du Kvinderne!“

„Hvorfor? Men, kære Ven, tænk Dig om! Hvad tror Du ikke elleve Aars fortsat Svangerskab betyder for en Kvinde som hun? Det er jo et rent Helvede! Det er hele hendes Ungdom, hele hendes Skønhed, hele hendes Sejrshaab, hele hendes poetiske Ideal om en glimrende Tilværelse, der bliver bragt som Offer for Forplantningens hæslige Loy, der forvandler den normale Kvinde til en simpel Udrugningsmaskine.“

„Ja, Herregud, det er der jo intet at sige til. Det er Naturens Gang.“

„Det kan nok være, men efter min Mening er Naturen vor Fjende. Vi maa bestandig kæmpe imod den, thi den vil bestandig tvinge os tilbage til det samme Standpunkt som Dyrene. Alt, hvad der er rent, smukt, elegant og ideelt her paa Jorden, stammer ikke fra Gud, men fra Menneskene. Det er Menneskehjernerne, som har frembragt det. Det er os, som ved at besyngte det skabte, ved at fortolke det, ved at beundre det som Digtere, idealisere det som Kunstnere og forklare det

som Videnskabsmænd, der vel kan tage fejl, men som finder sindrige Aarsager til de forskellige Fænomener, bringer lidt Ynde, Skønhed, ukendt Trylleri og lokkende Hemmelighedsfuldhed ind i det. Gud har kun skabt nogle plumpe Væsener, som er fyldte med Sygdomsspirer, og som efter nogle Aars dyrisk Udfoldelse bliver gamle og forkrøblede og dør i Hæslighed, Affmagt og Affældighed. Det ser ud, som om han kun havde skabt dem, for at de kunde parre sig saa svinsk som muligt og derefter dø ligesom Døgnfluer en Sommeraften. Jeg sagde: „saa svinsk som muligt“ og det mener jeg. Naar man tænker sig om, gives der saa noget mere nedværdigende og frastødende end den grimme og latterlige Forplantningsakt, som enhver finttænkende Sjæl føler sig og i al Evighed vil blive ved at føle sig oprørt over? Eftersom hvert af de Organer, som den ondsindede og sparsommelige Skaber har opfundet, tjener to forskellige Øjemed, hvorfor har han saa ikke valgt at betro andre, der var mindre malpropre og mindre besudlede, denne hellige Mission, der skulde være den ædleste og mest opløftende af alle menneskelige Funktioner? Munden, der gennem den materielle Føde nærer Legemet, udbreder ogsaa éns Ord og éns Tanker. Legemet styrkes gennem den paa samme Tid

som den meddeler éns Aand til andre. Gennem Lugteorganet gaar den livsbringende Luft til Lungerne og samme Vej gaar al Jordens Vellugt: Blomsterduft, Skovduft, Granluft og Havluft, til Hjernen. Øret, ved hvis Hjælp vi kommer i Forbindelse med vore Lige, har yderligere tilladt os at opfinde Musiken og gennem Tonerne skabe Drømme, Lykke, Uendelighed og endogsaa legemlig Fryd! Men man skulde tro, at den lyriske Skaber med ond Hensigt udtrykkelig har villet hindre Manden i nogensinde at kunne forædle, forskønne og idealisere sit Møde med Kvinden. Ikke desto mindre har Manden udfundet Kærligheden, en slet ikke saa uvittig Maade at svare den haanleende Skaber paa, og han har smykket den med saa megen literær Poesi, at Kvinden ofte glemmer de krænkende Berøringer, hun er udsat for. De iblandt os, der ikke er i Stand til at narre sig selv og blive begejstrede, har opfundet Lasten og raffineret Udsvævelserne, hvad der ogsaa er en Maade at vrænge ad Vorherre paa og bringe en Hyldest, ganske vist en skamløs Hyldest til Skønheden.

„Men de normale Mennesker avler Børn ligesom Dyr, der føres sammen for at parre sig.

„Se nu paa denne Kvinde! Er det ikke modbydeligt at tænke sig, at en saadan Juvel, en saadan Perle,

der er født til at være smuk, beundret, fejret og tilbedt, har tilbragt elleve Aar af sit Liv med at give Grev de Mascaret Arvinger?“

Bernard Grandin lo og sagde:

„Der er meget sandt i det, Du siger, men der er ikke mange Mennesker, som vilde forstaa Dig.“

Salins blev ivrig:

„Ved Du, hvorledes jeg opfatter Gud? Som et vældigt skabende Organ, som vi ikke kender, og som ud i Rummet saar Milliarder af Verdener ligesom en eneste Kæmpe-Fisk vilde gyde sine Æg ud i Havet. Han skaber, fordi det er hans Gudsbetingelse, men han ved intet om det, han selv skaber, han avler i Blinde uden Bevidsthed om de mangfoldige Kombinationer, der opstaar gennem de Sædekorn, han spreder ud i Universet. Den menneskelige Tanke er en heldig lille Foreteelse, der skyldes en af hans Befrugtningers Tilfældigheder, en ren lokal, flygtig og uforudset Omstændighed, som er fordømt til at forsvinde sammen med Jorden for maaske at genopstaa her eller andet Steds, ensartet eller forskellig, ved nye Sammenstillinger af det evige Kredsløb.

„Denne lille Tilfældighed, som gav os vor Forstand, skylder vi, at vi befinder os meget slet i de Omgivelser, som ikke er bleven skabte for os, som ikke er

bleven forberedt til at modtage, huse, ernære og tilfredsstille tænkende Væsener, og vi skyldte den ogsaa, at vi bestandig, naar vi virkelig har svunget os op til den rette Forfinelse, maa kæmpe imod det, som man endnu kalder Forsynets Planer.“

Grandin havde hørt opmærksomt paa ham. Han havde allerede længe kendt de blændende og overraskende Tankeeksperimenter, Vennen kunde komme med, og han spurgte:

„Du tror altsaa, at den menneskelige Tanke kun er et vilkaarligt Produkt af Guddommens blinde Forplantningsiver?“

„Ja, det er soleklart! Det er en tilfældig Funktion af de nervøse Centrer i vor Hjerne, ligesom de uforudsete, kemiske Virkninger, der opstaar gennem nye Blandinger, ligesom de Frembringelser af Elektricitet, der fremkommer ved Gnidninger eller ved uventede Indvirkninger af Kræfter, som befinder sig i Nærheden, kort sagt, ligesom alle de Fænomener, der skyldes den levende Materies uendelige og frugtbare Gæren.

„Herregud, Kære, Beviset falder én jo lige i Øjnene, hvis man blot vil se sig omkring. Hvis den menneskelige Tanke var et Værk af en bevidst, villende Skaber, og skulde være det, den er bleven til, saa forskellig fra Dyrenes Tankeevne og Taalmodighed, saa fordringsfuld,

søgende, urolig og forpint, vilde saa den Verden, der blev skabt til at modtage de Væsener, vi nu har udviklet os til, have været denne uhyggelige, lille, dyreoverfyldte Park, denne Salatmark, denne stenede og forblæste Køkkenhave, hvor det uforudseende Forsyn bestemte os til at leve nøgne i Huler og under Træerne, og ernære os ved det blodige Kød af vore Brødre, Dyrene, eller af raa Grøntsager, der er skudt op under Solen og Regnen!

„Der skal kun et Sekunds Eftertanke til at forstaa, at denne Verden ikke er skabt for Skabninger som os. Den Tankeevne, der ved et nervøst Mirakel i vore Hjerneceller har udfoldet sig og udviklet sig, gør, skønt den er fuldstændig afmægtig, uvidende og famlende, os, alle os Kulturmennesker til evige og elendige Forviste her paa Jorden.

„Se en Gang rigtig paa den, denne Jord, som Gud har givet os til Bolig. Er det ikke klart og tydeligt, at den ene er anlagt og beplantet med Henblik paa Dyrene? Hvad er der for os? Intet. Og for dem, alt: Huler, Træer, Løv, Kilder, Ly, Føde og Drikke. Derfor kommer Mennesker, der som jeg er lidt kræsnere, aldrig til at befinde sig rigtig vel her. Kun de, der staar Dyrene nærmest, ere lykkelige og tilfredse. Men

de andre, Digterne, Drømmerne, de søgende, de urolige! . . . Aa, de Stakler! . . .

„Jeg spiser Kaal og Gulerødder, Løg, Roer og Radiser, fordi vi er bleven tvungen til at vende os til det, og derigennem endogsaa har faaet Smag for alle disse Ting, men i Virkeligheden er det kun Føde for Kaniner og Geder, ligesom Græs og Kløver er Foder for Heste og Køer. Naar jeg ser Aksene paa en moden Kornmark, tvivler jeg ikke et Øjeblik om, at de er spiret op af Jorden til Næring for Spurve og Lærker, men det falder mig ikke ind, at de skulde være bestemte for min Mund. Naar jeg tygger mit Brød, stjæler jeg altsaa fra Fuglene, ligesom jeg bestjæler Maaren og Ræven, naar jeg spiser Høns. Er Vagtlen, Duen og Agerhønen ikke Høgens naturlige Byttte, er Geder, Daadyr og Okser ikke de store Rovdyrs? I Stedet for bliver alt dette Kød stegt og serveret os med Trøfler, som Du maaske tror, Svinene har gravet op med den særlige Tanke, at vi skulde nyde godt af dem?

„Se paa Dyrene! De har intet andet at bestille end at leve hernede. De hører hjemme her, de faar Ly og Føde, de behøver blot at gnave af Græsset og jage hverandre, saaledes som deres Instinkt tilskynder dem, thi Gud har aldrig forudset Mildhed og Fred, han

har kun tænkt sig Væsener, som gik ud paa at ødelægge og opsluge hverandre.

„Og se saa paa os! Aa, hvad har vi ikke maattet udrette, hvor meget Arbejde og hvor mange Anstrængelser har vi ikke ofret, hvor megen Taalmodighed, hvor megen Opfindelsesevne, hvilken Industri, hvilket Talent og hvilket Geni har der ikke maattet til for at gøre denne stenede og rodfyldte Jordbund nogenlunde beboelig! Tænk dog paa alt, hvad vi har skabt paa Trods af Naturen og mod Naturens Vilje, for at indrette os paa en nogenlunde antagelig Maade, der ikke er proper, ikke hyggelig, knapt nok elegant og aldeles ikke os værdig.

„Og jo mere civiliserede, intelligente og forfinede vi bliver, desto mere maa vi bekæmpe og stride imod det dyriske Instinkt, der repræsenterer Guds Vilje i os.

„Tænk paa, at vi selv har maattet udtænke hele Civilisationen, der rummer saa meget, saa meget af al Slags lige fra Sokker til Telefonen. Tænk paa alt, hvad Du hver Dag ser om Dig, paa alt, hvad vi paa en eller anden Maade gør Brug af!

„For at mildne den Skæbne, der har sat os paa lige Fod med Dyrene, har vi opfundet og fabrikeret noget af alt, til at begynde med vore Huse, saa lækre Retter, Godter, Bagværk, fristende Drikke, Likører,

Stoffer, Klæder, Smykker, Senge, Hovedpuder, Vogne, Jernbaner og talløse Maskiner. Vi har yderligere udfundet de skønne Kunster og Videnskaber, Kunsten at skrive og Kunsten at lave Vers. Ja, det er os, der har skabt Kunsten, Poesien, Musiken og Dansen. Alle Idealerne har vi fremtryllet sammen med al Livets Koketteri, Kvindernes Toiletter og Mændenes Talenter, som har endt med i vore Øjne at smykke og gøre mindre ensformig og mindre haard den Tilværelse, som fra det guddommelige Forsyns Side udelukkende var givet os, for at vi kunde fuldbyrde Forplantningsakten.

„Se Dig om i dette Theater! Er den Menneskeverden, som her er til Stede, ikke vort Værk alene? Den har aldrig været forudset af den evige Skæbne, som ikke kender den, fordi det kun er os, der med vor Aand formaar at forstaa den, fordi den er en koket, sanselig og intelligent Adspredelse, som ene og alene er opfundet for at glæde det lille urolige og misfornøjede Dyr, som vi er.

„Se en Gang paa Grevinde de Mascaret! Hende havde Gud skabt til nøgen eller indsvøbt i Dyrehuder at leve i en Hule. Er hun ikke meget skønnere, som hun nu er?

„Men à propos, ved man hvorfor det Asen til Mand, som har en saadan Livsledsagerinde, og som ovenikøbet

har været plump nok til syv Gange at gøre hende til Moder, pludselig er bleven ked af hende og har givet sig til at løbe efter Fruentimmere?“

Grandin svarede:

„Ih, Kære, det er maaske netop Grunden. Han har vel endt med at finde, at det i Længden blev for dyrt at elske sin egen Kone. Han har maaske af Spar-sommelighedshensyn antaget de samme Principer, som Du fremsætter som Filosof.“

De tre Slag, der forkyndte, at sidste Akt tog sin Begyndelse, rungede gennem Theatret. De to Venner vendte sig om, tog deres Hatte af og satte sig ned.

IV

I Vognen, der efter Forestillingen kørte dem hjem, sad Grev og Grevinde de Mascaret tavse ved Siden af hinanden. Men lige paa en Gang sagde han til hende:

„Gabrielle!“

„Hvad vil Du mig?“

„Finder Du ikke, at dette har varet længe nok?“

„Hvad mener Du?“

„Den forfærdelige Kval, som Du i seks Aar har fordømt mig til.“

„Hvad forlanger Du? Jeg kan intet gøre.“

„Sig mig bare, hvem af dem det er.“

„Aldrig.“

„Tænk paa, at jeg ikke mere kan se mine Børn, ikke mere føle dem om mig, uden at Tvivlen knuser mit Hjerte! Sig mig, hvem af dem, det er, og jeg svær-

ger Dig til, at jeg skal tilgive Dig og behandle det, ligesom jeg behandler de andre Børn.“

„Det har jeg ikke Ret til.“

„Ser Du da ikke, at jeg ikke længere kan udholde dette Liv, denne stadige Tanke, der nager mig, dette stadige Spørgsmaal, som jeg atter og atter stiller mig selv, og som piner mig, hver Gang jeg ser paa Børnene. Jeg bliver vanvittig over det.“

Hun spurgte:

„Du har altsaa virkelig lidt?“

„Forfærdeligt. Vilde jeg ellers have fundet mig i den Kval at leve ved Din Side og den endnu større at føle, at vide, at der imellem dem er én, som jeg ikke kan kende, og som hindrer mig i at elske de andre?“

Hun gentog:

„Du har altsaa virkelig lidt meget?“

Han svarede med en behersket og smertefyldt Stemme:

„Jeg gentager jo, at hver eneste Dag har været mig en uudholdelig Lidelse. Hvis jeg ikke havde elsket dem, vilde jeg saa være kommen tilbage, vilde jeg saa være bleven hos Jer og levet under Tag med Dig og med dem? Aa, Du har opført Dig afskyeligt imod mig. Den eneste Kærlighed, mit Hjerte rummer, er helliget

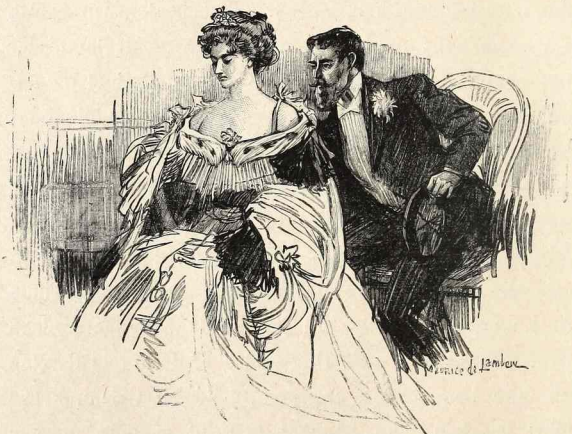
mine Børn, det ved Du godt. Jeg er for dem en Fader fra en svunden Tid, ligesom jeg mod Dig var en Ægtemand, som der kun kendes i gamle Familietraditioner, thi jeg er en Mand, der lader mig lede af mit Instinkt, en Mand, som lever efter Naturens Lov, en Mand fra gamle Dage. Ja, jeg tilstaar det, Du gjorde mig skrækkelig skinsyg, fordi Du er en Kvinde, der tilhører en anden Race og har en anden Sjæl og andre Krav. Aa, de Ting, Du sagde mig, dem glemmer jeg aldrig. Fra den Dag holdt jeg forresten op med at bryde mig om Dig. Jeg dræbte Dig ikke, fordi jeg saa ikke mere vilde have nogen Udsigt til at faa at vide, hvem af vore . . . af Dine Børn, der ikke er mit. Jeg ventede, men jeg led mere, end Du nogensinde vil kunne tænke Dig, thi jeg tør ikke længere elske dem, maaske dog med Undtagelse af de to ældste. Jeg tør ikke længere se paa dem, kalde paa dem, kysse dem; jeg kan ikke længere tage et af dem op paa mine Knæ uden at spørge mig selv: „Er det ikke dette?“ I de seks Aar har jeg over for Dig været korrekt, ja, endog blid og imødekommende. Sig mig Sandheden og jeg sværger Dig, at jeg intet ondt skal gøre.“

I Vognens Halvmørke forekom det ham, at hun

var bleven bevæget, og han følte, at hun nu maaske endelig vilde tale.

„Jeg beder Dig,“ sagde han, „jeg bønfalder Dig . . .“
Hun hviskede:

„Jeg har maaske været mere brødefuld, end Du

tror. Men jeg kunde ikke, jeg kunde ikke fortsætte denne Svangerskabs-Tilværelse. Jeg havde kun et eneste Middel til at jage Dig ud af min Seng. Og jeg løj — jeg løj foran Guds Alter og jeg løj med Hænderne paa mine Børns Hoveder, thi jeg har aldrig be-
draget Dig.“

Han greb i Mørket hendes Arm og knugede den,

saaledes som han havde knuget den hin forfærdelige Dag paa deres Køretur i Boulogneskoven, og han stammede:

„Er det sandt?“

„Ja, det er sandt.“

Men gennembævet af Angst stønnede han:

„Aa, det nytter intet. Jeg vil igen blive et Bytte for den skrækkelige Tvivl, der aldrig faar Ende! Hvilken Dag løj Du, den Gang eller nu? Hvorledes skal jeg nu kunne tro Dig? Hvorledes kan man tro paa en Kvinde efter dette? Jeg vil aldrig mere vide, hvad jeg skal tro. Jeg vilde ti Gange hellere have haft, at Du havde sagt til mig: „Det er Jacques eller det er Jeanne.“ “

Vognen drejede ind ad Porten og kørte op foran Trappen. Greven steg først ud og bød som altid sin Hustru Armen for at hjælpe hende op ad Trinene.

Da de var kommen op paa første Sal, spurgte han:

„Maa jeg faa Lov til at tale endnu et Par Øjeblikke med Dig?“

Hun svarede:

„Ja, som Du vil.“

De gik ind i en lille Dagligstue, hvor Tjeneren lidt overrasket skyndte sig at tænde Lysene.

Saasnart de var bleven alene, fortsatte han:

„Hvorledes skal jeg vide Sandheden? Over tusinde Gange har jeg bedt Dig om at tale, men Du er bleven ved at være stum, uigennemtrængelig, urørlig og ubønhørlig, og saa pludselig i Dag siger Du mig, at det var en Usandhed. I seks Aar har Du kunnet lade mig tro noget saadant! Nej, det er nu, det er i Dag, Du lyver, og jeg ved ikke hvorfor. Har Du maaske faaet Medlidenhed med mig?“

Hun svarede med en oprigtig og overbeviset Mine:

„Ellers havde jeg jo i de sidste seks Aar faaet fire Børn til.“

Han afbrød:

„Og det er en Moder, der taler paa den Maade!“

„Aa,“ svarede hun, „jeg føler mig aldeles ikke som Moder til Børn, der ikke er fødte; det er mig tilstrækkeligt at være en Moder for dem, jeg har, og elske dem af hele mit Hjerte. Jeg er, vi er civiliserede Kvinder, skal jeg sige Dig. Vi er ikke længere og vi vil ikke længere være Hundyr, som kun er til for at befolke Jorden.“

Hun rejste sig, men han greb begge hendes Hænder:

„Et Ord, kun et eneste Ord, Gabrielle! Sig mig Sandheden?“

„Jeg har sagt Dig den. Jeg har aldrig bedraget Dig!“

Han saa hende lige ind i Ansigtet; hun var saa

smuk med sine graa Øjne, der var som kolde Himle. I hendes dunkle Frisure, i det sorte Haars tætte Nat, lyste det diamantpudrede Diadem som en Mælkevej. Og han følte pludselig, som ved en Slags Intuition, at dette Væsen dør foran ham, ikke blot var en Kvinde, som var bestemt til at fortsætte Slægten, men et underligt, hemmelighedsfuldt Produkt af alle de sammensatte Ønsker, som i Aarhundredets Løb er bleven sammenhobede i os, og som ikke længere gaar mod deres oprindelige, guddommelige Maal, men søger imod en mystisk, skimtet og ugribelig Skønhed. Han forstod, at der gives Væsener, som ene og alene blomstrer for vore Drømme, og som er smykkede med alt, hvad Civilisationen har skabt af Poesi, ideel Luksus, Koketteri og æstetisk Trylleri om Kvinden, denne levende Statue, der vækker vore aandelige Længsler lige saa meget som vort sanselige Begær.

Ægtemanden blev staaende overfor hende, han var aldeles maalløs over denne sene og dunkle Opdagelse, som taaget strejfede Aarsagen til hans tidligere Skin-syge, og han forstod den endnu kun utydeligt.

Endelig sagde han:

„Jeg tror Dig. Jeg føler, at Du i dette Øjeblik taler Sandhed. Jeg har i Virkeligheden hidtil ogsaa hele Tiden haft den Fornemmelse, at Du havde løjet for mig.“

Hun rakte ham Haanden:

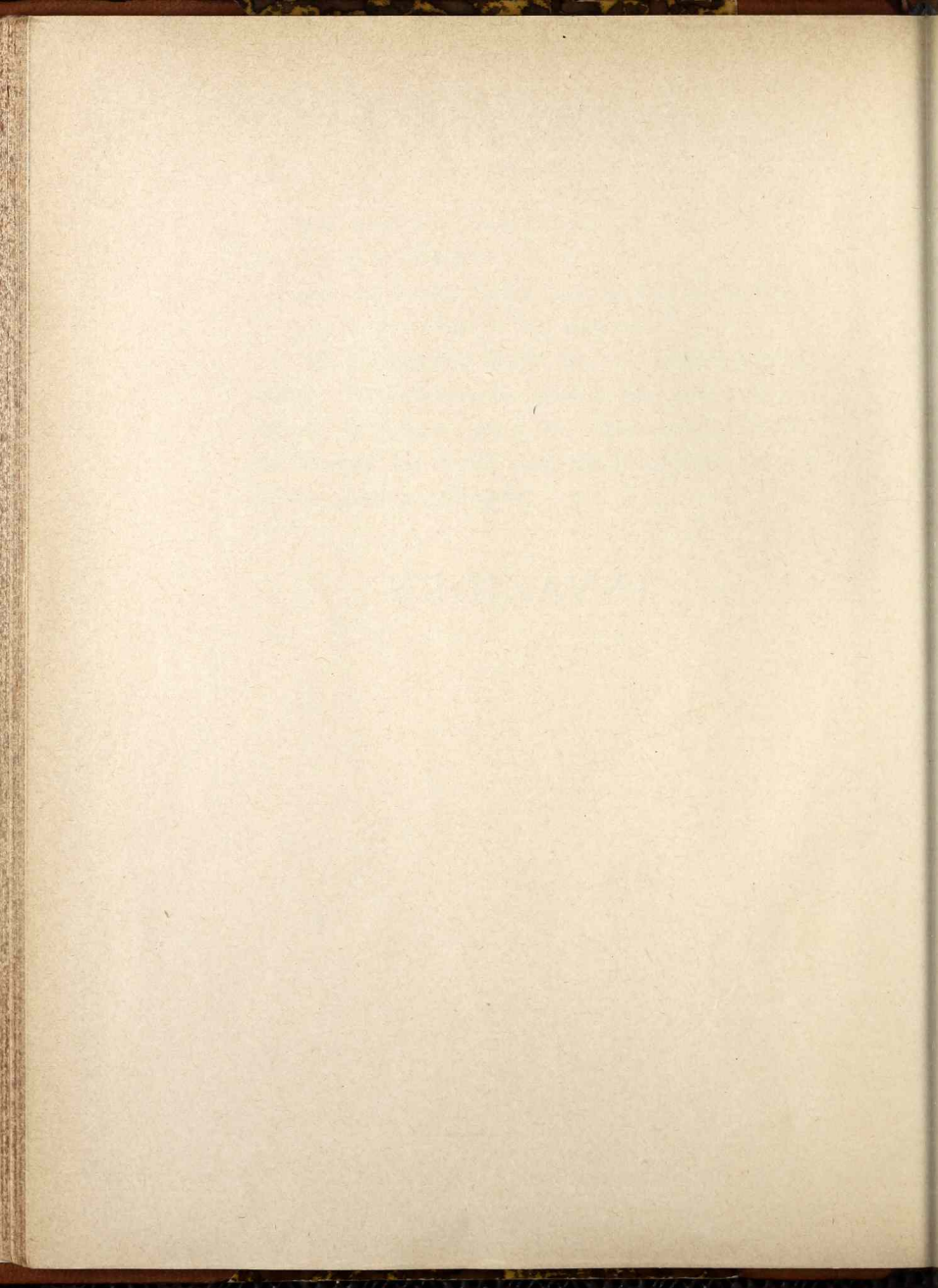
„Er vi saa Venner?“

Han tog hendes Haand, kyssede den og sagde:

„Ja, vi er Venner. Tak, Gabrielle.“

Han gik henimod Døren, idet han stadig betragtede hende. Han var betaget over, at hun endnu var saa smuk, og i ham fødtes en ejendommelig Følelse, der maaske var endnu mere frygtindgydende end den antike og enkle Kærlighed.

INVALIDEN

INVALIDEN

DEN Historie, jeg vil fortælle, hændte mig henimod 1882.

Jeg havde sat mig til Rette i Hjørnet af en tom Kupé og trukket Døren til i Haab om at blive alene, da den pludselig blev revet op, og jeg hørte en Stemme sige:

„Pas paa, Herre, vi er uden for Perronen, Trinet er meget højt.“

En anden Stemme svarede:

„Vær ikke bange, Laurent, jeg tager fat i Haandtagene.“

Et Hoved med en rund Hat paa dukkede frem, to Hænder hagede sig fast i Læderremmene paa hver Side af Døren, og et svært Legeme, hvis Ben slog imod Trinet med en Lyd, som naar man banker med en Stok i Jorden, hissede sig langsomt op.

Da Manden havde faaet sin Overkrop ind i Kupéen, saa jeg et sortmalet Stump Træben stikke ud af det ene Benklædeben, der hang tomt og slattent, et andet Mage til det fulgte efter.

Et Hovede kom til Syne bagved den nye Passager og spurgte:

„Sidder Herren nu godt.“

„Jo Tak, min Ven.“

„Saa er her Deres Pakker og Krykkerne.“

Og en Tjener, der saa ud som en gammel Soldat steg ligeledes op i Kupéen med en Masse Ting, som omhyggeligt var pakkede ind i gult og sort Papir og omvundet med Seglgarn, i Armene. Han lagde forsigtigt Pakkerne én efter én op i Nettet over sin Herres Hoved og sagde derpaa:

„Se saa, Herre, det var det hele. Der er fem i

alt: Godterne, Dukken, Trommen, Geværet og Leverpostejen.“

„Det var godt, min Ven.“

„Lykkelig Rejse, Herre.“

„Tak, Laurent, og hav det godt saa længe.“

Tjeneren gik og lukkede Kupédøren efter sig.

Jeg kastede i Smug et undersøgende Blik paa min Rejsefælle. Han kunde næppe være mere end en fem og tredive Aar, skønt hans Haar allerede var hvidt. Han var dekoreret og havde et stort krigerisk Skæg. Han var temmelig svær, øjensynlig et Bytte for den trangbrystede Fedme, som gerne angriber virksomme og stærke Mænd, der af en Legemssvaghed tvinges til Ubevægelighed.

Han tørrede sin Pande, pustede og saa mig lige ind i Ansigtet:

„Generer Røgen Dem, min Herre!“

„Nej, paa ingen Maade.“

Jeg kendte dette Blik, denne Stemme og dette Ansigt. Men hvorfra? Naar havde jeg tidligere truffet ham, thi jeg var vis paa, at jeg havde været sammen med ham; talt med ham og trykket hans Haand. Det maatte have været længe, meget længe siden, det var gemt bag den Taage, hvori éns Tanker famlende leder

efter Minderne og forfølger dem som vigende Spøgelser uden at kunne gribe dem.

Han saa ogsaa over paa mig med en Udholdenhed, der viste, at der ogsaa hos ham dæmrede en Erindring, som han ikke kunde faa fat paa.

Vore Øjne, der blev forlegne ved vore haardnakkede Blikke, gled til Side; men efter nogle Sekunders Forløb mødtes de igen, paa ny tiltrukket gennem vort Tankearbejdes uvilkaarlige og vedholdende Anspændelse. Jeg sagde:

„Undskyld, min Herre, men i Stedet for at sidde en Time og kigge paa hinanden, skal vi saa ikke hellere sammen prøve paa at udfinde, hvor det er, at vi tidligere har kendt hinanden?“

Han svarede godlidende og elskværdigt:

„De har fuldstændig Ret.“

Jeg sagde mit Navn:

„Jeg hedder Henry Bonclair, jeg er Assessor.“

Han betænkte sig nogle Øjeblikke, og hans Blik blev svømmende og indadvendt, som naar man af yderste Evne anstrænger sin Hukommelse. Saa udbrød han:

„Ja, rigtig! Jeg har truffet Dem hos Poincels, men det ligger langt tilbage. Det var inden Krigen. Det maa være en tolv Aar siden.“

„Ja . . . nu gaar der ogsaa et Lys op for mig . . .
De er Løjtnant Revalière, ikke?“

„Jo . . . jeg var endogsaa Kaptejn Revalière lige til
den Dag, da jeg mistede mine Ben . . . begge to paa
én Gang. Det var en Kanonkugle, der rev dem af.“

Og nu, da vi kendte hinanden, mødtes vore Blikke
paa ny.

Jeg huskede nu fuldkommen tydeligt den slanke
unge Mand, der med en saadan Iver og Behændighed
gik op i sin Rolle som opførende Balkavaller, at han,
tror jeg da, havde faaet Tilnavnet: „Hvirvelvinden“. Men bag dette Billede, der tegnede sig meget skarpt, svævede et andet, som jeg ikke rigtig kunde faa fat paa; det var en Historie, som jeg havde glemt igen, en af den Slags Historier, som man skænker en velvillig, men kort Opmærksomhed, og som kun efterlader et næsten umærkeligt Spor i éns Hukommelse.

Det var noget om Kærlighed, saa meget erindrede jeg dunkelt, men derudover vidste jeg intet bestemt.

Lidt efter lidt var det dog, som om Skyggerne spredtes en lille Smule, og jeg saa en ung Piges Skikkelse dukke op for mine Øjne. Og pludselig rungede hendes Navn gennem min Hjerne som en Raket, der bliver affyret, hun hed Frk. de Mandal. Nu huskede jeg paa én Gang det hele. Det var ganske rigtig en

Kærlighedshistorie, men den var meget almindelig. Paa den Tid, jeg lærte dem begge at kende, elskede de hinanden, og der blev talt om, at de snart skulde giftes. Han lod endogsaa til at være meget forelsket og meget lykkelig.

Jeg saa op imod Nettet, hvor alle Pakkerne, som Tjeneren havde lagt derop, laa og skumpledtes mod hverandre ved Togets Rysten og Tjenerens Stemme lød igen i mine Øren, som om han lige havde hørt op med at tale.

Han sagde:

„Se saa, Herre, det var det hele. Der er fem i alt: Godterne, Dukken, Trommen, Geværet og Leverpostej.“

I et Sekund havde jeg i mit Hoved brygget en hel Roman sammen. Den lignede forøvrigt alle dem, jeg tidligere havde læst, hvor snart den unge Mand og snart den unge Pige opofrer sig og ægter sin Forlovede, som er bleven ramt af en legemlig eller økonomisk Ulykke. I dette Tilfælde var det altsaa den unge Officer, der var bleven lemlæstet under Krigen og efter Feltoget havde genfundet den unge Pige, som havde skænket ham sit Hjerte og trofast holdt sit Løfte om at vente paa ham.

Jeg fandt, det var smukt, men selvfølgelig, som

man plejer at finde selvfølgelige alle de Begivenheder og Slutninger, man er vant til fra Bøger og Theatre. Naar man paa den Maade gennem Øjnene eller Øret faar et Kursus i Højsindethed, har man altid Indtrykket af, at man selv med oprigtig Glæde og varm Begejstring vilde være parat til at ofre sig. Men man bliver i meget daarligt Humør, hvis en af éns fattige Venner den næste Dag kommer for at laane Penge.

Pludselig afløste en anden, mindre poetisk og mere realistisk Udgang af Historien den Roman, jeg først havde opdigtet. Maaske var de allerede bleven gifte inden Krigen, inden den skrækkelige Ulykke med Kuglen, som havde taget begge hans Ben med sig, og hun havde saa fortvivlet og taalmodig maattet tage imod, trøste, pleje og støtte den Mand, som var draget ud rask og stærk og nu kom tilbage med afmejede Ben som en skrækkelig, menneskelig Ruin, der var viet til Ubevægelighed og pintes af afmægtig Vrede og skæbnesvanger Fedme.

Var han lykkelig, eller var hans Tilværelse ham en Kval? Jeg blev grebet af en først ganske flygtig, men saa voksende og til sidst uimodstaaelig Lyst til at faa hans Historie at vide i det mindste i dens Hovedtræk, saa at jeg selv kunde gætte mig til Resten, til det, han ikke vilde sige.

Imedens jeg anstillede alle disse Betragtninger, var jeg bleven ved at tale, og vi havde udvekslet en Del ligegyldige Bemærkninger. Jeg kunde ikke faa mit Blik fra Nettet, og jeg tænkte:

„Han har altsaa tre Børn. Godterne er til hans Kone, Dukken til hans lille Pige, Trommen og Geværet til de to Drenge og Leverpostejn til ham selv.“

Pludselig tog jeg Mod til mig og spurgte:

„De er Fader, ikke sandt?“

Han svarede:

Nej, jeg er ikke.“

Jeg følte mig flov og forvirret, som om jeg havde begaaet en stor Taktløshed, og jeg skyndte mig at sige:

„Jeg beder Dem om Forladelse. Jeg troede det, fordi jeg hørte, at Deres Tjener talte om Legetøj. Man kan jo ikke undgaa at høre efter, og uvilkaarlig drager man sine Slutninger.“

Han smilte, saa mumlede han:

„Nej, jeg er ikke en Gang gift. Jeg kom ikke videre end til de indledende Forhandlinger.“

Jeg lod, som om jeg først nu huskede det:

„Ja, det er sandt . . . det var jo Dem, der var forlovet med Frk. de Mandal, tror jeg.“

„Ja . . . De har en udmærket Hukommelse.“

Jeg blev endnu dristigere og tilføjede:

„Nu forekommer det mig ogsaa, at jeg har hørt sige, at Frk. de Mandal var bleven gift med en Hr. . . . Hr. . . .“

Han udtalte roligt Navnet:

„Hr. de Fleurel.“

„Ja, der har vi det! . . . Jeg erindrer oven i Købet, at jeg i den Anledning hørte tale om Deres Saar.“

Jeg saa lige paa ham, og han blev rød i Hovedet.

Hans fyldige, oppustede Ansigt, som den stadige Blodtilstrømning allerede gjorde purpurrødt, farvedes endnu mørkere.

Han svarede hurtigt og med den pludselige Iver, hvormed en Mand forsvarer en Sag, som paa Forhaand er tabt i hans Sind og i hans Hjerte, men som han vil vinde andres Meninger for:

„Man gør meget forkert, min Herre, i at nævne Fru de Fleurels Navn sammen med mit. Da jeg kom tilbage fra Krigen uden mine Ben, desværre, vilde jeg aldrig, aldrig være gaaet ind paa, at hun blev min Hustru. Vilde det have været muligt? Naar man gifter sig, min Herre, saa er det ikke for at paradere med sit Ædelmod, men det er for at leve sammen med en Mand hver Dag, hver Time, hvert Minut, hvert Sekund; og hvis denne Mand er Krøbling, saaledes som jeg, saa fordømmer man ved at gifte sig med ham sig

selv til en Lidelse, der varer, lige til Døden befrier én! Aa, jeg forstaar godt, og jeg beundrer ethvert Offer, naar det har en Grænse, men jeg kan ikke se det skønne i, at en Kvinde skulde give Afkald paa et helt Liv, som hun har Ret til at vente sig noget af, paa alle sine Glæder og alle sine Drømme blot for at vinde Galleriets Bifald. Naar jeg hjemme i mit Værelse hører den stadige Klappen af mine Træben og mine Krykker mod Gulvet, kan jeg faa saadanne Anfald af Raseri, at jeg er lige ved at kaste mig over min Tjener og kvæle ham. Vilde De virkelig have, at man skulde forlange af en Kvinde, at hun skulde kunne finde sig i det, man ikke en Gang selv kan udholde? Og desuden . . . vil De maaske fortælle, at de tager sig godt ud, mine Træstumper? . . .“

Han tav. Hvad skulde jeg sige til ham? Jeg syntes, at han havde Ret. Kunde jeg dadle og foragte hende eller blot give hende Uret? Nej. Og alligevel? Denne Løsning, der stemmede overens med Gennemsnittet, med det dagligdags, med Sandheden, tilfredsstillede ikke min poetiske Trang. De to Træpinde fremkaldte i mine Tanker Billedet af en heltemodig Opofrelse, og det var mig en Skuffelse, at den ikke eksisterede.

Paa én Gang spurgte jeg ham:

„Har Fru de Fleurel Børn?“

„Ja, en Pige og to Dreng. Det er dem, jeg har Legetøj med til. Baade hun og hendes Mand har altid været meget elskværdige mod mig.“

Toget kravlede op ad den stejle Skraaning til Saint-Germain. Det kørte igennem Tunnellerne op foran Perronen og stansede.

Jeg vilde lige til at tilbyde min Rejsefælle min Arm for at hjælpe ham ud af Vognen, da Døren blev lukket op og to Hænder ræktes op imod ham.

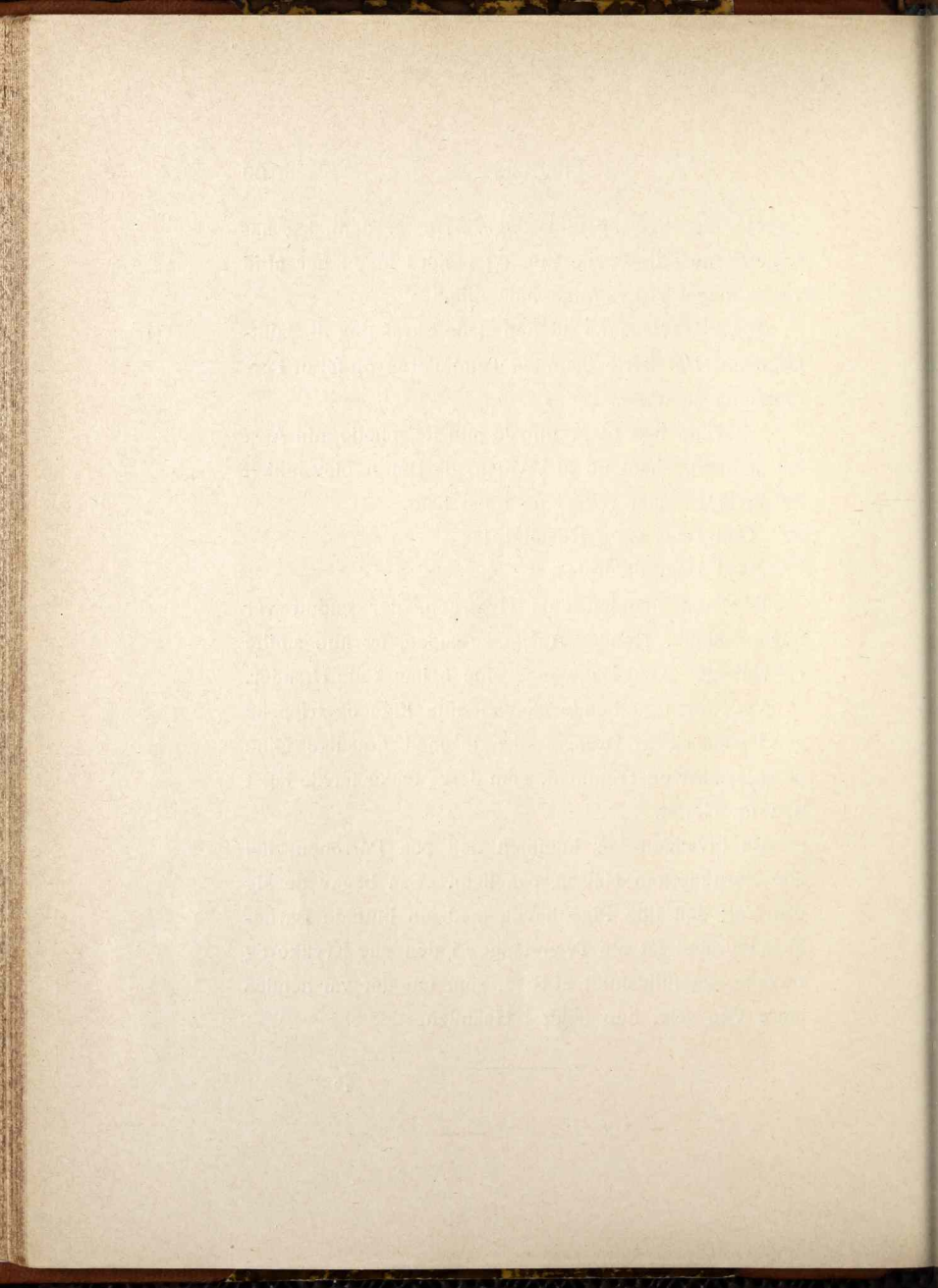
„God Dag, kære Revalière!“

„God Dag, Fleurel!“

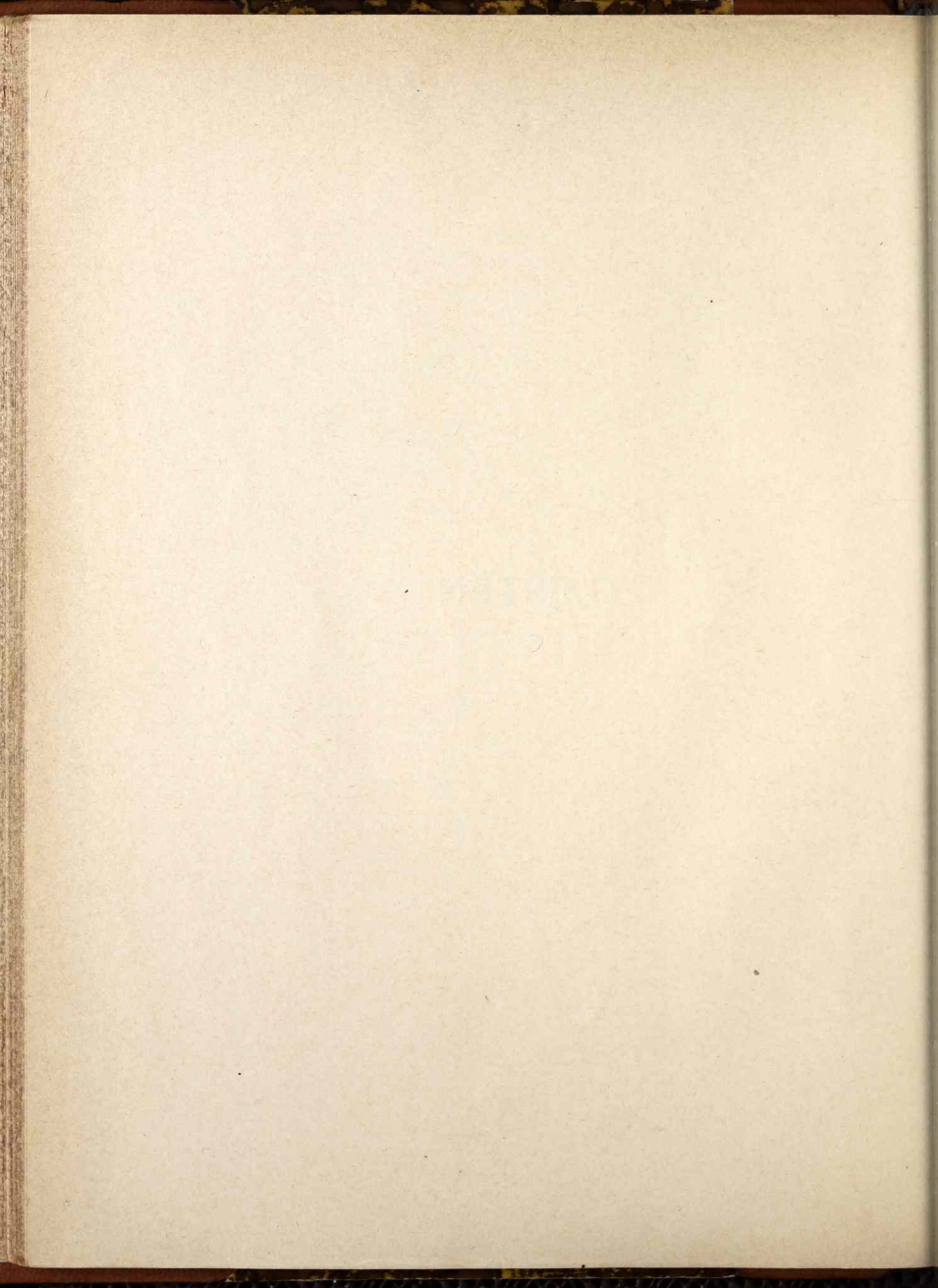
Bag ved Manden stod Hustruen, der endnu var ung og smuk. Hendes Ansigt straaled, og hun smilte og vinkede „God Dag“ med sine behandskede Hænder.

Ved Siden af hende stod en lille Pige og trippede af Glæde, og to Dreng stirrede med graadige Øjne paa Geværet og Trommen, som deres Fader havde taget ned fra Nettet.

Da Invaliden var kommen ned paa Perronen, fløj alle Børnene om Halsen paa ham. Saa begav de sig paa Vej; den lille Pige havde med sin buttede Barnehaand grebet fat om Tværstangen i den ene Krykke og travede saa tillidsfuldt af Sted, som om det var hendes store Ven selv, hun holdt i Haanden.

GÆSTEN

GÆSTEN

I

DA Mændene i Havnen, den lille provençalske Havn ved Garandou inderst inde i Piscabugten imellem Marseille og Toulon, fik Øje paa Abbed Vilbois' Baad, skyndte de sig ned til Strandbredden for at hjælpe Præsten, der kom tilbage fra en af sine Fiske-ture, med at hale Baaden i Land.

Abbeden var alene i den og han roede som en rigtig Sømand og med en sjælden Kraft til Trods for sine otte og halvtredsindstyve Aar. Ærmerne var smøgede op over de muskuløse Arme, Præstekjolen, der

var løftet op og snurret sammen mellem Knæene, stod lidt aaben i Brystet, og Præstehatten havde han lagt ved Siden af sig og i Stedet for taget en klokkeformet Korkhat, overtrukket med hvidt Lærred, paa Hovedet; han lignede en af de Gejstlige, som lever i de varme Lande og som syntes mere skabte til at drage ud paa Eventyr end til at læse Messer.

Fra Tid til anden kastede han et Blik bag ud for at tage Kending af det Sted, hvor han skulde lande, saa gav han sig atter til at ro med langsomme, stærke og taktfaste Tag for endnu en Gang at vise de sløje Matroser her syd paa, hvorledes Mændene mod Nord forstaar at ro.

Baaden stødte mod Bunden, skurede henad den, som om den vilde kravle helt op ad Bredden, borede Kølen ind i Sandet og blev staaende. De fem Mænd, der havde staaet og set den komme, nærmede sig fornøjede og hjælpsomme Præsten, der aabenbart maatte være meget afholdt.

„Naa,“ sagde den ene med sin stærke provençalske Dialekt, „har Pastoren faaet en god Fangst?“

Abbed Vilbois trak Aarene ind, tog Korkhatten af for at sætte sin rigtige Hat paa Hovedet, smøgede sine Ærmer ned og knappede sin Embedsdragt. Da han saaledes paany havde bragt sit Ydre i Overensstemmelse

med sin Værdighed som Herrens Tjener der paa Stedet, svarede han stolt:

„Ja vist, rigtig god, tre Ulke, to Muræner og nogle Rokker.“

De fem Fiskere var gaaet helt hen til Baaden og undersøgte, bøjede over Rælingen, med Kendermine de døde Dyr, de fede Ulke, Murænerne, som med deres flade Hoved lignede hæslege Sølanger og de zigzag-stribede Rokker med de orange-gule Pletter.

En af dem sagde:

„Jeg skal nok bære dem op til Villaen, Hr. Pastor.“

„Mange Tak, min Ven.“

Præsten trykkede deres Hænder og begav sig paa Vej, fulgt af den ene af Mændene, medens de andre tog sig af Baaden.

Han gik langsomt og med en Holdning, der tydede paa Styrke og Værdighed. Da han endnu var varm efter den anstrængende Roning, tog han, hver Gang han kom ind under Oliventræernes lette Skygge, sin Hue af for at lade Aftenluften køle sin firkantede Pande, som var bedækket med kort, lige opstaaende, hvidt Haar og mere lignede en Officers end en Præsts Pande. Hans Tindinger var endnu fugtige, men den lune Vind, der stod ind ude fra Havet, tørrede dem hurtigt. Landsbyen dukkede frem oppe paa en Høj midt i den

brede Dal, der som en Slette skraanede ned mod Havet.

Det var en Aften i Juli. Den blændende Sol, der var lige ved at gaa ned bag de fjerne Bakkers øverste, takkede Omrids, kastede Præstens umaadelig store Skygge paa skraa ned over den hvide Vej, hvor Støvet som en Sveddug lagde sig over den. Inde paa Markerne ved Siden af Vejen fulgte Skyggen af Hatten med som en mægtig, bred, vandrende sort Plet, der syntes at more sig med hurtigt at kravle op ad Oliventræernes Stammer for straks igen at falde ned paa Jorden og krybe videre mellem Træerne.

Under Abbed Vilbois' Fødder rejste sig en let Sky af det næsten usynlige Støv, der om Sommeren bedækker de provençalske Landeveje, og slørede det nederste af hans Embedsdragt med en graa Tone, der blev lysere og lysere. Han var nu helt afkølet, og med Hænderne i Lommen gik han ganske langsomt med den samme sindige og sejge Gang som en Bjergboer, der stiger op ad et Bjerg. Hans rolige Blik var rettet imod Landsbyen, hans Landsby, hvor han i tyve Aar havde været Præst, den Landsby, han selv havde valgt, hvor han ved særlige Begunstigelser havde opnaaet at faa Kald, og hvor han haabede en Gang at dø. Kirken, hans Kirke, laa øverst oppe paa den store

Kegle af Huse, der var hobet sammen omkring den og dens to ulige store, firkantede, gamle Taarne hævede sig midt i den skønne, sydlandske Dal mere som Forsvarstaarne paa en Fæstning end som fredelige Klokke-taarne paa en hellig Bygning.

Abbeden var tilfreds, thi han havde fanget tre Ulke, to Muræner og nogle Rokker.

Det var en ny lille Triumf overfor hans Sognebørn, der især nærede Ærbødighed for ham, fordi han til Trods for sin Alder maaske var den kraftigste Mand paa hele Egnen. Den Slags smaa uskyldige Tilfredsstillelser af hans Forfængelighed var hans bedste Fornøjelse. Han skød med Pistoler med en saadan Sikkerhed, at han kunde skyde en Blomsterstilk over, han fægtede undertiden med Tobakshandleren, som var hans Nabo og tidligere havde været Regimentsprofos, og han roede bedre end nogen anden paa hele Kysten.

Han havde iøvrigt fordum tilhørt den fornemme Verden, hvor han som Baron Vilbois havde været kendt som en meget smuk og elegant Mand. Da han var to og tredive Aar, var han som Følge af en Kærlighedssorg bleven Præst.

Han tilhørte en gammel, kongeligsindet og religiøs picardisk Slægt, hvis Sønner flere Aarhundreder i Træk enten var bleven Officerer, Øvrighedspersoner eller

Gejstlige. Han havde først tænkt paa at følge sin Moders Raad og blive Præst, men saa gav han efter for Faderens indtrængende Forestillinger og bestemte sig til simpelthen at tage til Paris for først at studere Jura og derpaa skaffe sig et eller andet alvorligt Embede i Justitspaladset.

Men medens han studerede, bukkede Faderen under for en Lungebetændelse, som han havde paadraget sig paa en Mosejagt, og Moderen tog sig det saa nær, at ogsaa hun kort Tid efter døde. Da han saaledes arvede en stor Formue, gav han Afkald paa alle sine Planer om at bryde sig en Løbebane og foretrak i Stedet for blot at leve som en rig Mand.

Han saa godt ud og havde en god Forstand, skønt hans Horisont var noget indsnævret af religiøs Overbevisning, Traditioner og Principer, som han var født med, ligesom han var født med en picardisk Landjunkers kraftige Muskler. Alle syntes om ham, og han blev meget feteret i de alvorlige Kredse, han sluttede sig til. Han nød kort sagt Livet, saaledes som en ung, velhavende, almindelig agtet og principfast Mand kan nyde det.

Men en Dag traf han hos en af sine Venner en Skuespillerinde, som var ganske ung Elev fra Konservatoriet og lige med stort Held havde debuteret paa Odéontheatret, og blev forelsket i hende.

Han blev forelsket i hende, saaledes som en Mand,
der er født til at tro paa absolute Anskuelser, bliver

forelsket, voldsomt og ubegrænset. Han blev forelsket,
fordi han saa hende i Skæret af den romantiske Rolle,

hvori hun, samme Dag hun første Gang havde vist sig for Publikum, havde haft en saa stor Succes.

Hun var smuk, men fordærvet lige fra Fødslen, hvad der ikke hindrede hende i at have et troskyldigt Barneudtryk, som han sammenlignede med en Engels. Hun forstod at erobre ham fuldstændig, at gøre ham til en af den Slags vanvittigt underkastede Slaver og begejstrede Fanatikere, som en Kvindes Blik eller en Raslen af hendes Kjole faar til at brænde i fuld Flamme paa de dødelige Lidenskabers mægtige Baal.

Han gjorde hende altsaa til sin Elskerinde, fik hende til at gaa fra Theatret og elskede hende i fire Aar med en stedse voksende Kærlighed. Til Trods for sit Navn og sin Families Traditioner og Æresbegreber var han sikkert alligevel endt med at gifte sig med hende, hvis han ikke en Dag havde opdaget, at hun i lang Tid havde bedraget ham med den Ven, hos hvem han havde gjort hendes Bekendtskab.

Dramaet var saa meget forfærdeligere, som hun var frugtsommelig og han kun ventede paa Barnets Fødsel for at gøre hende til sin Hustru.

Da han stod med Beviserne, nogle Breve, som han havde fundet i en Skuffe, mellem Hænderne, bebrejdede han hende hendes Troløshed, Løgnagtighed og Vanære med al sin medfødte Brutalitet.

Men hun, som var et Barn af Paris' Fortove og ligesaa fræk som skamløs, og som desuden var ligesaa sikker paa ham som paa den anden, trodsede ham og haanede ham med samme Dristighed, hvormed Pøblens Kvinder blot for at vise sig stiger op paa Barrikaderne. Da han løftede sin Haand mod hende, viste hun ham sit Underliv.

Han standsede, blegnede og tænkte paa, at en Ætling af ham befandt sig i dette besudlede Legeme, at hans Barn levede inde i denne forbryderiske Skabning! Saa kastede han sig over hende for at knuse dem begge og tilintetgøre sin dobbelte Skam. Hun blev bange, et Næveslag slog hende i Gulvet, og da hun saa hans Fod løfte sig, parat til at sende et Spark i hendes svulmende Skød, hvori hun mærkede Begyndelsen til et Menneske røre sig, troede hun, at hun var fortabt, og skreg, idet hun strakte Armene op for at afbøde Slagene:

„Dræb mig ikke, det er ikke Dit, det er hans!“

Han veg et Skridt tilbage, til den Grad overvældet og forfærdet, at han et Øjeblik glemte sit Raseri, ligesom hans Fod glemte at fuldende den paabegyndte Bevægelse. Han snappede efter Vejret og stammede:

„Hvad . . . hvad er det, Du siger?“

Hun var pludselig bleven helt vanvittig af Rædsel

for Døden, som hun i et Sekund havde set lige i Øjnene, og hun gentog:

„Det er ikke Dit, det er hans.“

Han bed Tænderne sammen og mumlede tilintetgjort:

„Barnet?“

„Ja.“

„Du lyver!“

Og paa ny løftedes hans Fod som for at knuse nogen under sig, medens hans Elskerinde, der havde rejst sig op paa sine Knæ, søgte at vige tilbage, idet hun stadig stammede:

„Jeg siger Dig jo, at det er hans. Hvis det var Dit, vilde jeg saa ikke have faaet det for længe siden?“

Denne Bevisførelse slog ham som Sandheden selv. I et af den Slags Tankelyn, hvori alle Fornuftgrunde paa én Gang viser sig i et skarpt, klart, uimodsigeligt, uimodstaaeligt og afsluttende Lys, blev han overbevist om, blev han sikker paa, at han ikke var Fader til den usle Skøgeunge, som hun bar under sit Hjerte. Han følte sig paa én Gang lettet, befriet og næsten rolig, og han tænkte ikke længere paa at dræbe den skændige Skabning, han havde for sig.

Med roligere Stemme sagde han til hende:

„Rejs Dig og gaa Din Vej. Lad mig aldrig mere se Dig for mine Øjne.“

Hun adlød overvundet og gik.

Han saa hende aldrig mere.

Han rejste bort. Han tog syd paa, ned til Solen, og gjorde Holdt i en lille Landsby, som laa midt i en Dal, der mandede ud mod Middelhavet. En Kro, der vendte ud mod Havet, faldt i hans Smag, og han lejede et Værelse og blev boende der.

I halvandet Aar levede han i den mest fuldstændige Ensomhed, indelukket i sin Sorg og sin Fortvivelse. Det fortærende Minde om den forræderiske Kvinde, om hendes Yndigheder og om det sanselige Trylleri, hun havde udøvet over ham, forfulgte ham og han pintes af Længsler efter hendes Nærhed og hendes Kærtegn.

Han strejfede rundt i Provences Dale og lod Solen, der dæmpedes af Oliventræernes graalige Løv, skinne paa sit stakkels Hoved, der kun havde Rum for den samme smertefyldte Tanke, som han forgæves søgte at blive af med.

I denne triste Ensomhed vendte lidt efter lidt hans tidligere fromme Anskuelser og hans Barnetros første glødende Overbevisning tilbage i ham. Religionen, der tidligere var forekommet ham som et Værn mod det ukendte Liv, syntes ham nu et Tilflugtssted for den skuffende og kvalfulde Tilværelse. Han havde altid

beholdt Bønnens Vane, nu klyngede han sig i sin Sorg fastere til den, og naar Tusmørket begyndte at falde paa, gik han ofte ind for at knæle i den dunkle Kirke, hvor kun Lampens lille Flamme, Helligdommens stille Vogterske, Symbolet paa den guddommelige Nærværelse lyste over Koret.

Han betroede Gud, sin Gud, sin Sorg og sagde ham hele sin Ulykke. Han bad ham om Raad, Medlidenhed, Hjælp, Beskyttelse og Trøst, og for hver Dag blev hans Bønner inderligere og hans Betagelse dybere.

Hans Hjerte, der var bleven saaret til Blods af Elskov til en Kvinde, var bleven staaende aabent og dirrede, stadig hungrende efter Kærlighed; og efterhaanden, som han blev ved at bede og blev ved at føre den samme Eneboertilværelse, tog hans Andagtsiver til; han hengav sig mere og mere til det hemmelighedsfulde Samvær, som alle fromme Sjæle føler med Frelseren, der trøster de Ulykkelige og drager dem til sig, og uden at han mærkede det, voksede den mystiske Kærlighed til Gud frem i ham og besejrede den anden.

Saa genoptog han sine første Planer og bestemte sig til at vie Kirken det knuste Liv, som han havde været lige ved at give den uberørt.

Han blev altsaa Præst. Gennem sin Familie og

sine Forbindelser opnaaede han at blive udnævnt til Sognepræst i den provençalske Landsby, hvortil Tilfældet havde ført ham. Han stillede en stor Del af sin Formue til Godgørenhedens Tjeneste og beholdt kun saa meget, at han lige til sin Død kunde være i Stand til at støtte og hjælpe de Fattige, der henvendte sig til ham. Og fra nu af førte han en rolig og stille Tilværelse, der var optaget af Andagtsøvelser og Opofrelser for Næsten.

Han blev en snæversynet, men godmodig Præst, en Slags religiøs Fører med Soldatertemperament, en Kirkens Fører, der med stor Kraft ledte den blinde og famlende Menneskehed, som var faret vild i Livets Skov, hvori dens Instinkter, dens Tilbøjeligheder og dens Ønsker er ligesaa mange vildsomme Stier, tilbage til den rette Vej. Men meget af den Mand, han tidligere havde været, levede endnu i ham. Han hørte ikke op med at holde af voldsomme Legemsøvelser, al Slags Sport og Omgang med Vaaben, men han afskyede alle Kvinder, for hvem han nærede den samme Angst som et Barn overfor en hemmelighedsfuld Fare.

II

Matrosen, som ledsagede Præsten, følte Sydboernes sædvanlige Snakkelyst brænde paa sine Læber, men han turde ikke give efter for den, thi alle i Menigheden nærede den største Ærbødighed for Præsten. Endelig tog han Mod til sig og spurgte:

„Saa er De altsaa fornøjet med Deres Villa, Hr. Pastor?“

Ved en „Villa“ forstaar man i Provence et af de mikroskopiske Huse, hvortil Beboerne af Byerne og Landsbyerne søger hen for at trække frisk Luft. Abbeden havde lejet sin paa en fri Mark, der kun var en fem Minutter fra Præstegaarden, som var altfor lille og laa altfor indeklemmt ved Siden af Kirken midt inde i Landsbyen.

Han beboede ikke regelmæssigt, ikke en Gang om Sommeren dette Landsted. Kun fra Tid til anden tog

han derud for at tilbringe nogle Dage i det grønne og skyde med Pistoler.

„Jo, Tak, min Ven,“ svarede Præsten, „jeg har det rigtig rart der.“

Den lave Bygning dukkede frem midt imellem Oliventræerne, som var plantet over en hel Mark uden jerneste Indhegning. Løvet ligesom afstribede, sønderfhakkede og skar i Smaastumper de lyserøde Mure, der for et flygtigt Øjekast gav Huset en vis Lighed med de store provençalske Champignons, som i frodig Mængde skyder op i de mørke Olivenmarker.

En høj, svær Kvinde gik frem og tilbage foran Døren og lavede med rolig Sindighed Middagsbordet i Stand. Der var kun dækket til én med en Tallerken, en Serviet, et Stykke Brød og et Glas. Paa Hovedet havde hun Arleserindernes Hue, en spids Kegle af sort Fløjl eller Silke, hvorpaa der er broderet en hvid Champignon.

Da Abbeden var kommen saa nær, at hans Stemme kunde høres, raabte han:

„Hej, Marguerite!“

Hun standsede for at vende sig om og genkendte sin Herre:

„Aa, er det Dem, Hr. Pastor?“

„Ja. Jeg har en storartet Fangst med. De skal

lige med det samme stege mig en Ulk, en Ulk i Smør, i rent Smør, forstaar De?”

Pigen, som var gaaet de to Mænd i Møde, undersøgte med et Kenderblik Fiskene, som Matrosen bar paa.

„Ja, se, vi har jo rigtignok allerede en Hønsfricassé med Ris,“ sagde hun.

„Det spiller ingen Rolle. Anden Dags Fisk kan ikke maale sig med den Fisk, der kommer lige op af Vandet. Saa kan jeg fryde mig ved et rigtig lækkert Maaltid; det gaar ikke saa ofte paa, og Synden er ikke saa stor.“

Pigen tog den af Ulkene, hun ansaa for at være den bedste, og skulde lige til at bære den ud i Køkkenet, da hun pludselig kom i Tanker om noget og vendte sig om:

„Det er sandt, her har været en Mand og spurgt tre Gange efter Præsten.“

Han spurgte ligegyldigt:

„En Mand? Hvad var det for en Slags Mand?”

„En af den Slags, som man helst gaar udenom.“

„Naa . . . en Tigger!”

„Det kan godt være, det ved jeg ikke noget om. Han saa ud til at være en rigtig Landevejsrøver.“

Præsten kunde ikke lade være at trække paa Smilebaandet, thi han vidste af Erfaring, at Marguerite var

saa bange af sig, at hun, naar de boede ude i Villaen hele Dagen og især hele Natten igennem, bildte sig ind, at der vilde komme nogen for at myrde dem.

Han stak et Par Skilling til Matrosen, der med en ærbødig Hilsen forføjede sig bort, og raabte til Marguerite, som inde i Køkkenet allerede var travlt beskæftiget med ved Hjælp af en Kniv at skrabe Ryggen paa Ulken, saa at Skællene lidt blodplettede dryssede ned som smaa bitte Sølvmynter:

„Jeg gaar bare ud og vasker mig en lille Smule.“

Han havde endnu ikke aflagt alle sine Vaner fra tidligere Dage og var altid yderst soigneret. Han var imidlertid endnu ikke naaet hen til Døren, da han hørte Marguerite raabe:

„Se, der er han igen!“

Præsten gik et Par Skridt til Siden, saa at han kunde se ned ad Vejen, og fik Øje paa en Mand, som unægtelig paa Afstand saa ud til at være meget slet klædt, og som med smaa Skridt kom op imod Huset. Abbed Vilbois blev staaende og ventede, idet han endnu smilte over sin Tjenestepiges Rædsel og tænkte:

„Jeg tror næsten, hun har Ret. Han kunde godt ligne en Landevejsrøver.“

Den Ubekendte kom nærmere uden i mindste Maade at skynde sig; han havde Hænderne i Lommen og stir-

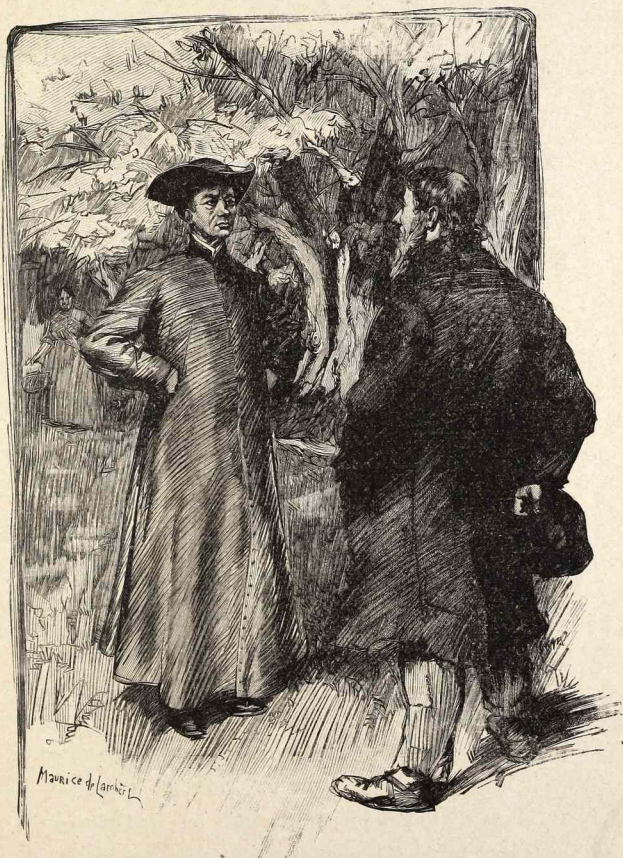
rede uafbrudt paa Præsten. Han var ung og havde lyst, krøllet Fuldskæg. Nogle enkelte Haartotter stak frem under den bløde Filthat, der var saa bulet og snavset, at ingen længere vilde have formaaet at skelne dens oprindelige Form og Farve. Han havde en lang, kastaniebrun Overfrakke, og hans Benklæder hang i Frynser om Anklerne. Paa Fødderne havde han et Par Strandsandaler, der gjorde hans Gang tavs, ængstende og luskende som hos én, der har ondt i Sinde.

Da han kun var et Par Skridt fra Præsten, tog han den Las, der dækkede hans Pande, af og blottede med en lidt theatralsk Mine et medtaget, kønt, men forsviret Hoved, der oppe paa Issen var ganske skaldet, hvad der maatte være et Tegn paa Udslidthed eller tidlige Udsvævelser, thi han kunde sikkert ikke være mere end en fem og tyve Aar.

Præsten tog ogsaa sin Hat af med en uvilkaarlig Følelse af, at Manden, der stod for ham, ikke var den sædvanlige Vagabond, Arbejderen uden Arbejde eller den løsladte Straffefange, som flakker omkring mellem to Fængselsophold, og som næsten ikke mere kan tale andet end den hemmelighedsfulde Jargon, der bruges i Tugthuset.

„God Dag, Hr. Pastor,“ sagde Manden.

Præsten indskrænkede sig til tørt at svare:

„God Dag.“

Han kunde ikke bekvemme sig til at sige „min Herre“ til denne mistænkelige og pjaltede Person.

De betragtede stift hinanden, og den omstrefende Landstrygers Blik gjorde Abbed Vilbois forvirret, han var til Mode, som om han befandt sig lige overfor en ukendt Fjende, og en besynderlig Uro, som han ikke kunde forklare sig, isnede gennem ham.

Omsider fortsatte Vagabonden:

„Naa, kan De ikke kende mig?“

Præsten svarede forbauset:

„Nej, paa ingen Maade. Jeg kender Dem aldeles ikke.“

„Naa, saa De kan virkelig ikke kende mig? Se saa en Gang rigtig paa mig!“

„Det nytter ikke noget, jeg har aldrig før set Dem for mine Øjne.“

„Næ, det er sandt nok,“ svarede den anden, „men nu skal jeg vise Dem én, som De bedre kender.“

Han satte igen Hatten paa Hovedet og knappede Frakken op. Hans Bryst var nøgent indenfor den. Et rødt Bælte, der var rullet omkring hans slunkne Mave, holdt hans Benklæder oppe om Hofterne.

Frem af Inderlommen tog han en Konvolut, en af den Slags utrolige Konvolutter, hvorpaa alle Pletter har

sat deres Aftryk, og som, gemte i Foret hos alle omflakkende Stakler, omslutter de faa Papirer, ægte eller falske, stjaalne eller legitime, der overfor Gendarmerne er Frihedens kostelige Garanti. Han tog et Fotografi ud af den, et Fotografi af Format som et Brev, saaledes som man tidligere brugte det. Det var slidt og gulnet af længe at være slæbt rundt med i Lommen tæt ind imod Mandens Legeme og falmet ved hans Varme.

Han løftede det op ved Siden af sit Ansigt og spurgte:

„Og ham her? Kender De ham?“

Præsten gik et Par Skridt frem for bedre at se og blev staaende ligbleg og skælvende, thi det var hans eget Fotografi, som han den Gang for lang Tid siden i sine Elskovsdage havde ladet lave til hende.

Han svarede ikke. Han forstod ikke, hvorledes dette kunde gaa for sig.

Vagabonden gentog:

„Naa, kender De ham saa?“

Præsten stammede:

„Ja, jeg gør!“

„Hvem er det?“

„Det er mig.“

„Er De vis paa, at det er Dem?“

„Ja, det er jeg.“

„Naa, saa se paa os begge to, paa Deres Portræt og paa mig!“

Han havde allerede set det, den stakkels Mand, han havde set, at de to Ansigter, det paa Fotografiet og det, der onskabsfuldt grinte ved Siden af, lignede hinanden, som om de tilhørte to Brødre; men endnu forstod han det ikke rigtigt, og han stammede:

„Men hvad er det egentlig, De vil mig?“

Fyren sendte ham et skulende Blik og svarede triumferende:

„Hvad jeg vil? Jeg vil først og fremmest have, at De skal indrømme, hvem jeg er.“

„Hvem er De da?“

„Hvem jeg er? Spørg ligegyldig hvem, der gaar forbi paa Vejen, spørg Deres Pige, lad os gaa op til Mairen, hvis De har Lyst, óg vise ham dette her, og De kan bande paa, at han vil faa sig et ordentligt Grin. Naa, saa De vil virkelig ikke indrømme, at jeg er Deres Søn, Fa'r Præst, hva?“

Den gamle løftede med en fortvivlet, bibelsk Bevægelse Armene og stønnede:

„Det er ikke sandt.“

Den unge Mand gik helt hen til ham og sagde tæt ind i Ansigtet paa ham:

„Ho, ho, saa det er ikke sandt? Hold nu op med at lyve, Præst, hører De!“

Hans Ansigt var truende, han havde knyttet Hænderne, og han talte med en saa voldsom Overbevisning, at Præsten, idet han søgte at vige tilbage, spurgte sig selv, hvem af dem det var, som i dette Øjeblik bedrog sig selv.

Alligevel bekræftede han endnu en Gang:

„Jeg har aldrig haft noget Barn.“

Den anden svarede:

„Har De maaske heller aldrig haft en Elskerinde?“

Den gamle udtalte fast og besluttet som en stolt Tilstaaelse det ene Ord:

„Jo.“

„Og var den Elskerinde ikke frugtsommelig, da De jog hende bort?“

Den gamle Vrede, der for fem og tyve Aar siden var bleven, ikke kvalt, men muret ned paa Bunden af Elskerens Hjerter, sprængte pludselig de Hvælvinger af Tro, taalmodig Opofrelse og Selvfornægtelse, som han havde bygget op over den, og ude af sig selv skreg Præsten:

„Jeg jog hende bort, fordi hun bedrog mig, og fordi hun bar en andens Barn under sit Hjerter, thi ellers havde jeg dræbt hende, det kan De stole paa.“

Den unge Mand tøvede, han var overrasket over Præstens Hidsighed, og han svarede blidere:

„Hvem var det, der sagde Dem, at Barnet var en andens?“

„Det sagde hun selv, da hun trodsede mig.“

Uden at bestride denne Forsikring sluttede Vagabonden med en ligegyldig Mine som en Sjoer, der kommer med sin uforgribelige Mening om en Sag:

„Det har været noget, hun sagde for at gøre Grin med Dem.“

Ved en Kraftanstrængelse lykkedes det Præsten igen at blive Herre over sig selv ovenpaa sit voldsomme Vredesudbrud, og nu var det ham, der gav sig til at spørge:

„Og hvem har sagt Dem, at De var min Søn?“

„Det har hun selv, da hun døde, Hr. Pastor . . . hun selv og saa dette!“

Og han stak Fotografiet lige op i Næsen paa Præsten.

Den gamle tog det, og med Hjertet gennembævet af Angst sammenlignede han længe og langsomt den Ubekendte med det gamle Billede af sig selv. Der var ingen Tvivl mulig, det var virkelig hans Søn.

Hans Sjæl bævede i Fortvivlelse, en uudsigelig, skrækkelig, pinlig Fortvivlelse som Samvittighedsnag

efter en for lang Tid siden begaaet Forbrydelse. Han forstod noget, gættede sig til Resten og saa igen den brutale Adskillelæsscene for sig. Det var for at redde sit Liv, der truedes af den krænkede Mand, at den troløse og skamløse Kvinde havde slynget ham sin Løgn i Ansigtet. Og det var lykkedes hende at faa ham til at tro paa den. Og en Søn af ham var bleven født og var vokset op og bleven til denne lasede, farende Svend, hvori Lasten synlig havde opslaaet sin Bolig.

Han mumlede:

„Skal vi ikke gaa et Par Skridt sammen, saa kan vi bedre forklare os for hinanden?“

Den anden slog en haanlig Latter op:

„Ja, begribeligvis, det er jo netop det, jeg er kommen for.“

Side om Side gik de ind gennem Olivenmarken. Solen var forsvundet. Sydens Tusmørke med sin store Kølighed bredtes som en usynlig kold Kappe ud over Jorden.

Abbeden gøs, og idet han paa vanemæssig, præstelig Vis løftede Øjnene mod Himlen, saa han overalt oven over sig, skælvende mod den blaa Bund, det graaligt-grønne Løv, der er et Særkende for det hellige Træ, som under sin spinkle Skygge saa den største af alle Lidelser, Kristus' eneste Svaghed.

En kort og fortvivlet Bøn brast frem af hans Hjerter og med den indre Stemme, som ikke naar frem over Læberne og hvormed de Troende taler med Frelseren, anraabte han:

„Min Gud, hjælp mig!“

Saa vendte han sig om imod sin Søn:

„Deres Moder er altsaa død?“

Idet han udtalte disse Ord: „Deres Moder er altsaa død,“ vaagnede en ny Sorg i ham og fik hans Hjerter til at krympe sig; det var hans Sanser, som aldrig helt havde glemt, der vaandede sig, og paa samme Tid var den et grusomt Ekko af den Kval, han havde udstaaet, men endnu mere var den maaske fremkaldt ved Visheden om, at hun var død, en sidste Skælven af den korte, daarende Ungdomslykke, hvoraf der nu kun var Mindets Lidelse tilbage.

Den unge Mand svarede:

„Ja, Hr. Pastor, min Moder er død.“

„Er det længe siden?“

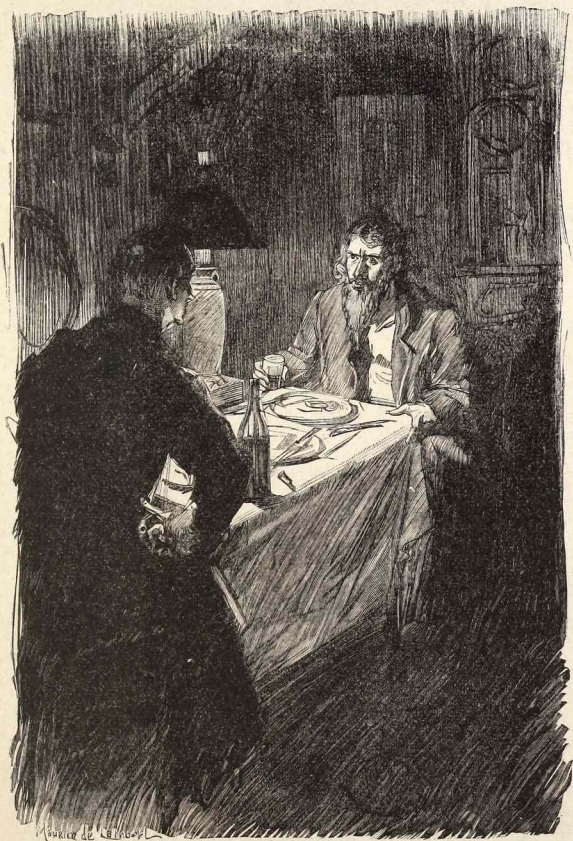
„Ja, tre Aar allerede.“

En ny Tvivl dukkede op i Præsten:

„Hvor kan det da være, at De ikke tidligere har opsøgt mig?“

Den anden betænkte sig lidt:

„Jeg kunde ikke. Jeg fik Forhindringer . . . Men

Guy de Maupassants Noveller. VII.
Masken.

undskyld mig, hvis jeg afbryder disse fortrolige Meddelelser, som jeg gemmer til senere. De skal nok faa dem ligesaa omstændelige, som De ønsker dem, men lad mig først fortælle Dem, at jeg ingenting har faaet at spise siden i Gaar Morges.“

Et Ryk af Medlidenhed gik igennem den gamle Mand og uvilkaarlig rakte han begge sine Hænder frem.

„Aa, mit stakkels Barn,“ sagde han.

Den unge Mand tog imod de store fremstrakte Hænder, der omsluttede hans tyndere, varme og febrilske Fingre.

Saa svarede han med det spottende Tonefald, der sjældent syntes at forlade hans Læber:

„Se, det var Ret! Jeg begynder at tro, at vi alligevel vil komme til at forstaa hinanden.“

Præsten gav sig til at gaa.

„Lad os skynde os hjem til Middagsmaden,“ sagde han.

Med en instinktmæssig, ubestemt og forvirret Glæde var han pludselig kommen til at tænke paa den smukke Fisk, som han selv havde fisket, og som sammen med Hønsefricasséen vilde blive et godt Maaltid for et forsultent Menneske.

Arleserinden, som allerede var bleven ængstelig, stod og ventede foran Døren, parat til at skænde.

Men Præsten gav hende ikke Tid til det.

„Marguerite,“ raabte han, „skynd Dem at faa taget af Bordet og flyt det ind i Spisestuen, men hurtigt, hurtigt! Og dæk saa til to. Skynd Dem.“

Pigen blev staaende uden at røre sig, aldeles forfjamsket ved Tanken om, at hendes Herre agtede at spise til Middag sammen med Røveren.

Saa gav Abbed Vilbois sig til selv at tage af Bordet og bære Tingene ind i Spisestuen, det eneste Værelse, der laa i Stueetagen.

Fem Minutter senere sad han ligeoverfor Vagabonden foran en Terrin dampende Kaalsuppe, der sendte en lille Sky af koghed Damp op mellem deres Ansigter.

III

Da der var øst op i Tallerknerne, gav Landstrygeren sig til med hastige Skefulde at slubre Suppen i sig. Præsten var ikke længere sulten og han indsugede kun langsomt den kraftige Kaalbouillon og lod al Brødet blive liggende paa Bunden af sin Tallerken.

Pludselig spurgte han:

„Hvad hedder De?“

Manden lo af Glæde over at faa sin Sult stillet.

„Da jeg er Søn af en ukendt Fader,“ sagde han, „har jeg ikke andet Efternavn end min Moders, som De sandsynligvis endnu ikke har glemt. Til Gengæld har jeg to Fornavne, der i Parantes sagt ikke passer videre godt til mig: „Philippe-Auguste“.“

Præsten blegnede og spurgte med sammensnøret Strube:

„Hvorfor har De faaet de Navne?“

Vagabonden trak paa Skulderen:

„Det kan De vel nok gætte. Da Mo'r havde forladt Dem, prøvede hun paa at bilde den anden, Deres Rival, ind, at jeg var hans, og han troede det, lige indtil jeg blev omtrent femten Aar gammel. Men fra det Øjeblik begyndte jeg at ligne Dem altfor meget. Saa fornægtede han mig, den Kæltring. Derfor var det altsaa, at jeg havde faaet hans to Fornavne og havde jeg bare været saa heldig ikke at ligne nogen eller blot at være en Søn af en tredie Røver, som ikke havde vist sig, saa vilde jeg nu have heddet Vikomte Philippe-Auguste de Pravallon og været en uægte, men senere hen legitimeret Søn af Greven og Senatoren af samme Navn.“

„Hvorfra ved De alt det?“

„Fra de Opgør, der fandt Sted i Overværelse af min Ringhed. Det var Opgør, der kunde blive til noget, kan De tro. Det er den Slags, som nok skal lære én Livet at kende.“

Noget endnu pinligere, endnu mere kvalfuldt end alt, hvad han hidtil i den sidste halve Time havde lidt og følt, stemte Præsten for Brystet. Det var en underlig kvælende Fornemmelse, der vilde blive ved at vokse og ende med at dræbe ham, og den kom ikke saa meget af de Ting, der blev sagt, som af den Maade, hvorpaa

de blev sagt, og af det Udtryk, der i det af Udskejelser prægede Ansigt understregede Ordene. Han begyndte at forstaa, at der mellem ham og denne Mand, mellem ham og hans Søn fandtes en Kloak af det moralske Snavs, der for visse Sjæle er som dødbringende Gift. Og det var hans Søn? Han kunde endnu ikke tro det. Han vilde have alle Beviserne, dem alle, han vilde høre alt, lide alt. Han tænkte paa ny paa Oliventræerne, der omgav hans lille Hus, og for anden Gang hviskede han:

„Aa, min Gud, hjælp mig!“

Philippe-Auguste var færdig med sin Suppe. Han spurgte:

„Vanker der ikke mere?“

Da Køkkenet laa langt borte, i en lille Tilbygning til Huset, og Marguerite derfor ikke kunde høre Præstens Stemme, havde han anskaffet sig en kinesisk Gongon, der hang paa Væggen bag ved ham, for ved dens Hjælp at lade hende vide, naar han behøvede hende.

Han tog altsaa den læderbetrukne Hammer og slog et Par Gange paa den runde Metalplade. Den gav først en ganske svag Lyd fra sig, Lyden voksede, blev stærkere, dirrende, skarp, skingrende, sønderrivende, forfærdelig som en Klagen af det mishandlede Kobber.

Pigen viste sig. Hendes Ansigt var helt fortrukket

af Vrede, og hun kastede rasende Blikke hen paa Lande-vejsrøveren, som om hun med en trofast Hunds Instinkt havde en Følelse af den Ulykke, der havde ramt hendes Herre. I Hænderne havde hun Fadet med den stegte Ulk, hvorfra der hævede sig en liflig Duft af smeltet Smør.

Med en Ske flækkede Præsten Fiskens Ryg helt ned igennem, og idet han bød sin Gæst et Stykke, sagde han med en Stolthed, der pludselig dukkede op midt i hans Elendighed:

„Den har jeg selv fanget for lidt siden.“

Marguerite var bleven staaende inde i Stuen.

Præsten vendte sig om imod hende:

„Hent noget Vin, men af den gode, af den hvide fra Korsika.“

Hun gjorde en næsten oprørsk Bevægelse, men med en stræng Mine lukkede han Munden paa hende, idet han gentog:

„Naa, bliver det til noget! To Flasker.“

Naar Præsten bød nogen Vin, en Fornøjelse, han sjældent tillod sig, tog han sig altid selv en Flaske med det samme.

Philippe-Augustes Ansigt straaede, og han mumlede:

„Bravo, det var en glimrende Idé! Det er længe siden, jeg har faaet saadan en Middag.“

Efter et Par Minutters Forløb kom Pigen tilbage. Præsten syntes, at det havde været en Evighed, thi en Trang til at faa alt at vide brændte som Helvedesild i hans Blod.

Flaskerne var trukket op, men Pigen blev alligevel staaende med Øjnene stift hæftet paa den Fremmede.

„De kan godt gaa,“ sagde Præsten.

Hun lod, som om hun ikke hørte det.

Han gentog næsten haardt:

„Jeg sagde til Dem, at De godt kunde gaa.“

Saa gik hun endelig.

Philippe-Auguste aad Fisken med ilfærdig Forslugenhed, medens hans Fader sad og saa paa ham, mere og mere overrasket og trøstesløs over alt det lave, der stod skrevet paa det Ansigt, som lignede ham saa meget.

De smaa Stykker, som Præsten førte til sine Læber, blev i Munden paa ham, hans sammensnørede Hals nægtede at lade dem passere, og han blev ved med at sidde og tygge paa dem, medens han blandt alle de Spørgsmaal, der trængte sig frem, søgte efter det, hvorpaa han hurtigst ønskede Svar.

Endelig mumlede han:

„Hvad døde hun af?“

„Det var Brystsyge.“

„Var hun længe syg?“

„Nej, omtrent halvandet Aar.“

„Hvor havde hun faaet det fra?“

„Det er ikke godt at vide.“

De tav. Præsten grublede. Der var saa meget, der tyngede paa ham, saa meget han allerede gerne havde villet vide, thi lige fra den Dag, han brød med hende, den Dag, han havde været lige ved at dræbe hende, havde han intet hørt om hende. Ganske vist havde han heller ikke ønsket at vide noget om hende, thi sin Beslutning tro havde han kastet hende og sine lykkelige Dage ned i Glemselens Grav, men nu, nu da hun var død, fødtes der pludselig i ham et brændende Ønske, en skinsyg Længsel, næsten en Elskers Længsel efter at faa Besked om alt.

Han fortsatte:

„Hun var vel ikke alene?“

„Nej, hun levede stadig sammen med ham.“

Den gamle Mand skælvede:

„Med ham? Med Pravallon?“

„Ja, hvem ellers?“

Den Mand, der selv var bleven forraadt, regnede ud, at den Kvinde, som havde bedraget ham, var bleven over tredive Aar sammen med hans Rival.

Næsten mod sin Vilje stammede han:

„Var de lykkelige sammen?“

Den unge slog en haanlig Latter op:

„Aa ja, det gik saadan op og ned. Det kunde maaske have været godt uden mig. Jeg har altid været den, som ødelagde al Ting.“

„Hvorledes det? Hvorfor?“ spurgte Præsten.

„Det har jeg jo allerede fortalt Dem. Fordi han troede, at jeg var hans Søn, lige til jeg omtrent var femten Aar. Men han var ikke dum, den gamle, han opdagede selv ganske alene Ligheden, og saa blev der jo Scener. Jeg stod udenfor Dørene og lyttede. Han beskyldte Mo'r for at have holdt ham for Nar. Men hun svarede: „Er det min Skyld? Da Du tog mig, vidste Du meget godt, at jeg var den andens Elskerinde.“ Den anden, det var Dem.“

„Naa, de talte altsaa sommetider om mig?“

„Ja, men de nævnede aldrig Deres Navn, naar jeg hørte paa det, uden lige paa Slutningen, paa det aller sidste, da Mo'r følte, at hun ikke kom over det. De var alligevel forsigtige.“

„Og De? . . . Forstod De tidlig, at Deres Moders Levevis ikke . . . ikke var regelmæssig?“

„Ja, selvfølgelig. Jeg er da ingen Fjols, og det har jeg heller aldrig været. Den Slags Ting gætter man lige-straks, saa snart man begynder at se sig om i Verden.“

Philippe-Auguste skænkede sig det ene Glas efter det andet. Hans Øjne begyndte at skinne, den lange Faste gjorde, at han hurtig blev beruset.

Præsten opdagede det. Han var lige ved at standse ham, men saa fløj den Tanke ham igennem Hovedet, at en Rus gør uforsigtig og snakkesalig, og han tog Flasken og fyldte paa ny den unge Mands Glas.

Marguerite kom med Hønssefricasséen. Da hun havde sat den fra sig paa Bordet, stirrede hun igen stift paa Landstrygeren og sagde med en oprørt Mine til sin Herre:

„Men se dog paa ham, Hr. Pastor! Han er jo fuld!“

„Lad os dog nu være i Fred,“ svarede Præsten, „og gaa Deres Vej.“

Hun gik og smækkede Døren haardt i efter sig.

Præsten fortsatte sine Spørgsmaal:

„Hvad sagde Deres Moder om mig?“

„Om Dem? Aa, hun sagde saadan, hvad man altid plejer at sige om en Mand, man er stukket af fra, at De var sær og ikke til at omgaas, og at De havde gjort hende Livet meget vanskeligt med alle Deres Luner.“

„Sagde hun ofte det?“

„Ja, sommetider med Omsvøb, for at jeg ikke skulde forstaa det, men jeg gættede mig til det.“

„Og De selv? Hvorledes blev De behandlet der i Huset?“

„Jeg? I Begyndelsen rigtig godt og senere meget slet. Da Mo'r saa, at jeg ødelagde Tingene for hende, lod hun mig sejle min egen Sø.“

„Hvorledes det?“

„Hvorledes det! Det er meget simpelt. Da jeg var omtrent seksten Aar, gjorde jeg et Par smaa Dumheder, og saa satte de Asener mig i en offentlig Opdragelsesanstalt for at blive af med mig.“

Han satte begge Albuerne paa Bordet og støttede sine Kinder paa Hænderne; han var nu ganske fuld, hans Forsigtighed var gaaet tilbunds i Vinen og han blev pludselig grebet af den uimodstaaelige Lyst til at tale om sig selv, de faar alle Drukkenboldte til at fortabe sig i fantastiske Pralerier.

Han smilte velvilligt og om hans Læber laa en næsten kvindelig Ynde, som Præsten genkendte. Ikke alene kendte han den igen, men han følte den, denne forhadte og kærtegnende Ynde, som forud havde erobret ham og ført ham i Fortabelse. Nu var det Moderen, som Barnet lignede mest, ikke i Ansigtstrækkene, men ved det falske og fængslende Blik og især ved det forførende Trylleri, der laa i det løgnagtige Smil, som

syntes at smække Mundens Dør paa vid Gab for al den Skændsel, der fandtes indenfor.

Philippe-Auguste fortalte:

„Ha-ha, De kan tro, jeg har ført et nydeligt Liv, siden jeg kom ud af Opdragelsesanstalten, et Liv, som en stor Romanforfatter vilde betale mange Penge for. Ja, det ved Gud, Fa'r Dumas med sin *Monte Christo* har ikke kunnet finde paa noget saa grinagtigt som det, der er hændt mig.“

Han tav, og med en Berusets filosofiske Højtidelighed fortsatte han langsomt:

„Naar man vil have, at en Dreng skal blive til noget ordentlig, saa skulde man aldrig sætte ham i saadan en Anstalt paa Grund af de Bekendtskaber, som han gør der. Nej, det skulde man aldrig, hvad han saa siden har gjort. Det var bare en lille Spøg, jeg havde fundet paa, men den faldt skidt ud. Det var en Aften, jeg var ude med tre Kammerater, vi havde alle fire lidt i Hovedet og vi drev hen ad Landevejen lige ved Færgestedet ved Folac, og saa mødte jeg en Vogn, hvori de allesammen sov, baade ham, der kørte, og hele Familien. Det var Folk fra Martinon og de havde været inde i Byen for at spise til Middag. Jeg tog Hesten ved Tømmen og ledte den ud paa Færgen og saa stødte jeg

Færgen med Vogn og det hele midt ud i Floden. Det gjorde et farligt Spektakel, Manden paa Bukken vaagnede og gav sig til at piske paa Hesten. Hesten satte i Galop og sprang lige midt ud i Suppen med dem allesammen. De druknede hver og en! Kammeraterne sladrede af Skole; til en Begyndelse havde de ellers grint godt nok. Men vi havde nu forresten ikke tænkt os, at det skulde gaa paa den Maade. Vi troede, de skulde have sluppet med et koldt Bad, det var jo bare Spøg.

„Siden efter har jeg lavet ganske anderledes andre Ballader for at hævne mig efter den første, som jeg sandt for Dyden ikke fortjente at komme paa Anstalten for. Men det er ikke Umagen værd at fortælle Dem det allesammen. Jeg vil kun sige Dem den sidste, for den vil De synes om, det er jeg vis paa. Jeg har hævnnet Dem, Fa'r min.“

Præsten saa paa sin Søn med et Par rædselsslagne Øjne og han spiste ikke mere.

Philippe-Auguste vilde igen give sig til snakke.

„Nej,“ sagde Præsten, „ikke nu, om lidt.“

Han vendte sig om, tog Hammeren og lod den kinesiske Gongon runge.“

Marguerite kom straks.

Med en Stemme saa barsk, at hun forskrækket og lydig sænkede Hovedet, befalede hendes Herre:

„Bring os Lampen og alt, hvad De endnu har at sætte Bordet. Og saa viser De Dem ikke mere, før jeg igen slaar paa Gongonen!“

Hun gik og kom tilbage med en hvid Porcellæns-lampe med grøn Skærm, et stort Stykke Ost og nogle Frugter. Hun satte det altsammen paa Bordet og gik sin Vej.

Præsten sagde bestemt:

„Nu hører jeg paa Dem.“

Philippe-Auguste fyldte roligt sin Tallerken og sit Vinglas. Den anden Flaske var næsten tom, skønt Præsten slet ikke havde rørt ved den.

Lallende, med Munden fuld af Mad og med tyk Stemme fortsatte den unge Mand:

„Det var altsaa den sidste Ballade. Den var s'gu god, kan De tro! Jeg var kommen hjem igen . . . og jeg blev hjemme, skønt de ikke vilde have det . . . de var nemlig bange for mig, skal sige Dem, og det havde de Grund til . . . ja, jeg finder mig ikke i noget, nej, det gør jeg ikke . . . jeg er i Stand til alt, naar jeg bliver gal i Hovedet . . . De ved . . . de levede sammen og de levede ikke sammen. Han havde to Hjem,

et som Senator og et saadan mere privat. Men han var mere hos Mo'r, end han var hjemme hos sig selv, for han kunde ikke længere undvære hende. Ja . . . hun var min Sandten et klogt Stykke Fruentimmer . . . var Mo'r . . . hun forstod at holde paa en Mand! Hun havde taget ham med Hud og Haar og hun beholdt ham lige til det sidste. Gud, hvor Mandfolkene er dumme! Jeg var altsaa kommen tilbage og de var som sagt bange for mig. Jeg kan nok klare mig, naar det gælder, baade med Hovedet og med Næven, jeg er ikke bange for nogen. Saa var det, at Mo'r blev syg og han lod hende flytte ud i en stor smuk Ejendom lige i Nærheden af Meulan, den lå midt i en Park, der var lige saa stor som en Skov. Det varede omtrent halvandet Aar . . . som jeg sagde Dem. Saa mærkede vi, at Enden var nær. Han kom hver Dag fra Paris og han var morderlig forknyt, det ved Gud han var.

„Saa var det en Morgën, da de havde sludret sammen næsten en Time og jeg spurgte mig selv, hvad de kunde have at snakke saa længe om, at de kaldte mig ind. Mo'r sagde til mig:

„Jeg er lige ved at dø og der er noget, jeg først vil sige Dig, endskönt Greven mener, at jeg ikke skulde skulde gøre det — hun kaldte ham altid Greven, naar

han talte om ham — det er Navnet paa Din Fader, som lever endnu.“

„Det havde jeg spurgt hende om over hundrede Gange . . . over hundrede Gange havde jeg spurgt om det . . . om min Fa's Navn . . . over hundrede Gange . . . men hun havde aldrig villet sige mig det . . . jeg tror endogsaa, at jeg en Dag stak hende et Par Lussinger for at faa lukket op for hendes Snakketøj, men det nyttede ikke noget. For at blive fri for mine Plagerier havde hun sagt, at De var død uden at eje en Skilling, at De ikke havde været noget videre . . . en Ungdomsforvildelse, en Ungpigedumhed . . . og hvad hun ellers kunde finde paa. Og hun saa' saa ærlig ud, da hun sagde det, at jeg gik i Vandet og troede paa det.

„Hun sagde altsaa til mig:

„Det er Din Faders Navn.“

„Den anden, der sad i en Lænestol, svarede tre Gange saadan:

„Det er forkert, det er forkert, det er forkert, Rosette!“

„Mo'r satte sig op i Sengen. Jeg ser hende endnu for mig med hendes hektisk røde Kinder og hendes skinnende Øjne; thi hun holdt alligevel meget af mig; og hun sagde til ham:

„Saa gør noget for ham, Philippe!“

„Naar hun talte til ham, kaldte hun ham „Philippe“ og mig „Auguste“.

„Han gav sig til at skringe op som en Rasende:

„For den Kæltring, aldrig, for den Døgenigt, den Forbryderspire, den . . . den . . . den . . .“

„Og han blev ved at finde den Slags Navne til mig, som om han havde ledt efter dem hele sit Liv igennem.

„Jeg skulde lige til at blive vred, men Mo'r fik mig til at holde Mund, og hun sagde til ham:

„Du vil altsaa have, at han skal dø af Sult, for jeg har jo ingenting.“

„Uden at lade sig forvirre, svarede han:

„Rosette, jeg har i tredive Aar givet Dig fem og tredive Tusinde om Aaret, det udgør over en Million. Takket være mig, har Du levet som en rig, tilbød og jeg tør vel ogsaa nok sige lykkelig Kvinde. Men den Slyngel, der har ødelagt vore sidste Aar, skylder jeg intet og han faar heller intet af mig. Det kan ikke nytte, at Du vil trænge ind paa mig. Sig ham, hvem den anden er, hvis Du vil det, jeg beklager, at det sker, men jeg vasker mine Hænder.“

„Saa vendte Mo'r sig om imod mig og jeg sagde til mig selv:

„Halloj . . . nu finder jeg paa én Gang min rigtige

Fader . . . hvis det er én, der har Syle, saa er jeg ovenpaa . . .“

„Hun fortsatte:

„Din Fader er Baron de Vilbois, men nu kalder han sig Abbed Vilbois og er Sognepræst i Garandou, i Nærheden af Toulon. Han var min Elsker og jeg forlod ham for Grevens Skyld.“

„Derpaa fortalte hun mig det hele blot med Undertagelse af, at hun havde holdt Dem for Nar og bildt Dem ind, at den anden var Fader til hendes Barn. Men saadan er nu en Gang Kvinderne, ved De, de kan aldrig sige Sandheden.“

Han slog en haanlig Latter op og saa ud, som om han sad og nød al det Skarn, han væltede ud af sig. Han tømte paa ny sit Glas og med et stadig lige fornøjet Ansigt vedblev han:

„Mo'r døde to Dage . . . ja, to Dage efter. Vi havde fulgt hende til Jorden, han og jeg . . . er det ikke Sjov . . . hva? . . . han og jeg . . . og saa tre Tjenere . . . det var hele Følget . . . Han vandede Høns efter en større Maalestok . . . og vi gik ved Siden af hinanden . . . akkurat som om det kunde være Fa'r og Søn . . . det var helt nydeligt.

„Jeg gik med ham hjem og vi var ganske alene. Jeg sagde til mig selv:

„Nu bliver Du altsaa nødt til at stikke af, og det uden en Skilling!“

„Jeg ejede ikke mere end som halvtreds Francs. Hvad skulde jeg finde paa for at hævne mig?“

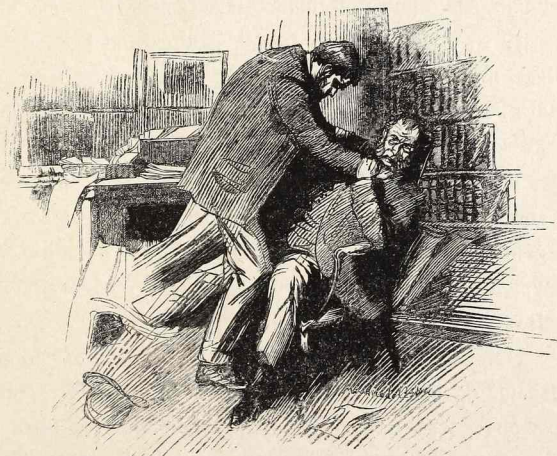
„Han lagde Haanden paa min Arm og sagde til mig:

„Jeg har noget at tale med Dem om.“

„Jeg fulgte med ham ind paa hans Kontor. Han satte sig foran sit Skrivebord og fortalte mig, stadig snøftende og med Øjnene fulde af Taarer, at han ikke vilde være saa haard imod mig, som han havde sagt til Mo'r, og han bad mig om at lade Dem være i Fred. . . . Det var nu for Resten en Ting, der kun kommer os ved, ikke sandt? . . . Saa tilbød han mig en Tusind-Francs Seddel . . . jeg be'r Dem? Tusinde Francs! . . . Hvor langt skulde jeg komme med Tusinde Francs . . . jeg! Jeg saa, at der laa flere i Skuffen, en hel Dyng. Synet af Pengene fik det til at lyse rødt for mine Øjne. Jeg strakte Haanden ud som for at tage imod, hvad han tilbød mig, men i Stedet for at tage hans Almisser, sprang jeg ind paa ham, kastede ham om paa Gulvet og kværkede ham, lige til han hverken vidste ud eller ind. Men da jeg saa, at han var lige ved at opgive Aanden, slap jeg mit Tag, bandt Arme og Ben sammen paa ham og stak ham en Knebel i Munden. Saa vendte jeg ham om, flaaede alt Tøjet af ham og . . . ha! ha! ha! . . .

det var sg'u grinagtigt . . . De er bleven fint hævnnet, min gode Præst, det kan De lige bande paa! . . .“

Philippe-Auguste lo, saa at han var nær ved at kvæles, og om hans Læber laa bestandig det samme lystige og ubarmhjertige Smil, som Abbed Vilbois gen-

kendte som det Smil, der hos den elskede Kvinde havde faaet ham til at tabe Hovedet.

„Naa, hvad gjorde De saa?“ spurgte han.

„Hvad jeg saa gjorde? . . . Ha, ha, ha! . . . Der flammede et vældigt Baal i Kaminen . . . det var i December, og det var meget koldt . . . det var Kulden,

Mo'r døde af . . . der var fyret op med Kul . . . Hvad gør jeg? Jeg tager Ildrageren . . . jeg gør den glødende . . . og vær saa artig! . . . brænder jeg ham en Række Kors paa Ryggen . . . otte, ni, ti, jeg ved ikke hvor mange. Saa vender jeg ham om, og saa gør jeg det samme paa Maven af ham. Hvad siger Du om det, Papa? . . . Det var paa den Maade, at man i gamle Dage mærkede Tugthusfangerne. Han vred sig som en Aal . . . men jeg havde kneblet ham godt og han kunde ikke komme til at skrige. Saa tog jeg Sedlerne . . . der var tolv, med den, han havde givet mig, blev det tretten . . . det Tal bragte mig Uheld. Derpaa skyndte jeg mig afsted, idet jeg sagde til Tjenerne, at Greven sov, og at de ikke maatte forstyrre ham, før han skulde spise til Middag.

„Jeg tænkte, at han vilde holde Bøtte, fordi han er Senator og maatte være bange for en Skandale. Men jeg forregnede mig. Fire Dage efter blev jeg hugget i en Restaurant i Paris. Jeg fik tre Aars Fængsel. Det er derfor, jeg ikke har kunnet komme før.“

Han drak igen og fortsatte saa lallende, at han næsten ikke kunde udtale Ordene:

„Naa . . . Fa'r . . . Fa'r Præst . . . det er sg'u helt løjerligt at have en Fader, der er Præst . . . nu er Du vel god mod Din Sønneke . . . for ham er der noget

ved . . . han er ikke som de andre . . . Synes Du ikke, at det var en ligefrem genial Streg . . . den med den Gamle . . . hva'?"

Den samme Vrede, som forðum overfor den troløse Elskerinde havde gjort ham ude af sig selv, voksede frem i Præsten overfor dette Udskud af Meneskeheden.

Han, der i Vorherres Navn havde tilgivet saa mange syndefulde Hemmeligheder, som blev hvasket frem i Skriftestolens Halvmørke, han følte sig nu ude af Stand til i sit eget Navn at vise Mildhed og Medlidenhed, og han kaldte ikke længere den kærlige og barmhjertige Gud til sin Hjælp, thi han forstod, at ingen himmelsk eller jordisk Beskyttelse her paa Jorden kan frelse dem, der rammes af saadanne Ulykker.

Al den Ild, som fandtes i hans lidenskabelige Hjerter og i hans voldsomme Blod og som Præstegerningen havde slukket, blussede paa ny op i uimodstaalig Harme mod den elendige Usling, der var hans Søn, mod Ligheden imellem dem, mod Moderen, den skamløse Moder, der havde undfanget ham saa lig med hende selv, og mod den blinde Skæbne, der lænkede denne Skurk til hans faderlige Fod ligesom Jærnkuglen, der lænkes til Galejslavens Ben.

Han saa, han forudsaa alt med en pludselig Klarhed.

Dette Stød havde vækket ham af hans fem og tyve Aar lange fromme, rolige Søvn.

I pludselig Overbevisning om, at han maatte tale højt for at gøre denne Forbryder angst og straks ved det første Ord faa ham kuert ned, skreg han frem imellem sine Tænder, som han bed sammen i Raseri, og uden længere at tænke paa den andens Rus:

„Nu, da De har fortalt mig alt, vil De saa høre, hvad jeg har at sige Dem. De rejser herfra i Morgen tidlig. Jeg skal nok nærmere anvise Dem et Sted, hvor De kan bo, og dør tager De ikke fra uden min Tilladelse. Jeg skal udbetale Dem en maanedlig Sum, som De kan leve af, men den bliver ikke stor, thi jeg har ingen Penge. Men hvis De blot en eneste Gang holder op med at adlyde, saa er det forbi og saa skal De faa med mig at gøre . . .“

Skønt Philippe-Auguste var helt bedøvet af Vinen, forstod han alligevel Præstens Trusel, og Ondskaben skød pludselig op i ham. Han halvt spyttede og halvt hikkede Ordene frem:

„Nej, Papa, den gaar ikke . . . Du er Præst . . . jeg har en Klemme paa Dig . . . og Du skal nok komme til at føje Dig ligesom de andre!“

Præsten fo'r op og hans gamle, herkuliske Muskler strammedes i en uovervindelig Trang til at gribe det

Uhyre, han havde for sig, til at bøje ham sammen som en Kvist og vise ham, at han var nødt til at give efter.

Han greb med begge Hænder om Bordkanten og ruskede i den, idet han slyngede ham lige i Ansigtet:

„Tag Dem i Agt! Tag Dem i Agt! . . . jeg er ikke bange for nogen, forstaar De?“

Drukkenboldten tabte Ligevægten og svinglede paa Stoi'en. Da han følte, at han maatte falde og det stod ham klart, at han saa vilde være i Præstens Magt, strakte han med et morderisk Blik Haanden ud efter en af de Knive, der laa paa Dugen. Abbed Vilbois saa hans Bevægelse og gav Bordet et saadant Skub, at Sønnen tumlede om paa Ryggen og blev liggende paa Gulvet. Lampen blev revet med i Faldet og sluktes.

I nogle Sekunder lød en skarp Klirren af Glas, der søndersloges, ud i Mørket, saa var det som en Slags Famlen af et blødt Legeme over Gulvet og saa intet mere.

Da Lampen knustes, havde Mørket bredt sig ud over dem saa pludseligt, saa hurtigt, uventet og dybt, at det gjorde dem maalløse som en forfærdelig Begivenhed. Drukkenboldten, der var krøbet sammen ind mod Væggen, rørte sig ikke mere; og Præsten blev siddende paa sin Stol, skjult af Mørket, hvori hans Vrede druknede. Dette sorte Slør, der paa en Gang var kastet

over ham, stansede hans Hidsighed og stilnede det opbrusende Raseri i hans Sjæl. Andre Tanker dukkede op i ham, Tanker, der var sorte og sørgelige som Mørket.

Der var ganske stille, en tæt, uigennemtrængelig Stilhed som i en lukket Grav, hvor intet mere synes at leve og aande. Der kom heller ikke en Lyd udefra, ingen Rullen af en Vogn langt borte, ingen Hundegøen, ikke en Gang en Raslen i Grenene eller Vindens lette Susen imod Muren.

Det varede længe, meget længe, maaske en hel Time. Pludselig klang Gongon'en! Det var kun en eneste haard, tør og stærk Tone, efterfulgt af en besynderlig Støj som af et Fald og en Stol, der blev væltet omkuld.

Marguerite, der stod paa Lur udenfor, skyndte sig ind, men idet hun aabnede Døren, fo'r hun tilbage i Rædsel foran det uigennemtrængelige Mørke. Skælvende, med bankende Hjerter og lav, stønnende Stemme kaldte hun:

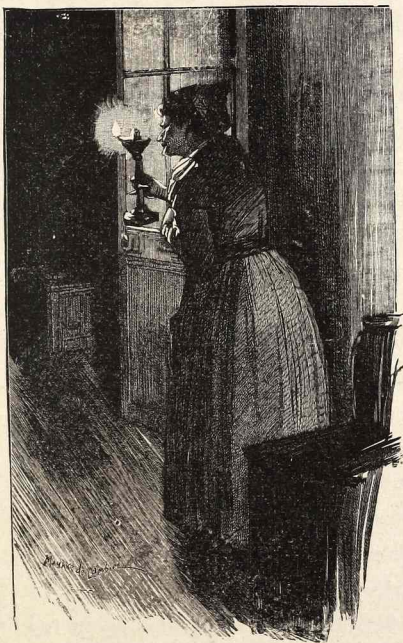
„Hr. Pastor! Hr. Pastor!“

Ingen svarede og intet rørte sig.

„Aa Gud, aa Gud!“ tænkte hun, „hvad har de gjort? Hvad er der sket?“

Hun turde ikke gaa ind og hun turde heller ikke

gaa tilbage for at hente Lys. Hun følte en vanvittig Lyst til at løbe sin Vej, til at flygte og til at hyle, og

paa samme Tid havde hun en Fornemmelse af, at Benene svigtede under hende og at hun maatte falde om paa den Plet, hun stod paa. Hun hviskede igen:

„Hr. Pastor, Hr. Pastor, det er mig, Marguerite.“

Og pludselig, til Trods for hendes Frygt, dukkede der op i hende et instinktmæssigt Ønske om at hjælpe sin Herre og det ejendommelige Mod, der i enkelte Øjeblikke gør Kvinderne til Heltinder, fyldte hendes Sjæl med rædselsslagen Dristighed. Hun løb ud i Køkkenet og kom tilbage med sin Køkkenlampe.

Paa Dørtærskelen ind til Spisestuen stansede hun. Hun fik først Øje paa Landstrygeren, der laa op imod Væggen og sov eller syntes at sove, saa paa den ituslaaede Lampe og saa, under Bordet, paa et Par Ben i sorte Strømper. De tilhørte Abbed Vilbois, som maatte være faldet om paa Ryggen, og som i Faldet havde ramt Gongon'en med sit Hoved.

Rystende af Skræk og med dirrende Hænder mumlede hun:

„Hvad er dog det? Hvad er dog det?“

Langsomt og forsigtigt vovede hun sig et Par Skridt længere frem, gled i noget fedtet og var lige ved at falde.

Han bukkede sig ned og saa, at en rød Strøm flød hen over Gulvet, bredte sig ud omkring hendes Fødder og løb videre ned mod Døren. Hun gættede, at det var Blod.

Som en Vanvittig kastede hun Lampen fra sig for

ikke at se mere og styrtede ud i Marken ned imod Landsbyen. Med Øjnene stift rettede imod de fjerne Lys og skrigende af alle Kræfter løb hun lige frem for sig uden at bryde sig om, at hun hvert Øjeblik rendte imod Træerne.

Hendes skarpe Hvin lød ud i Natten som uheldsvarslen Ugleskrig, og hun fandt kun det ene Ord, som hun blev ved at gentage:

„Røveren . . . Røveren . . . Røveren! . . .“

Da hun naaede de første Huse, kom nogle forskrækkede Mænd ud og omringede hende, men hun slog om sig uden at svare paa deres Spørgsmaal, thi hun havde aldeles tabt Hovedet.

Omsider forstod de dog, at der oppe i Præstens Villa var hændet en Ulykke, og en Del af dem gik ind og hentede deres Vaaben for at ile til Hjælp.

Den lille rosenrøde Bygning midt i Olivenhaven var bleven sort og usynlig i den dybe og tavse Nat. Fra det Øjeblik Skæret fra det oplyste Vindue var bleven slukket som et Øje, der lukker sig, var Huset forsvundet, det var druknet i Mørket og gemt for enhver, der ikke var barnefødt paa Egnen.

Snart løb smaa Blus over Jorden og ind gennem Træerne henimod det. De kastede lange, gule Pletter henover det afsvedne Græs. Oliventræerne, der af og

til oplystes af deres flakkende Skær, lignede uhyre, sammenslyngede og forvredne Helvedesslanger. I Lyset, der blev kastet langt fremad, dukkede pludselig noget hvidligt frem i Mørket, og snart efter blev den lille Boligs lave og firkantede Mur atter rosenrød foran Lygterne. Bønderne, der bar dem, eskorteredes af to Gendarmer med ladte Revolvere, Skovfogden, Mairen og Marguerite, som et Par Mænd maatte støtte, da hun var ganske svimmel.

Foran den skrækindgydende Dør, der var bleven staaende aaben, blev der et Øjeblikks Betænkning. Men saa tog den ene af Gendarmerne en Lygte og gik ind, fulgt af de andre.

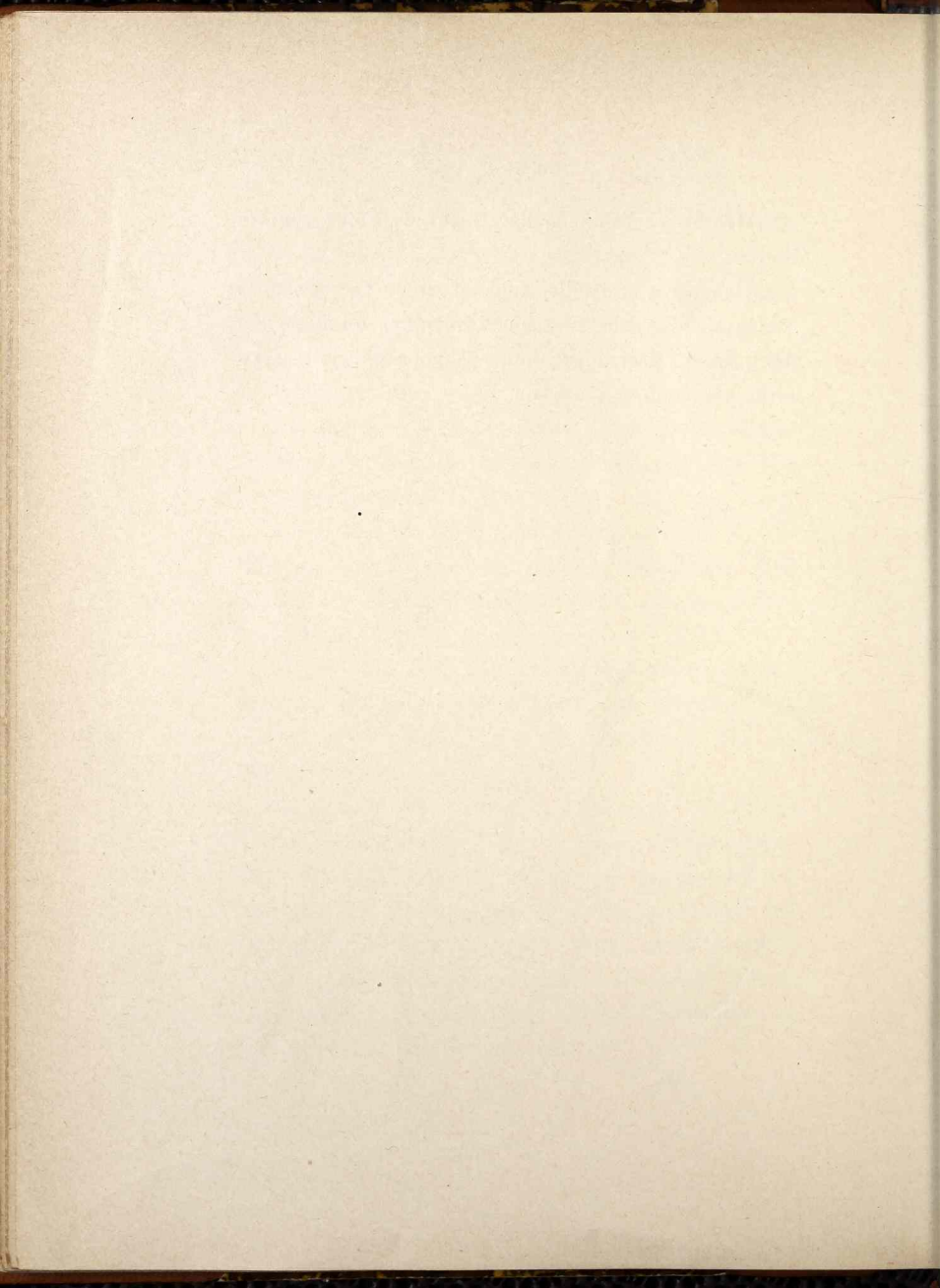
Pigen havde ikke løjet. Blodet, der nu var stivnet, dækkede Gulvet som et Tæppe. Det var løbet helt hen til Landstrygeren, hvis ene Haand og Ben laa badet i det.

Faderen og Sønnen sov, den ene med overskaaren Strube: den evige Søvn, og den anden: Drukkenboldtens. De to Gendarmer kastede sig straks over den sidste, og førend han vaagnede, havde han Lænken om Haandleddene. Han gned sine Øjne, endnu helt fortumlet af Vin og Søvn. Da han fik Øje paa Præstens Lig, kom der et skrækslagent Udtryk i hans Øjne og han saa aldeles uforstaaende ud.

„Hvorfor er han mon ikke løbet sin Vej?“ spurgte Mairen.

„Han har været altfor fuld,“ svarede Gendarmen.

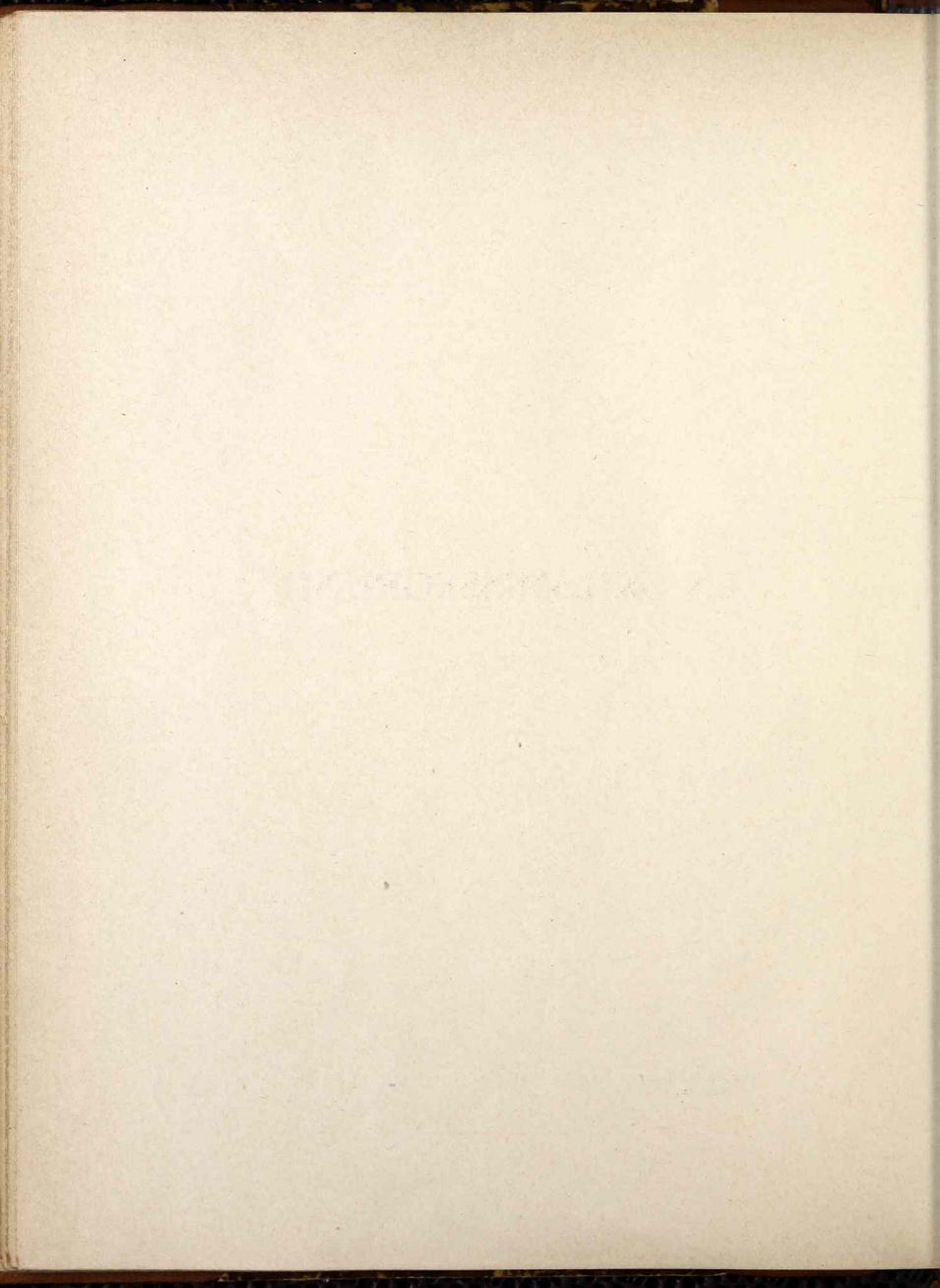
Og de var alle af samme Mening, thi det vilde aldrig være faldet nogen ind, at Abbed Vilbois maaske havde givet sig selv Døden.

EN SKILSMISSEGRUND

Guy de Maupassants Noveller. VII.
Masken.

11

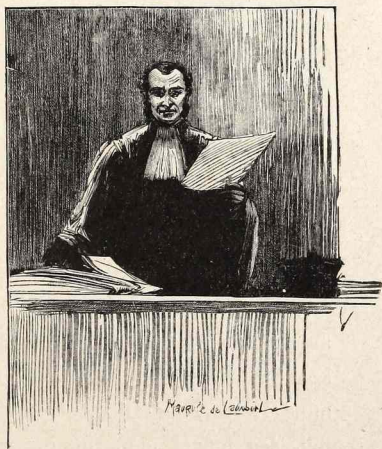
EN SKILSMISSEGRUND

F^{RU} Chassels Advokat tog Ordet:

„Hr. Retsformand,
mine
Herrer Edsvorne!

„Den Sag, jeg har
den Pligt at forsvare
for Dem, har adskil-
ligt mere med Medi-
cinen end med Ju-
raen at gøre; den er
langt mere et patho-
logisk Fænomen end
en almindelig Retssag. Til at begynde med synes den
dog ganske ligefrem.

En ung, meget rig Mand, der er i Besiddelse af en

begeistret Sjæl og et ædelt Hjerte, bliver forelsket i en ung Pige, der er ubetinget smuk, ja endogsaa mere end smuk, tilbedelsesværdig og ligesaa yndefuld, ligesaa be-daarende, ligesaa god og ligesaa kærlig, som hun er dejlig, og han gifter sig med hende.

I nogen Tid opfører han sig imod hende som den mest omhyggelige og forelskede Ægtemand, men saa forsømmer han hende, overfuser hende og synes at have faaet en ubetvingelig Modbydelighed for hende. En Dag gaar han ovenikøbet saa vidt, at han banker hende, ikke alene uden Grund, men endogsaa uden Paaskud.

Jeg vil ikke skildre Dem, mine Herrer, hele hans besynderlige Optræden, der er uforstaaelig for alle. Jeg vil heller ikke afmale Dem disse to Menneskers frygtelige Liv og den unge Frues skrækkelige Smerte.

For at overbevise Dem vil jeg nøjes med at læse nogle Brudstykker af den Dagbog, der næsten regelmæssigt er bleven ført af den stakkels Mand, den stakkels Sindssyge. Thi det er en Sindssyg, vi staar overfor, mine Herrer, og Tilfældet er saa meget mere mærkeligt, saa meget mere interessant, som det paa mange Punkter minder om det Vanvid, en nylig afdød Fyrste, den ulykkelige Konge, der af Navn herskede over

Bajern, led under. Jeg vil kalde Tilfældet: det poetiske Vanvid.

De husker nok alt, hvad der blev fortalt om den besynderlige Fyrste. Midt i sit Riges skønneste Land-skaber lod han bygge sande Æventyrslotte. Tingenes og Naturens virkelige Skønhed tilfredsstillede ham ikke, i sine fantastiske Slotte udtænkte han, skabte han kunstige Udsigter, som blev opnaaet ved Hjælp af Theater-effekter, skiftende Belysninger og malede Skove. Der var hele Trylleriger, hvor Træernes Blade var kostbare Stene. Han lavede Alpelandskaber og Isbræer, Stepper og Sandørkner, gennembagte af Solen, og om Natten sejlede han paa Søer, der under den rigtige Maane oplystes af et feagtigt, elektrisk Skær. Rundt omkring ham paa disse Søer svømmede Svaner og gled Baade, medens et Orkester, der var sammensat af Verdens bedste Musikere, berusede den kongelige Sindssyges Sjæl med Poesi.

Denne Mand var kysk; han var uberørt, han elskede aldrig andet end en Drøm, sin Drøm, sin guddommelige Drøm.

En Aften havde han en ung og smuk Kvinde med i Baaden, det var en stor Kunstnerinde, og han bad hende om at synge. Hun blev selv revet med af det

vidunderlige Landskab, af Luftens lune Mildhed, af Blomsterduften og af den unge og smukke Fyrstes Begejstring, og hun sang for ham.

Hun sang, som en Kvinde synger, naar Kærligheden er over hende, saa faldt hun skælvende og betaget i Kongens Arme og søgte hans Læber.

Men han kastede hende i Søen, greb Aarene og roede ind til Bredden uden at bekymre sig om der var nogen til at redde hende.

Vi staar, mine Herrer Dommere, overfor et ganske lignende Tilfælde. Jeg vil nu kun læse et Par Uddrag af den Dagbog, som vi fandt i en Skuffe i Sekretæren."

.
Hvor alt er trist og hæsligt, altid ens, altid lige grimt! Hvor drømmer jeg ikke om en Jord, hvor alt var skønnere, ædlere og mere forskelligt. Hvor vilde deres Guds Opfindsomhed ikke være fattig, hvis deres Gud eksisterede, og hvis han ikke andet Steds havde skabt andre Ting!

Altid Skove, smaa Skove, Floder, som ligner andre Floder, og Marker, som ligner andre Marker, alt er ens og ensformigt. Og Mennesket! . . . Mennesket? . . .

Hvilket frygteligt, onskabsfuldt, hovmodigt og fra-
stødende Dyr!

.

Man skulde elske, elske vanvittigt uden at se den,
man elsker. Thi at se er at forstaa, og at forstaa er
at foragte. Man skulde elske saaledes, at man blev
beruset af hende, ligesom man beruser sig i Vin, saa

at man ikke mere ved, hvad man drikker. Og drikke, drikke, drikke uden igen at trække Vejret, Dag og Nat!

.

Jeg tror, at jeg har fundet hende. Hun har i hele sin Skikkelse noget ideelt, noget, som ikke synes at være af denne Verden, og som giver min Sjæl Vinger. Aa, min Drøm, hvor viser den mig ikke Menneskene forskellige fra, hvad de er! Hun er blond, ganske blond, hendes Haar har en ubeskrivelig Nuance. Hendes Øjne er blaa. Det er kun blaa Øjne, der formaar at rive min Sjæl med sig. Hele Kvinden, den Kvinde, der eksisterer paa Bunden af mit Hjerte, ser jeg i hendes Øje, kun i hendes Øje.

Oh, Mysterium! Hvilket Mysterium? Øjets! . . . Hele Universet er i det, eftersom det ser det, eftersom det afspejles i det. Det indeholder Verdensrummet, alle Ting og alle Væsener, Skovene og Havene, Menneskene og Dyrene, Solnedgangene, Stjernerne, Kunsten, alt, alt; det ser, indsamler og bærer alt med sig; og der er endnu mere i det, der er Sjælen, der er Mennesket, der tænker, Mennesket, der elsker, Mennesket, der lær, Mennesket, der lider! Aa, se en Gang paa et Par blaa Kvindeøjne, de er dybe som Havet, skiftende som Himlen og saa blide, saa blide, blide som Vinden, blide som Musik, blide som Kys; og saa er de saa

gennemsigtige og saa klare, at man ser ind bagved dem, man ser Sjælen, den blaa Sjæl, der farver dem, giver dem Liv og gør dem guddommelige.

Ja, Sjælen har Blikkets Farve. Ene den blaa Sjæl bærer Drømmen i sig, den har hentet sin Azur fra Bølgerne og Himmelrummet.

Øjet! Tænk over det! Øjet! Det inddrikker Livet for at nære Tanken. Det inddrikker Verden, Farverne, al Bevægelse, alle Bøger og Malerier, alt, hvad der er smukt, og alt, hvad der er grimt, og laver det om til Tanker. Og naar det ser paa os, giver det os en Følelse af en Lykke, som ikke tilhører denne Jord. Det giver os en Anelse om det, vi aldrig vil lære at kende, det faar os til at forstaa, at vore Drømmes Virkelighed kun er elendige Skyggebilleder.

Jeg elsker hende ogsaa for hendes Gangs Skyld.

„Selv naar Fuglen gaar, føler man, at den har Vinger“,

siger Digteren.

Naar hun gaar, føler man, at hun er af en anden Race end de almindelige Kvinder, en lettere, en mere guddommelig Race.

I Morgen skal jeg giftes med hende . . . Jeg er

bange . . . jeg er bange for saa meget

To Dyr, to Hunde, to Ulve, to Ræve strejfer om i Skoven og møder hinanden. Den ene er en Hun, den anden en Han. De parrer sig. De parrer sig af et dyrisk Instinkt, der tvinger dem til at fortsætte Racen, deres Race, hvis Form, Skind, Størrelse, Bevægelser og Vaner de har.

Alle Dyr gør det samme uden at vide hvorfor!

Vi ogsaa

Det var det, jeg gjorde, da jeg ægtede hende; jeg adlød den dumme Magt, der drager os til Hunnen.

Hun er min Hustru. Saa længe jeg attraaede hende som et Ideal, var hun for mig Drømmen, der ikke kan blive til Virkelighed og dog er lige ved at virkeliggøres.

Men fra det samme Sekund, jeg holdt hende i mine Arme, var hun ikke længere andet end det Væsen, hvoraf Naturen har betjent sig for at skuffe alle mine Forhaabninger.

Har hun skuffet dem? — Nej? Men alligevel er jeg træt af hende, saa træt af hende, at jeg ikke længere kan strejfe hende med min Haand eller mine Læber, uden at mit Hjerte vaander sig i en ubeskrivelig

Væmmelse, maaske ikke Væmmelse for hende, men en højere, mere vidtrækkende, mere foragtede Væmmelse, Væmmelsen for Elskovens Favntag, der er saa hæsligt, at det for alle forfinede Væsner er bleven til en Handling, som man skammer sig over, som man er nødt til at skjule, og som man kun taler om, rødmende og med dæmpet Stemme

Jeg kan ikke længere holde ud at se min Hustru komme henimod mig med sit smilende Blik og Armene fremstrakte som en Kalden. Jeg kan ikke. Inden vi blev gift, troede jeg, at hendes Kys vilde bære mig op til Himlen.

En Dag var hun ikke rask, hun havde en lille Smule Feber, og i hendes Aande følte jeg et let, næsten umærkeligt Pust, der mindede om raadne Menneskelegemer. Jeg blev aldeles ude af mig selv!

Aa, denne Krop, der ikke er andet end en levende og fristende Mødding, denne vandrende Raaddenskab, der tænker, taler, ser og smiler, hvori Madresterne ligger og gærer, og som er rosenrød, smuk, daarende og skuffende ligesom Sjælen.

Hvorfor er det kun Blomsterne, som lugter godt? De lugter saa godt, de store skrigende eller blege

Blomster, hvis Toner og Nuancer faar mit Hjerte til at skælve og forvirrer mine Øjne. De er saa skønne, saa fine i deres Bygning, saa forskellige og saa sanselige; de staar halvt aabne, og de er endnu mere lokkende end en Mund med deres ombøjede, takkede og fyldige Læber, hvorpaa der ligger et Støv af Liv, som i enhver af dem undfanger en forskellig Duft.

De alene i hele Verden forplanter sig, uden at deres ukrænkkelige Race besudles, og de udaander deres Kærligheds guddommelige Røgelse, deres Kærtegns duftende Sved, Essensen af deres uforlignelige Legemer, deres Legemer, som er smykkede med enhver Ynde, enhver Elegance og enhver Form, som ejer alle Farvers Koketteri og alle Duftes berusende Forførelse

Udvalgte Brudstykker, et halvt Aar senere.

. . . Jeg elsker Blomsterne, ikke som Blomster, men som bedaarende, levende og henrivende Væsener. Jeg tilbringer mine Dage og mine Nætter ude i Drivhusene, hvor jeg skjuler dem, ligesom Tyrkerne skjuler deres Kvinder i Haremer.

Hvem uden jeg kender min Elskovs paa én Gang sanselige og ideale, sitrende, overmenneskelige Salighed? Og hvem har nogensinde kendt Kys som mine paa de

vidunderlige Blomsters rosenrøde Hud, højrøde Hud,

eller hvide Hud, den Hud, der er saa underfuld forskellig, sart, skær, fin, sjælden og salvet.

Jeg har Drivhuse, hvori der aldrig kommer andre end jeg selv og den Mand, der passer Blomsterne.

Jeg lister mig derind, som man lister sig ind paa de Steder, der huser forborgten Lyst. Naar jeg staar inde i det høje Glasgalleri, gaar jeg først ned igennem to lange Grupper lukkede, halvt aabne eller helt udfoldede Blomsterkalke, der nede fra Gulvet hæver sig skraat op til Taget. Det er det første Kys, de sender mig.

Alle disse Blomster, der smykker Forgaarden til min hemmelighedsfulde Lidenskabs Allerhelligste, er mine Slavinder og ikke mine Favoriter.

De hilser mig, idet jeg gaar forbi, med deres vekslende Glans og friske Duft. De er nysselige og kokette, som de der staar opstillede i otte Rækker til højre og otte Rækker til venstre, saa tjenstivrige, at de ser ud som to Haver, der iler mig imøde.

Ved Synet af dem banker mit Hjerte og mine Øjne tindrer, Blodet ruller raskere i mine Aarer, min Sjæl begejstres og mine Hænder dirrer allerede af Attraa efter at berøre dem. Men jeg gaar alligevel koldt forbi dem. Ved Enden af Galleriet er tre Døre. Jeg kan vælge. Jeg har tre Haremer.

Men som oftest gaar jeg ind til Orkidéerne, som jeg fremfor alle elsker at sove hos. Deres Kammer er lavt og kvælende. Den hede og fugtige Luft gør Huden klam, faar Halsen til at stønne og Fingrene til

at skælve. De kommer, disse underlige Piger, fra dyndede, brændende og usunde Lande. De er dragende som Sirener, dødbringende som Gifte, vidunderligt sære, enerverende og skrækindjagende. Nogle af dem ligner Sommerfugle med deres uhyre Vinger, deres spinkle Fødder og deres Øjne! Thi de har Øjne! De ser paa mig, de ser mig, disse underfulde Væsener, usandsynlige Feer, Døtre af den hellige Jord, den ugribelige Luft og det varme Lys, Verdens Ophav. Ja, de har Vinger og Øjne, og de har Farver, som ingen Malers Pensel formaar at efterligne; de ejer ethvert Trylleri, enhver Ynde og alle de Former, man kan drømme. Deres Skød er hult, duftende og gennemsigtigt, aabent til Elskov og mere fristende end alle Kvindelegemer. De fantastiske Tegninger paa deres smaa Legemer henflytter den berusede Sjæl til Billedernes Paradis og fylder den med ideel Vellyst. De skælver paa deres Stilke, som om de vilde flyve bort. Er det mig, de vil flyve i Møde? Nej, de bliver, men mit Hjerte flyver hen over dem som en hemmelighedsfuld, elskovspint Han.

Ingen Insektvinge kan strejfe dem. Vi er alene, de og jeg, i det klare Fængsel, jeg har bygget til dem. Jeg mætter mig ved Synet af dem, jeg indaander dem, jeg beundrer dem og jeg tilbeder dem én for én.

Hvor de er buttede, dybe og rosenrøde, en rosenrød Tone, der faar mine Læber til at brænde af Begær! Hvor jeg elsker dem! Kanten af deres Bæger er kruset, blegere end deres Svælg, og Bladene gemmer sig ned i det, det er som en hemmelighedsfuld, dragende Mund, der føles som Sukker under Tungen, og inderst inde skimtes de sarte, beundringsværdige og hellige Organer, som kun disse guddommelige smaa Skabninger, der lugter godt og ikke taler, er i Besiddelse af.

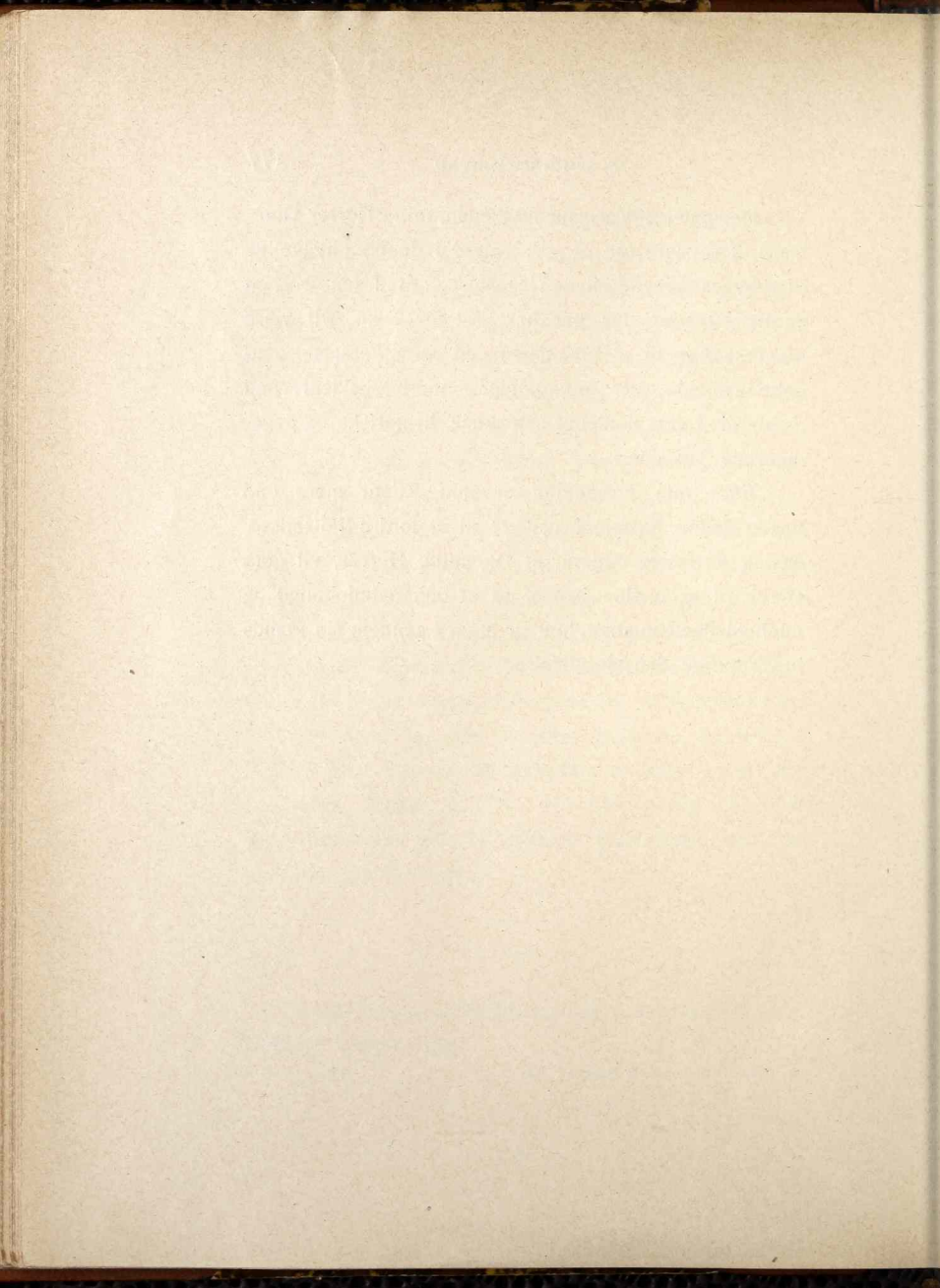
Undertiden faar jeg for en af dem en Lidenskab, der varer ligesaa længe som dens Tilværelse, nogle Dage, nogle Aftener. Den bliver saa taget bort fra Fællesgalleriet og lukket ind i et lille Glaskabinet, hvor en rislende Vandstraale hvisker ved Siden af et Leje, der er lavet af tropisk Grønsvær fra Stillehavets Øer. Og dør bliver jeg saa hos den, glødende, febrilsk og forpint, fordi jeg ved, at dens Død er nær; og jeg ser den visne, medens den er i mit Eje, og jeg indaander den, inddrikker den og plukker dens korte Liv i et ubeskriveligt Kærtegn.

.

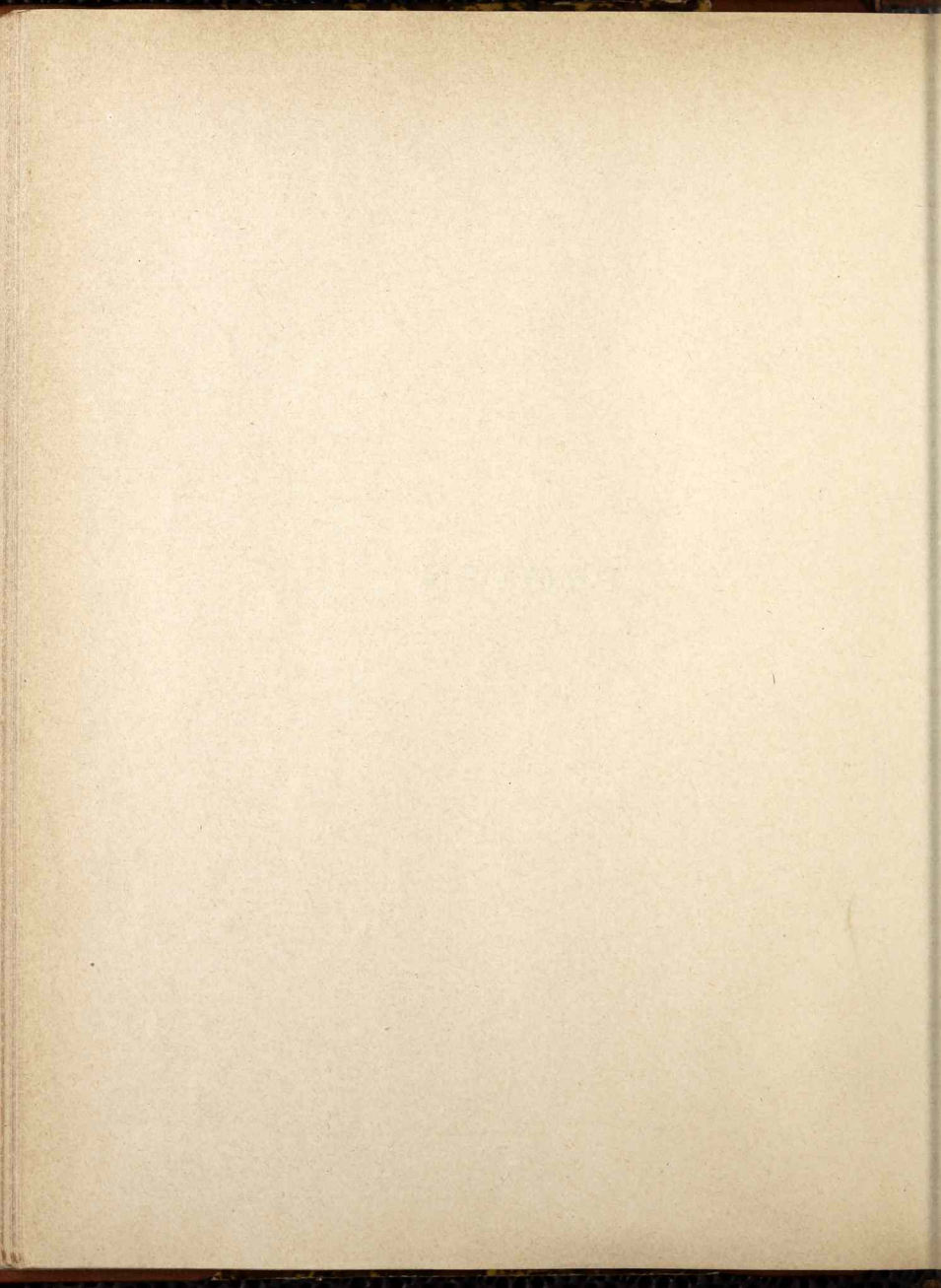
Da Advokaten havde tilendebragt Læsningen af disse Uddrag, fortsatte han:

„Hensynet til Velanstændigheden, mine Herrer Dommere, forbyder mig at gaa videre i denne uhyggelige Sindssyges besynderlige Tilstaaelse. Men jeg tror, at de Brudstykker, jeg her har læst for Dem, vil være tilstrækkelige til at give Dem den rette Forstaaelse af dette Tilfælde, der forekommer mindre sjældent, end man tror, i vor aandeligt svækkede, hysteriske og degenererede Tidsalder.

„Efter min Formening er min Klient mere end nogen anden Kvinde berettiget til at fordre Skilsmisse, og jeg fortrøster mig til, at De, mine Herrer, vil gøre Deres til at hjælpe hende ud af den ualmindelige og uudholdelige Situation, hun er bragt i gennem sin Mands besynderlige Sanseforvildelse.“

PRØVEN

PRØVEN

I

ÆGTEPARRET BONDEL levede rigtig godt sammen, skønt Stemningen som Regel var en lille Smule krigersk. De skændtes ofte om ganske ubetydelige Ting, men bagefter blev de altid forsonede.

Efter at Bondel i sin Forretning havde skrabt saa mange Penge sammen, at han kunde leve i Overensstemmelse med de beskedne Fordringer, han stillede til Livet, havde han trukket sig tilbage og lejet en lille Villa i Saint-Germain, hvor han og hans Kone nu boede.

Han var en rolig og besindig Mand, hvis Anskuelser sad godt fast og vanskeligt lod sig rokke. Han var i Besiddelse af Dannelse, læste alvorlige Blade, men forstod dog alligevel at sætte Pris paa det galliske Vid. Han havde en god Forstand, var logisk og besad den praktiske, sunde Fornuft, som er den franske Nærings-

drivendes fremherskende Egenskab. Han tænkte lidt, men sikkert, og han bestemte sig først til at tage en eller anden Beslutning efter omhyggelige Overvejelser, som hans Instinkt sagde ham maatte være ufejlbarlige.

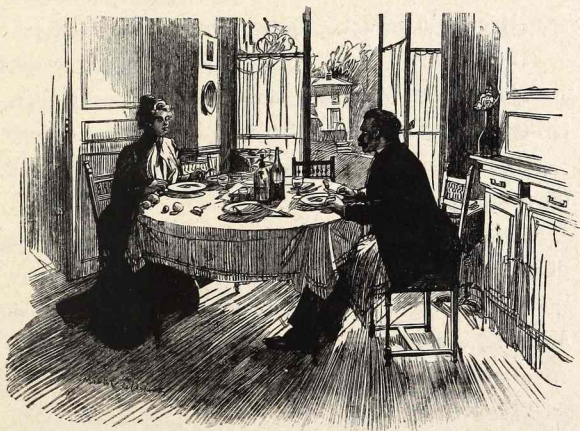
Han var af Middelhøjde og hans stærkt graasprængte Haar gav ham et elegant Udseende.

Hans Kone, der var fuld af solide Dyder, havde ogsaa enkelte Fejl. Hun var hidsig, saa stødende oprigtig, at det grænsede til Voldsomhed, og ganske ualmindelig stædig, hvad der altsammen gjorde, at hun let fik noget mod Folk og blev ved at bære Nag. Hun havde tidligere været køn, men hun var bleven altfor svær og altfor rød; ikke desto mindre gik hun stadig i deres Kvarter, i Saint-Germain, for at se godt ud og være Sundheden selv, men det var en Sundhed, der ikke var god at komme for nær.

Deres Stridigheder begyndte næsten altid ved Frokostbordet i Anledning af en eller anden Diskussion uden Spor af Vigtighed og varede lige til Aften, sommetider lige til næste Dag. Deres beskedne og indskrænkede Livsførelse gav enhver Ubetydelighed noget højtideligt og ethvert Samtaleemne blev Aarsag til Strid. Saaledes havde det ikke været tidligere den Gang, de havde Forretningen, som optog dem, gav dem de samme Bekymringer, knyttede deres Hjerter sammen

og bandt dem til hinanden med den fælles Kamp og de fælles Interessers faste Baand.

Men i Saint-Germain saa de mindre til andre Folk. De havde maattet gøre nye Bekendtskaber og midt imellem Fremmede skabe sig en ny Tilværelse, der var

blottet for enhver alvorlig Beskæftigelse. Det daglige Livs Ensformighed havde gjort dem lidt bitre paa hinanden og den rolige Lykke, de havde haabet paa og ventet vilde komme sammen med Velstanden, udeblev ganske.

En Formiddag i Juni havde de lige sat sig til Bords, da Bondel spurgte:

„Kender Du de Mennesker, der bor i den lille røde Villa ved Enden af Rue du Berceau?“

Fru Bondel maatte have faaet det forkerte Ben ud af Sengen. Hun svarede:

„Ja og nej, jeg kender dem nok af Udseende, men jeg sætter ikke Pris paa at gøre deres Bekendtskab.“

„Hvorfor ikke det? De ser rigtig elskværdige ud.“

„Fordi . . .“

„Jeg mødte Manden i Morges henne paa Udsigts-terrassen og vi spadserede lidt frem og tilbage sammen.“

Og med en Fornemmelse af, at der var Fare i Luften, tilføjede Bondel:

„Det var ham, der stansede mig og først gav sig til at snakke.“

Fru Bondel saa meget misfornøjet over paa sin Mand og svarede:

„Det havde Du gjort bedre i at undgaa.“

„Hvorfor dog det?“

„Fordi der gaar saa megen Sladder om dem.“

„Hvad er det for Sladder?“

„Hvad det er for Sladder? Herregud, Sladder er Sladder, der siges jo saa tidt noget om Folk!“

Bondel var saa uforsigtig at blive lidt hæftig:

„Kære Ven, Du ved, at jeg har en Rædsel for al

Sladder. Det er mig nok at høre Sladder, saa er de Folk, den gaar ud over, mig straks sympathetiske. Hvad de Mennesker angaar, saa synes jeg for mit Vedkommende overordentlig godt om dem.“

Hun spurgte indædt:

„Ogsaa om Konen?“

„Ja, hvorfor ikke? Ogsaa om Konen, skønt jeg knapt har set hende.“

Diskussionen fortsattes og blev langsomt mere og mere ondsindet, stadig haardnakket kredsende om det samme Æmne af Mangel paa andre.

Fru Bondel holdt stædigen fast ved ikke at ville fortælle, hvad det var, der blev sagt om deres Naboer, men kom med ret graverende Hentydninger uden at sige noget rent ud. Bondel trak paa Skulderen, lo haanligt og gjorde sin Kone ganske ude af sig selv. Hun endte med at skrike:

„Godt, siden Du endelig vil have det at vide! Han er Hanrej! Vær's'go!“

Men hendes Mand svarede uden at lade sig røre:

„Jeg kan ikke se, hvad det har at gøre med hans Hæderlighed?“

Hun var aldeles forbløffet:

„Hvad behager? . . . Hvad er det, Du siger? . . .

Nej, det er ved Gud for galt! . . . Gør det ham ikke noget? Det er jo en offentlig Skandale; det sætter virkelig i højeste Grad en Plet paa ham!"

Han svarede:

„Nej, vist gør det ikke nej! Skulde der blive sat en Plet paa en Mand, fordi han bliver bedraget, fordi han bliver forraadt, fordi han bliver bestjaalet? . . . Det manglede minsandten bare! . . . Jeg giver Dig Ret, hvad Konen angaar, men ham! . . .“

Hun blev rasende:

„Det angaar ham ligesaa meget som det angaar hende. Der er en Plet paa dem begge. Det er en offentlig Skændsel.“

Bondel spurgte meget rolig:

„Hvem ved forresten, om det er sandt? Hvem kan vide Besked med den Slags Ting, saa længe Parterne ikke er bleven greben paa fersk Gerning?“

Fru Bondel kunde ikke længere sidde roligt paa Stolen:

„Hvad for noget? Hvem der kan vide det? Det kan virkelig alle Mennesker! Alle Mennesker, hører Du! Den Slags ser man ligesaa tydeligt, som man ser Øjnene i et Ansigt. Alle ved det, og alle siger det. Der kan ikke være mindste Tvivl om det. Det er fuldstændig notorisk.“

Han slog en haanlig Latter op:

„Alle Mennesker troede ogsaa i lang Tid, at Solen drejede sig rundt om Jorden og tusinde andre Ting, som ikke var mindre notoriske, men som alligevel har vist sig at være falske. Den Mand tilbeder sin Kone; han taler om hende med den største Kærlighed og den største Ærbødighed. Det er ikke sandt.“

Hun stammede, idet hun stampede i Gulvet af Arrigskab:

„Som om han skulde vide det, den Dumrian, det Fjols, den Idiot!“

Bondel blev ikke vred, men svarede ganske roligt og ræsonnerende:

„Undskyld, han er langt fra dum. Jeg har tvært imod faaet Indtrykket af, at han var meget klog og meget forstandig, og Du kan ikke faa mig til at tro, at en begavet Mand ikke skulde lægge Mærke til, at den Slags Ting gaar for sig i hans Hus, naar hans Naboer, som ikke sætter deres Fod i Huset, er bekendt med alle Enkelthederne i det brødefulde Forhold, thi det er de saamænd nok, det er der vist ingen Tvivl om.“

Fru Bondel fik et Anfald af støjende og indædt rasende Lystighed, der i høj Grad irriterede hendes Mands Nerver:

„Ha, ha, ha! . . . de er alle éns, alle, alle! Som om der var en eneste Ægtemand i hele Verden, der var i Stand til at opdage saadan noget, med mindre det blev stukket lige op i Næsen paa ham.“

Striden kom ind paa et andet Spor. Den drejede sig nu om bedragne Ægtemænds Blindhed. Bondel forholdt sig tvivlende, men hans Kone blev ved sit, og Tonefaldet i hendes Stemme var saa foragteligt og saa personligt nærgaaende, at han endte med at blive vred.

Det udartede til et voldsomt Skænderi, hvori hun tog Konernes Parti og han tog Mændene i Forsvar.

Med overlegen Selvfølelse erklærede han:

„Jeg vil kun sige Dig, at hvis jeg var bleven bedraget, saa sværger jeg Dig til, at jeg nok skulde have opdaget det og det lige med det samme. Og jeg skulde nok have betaget Dig Lysten til det paa en saadan Maade, at der skulde mere end en Læge til at faa Dig paa Benene igen.“

Hun rystede af Vrede og hun slyngede ham lige ind i Ansigtet:

„Du? Du? Du er ligesaa dum som de andre, forstaar Du!“

Han forsikrede paa ny:

„Naa, saa det mener Du? Næ, Du kan tro nej.“

Hun slog en saa uforskammet Latter op, at hans

Hjerte gav sig til at banke, og det løb ham koldt ned ad Ryggen.

For tredie Gang sagde han:

„Jeg vilde have opdaget det.“

Hun rejste sig, stadig leende paa samme Maade.

„Nej, det er for morsomt,“ udbrød hun.

Og hun fo'r ud og knaldede Døren i efter sig.

II

Bondel blev alene tilbage. Han var meget ilde berørt. Denne haanlige, udfordrende Latter havde gjort samme Virkning paa ham som et giftigt Bistik, som man først ikke mærker noget til, men som hurtigt begynder at svie og snart bliver aldeles uudholdeligt.

Han gik ud og slentrede grublende ned ad Vejen. Ensomheden i hans nye Liv kaldte triste Tanker frem i ham og fik ham til at se mørkt paa Tingene. Den omstridte Nabo, som han havde mødt om Morgenens, dukkede pludselig igen op foran ham. De trykkede hinandens Hænder og gav sig til at passiare. Efter at de havde drøftet forskellige Æmner, kom de til at snakke om deres Koner. Det var, som om de begge havde noget at betro hinanden, noget, de ikke kunde faa sagt, noget ubestemmeligt pinligt, der vedrørte det gaadefulde Væsen, som var knyttet til deres Liv: en Kvinde.

Naboen sagde:

„Det er virkelig sandt, man skulde tro, at de undertiden pludselig fik noget imod deres Mand ene og alene,

fordi han er deres Mand. Jeg for mit Vedkommende holder af min Kone. Jeg holder endogsaa meget af hende, jeg forstaar at sætte Pris paa hende og jeg respekterer hende. Hun ved det, men alligevel er det

sommetider, som om hun har mere Tillid og mere Fortrolighed til vore Venner end til mig.“

Bondel tænkte straks:

„Der har vi det, min Kone havde Ret.“

Da han havde sagt Farvel til den anden, gav han sig atter til at grunde. Han følte i sin Sjæl en forvirret Blanding af modstridende Tanker, en Slags smertelig Summen, og i hans Øre klang stadig den ufor- skammede Latter, den forbitrede Latter, der syntes at sige:

„Dit Fjols, det er med Dig som med alle de andre!“

Det var ikke til at tage fejl af, det var en Udfordring, en af den Slags frække og trodsige Udfordringer, hvori en Kvinde vover alt og udsætter sig for alt, blot for at kunne saare og ydmyge den Mand, hun har hidset sig op imod.

Den stakkels Fyr var altsaa ogsaa en bedragen Ægtemand som saa mange andre. Det var med et Anstrøg af Bedrøvelse, at han havde sagt:

„Det ser sommetider ud, som om hun har mere Tillid og mere Fortrolighed til vore Venner end til mig.“

Det var altsaa den Maade, hvorpaa en Ægtemand — denne vandrende Blindhed, som Loven benævner Ægtemand — formulerer sin Iagttagelse med Hensyn til den særlige Opmærksomhed, hans Kone viser en

anden Mand. Det var alt. Han havde ikke set mere. Han var ligesom de andre . . . som de andre!

Det var ogsaa en løjerlig Maner, hvorpaa hans Kone, hans, Bondels, Kone havde let:

„Du ogsaa . . . Du ogsaa!“

Hvad Kvinderne dog er for nogle taabelige og ufor-sigtige Skabninger, at det saaledes kan more dem at kaste Mistanke ind i deres Mands Hjerte, bare for at trodse ham!

Han søgte i Tankerne tilbage i deres Samliv og gennemgik deres tidligere Bekendte for at se, om der var nogen iblandt dem, som hun havde vist mere Tillid og Fortrolighed, end hun havde vist ham. Det var aldrig før faldet ham ind at mistænke nogen, thi han havde altid været fuldkommen rolig og tillidsfuld.

Ja, det var rigtig nok, hun havde haft en Ven, en fortrolig Ven, som et helt Aar igennem havde spist til Middag hos dem tre Gange om Ugen. Det var Tancret, den rare Tancret, den brave Tancret, som han, Bondel, holdt af som en Broder, og som han blev ved at om-gaas i Smug, efter at hans Kone, han vidste ikke af hvilken Grund, havde set sig gal paa den skikkelige Fyr.

Han stod stille for bedre at tænke efter og stirrede med urolige Øjne paa Fortiden. Saa blev han pludselig oprørt paa sig selv, paa den skændige Formodning, der

var opstaaet i det mistænksomme, det skinsyge, det ondsindede Jeg, ethvert Menneske bærer i sig. Han dadlede sig selv, han anklagede sig selv og skældte sig selv ud, medens han mindedes de hyggelige Timer, de alle tre havde tilbragt sammen. Han kunde ikke se andet, end at denne Ven, som hans Kone først havde sat saa megen Pris paa og bagefter uden nogen alvorlig Grund havde lukket sin Dør for, altid havde opført sig yderst korrekt. Han forstod ikke hendes Opførsel, men saa kom han til at huske paa andre lignende Brud, der skyldtes den hævngherrige Karakter, som hans Kone var i Besiddelse af, og som gjorde, at hun aldrig formaaede at tilgive en Fornærmelse. Han morede sig oprigtigt over sig selv og over den begyndende Angst, der havde gjort ham helt beklemt. Han tænkte paa den hadefulde Mine, som hun satte op, naar han om Aftenen kom hjem og sagde til hende: „Jeg har mødt Tancret i Dag; han spurgte mig, hvorledes Du havde det,“ og det beroligede ham fuldstændig.

Hun plejede altid at svare:

„Naar Du igen ser den Herre, kan Du sige ham, at jeg fritager ham for at bekymre sig om mig.“

Aa, med hvilken ærgerlig Stemme, med hvilken uforsonlig Mine sagde hun ikke disse Ord! Hvor mær-

kede man ikke tydeligt, at hun ikke tilgav, og at hun aldrig vilde tilgive . . . Og han havde kunnet mistænke hende! . . . selv kun et Øjeblik! . . . Du gode Gud, hvor det var dumt!

Men alligevel — hvorfor var hun bleven saa vred paa Vennen? Hun havde aldrig givet nogen rigtig Grund til dette Brud, han, Bondel, havde aldrig kunnet faa Rede paa, hvad det var, der saaledes havde forandret hendes Følelser. Men en Kendsgerning var det, at hun var vred, meget vred paa Tancret. Mon? . . . nej . . . nej, vist ikke . . . Og Bondel erklærede, at han nedværdigede sig selv ved at tænke paa den Slags Ting.

Ja, vist nedværdigede han sig, men han kunde alligevel ikke bare sig for at tænke paa det, og rædselslagen spurgte han sig selv, om han nogensinde igen kunde slippe denne Tanke, om den ikke vilde bide sig fast i hans Hjerter og blive Aarsag til frygtelige Sjælekvaler. Han kendte sig selv, han var af den Slags Mennesker, der godt kunde blive ved at gaa og gruble over sin Tvivl, ligesom han tidligere Dage og Nætter igennem havde grublet over sine Forretningsforetagender og utrættelig bleven ved at veje alt, hvad der kunde tale for og imod.

Han var allerede bleven helt febrilsk. Han frem-

skyndede sine Skridt, og han havde mistet sin sædvanlige Ro. Har man først faaet en fiks Idé, er der intet at gøre. Det er umuligt at faa Bugt med den, den lader sig ikke jage bort og den lader sig ikke dræbe.

Og pludselig fødtes der i ham en Plan saa dristig, at han til at begynde med betænkte sig paa at bringe den i Udførelse.

Hver Gang han mødte Tancret, spurgte denne til Fru Bondels Befindende, og Bondel havde regelmæssigt svaret:

„Hun er stadig lidt vred.“

Intet mere. — Du gode Gud . . . hvor havde han alligevel ikke været en rigtig Ægtemand! . . . maaske! . . .

Han vilde altsaa tage med Toget ind til Paris, gaa op til Tancret og faa ham med sig hjem endnu i Aften med en Forsikring om, at hans Kones Nag var gaaet over. Ja, men hvilket Ansigt vilde hun ikke stille op . . . hvilken Scene vilde der ikke blive! . . . hvilket Raseri! . . . hvilken Skandale! . . .

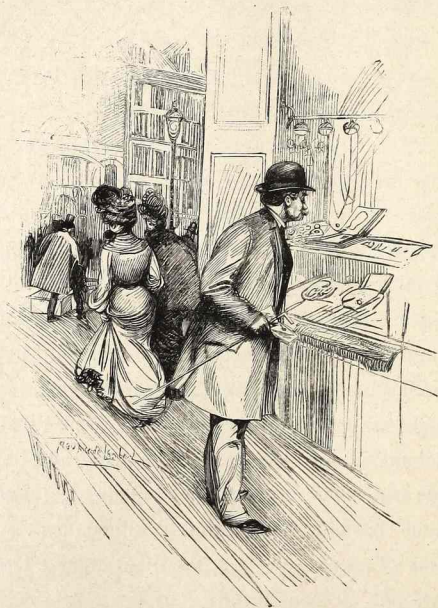
Men det fik være . . . det fik være . . . Det vilde være en passende Hævn for hendes Latter, og naar de pludselig kom til at staa lige overfor hinanden, uden at hun i Forvejen vidste noget om det, vilde han af deres Bevægelse og Minespillet i deres Ansigter kunne læse sig til Sandheden.

III

Han gik straks hen til Stationen, købte sin Billet og steg ind i en Kupé, men da han mærkede, at Toget satte sig i Bevægelse ned ad den stejle Bakke, blev han bange og helt svimmel ved Tanken om, hvad det var, han havde indladt sig paa. For ikke at faa Betænkninger og i sidste Øjeblik vende alene tilbage, bestræbte han sig for ikke længeré at tænke paa det, men at tvinge sin Aand ind paa andre Ting og udføre det, han havde bestemt, med blind Beslutsomhed. For at døve sine Tanker gav han sig til at nynne Operette-melodier, lige til han naaede Paris.

Saasart han saa foran sig de Fortove, ad hvilke han skulde vandre hen til den Gade, hvori Tancret boede, fik han Lyst til at stanse. Han gik ganske langsomt, stod stille foran alle Butiksvinduerne, lagde Mærke til Priserne, interesserede sig for de ny hjem-

komne Varer og følte Trang til at drikke et Glas Øl, hvad der ellers ikke plejede at høre til hans Vaner.

Omsider naaede han sin Vens Hus, besjælet af et levende Ønske om ikke at træffe ham hjemme.

Men Tancret var hjemme. Han var alene og sad og læste. Han blev overrasket, rejste sig og udbrød:

„Nej, Bondel! Det var da morsomt!“

Bondel svarede forlegen:

„Ja, ser Du, jeg havde nogle Ærinder her i Paris og saa benyttede jeg mig af Lejligheden til at gaa op og hilse paa Dig.“

„Det var pænt af Dig. Det var virkelig pænt! Saa meget mere, som Du er kommen lidt ud af Vane med at se op til mig.“

„Ja, Herregud, hvad skal man sige til det? Man er jo gerne under Indflydelse af sine Omgivelser, og da min Kone lod til at være vred paa Dig . . .“

„Det var som Pokker! . . . „lod til“ siger Du . . . hun har da gjort mere end det, eftersom hun bogstavelig talt har kastet mig paa Døren.“

„Ja, men i hvilken Anledning? Det har jeg aldrig rigtig faaet at vide.“

„Aa, i hvilken Anledning? Der var slet ingen . . . det var en Dumhed . . . en Diskussion, hvori jeg ikke var af hendes Mening.“

„Men hvad drejede den Diskussion sig om?“

„Om en Dame, som Du maaske kender af Om-tale, Fru de Boutin, en af mine Veninder.“

„Næ, virkelig? . . . Nu tror jeg for Resten, at det er gaaet over, og at min Kone ikke længere er vred paa Dig. I alle Tilfælde talte hun i Morges om Dig i meget venskabelige Udtryk.“

Tancret fo'r sammen og lod til at være saa forbløffet, at han i nogle Sekunder ikke kunde finde noget at sige. Endelig svarede han:

„Talte hun om mig? . . . og det i venskabelige Udtryk? . . .“

„Ja, vist gjorde hun saa.“

„Er Du vis paa det?“

„Ja, det ved Gud jeg er. Jeg drømmer ikke med aabne Øjne.“

„Og hvad saa? . . .“

„Hvad saa? . . . Saa mente jeg, at da jeg alligevel kom til Paris, vilde det glæde Dig at faa det at vide.“

„Ja, naturligvis . . . naturligvis . . .“

Bondel syntes at betænke sig lidt, saa, efter et Øjeblik's Pause, sagde han:

„Jeg har ovenikøbet faaet en Idé . . . en original Idé.“

„Hvad er det for en?“

„At tage Dig med hjem til Middag.“

Ved dette Forslag saa Tancret, der af Naturen var forsigtig, ud til at blive lidt ængstelig:

„Tror Du . . . tror Du, at det kan lade sig gøre?
. . . at vi ikke udsætter os for . . . for Historier? . . .“

„Nej, vist ej . . . vist ej.“

„Ja, for Du ved jo nok, at Din Kone, hun . . . hun er slem til at bære Nag?“

„Ja, men jeg forsikrer Dig for, at alt er fuldstændig glemt. Jeg er endogsaa overbevist om, at det i høj Grad vilde glæde hende at se Dig saaledes ganske uforberedt.“

„Tror Du virkelig?“

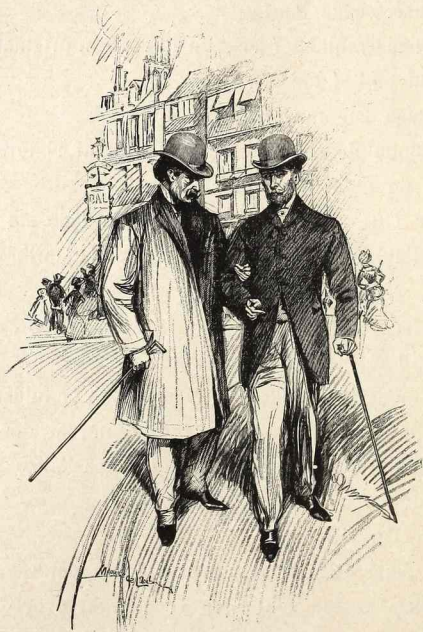
„Jeg siger Dig jo, at jeg er vis paa det.“

„Godt, saa lad gaa! Jeg er henrykt over det, for dette Brud, ser Du, det gjorde mig virkelig meget ondt.“

Med hinanden under Armen begav de sig paa Vej til Saint-Lazare Banegaarden.

I Toget var de begge tavse. De syntes at være hensunkne i dybe Grublerier. De sad ligeoverfor

hinanden i Kupéen og saa paa hinanden uden at sige

noget. De lagde gensidigt Mærke til, at de var meget blege.

Da de steg ud af Toget, tog de atter hinanden under Armen, som om de vilde slutte sig sammen mod en

Fare. Efter nogle Minutters Gang stansede de, begge lidt kortaandede, udenfor Bondels Dør.

Bondel lod sin Ven gaa først og fulgte bagefter ham ind i Dagligstuen. Saa kaldte han paa Pigen og spurgte:

„Er Fruen hjemme?“

„Ja, hun er.“

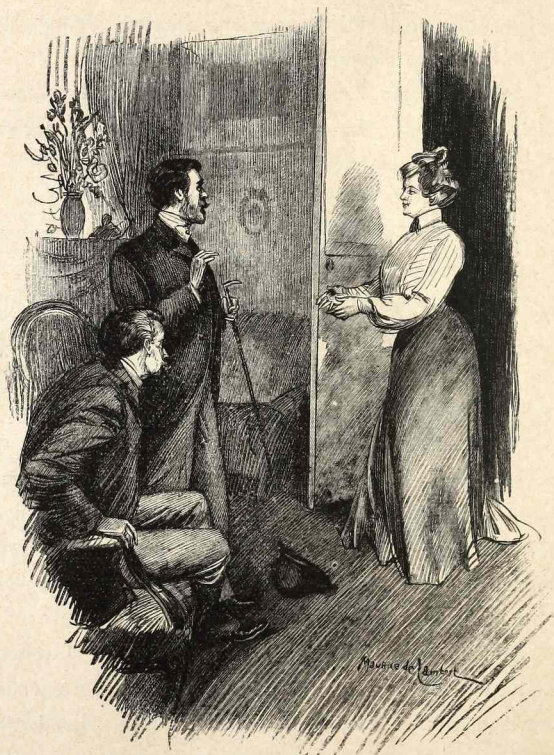
„Vil De saa ikke være saa god at bede hende om at komme ned, lige med det samme.“

De lod sig falde ned i to Lænestole og gav sig til at vente, begge paa en Gang grebne af den samme Lyst til hurtigst muligt at komme af Sted, inden den frygtede, svære Skikkelse viste sig paa Dørtærsklen.

De kendte, lidt tunge Skridt lød ovenover deres Hoveder og Trappen knagede og gav sig Trin for Trin. En Haand tog i Laasen og de to Mænd saa Messing-Dørgrebet dreje sig. Saa blev Døren lukket op og Fru Bondel stansede paa Tærsklen for at se, hvem der var i Stuen, inden hun gik ind.

Hun fik Øje paa Tancret, blev ildrød i Hovedet, skælvede, veg et halvt Skridt tilbage og blev staaende ubevægelig med Blodet op i Kinderne og Hænderne støttede mod Entrévæggen.

Tancret, der var bleven saa bleg, som om han skulde besvime, havde rejst sig og tabte sin Hat, der rullede henad Gulvet. Han stammede:

„Undskyld, Frue . . . det . . . det er mig . . . jeg troede . . . jeg vovede . . . det gjorde mig saa ondt.“

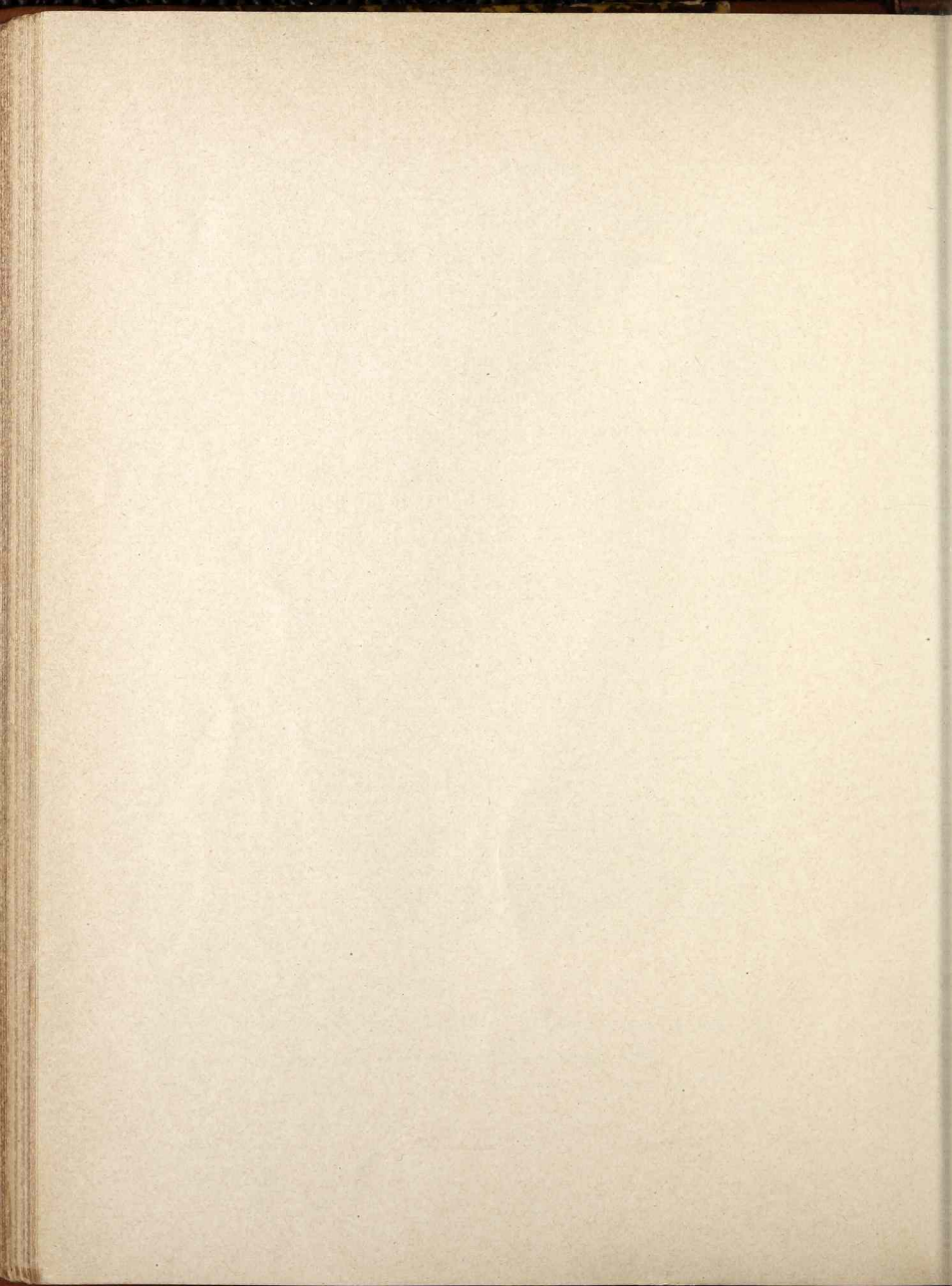
Da hun ikke svarede, fortsatte han:

„Tilgiver De mig . . . endelig?“

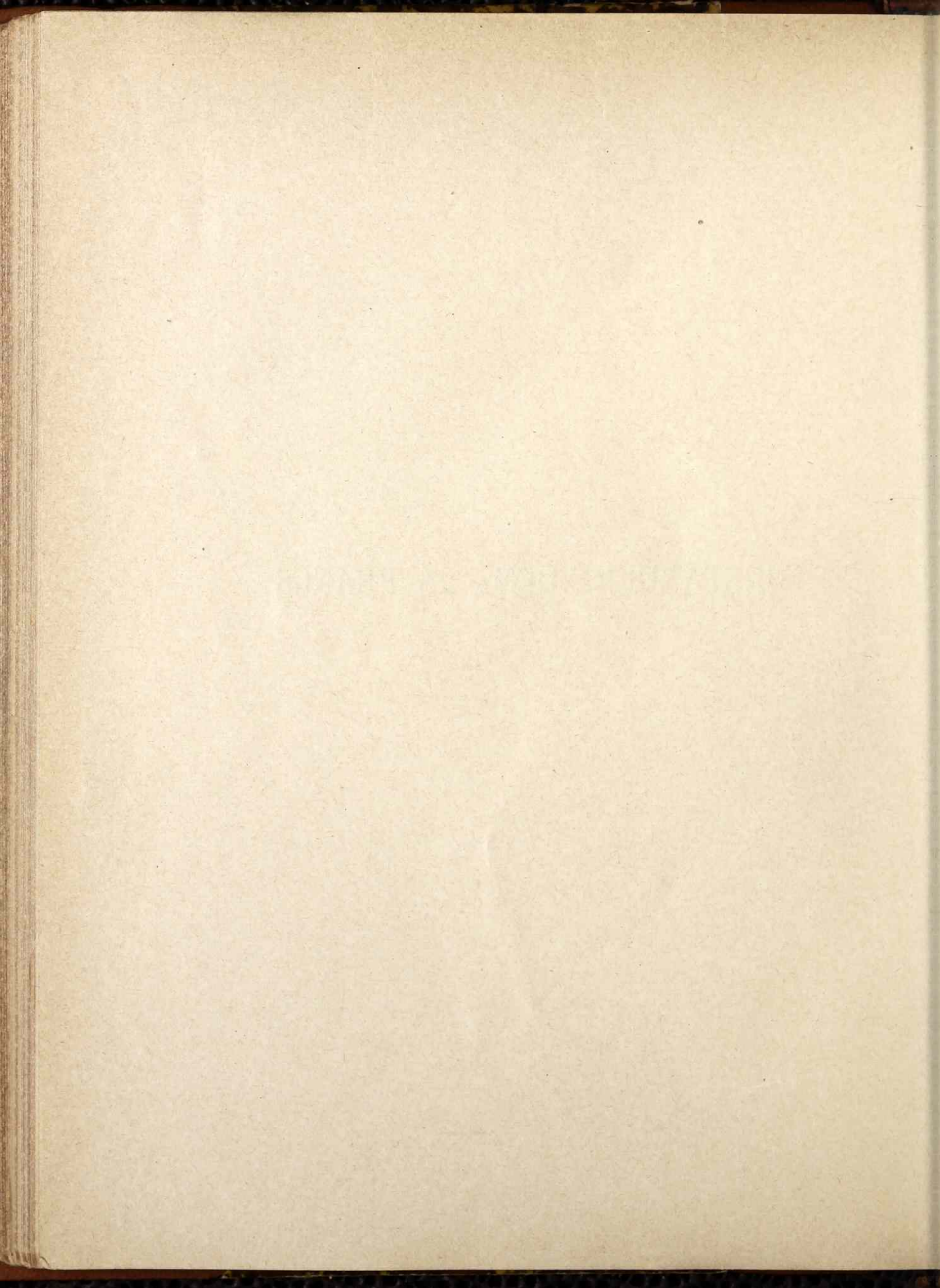
Saa paa en Gang, som drevet af en pludselig Tilskyndelse gik hun et Par Skridt frem og strakte begge Hænderne ud imod ham. Han greb dem, trykkede dem og beholdt dem mellem sine; og med en spæd, bevæget, knust og svigtende Stemme, som hendes Mand aldrig havde hørt hos hende, sagde hun:

„Aa, kære, kære Ven . . . det er mig en stor Glæde.“

Og Bondel, der iagttog dem spændt, følte sig gennemisnet fra Hoved til Fod, som om han var bleven dyppet ned i koldt Vand.

FORSTANDERINDENS 25 FRANCS

FORSTANDERINDENS 25 FRANCS

HAN var ved Gud grinagtig, Pavilly, med sine lange Edderkoppeben og sin lille Krop, sine lange Arme og sit spidse Hoved, hvorfra en ildrød Hane-kam strittede lige i Vejret.

Han var Klovn, Bondeklovn, Klovn af Naturen, født til at gøre Spilopper, til at holde

Grin og til at spille Komædie, grov og plump Komædie, thi han var kun Bondesøn og selv Bonde; det var endda knapt nok, at han havde drevet det til at læse.

Ja, Vorherre havde skabt ham til at more de andre, de stakkels Landboere, som ikke kan komme i Theatret eller til Fester, og han morede dem samvittighedsfuldt. I Kroen blev der givet ham den ene Omgang efter den anden, bare for at holde paa ham, og han drak uforfærdet løs, medens han lo og spøjte og drillede alle, men der var aldrig nogen, som blev vred paa ham, de sad bare og vred sig af Latter.

Han var saa grinagtig, at selv Pigebørnene ikke kunde modstaa ham, skønt han var meget grim, til den Grad fik han dem til at le. Fjasende og fjantende trak han dem med sig om bag en Mur, ned i en Grøft eller ind i en Stald og trængte ind paa dem, medens han rev den ene Vittighed af sig efter den anden, saa at de maatte holde sig i Siderne samtidig med, at de stødte ham tilbage. Saa gav han sig til at springe omkring og lod, som om han vilde hænge sig af Fortvivlelse, og de vred sig af Latter, saa at Taarerne randt dem ned ad Kinderne; men han passede sit Snit og væltede dem omkuld saa belejligt, at de alle maatte give sig, selv de, der havde ladet haant om ham, det gik i Grin altsammen.

I Slutningen af Juni lod han sig fæste til at deltage i Høstarbejdet hos Forpagter Harivau i Nærheden af Rouville. Tre Uger i Træk var han baade Dag og Nat

en Kilde til evig Morskab for Høstfolkene, baade Mændene og Kvinderne. Om Dagen var han, med en gammel Straahat, der skjulte hans røde Top, paa Hovedet, ude i Marken travlt beskæftiget med sine lange magre Arme at samle det gule, afmejede Korn sammen og binde det op i Neg; af og til stansede han og gjorde en eller anden pudsig Bevægelse, som fik alle de andre, der hele Tiden holdt Øje med ham, til at briste i Latter. Om Natten sneg han sig saa behændig som en Kat ind i Laden, hvor alle Kvinderne sov, og krøb op i Halmen til dem; der blev en Hvinen og Skrigen og en farlig Tumult. Kvinderne jagede ham bort ved at kaste deres Træsko i Hovedet paa ham og medens hele Laden rystede af Latter og Lystighed, flygtede han bort paa alle fire som en stor, fantastisk Abe.

Den sidste Dag, da den sidste Høstvogn, smykket med brogede Baand og fuld af Skrig og Sang, Løjer og Lystighed, rullede hen ad den hvide Landevej, trukket af seks blommede Heste og kørt af en bluseklædt Karl med Kokarde paa Kasketten, var Pavilly rigtig i sit Es. Midt imellem Kvinderne, der laa henslængt ovenpaa Læsset, opførte han en Række Bukkespring, der fik de smaa snottede Bønderdreng, som løb og legede udenfor Indkørslen til Gaardene, til at blive staaende og

stirre med aaben Mund, rædselsslagne over den løjerlige Skikkelses sære Dans.

Idet Vognen svingede ind ad Ledet til Harivaus Gaard, løftede Pavilly Armene i Vejret og gjorde et endnu højere Spring, men var saa uheldig at støde mod Kanten af Vognen; han mistede Fodfæstet, slog en baglænds Kolbøtte, faldt ned paa Hjulet og blev derfra slynget ned paa Vejen.

Hans Kammerater styrtede til. Han rørte sig ikke længere, men laa med sine lange Lemmer stift udstrakt i Støvet; det ene Øje var lukket og det andet stod paa Klem. Han var ligbleg af Angst.

Da der blev rørt ved hans højre Ben, gav han sig til at skrige, og da de vilde prøve paa at rejse ham op paa Benene, sank han sammen.

„Jeg er bange for, at han har brækket det ene Ben,“ sagde en af Mændene.

Det var rigtig nok, det ene Ben var brækket.

Harivau fik ham lagt op paa et Bord og en Karl red afsted til Rouville for at hente Lægen, der kom en Time senere.

Forpagteren var en meget gavmild Mand; han erklærede straks, at han vilde betale for den Tilskadekomne paa Sygehuset.

Doktoren tog altsaa Pavilly med i sin Vogn og kørte

ham til Sygehuset. Han blev baaret ind i en hvidkalket Sovesal, hvor det brækkede Ben blev lagt i Skinner.

Saasnart det gik op for Pavilly, at han ikke skulde dø, men at han vilde blive plejet, helbredet og kælet for, og at han vilde faa god Mad og kunde blive liggende paa Ryggen hele Dagen igennem uden at bestille det fjerneste, blev han overstrømmende glad. Han gav sig til at le med en inderlig, men tavs Latter, der blottede alle hans ormædte Tænder.

Saasnart en af Søstrene kom hen til hans Seng, skar han de gyseligste Grimacer for at vise hende sin Glæde; han blinkede med Øjet, trak Munden skævt og virrede med Næsen, som var meget lang og som han kunde bevæge akkurat som han vilde. De, der laa ved Siden af ham, glemte deres Smerter og lo af Hjertens Lyst, og Forstanderinden selv kom ofte hen til hans Seng for at faa sig et lille Kvarters Morskab. Sine bedste Løjer og sine bedste Vittigheder gemte han til hende, og da han i sig bar Spiren til al Slags Gøgl, gjorde han sig hellig for at takkes hende og talte om Vorherre med en højtidelig Mine som en Mand, der ved, at Spøg og Lystighed kan være godt nok for sig, men at der ogsaa gives andre Ting her i Verden, og at alt har sin Tid.

En Dag fandt han paa at synge et Par Sange for

hende. Hun blev henrykt og kom endnu oftere hen til ham; saa, for at drage Nytte af hans Stemme, laante hun ham en Salmebog. Man kunde nu se ham sidde op i Sengen, thi han begyndte at kunne røre sig, og med skingrende Diskant intonere en Lovsang til Herren, Jomfru Marie og den Helligaand, medens den skikkelige Søster stod ved Siden af og slog Takt med den ene Finger. Saasnart han kunde stavre lidt omkring, tilbød Forstanderinden at beholde ham i nogen Tid, for at han kunde synge med ved Gudstjenesten i Kapellet, assistere ved Messen og i det hele taget udføre en Sakristans Pligter. Han modtog Tilbudet uden at betænke sig. Og en hel Maaned igennem kunde man se ham humpe om i sin hvide Messeskjorte og synge sine Salmer og sine Svar til Præsten med saa fornøjelige Hovedbevægelser, at de Troendes Antal forøgedes og Folk svigtede Sognekirken for at gaa til Vespersang paa Sygehuset.

Men alt i denne Verden faar jo en Ende, og da han omsider var fuldkommen helbredet, kunde de ikke beholde ham længere paa Sygehuset. For at takke ham forærede Forstanderinden ham til Afsked fem og tyve Francs.

Saasnart Pavilly stod ude paa Gaden med Pengene i sin Lomme, spurgte han sig selv, hvad han nu skulde

tage sig for. Skulde han gaa hjem til Landsbyen? Nej, ikke førend han havde faaet sig et lille Glas, det havde han maattet undvære i lange Tider; han gik ind

i en Kafé. Han kom sjældent til Byen mere end en eller to Gange om Aaret, og særlig et af disse Besøg havde efterladt hos ham et forvirret Minde om nogle berusende Orgier.

Han forlangte et Glas Kognak, som han nedsvælgede

i et Drag for at linde paa Passagen, og lod sig derefter skænke et til for at faa Smag for det.

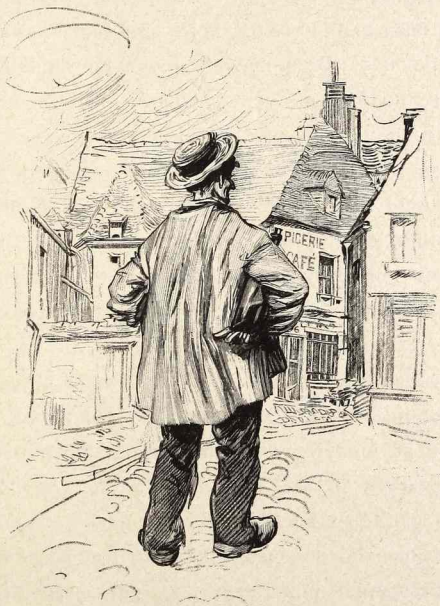
Saasnart den stærke, krydrede Kognak havde rørt ved hans Gane og hans Tunge, og han havde mærket den herlige og savnede, efter den lange tvungne Afholdenhed dobbelt kradsende Følelse af Spiritussen, der kildrer, kærtegner, pirker og brænder Munden, stod det ham klart, at han ikke mere vilde kunne give Slip paa Flasken, og han spurgte derfor straks om, hvad han skulde give for den hele, da det naturligvis vilde blive ham meget billigere. Den blev regnet for tre Francs, som han betalte. Derpaa begyndte han sindigt og roligt at beruse sig.

Han fulgte dog en vis Methode, da han vilde holde sine Tanker saa klare, at han ogsaa kunde nyde godt af andre Fornøjelser. Saasnart han derfor mærkede, at han var kommen til det Punkt, hvor han saa Skorsteneene give sig til at danse, rejste han sig, stak Flasken under Armen og begav sig med vaklende Skridt ud i Byen for at finde et offentlig Hus.

Det lykkedes ham, men ikke uden Besvær; han spurgte først en Fragtmand, som ikke vidste Besked, derpaa et Postbud, der viste ham forkert, saa en Bager, der gav sig til at bande og kaldte ham et gammelt Svin, og endelig en Soldat, som fulgte ham velvilligt

lige til Døren og raadede ham til at vælge „Dronningen“.

Skønt Klokken endnu ikke havde slaaet tolv, be-

traadte Pavilly uden at betænke sig denne Lystens Bolig, hvor han blev modtaget af en Pige, der vilde smide ham paa Døren. Men han gjorde en Grimace, der

fik hende til at le, og fremviste tre Francs, Stedets sædvanlige Pris. Hun lod ham komme ind og med stort Besvær stavrede han bag efter hende op ad en lang, mørk Trappe, der førte op til første Sal.

Han blev vist ind i et Værelse og forlangte at komme til at tale med „Dronningen“. Pigen forsvandt og han satte sig ned for at vente, efter at han først havde taget sig en ny Slurk af Flasken.

Døren gik op og et stort, rødt, fedt og lasket Fruentimmer kom ind. Med et sikkert Blik, et Kenderblik, maalte hun Pavilly, der mere og mere omtaaet sad og hang paa Stolen, og sagde:

„Skammer Du Dig ikke, for at komme paa denne Tid?“

Han stammede:

„Næ, hvad skulde jeg skamme mig for?“

„For at forstyrre en Dame, midt som hun sidder og spiser Frokost.“

Han gjorde et Forsøg paa at spøge:

„En tapper Mand spørger ikke om, hvad Klokken er.“

„Han spørger nok heller ikke om, hvad Klokken er for at drikke sig fuld, hva' Din gamle Stinkpotte.“

Pavilly blev vred:

„Jeg er ingen gammel Stinkpotte . . . for det første . . . og for det andet, saa er jeg heller ikke fuld.“

„Er Du ikke fuld?“

„Nej, gu' er jeg ej.“

„Er Du ikke fuld? Du kan jo ikke en Gang staa paa Benene.“

Hun sendte ham et arrigt Blik og tænkte paa sine Kammerater, der nu sad og spiste.

Han rettede sig op:

„Kan jeg ikke? . . . Kan jeg ikke? . . . jeg kunde danse Polka, om det skulde være.“

Og for at vise, at han ingenting fejlede, steg han op paa Stolen, gjorde en Pirouette og sprang midt over i Sengen, hvor hans store, snavsede Sko satte et Par forfærdelige Pletter.

„Uf, Din Svinehund!“ skreg Fruentimmeret. Hun styrtede frem og gav ham et saa kraftig Dunk lige i Maven, at han tabte Ligevægten, tumlede ned mod Fodenden af Sengen, slog en fuldstændig Vejrmølle, faldt over mod Servanten, rev Vandfadet og Vandkanden med sig i Faldet og endte paa Gulvet, hvor han blev liggende og udstødte vilde Hyl.

Støjen var saa voldsom og hans Skrig saa gennemtrængende, at hele Huset kom løbende, Herren, Fruen, Pigen og hele Personalet.

Herren prøvede først paa at faa Manden samlet op, men saasnart Pavilly var kommen op paa Benene, tabte

han paa ny Ligevægten og lod sig atter falde, idet han vrælede, at han havde faaet Benet, det andet Ben, det raske Ben, brækket.

Det var sandt. Der blev sendt Bud efter en Læge. Det var tilfældigvis den samme, der havde taget sig af Pavilly hos Harivau.

„Hvad for noget? Er det Dem igen!“ sagde han.

„Ja, det er det.“

„Hvad er der nu i Vejen med Dem?“

„Nu har jeg ogsaa faaet det andet brækket, Hr. Doktor.“

„Hvorledes er det gaaet til?“

„Det var naturligvis Fruentimmerets Skyld.“

De lyttede alle spændt, Damerne, som var i Friserkaaber og endnu var helt fedtede omkring Munden af den afbrudte Frokost, Fruen, der var rasende, og Herren, som var ængstelig.

„Det kan nemt blive en styg Historie,“ sagde Doktoren til ham. „De ved jo nok, at Magistraten i Forvejen ikke er videre mildt stemt imod Dem. De maa prøve paa at faa hele Affæren dysset ned.“

„Ja, men hvorledes skal jeg bære mig ad med det?“ spurgte Herren.

„Efter min Mening vilde det bedste være at sende

ham tilbage til Sygehuset, hvor han kommer fra, og betale for ham, hvad det koster.“

Herren svarede:

„Ja, det vil jeg da hellere, end at der skal blive Ballade.“

En halv Time senere blev Pavilly beruset og klagende baaret ind paa den samme Stue, som han en Time tidligere havde forladt.

Da Forstanderinden saa ham, løftede hun Armene i Vejret og udbrød bedrøvet, thi hun holdt virkelig af ham, og paa samme Tid smilende, thi hun var paa ingen Maade ked af at se ham igen:

„Er det Dem, min Ven? Hvad er der dog sket?“

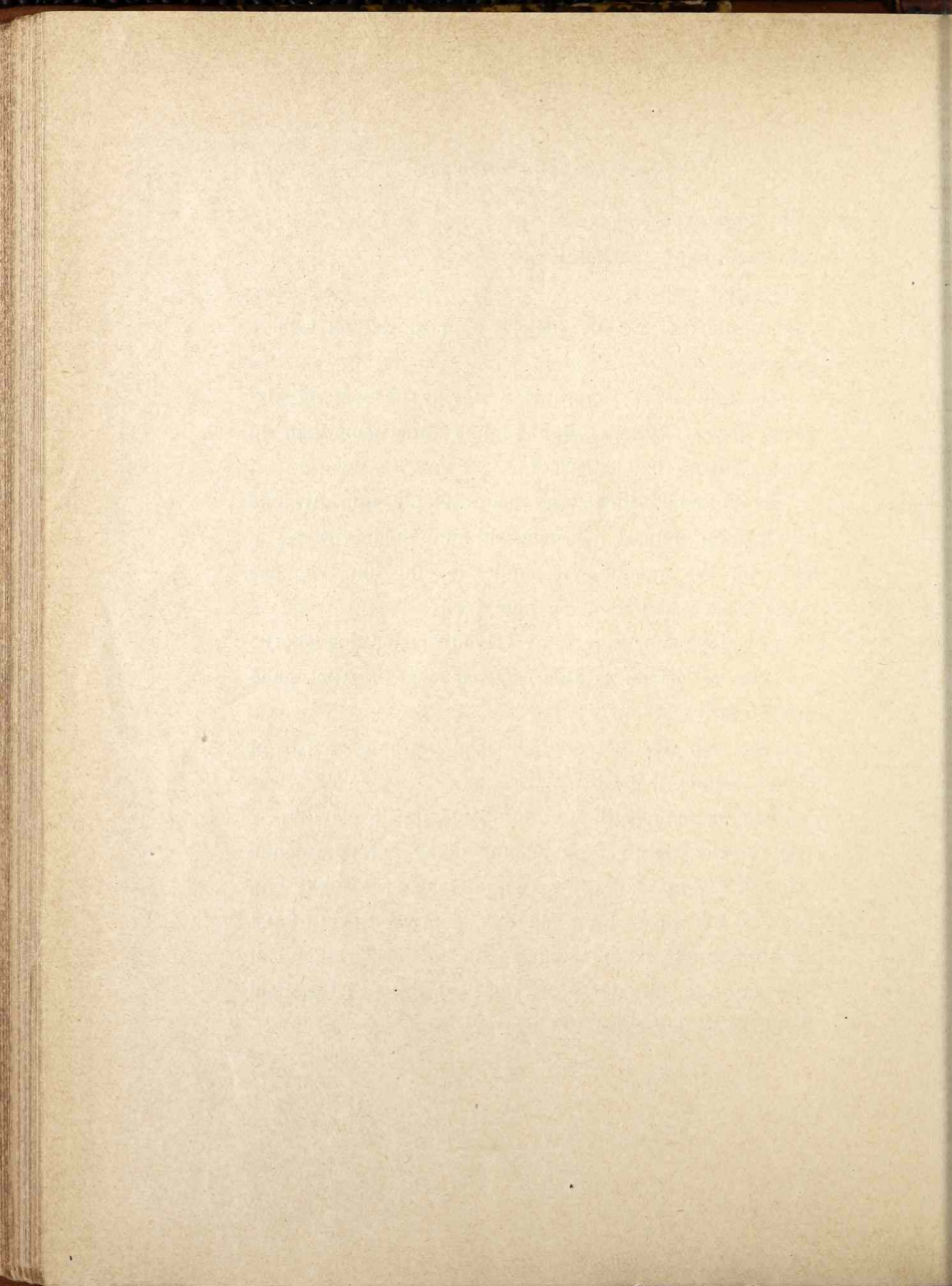
„Det er det andet Ben, jeg har faaet brækket, gode Fru Søster.“

„Saa har De vel allerede igen været oppe paa et Hølæs, gamle Uglspil?“

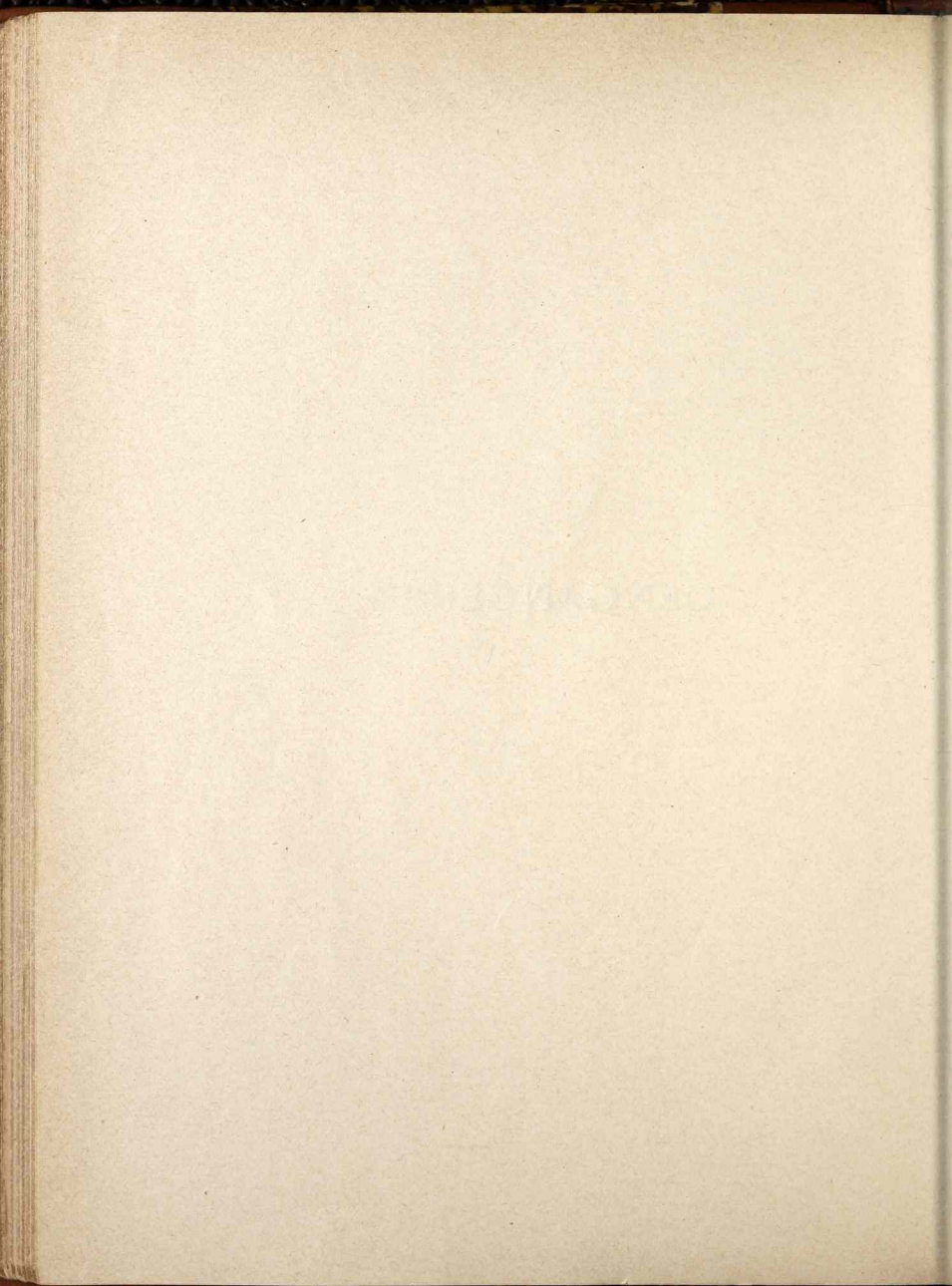
Flov, men med et lunt Smil, stammede Pavilly:

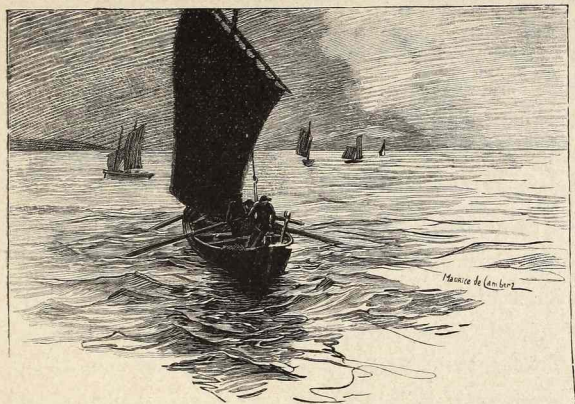
„Nej . . . nej . . . ikke denne Gang . . . ikke denne Gang . . . nej . . . nej . . . Denne Gang er det ikke min Fejl . . . det var . . . en Madrats, som var Skyld i det.“

Hun kunde ikke faa nogen anden Forklaring ud af ham og hun fik aldrig at vide, at dette Tilbagefald skyldtes hendes egne fem og tyve Francs.

GENGANGEREN

GENGANGEREN

I

HELE Fécamps Befolkning kendte Mo'r Patins Historie. Hun havde saamænd ikke været lykkelig i sit Ægteskab, Mo'r Patin, det var baade vist og sandt, for ligesaa længe Manden levede, tærskede han hende igennem, ligesom man i Loen tærsker Kornet.

Han ejede selv en Baad og havde i sin Tid giftet sig med hende, fordi hun var køn, uden at bryde sig om, at hun var fattig.

Patin havde været en dygtig Sømand, men en brutal

Fyr. Han var kommet meget i Kroen hos Fa'r Auban, hvor han paa almindelige Dage plejede at drikke en fire, fem Glas Brændevin, og paa Dage, hvor han havde haft en heldig Fangst, otte eller ti og sommetider flere, eftersom Hovedet stod paa ham, sagde han.

Fa'r Aubans Datter vartede Gæsterne op. Hun havde brunt Haar og var sød at se paa; hun trak mange til Kroen, blot for sit gode Udseendes Skyld, thi der havde aldrig kunnet siges det mindste om hende.

Naar Patin kom ind i Kroen, var det ham en hel Fornøjelse at se paa hende, og han talte høfligt og roligt til hende, saaledes som det sømmer sig for en brav Fyr. Naar han havde drukket det første Glas, fandt han allerede, at hun var meget sødere; efter det andet blinkede han med Øjnene; efter det tredie sagde han: „Hvis bare De vilde, Jomfru Désirée . . .“ uden nogen sinde at fuldende Sætningen; og efter det fjerde forsøgte han at holde fast i hendes Skørter for at komme til at kysse hende. Men naar han drak videre hen imod de ti, var det Fa'r Auban selv, der skænkede Resten.

Den gamle Krovært, der var fortrolig med alle Fif, lod Désirée trippe rundt imellem Bordene, og Désirée, som ikke for ingenting var Fa'r Aubans Datter, svansede med sine Skørter omkring Gæsterne og spøjte med dem med leende Mund og listige Øjekast.

Gennem de mange Glas, Patin drak, vænnede han sig til den Grad til Désirées Ansigt, at han til sidst endogsaa tænkte paa det paa Havet, naar han i stormfulde Nætter eller i rolige Nætter, i maaneklare Nætter eller i kulsorte Nætter, var taget ud for at sætte Garn. Han tænkte paa det, naar han med Haanden om Rorpinden sad bag i Baaden, medens hans fire Kammerater halvsov med Hovedet hvilende paa Armene. Han saa hende altid for sig, saaledes som hun smilede til ham, naar hun med en lille Skulderbevægelse, der klædte hende nydeligt, havde skænket den gule Brændevin i hans Glas og gik fra ham, idet hun sagde:

„Værsgo'! Er det godt?“

Ved saaledes bestandig at have hende i sine Tanker og for sine Øjne, blev han tilsidst betaget af en saadan Lyst til at gifte sig med hende, at han ikke længere kunde holde det ud, men friede til hende.

Han var rig, Ejer af sin Baad, sine Garn og et lille Hus, der laa nede ved Foden af Bakken, medens Fa'r Auban ingenting havde. Hans Frieri blev derfor med Glæde modtaget og Brylluppet blev fejret saa hurtigt, det lod sig gøre, da begge Parter af forskellige Grunde længtes efter at faa Sagen i Orden.

Men da Patin havde været gift i tre Dage, kunde han ikke mere begribe, hvorfor han havde troet, at Dé-

sirée skulde være forskellig fra andre Kvinder. Du søde Gud, hvor han maatte være dum, at han havde kunnet gaa hen og belemre sig med saadan en Tøs, som ikke ejede en Skilling, men som havde forstaaet at lokke ham med sin Brændevin, hvori hun maatte have kommet et eller andet, der havde faaet Bugt med ham, det var sikkert nok!

Og hele Vejen ud i Bølgerne bandede og svor han, bed Piben itu imellem Tænderne og snærrede ad sit Mandskab. Naar han havde afleveret alle de Eder, han kendte, og skældt ud over alt, hvad han kunde tænke sig at skælde ud over, lod han Resten af sin Vrede gaa ud over Fiskene og Hummerne, som han én for én halede ud af Garnet og smed ned i Kurven med en Regn af haanlige Skældsord og usømmelige Udtryk.

Naar han var kommen hjem og havde faaet sin Kone, Fa'r Aubans Datter, indenfor sin Munds og sin Haands Rækkevidde, tog han fat paa ny og behandlede hende som den værste Skøge. Hun var vant til Faderens Voldsomheder og hørte derfor taalmodigt paa ham, men denne Ro gjorde ham fuldstændig ude af sig selv og en Aften slog han løs paa hende. Fra det Øjeblik blev det et forfærdeligt Liv.

I ti Aar blev der overalt i Fécamp talt om de Lussinger, som Patin stak sin Kone ud, og om de

frygtelige Eder og Skældsord, han altid opvartede med, naar han talte til hende. Han havde sin egen Maade at bande paa, med en saadan Rigdom paa Ord og en Stemme, der klang saa barsk, at ikke én i hele Fé-camp kunde komme paa Siden af ham. Saasnart hans Baad, naar Fiskerne vendte hjem med deres Fangst, viste sig ved Indløbet til Havnen, havde han den første Skyllé parat for at kunne slynge den op paa Molen til Konen i samme Øjeblik, han opdagede hendes hvide Hue.

Han stod bag i Baaden og styrede, paa de Dage Havet gik højt, med Blikket stift hæftet paa Sejlene; men til Trods for den Anspændelse, der udkrævedes for at slippe igennem det smalle og vanskelige Indløb, og til Trods for de høje Bølger, der som Bjerge brød ind i den snævre Rende, skulde han nok mellem de andre Fiskeres Koner, som stod midt i Skumsprøjtet og ventede paa deres Mænd, opdage sin, Fa'r Aubans Datter, det sleske Fruentimmer!

Saasnart han havde set hende, sendte han hende til Trods for Stormens og Bølgernes Larmen en Salve saa kraftig og saa rungende, at alle de Omkringstaaende, skønt de i deres Hjerter beklagede hende, ikke kunde lade være at briste i Latter. Saa, naar Baaden lagde til Kajen, havde han en Maade, hvorpaa han, medens

han fik Fisken i Land, udlossede sin Høflighedsballast, som han sagde, der fik alle Havnens Unger og unge Driverter til at samle sig om ham.

Det kom fra hans Mund, snart som skrækkelige og korte Kanonskud og snart som en Torden, der kunde blive ved at rulle fem Minutter i Træk, en saadan Orkan af Skældsord, at det var, som om han havde al Vorherres Uvej i sine Lunger.

Naar han saa endelig havde faaet Ankertovet surret fast og han stod ligeoverfor hende midt imellem en Flok Fiskerkællinger og andre Nysgerrige, fiskede han endnu en ny Ladning Krænkelser og Forhaanelser op nede fra Bunden af Lasten, og de gik hjem sammen, hun foran og han bagved, hun stille grædende og han skrigende og bandende.

Naar han endelig var bleven alene med hende indenfor lukkede Døre, bankede han hende ved det mindste Paaskud. Den mindste Smule var for ham nok til at løfte Haanden, og naar han først havde begyndt, holdt han ikke mere op. Medens han slog, slyngede han hende den sande Grund til sit Had lige i Ansigtet. Ved hver Ørefigen, ved hvert Næveslag skraalede han:

„Dit Fattighuslem! Din Pjaltekræmmerske! Din Stoddertøs! Det var sg'u en nydelig Redelighed, jeg

lavede, da jeg satte de Giftblandinger, som Din Kæltring
af en Fa'r rørte sammen, til Livs!"

Den stakkels Kone levede i en stadig Rædsel, hendes

Legeme og hendes Sjæl skælvede bestandig i angst Forventning om Overfald, Forhaanelser og Bank.

Og det varede i ti Aar. Hun var bleven saa forkuet og saa frygtssom, at hun blegnede, saasnart nogen talte til hende. Hun tænkte ikke længere paa andet, end de Slag, der truede hende, og hun var bleven lige saa mager, gul og tør som en røget Fisk.

II

En Nat, da hendes Mand var ude paa Havet, blev hun pludselig vækket af den underlige Vilddyrs-Brummen, som Blæsten udstøder, idet den kommer farende som en løssluppen Hund. Hun satte sig op i Sengen og lyttede beklemt, men da intet mere hørtes, lagde hun sig atter ned. Men næsten i samme Øjeblik lød der i Skorstenen en Brølen, der fik hele Huset til at ryste og bredte sig videre ud over Himlen, som om en Flok rasende Dyr prustende og hærgende var jaget gennem Rummet.

Hun stod op, kastede nogle Klæder om sig og skyndte sig ned til Havnen. Fra alle Sider kom andre Kvinder med Lygter. De Mænd, der var hjemme, ilede til og alle stod og stirrede ud i Natten, ud over Havet, hvor de hvide Skumtoppe tændtes paa Bølgerne.

Stormen rasede i femten Timer. Elleve af Fiskerne kom ikke tilbage, og blandt dem var Patin.

I Retning af Dieppe fandt man Vragstumper af *Unge Amélie*, hans Baad, og hans Kammeraters Lig blev skyllet op paa Kysten, ikke langt fra Saint-Valéry, men han selv blev aldrig fundet. Da Skroget saa ud til at være blevet skaaren midt over, ventede og frygtede hans Kone længe, at han skulde komme tilbage, thi, hvis han var bleven oversejlet, var det muligt, at Skibet, der havde gjort det, havde fisket ham alene op og taget ham med paa sin Langfart.

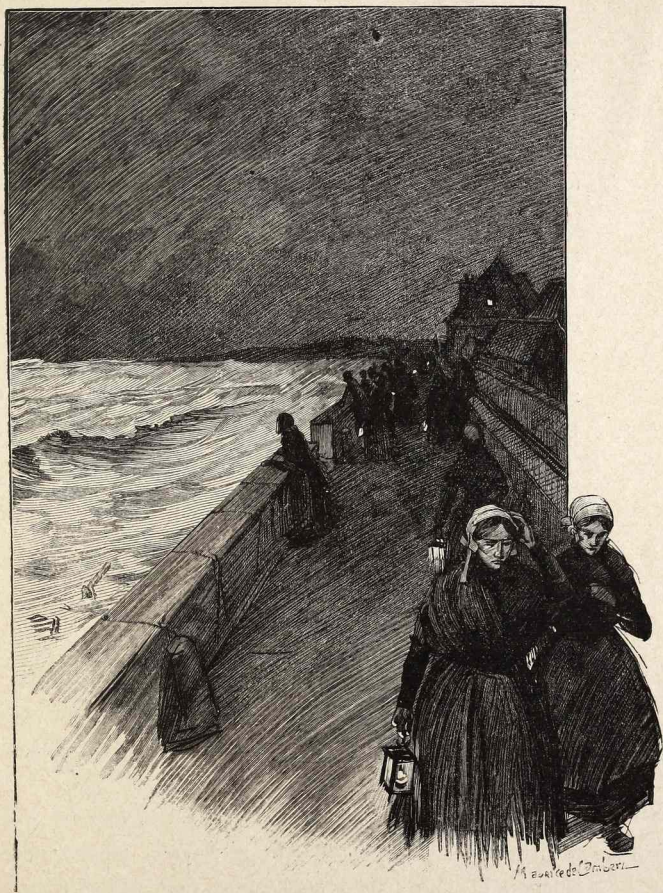
Lidt efter lidt vænnede hun sig dog til den Tanke, at hun var Enke, skønt hun stadig begyndte at ryste hver Gang en Naboerske, en Tigger eller en omvandrende Bissekræmmer rev Døren lidt pludselig op.

En Eftermiddag, omtrent fire Aar efter, at hendes Mand var forsvunden, gik hun ned ad Rue aux Juifs og stansede foran et Hus, hvori der havde boet en gammel Kaptejn, som nylig var død, og hvis Møbler nu var i Færd med at blive solgte.

Lige idet hun gik forbi, blev en Papegøje, en grøn Papegøje med blaat Hoved, der fra sin Pind stirrede misfornøjet og ængstelig ud i Verden, raabt op.

„Tre Francs!“ skreg Auktionsholderen, „en Fugl, der snakker ligesaa godt som en Prokurator, kun tre Francs!“

En Veninde af hende stødte til hende med Albuen:

„Den skulde De købe. De har jo Penge nok,“ sagde hun. „Den kan altid være til lidt Selskab for Dem. Den Fugl er mindst sine tredive Francs værd. Bliver De ked af den, kan De altid magelig faa fem og tyve for den.“

„Fire Francs er budt, mine Damer, fire Francs!“ raabte Manden. „Den synger Salmer og den prædiker, ganske ligesom Præsten. Den er et rent Fænomen . . . et Mirakel!“

Madam Patin bød halvtreds Centimer til, og Dyret med det krogede Næb blev overleveret hende i et lille Bur, som hun tog med sig.

Da hun var kommet hjem og havde faaet Dyret stillet paa Plads, lukkede hun Staaltraadsdøren op for at give Fuglen lidt Vand, men i Stedet for at drikke, huggede den hende saaledes over Fingrene med sit skarpe Næb, at Huden brast og Blodet piblede frem.

„Fy, hvor den er onskabsfuld,“ sagde hun.

Hun lagde noget Hampefrø og noget Majs ind til den og lod den saa sidde i Fred og pudse sine Fjer, medens den med et skummelt Blik saa sig om i sit nye Hjem og iagttog sin nye Herskerinde.

Dagen var lige begyndt at gry næste Morgen, da Madam Patin pludseligt fo'r op af Søvn. Hun syntes tydeligt, at hun havde hørt Patins Stemme. Nu lød

den igen kraftig rullende og barsk lige som tidligere, den skreg:

„Kommer Du saa op, hva', Dovendyr!“

Hendes Rædsel var saa stor, at hun skjulte Hovedet under Tæppet, thi det var de samme Ord, som hun saa godt kendte, de samme Ord, som hendes afdøde Mand hver Morgen, saasnart hun slog Øjnene op, havde plejet at vræle til hende.

Skælvende og rullet sammen som en Kugle med Ryggen skudt højt op for at afbøde Slagene, som hun allerede ventede, mumlede hun med Ansigtet gemt ned i Dynerne:

„Aa, Herregud, der er han! Aa, Herregud, der er han! Han er kommen tilbage, aa, Herregud!“

Der gik nogle Minutter. Ikke en Lyd brød Stilheden i Stuen. Rystende og bævende stak hun forsigtig Hovedet op over Tæppet; hun var vis paa, at han stod ved Siden af Sengen og passede paa hende, parat til at slaa løs.

Men hun saa intet uden en Stribe af Solen, der listede sig ind gennem Ruden, og hun tænkte:

„Han har nok gemt sig.“

Hun ventede længe, saa sagde hun lidt beroliget til sig selv:

„Jeg maa vel alligevel have drømt, siden han ikke viser sig.“

Hun lukkede paa ny Øjnene for at falde lidt til Ro ovenpaa sin Forskrækkelse, da pludselig den samme rasende Stemme, den Druknedes Tordenstemme, brød løs lige tæt ved hende:

„Saa skulde da Satan staa i Dig! Kan det blive til noget, ellers skal jeg min Salighed lære Dig noget andet!“

Hun fo'r ud af Sengen. Hun tænkte ikke mere, hun havde genfundet sin fordums Lydighed, og instinkmæssigt adlød hun, saaledes som hun, den stakkels mishandlede Kvinde, der endnu efter fire Aars Forløb huskede og altid vilde blive ved at huske, bestandig vilde adlyde denne Stemme.

„Her er jeg, Patin, her er jeg! Hvad er det, Du vil?“ stammede hun.

Men Patin svarede ikke.

Aldeles forvildet saa hun sig omkring, men der var stadig ingen. Saa gav hun sig til at søge overalt, i Skabene, i Kaminen, under Sengen, men hun fandt ingen. Endelig lod hun sig overvældet, halvt vanvittig af Angst og fuldstændig overbevist om, at det var Patins Sjæl, der var kommen alene tilbage for at pine hende, falde ned paa en Stol.

Pludselig huskede hun paa, at man ved Hjælp af en Stige udefra kunde komme op paa Loftet. Dér havde han sikkert skjult sig for at komme bag paa hende. Han maatte have været i Fangenskab hos nogle Vilde paa en eller anden Kyst, og han havde ikke tidligere kunnet slippe bort. Men nu var han kommen tilbage, mere ondskabsfuld end nogensinde, det kunde hun høre paa Klangen i hans Stemme.

Hun løftede Hovedet op imod Loftet og spurgte:

„Er Du dér oppe, Patin?“

Patin svarede ikke.

Hun gik udenfor, og med Hjertet bævende i skrækelig Angst listede hun sig op ad Stigen, lukkede Loftslugen op og saa ind. Der var ingen. Hun ledte overalt, men hun fandt intet.

Hun satte sig paa et Knippe Hø og gav sig til at græde; men pludselig midt i den hjerteskræende Hullen, som den overnaturlige Rædsel, der sneg sig over hende, aftvang hende, hørte hun paa ny Patin tale. Det var i Stuen nedenunder hende, og han sagde en hel Mængde. Han syntes at være mindre vred, og hans Stemme lød roligere, han sagde:

„Afskyeligt Vejr! — Slem Blæst! — Afskyeligt Vejr!
— Fanden staa i det, jeg er skrupsulten!“

Hun raabte ned igennem Loftet:

„Nu kommer jeg, Patin, nu kommer jeg. Jeg er her oppe. Nu skal jeg komme ned og lave noget Mad til Dig.“

Hun skyndte sig ned ad Stigen.

Men der var ingen i Stuen.

Det løb hende koldt ned ad Ryggen og hun havde en Fornemmelse af, at Døden nærmede sig hende. Hun skulde lige til at løbe sin Vej for at søge Hjælp hos Naboerne, da Stemmen, denne Gang tæt ved hendes Øre, skreg:

„Faar jeg den Mad, for Satan?“

Og Papegøjen, der sad i sit Bur, kiggede hen paa hende med det ene af sine ondsksfulde, runde og lumske Øjne.

Hun stirrede igen paa den og mumlede forfjamsket:

„Naa, saa det er Dig!“

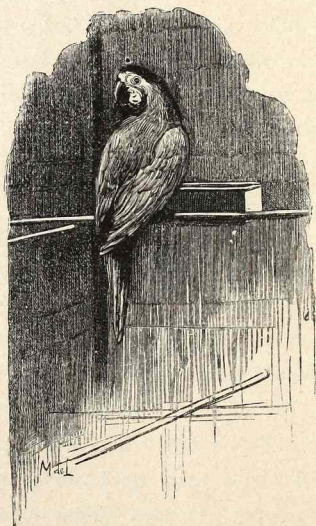
Fuglen fortsatte, idet den rokkede med Hovedet:

„Vent bare, vent bare, vent bare, jeg skal nok lære Dig at drive den af!“

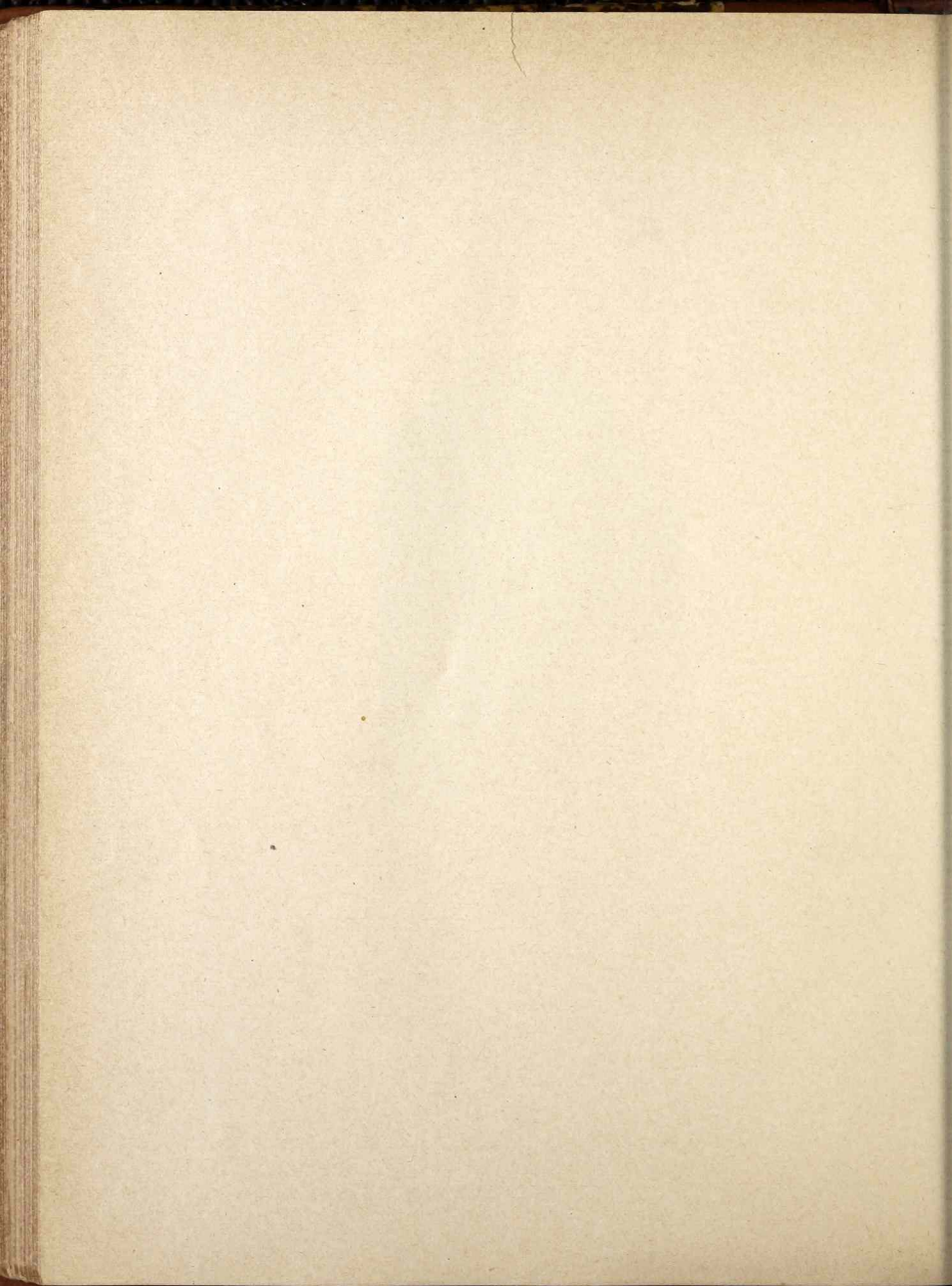
Hvad foregik der i hende? Hun følte, hun forstod, at det virkelig var ham, den Døde, der kom tilbage, der havde skjult sig under Dyrets Fjer for paa ny at begynde at pine hende, hun forstod, at han vilde bande og sværge ligesom tidligere hele Dagen igennem og bide hende og skraale sine Fornærmelser ud, saa at Naboerne

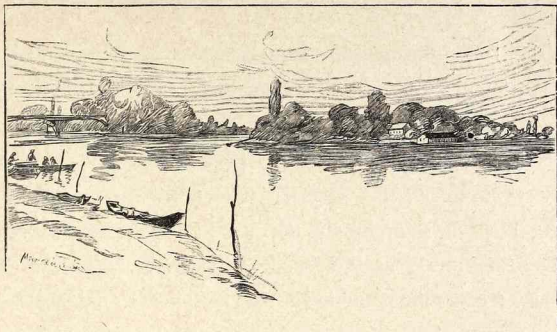
vilde stimle til og more sig over hende. Saa styrtede hun sig over Buret, rev det op og greb Fuglen, der forsvarede sig og hakkede hende i Fingrene med sit Næb og sine Kløer. Men hun holdt fast af al Magt med begge Hænder, og idet hun kastede sig ned paa Gulvet, lod hun sig rasende som en Besat rulle hen over den Gang paa Gang, indtil den var aldeles knust og der ikke mere var andet tilbage af den end en Stump blodigt og laset Kød med nogle grønne forpjuskede Fjer paa, noget ubestemmeligt noget, der ikke længere rørte sig og ikke længere talte, men hang dødt og slapt. Hun tog et Viskestykke og svøbte det som et Ligklæde om Resterne af Dyret, saa gik hun, barfodet og i Chemise, ud og ned til Kajen, som Havet skyllede op imod i smaa, korte Bølger. Hun rystede den lille døde Ting ud og den flød bort som lidt Græs.

Hun fulgte den et Sekund med Øjnene, saa vendte hun sig bort, løb lige hjem og kastede sig paa Knæ foran det tomme Bur. Hendes Sjæl var i vildt Oprør over det, hun havde gjort, og hun bad Vorherre om Forladelse og hulkede, som om hun havde begaaet en forfærdelig Forbrydelse.

FLUEN

FLUEN

AF EN ROSPORTSMANDS ERINDRINGER

H^{AN} sagde til os:

„De kan tro, at jeg har haft mange løjerlige Oplevelser og truffet mange løjerlige Pigebørn den Gang, jeg drev Rosport! Hvor mange Gange har jeg ikke haft Lyst til at skrive en lille Bog med Titlen: „*Paa Seinen*“, for at skildre det sunde, ubekymrede, glade, fordringsløse og støjende muntre Liv, jeg levede fra jeg var tyve til jeg blev tredive.

Jeg var en almindelig lille Kontorist og jeg ejede ikke en Skilling, men var udelukkende henvist til at leve af min Gage. Nu er jeg en Mand, som har bragt

det til noget, og som kan kaste store Summer bort, blot for at tilfredsstille et Øjeblikks Lune. Den Gang boede der i mit Hjerter tusinde beskedne og uopnaaelige Ønsker, som forgyltde min Tilværelse med indbildte Forventninger. Nu ved jeg ikke den Ting, jeg kunde faa Lyst til, som kunde faa mig til at rejse mig fra min Lænestol, hvor jeg sidder og halvsover. Hvor var det dog, trods alle pekuniære Vanskeligheder, naturligt og sundt og godt at leve, som jeg den Gang levede mellem Kontoret i Paris og Floden ved Argenteuil! Min store, min eneste, min altopslugende Lidenskab var i hele ti Aar — Seinen! Aa, den skønne, vekslende, stinkende Flod, der er saa spejlblank og saa fuld af Uhumskheder! Jeg har elsket den saa højt, fordi den, det forekommer mig i det mindste, lærte mig at føle Livet. Jeg husker de vidunderlige Timer, naar Baaden gled langs de blomstersmykkede Bredder, hvor Frøerne laa rundt paa Aakandebladene og drømte med Maven op i Luften, og hvor slanke, kokette Vandliljer, midt imellem høje, fine Straa, pludselig som et japanesisk Albumblad aabenbarede sig bag ved et hængende Piletræ, medens Guldsmeddene flygtede for mig som blaa Flamme! Hvor elskede jeg det altsammen — og gennem mine Øjne drog Kærligheden til Livet ind i mit Hjerter og bredte sig ud i hele mit Legeme som en dyb og inderlig Glæde!

Ligesom andre gemmer paa Minder om sværmeriske Nætter, saaledes ejer jeg Minder om Solopgange i Morgendis, svævende Taager, som inden Daggrøet er hvide som døde Kvinder, men som, naar den første Straale glider hen over Markerne, straalere i et rosenrødt Skær, der er en Fryd for Hjertet. Og jeg har Minder om Maanen, der forsøvede det sitrende, rindende Vand med sit hvide Lys, som faar alle Drømme til at blomstre.

Og alt dette fødtes for mig som Symboler paa de evige Illusioner ude paa det fordærvede Vand, som bærer al Paris' Raaddenskab med sig ud imod Havet.

Og saa hvilket lystigt Liv sammen med Kammeraterne! Vi var fem, en hel Bande, der nu er bleven alvorlige Mænd. Da vi alle var fattige, havde vi i en gyselig Knejs i Argenteuil grundlagt en fantastisk Koloni, som kun raadede over et eneste Værelse, der tjente til Sovesal for os alle, og hvori jeg tilbragte de fornøjeligste og mest vanvittige Aftener i hele min Tilværelse. Der var ikke den Ting i Verden, vi bekymrede os om, ud over at more os og at ro, thi vore Aarere var for os alle, paa én nær, en Livssag. Jeg husker en Mængde Eventyr og en Mængde gale Streger, som vi fem unge Mennesker fandt paa og som var saa besynderlige og saa usandsynlige, at ingen i vore Dage

vilde tro paa dem. Nu til Dags leves der ikke længere paa samme Maade paa Seinen, thi det løsslupne Humør, der holdt os i Aande, findes ikke længere hos Nutidens Ungdom.

Vi fem ejede tilsammen en eneste Baad, som det havde voldt os stort Besvær at faa anskaffet, og hvori vi lo, som vi aldrig siden har let. Det var en bred, lidt tung, men solid, rummelig og bekvem Jolle.

Jeg vil ikke nærmere skildre Dem mine Kammerater. Der var én, som var lille og meget lun, han gik under Navnet „Grønskollingen“. Saa var der en lang én med graa Øjne, sort Haar og et noget vildt Udseende, han hed aldrig andet end „Tomahawken“. Den tredie, som var vittig og doven, blev kaldt „Aben“, han var den eneste, der aldrig rørte ved en Aare under Paaskud af, at han bare vilde faa Baaden til at kæntré. Nummer fire var høj, slank, meget soigneret og meget elegant; han havde faaet Tilnavnet „Glarøjet“, dels som Minde om en den Gang nylig udkommen Roman af Cladel og dels fordi han gik med Morocle. Endelig var der den sidste, min Ringhed, som var bleven døbt Joseph Prunier.

Vi levede i den mest fuldkomne Forstaaelse med hverandre, og vor eneste Sorg var, at vi ikke havde en

Kvinde til at styre for os. En Kvinde er uundværlig i en Robaad. Hun er uundværlig, fordi det er hende, der holder Stemningen oppe; en Kvindes Nærværelse sætter Liv i det hele, morer, adspreder og krydrer Arbejdet, og saa tager det sig godt ud med en rød Parasol, der glider afsted langs de grønne Bredder. Men vi fem, der ikke var som alle andre, kunde ikke nøjes med en almindelig Kvinde. Vi maatte have noget uforudset, noget pudsigt, én, der kunde gaa med til alt, kort sagt, én, som det næppe vilde være muligt at finde. Vi havde allerede prøvet forskellige, men uden at have Held med os. Vi havde haft en hel Række af Pigebørn til at passe Rorpinden, men de havde alle foretrukket Vinen, der beruser, for Vandet, som rinder afsted og fører Baaden med sig. Vi beholdt dem den ene Søndag, men dermed fik vi nok og lod dem gaa.

Men en Lørdag Aften kom „Glarøjet“ anstigende med en lille, spinkel, kaad og springsk Skabning, der sprudlede af den pudsige Forslagenhed, som hos de fleste af de Arbejderunger, der skyder op af Paris' Brosten, træder i Stedet for Aand. Hun var ikke køn, men nydelig, et Udkast til en Kvinde, hvori der var lidt af alt, en af disse flygtige Skitser, som Tegneren

med et Par Blyantstreger kradser ned paa en Kafédug efter Middag mellem et Glas Likør og en Cigaret. Naturen laver sommetider Magen til dem.

Den første Aften forbavsede hun os og morede os, men vi kunde ikke danne os nogen bestemt Mening om hende, til den Grad laa hun udenfor vore Forventninger. Hun var dumpet lige ned i en Redefuld Mænd, der var parate til at begaa alle mulige Daarskaber, men

hun blev hurtig Herre over Situationen og allerede den næste Dag havde hun erobret os alle.

Hun var iøvrigt aldeles forrykt. Hun var født med et Glas Absinth, som hendes Moder havde maattet drikke under sin Nedkomst, i Maven, og hun var aldrig siden bleven ædru, thi hendes Amme, sagde hun, havde haft den Vane at styrke sig med Solbærrom. Som Følge deraf kaldte hun alle de Flasker, der stod opstillet i Rækker paa Hylderne bag Vinstuernes Diske, for „min kære Familie“.

Jeg ved ikke hvem af os, det var, der døbte hende „Fluen“, heller ikke, hvorfor hun fik dette Navn, men det passede godt til hende og hun beholdt det.

Fra nu af saas vor Baad, „*Det brune Blad*“ som den hed, hver Søndag glide ned ad Seinen mellem Asnières og Maisons-Lafitte med fem glade og kraftige unge Mænd og ved Roret en lille overgiven Person, som var udstyret med en malet Papirsparasol, som behandlede os som Slaver, hvis Pligt det var at ro hende afsted, og som vi alle holdt meget af.

Vi holdt meget af hende, til at begynde med af tusinde forskellige Grunde og senere af en eneste. Hun var, som hun sad der bagest i Baaden, en Slags Sladremølle, der pludrede løs omkap med Vinden, som strøg henover Vandet. Hun pludrede uden Ophør, og

det lød aldeles som Støjen fra disse bevingede Mekanismer, som snurres rundt af Vinden. Uden at tænke over det kom hun med de mest uventede, de mest grinagtige, de mest forbløffende Ting. Der var inde i det lille Hoved, hvis enkelte Dele var lige saa brogede og forskellige som Stumperne i et Kludetæppe, der er riet, ikke en Gang syet sammen, lidt af alt: Fantasi som i et Feæventyr, Djærvhed, Ublufærdighed, Frækhed, Komik, Sorgløshed og Luft, Luft og Landskaber, som naar man svæver i en Ballon.

Vi stillede hende alle mulige Spørgsmaal for at fremkalde Svar, som hun fandt Gud ved hvor. Et af dem, vi oftest kørte frem med, var dette:

„Hvorfor bliver Du kaldt „Fluen“?“

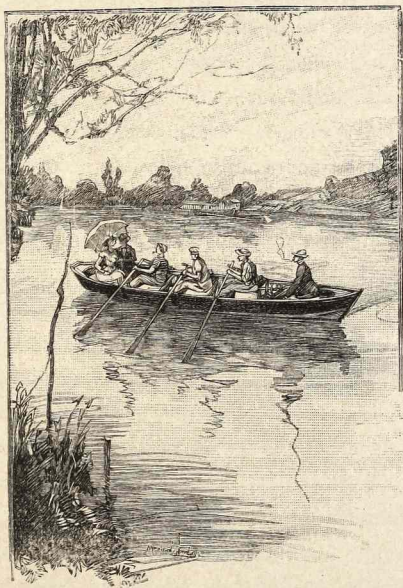
Hun hittede paa saa utrolige Grunde, at vi maatte holde op med at ro for at le ud.

Ogsaa som Kvinde syntes vi godt om hende, og „Aben“, som aldrig roede, men hele Dagen igennem blev siddende ved Siden af hende paa Rorbænken, svarede en Gang paa det sædvanlige Spørgsmaal:

„Fordi hun er en Kantharide.“

Ja, en lille, summende og hidsende Kantharide, ikke den klassiske, giftige, skinnende, hermelinsbrogede, spanske Flue, men en lille, rødvinget Kantharide, som

begyndte at gøre hele „*Det brune Blad*“'s Mandskab ikke saa lidt forvirret.

Hvor mange dumme Vittigheder blev der ikke ogsaa sagt om dette Blad, hvorpaa Fluen havde slaaet sig ned!

Siden Fluens Ankomst havde „Glarøjet“ spillet en indflydelsesrig og overlegen Rolle, den Rolle, der til-

kommer den Mand, som er i Besiddelse af en Kvinde, overfor fire andre, der ingen har. Han misbrugte denne Forrettighed paa en Maade, der mange Gange var lige ved at faa os til at gaa ud af vort gode Skind, han kyssede Fluén lige for Næsen af os, tog hende paa Skødet ved Maaltidernes Slutning og tillod sig andre lignende Ting, som det var ligesaa ærgerligt som ydmygende for os andre at se paa.

De laa for sig selv i Sovesalen bag et Gardin, der skilte dem fra Koloniens øvrige Medlemmer.

Men jeg opdagede snart, at mine Kammerater og jeg i vore ensomme Hjerner anstillede den samme Betragtning: „Hvorfor, i Kraft af hvilken Undtagelseslov og hvilke uantagelige Principper, skulde Fluén, der ikke lod til at besværes af nogensomhelst Fordomme, være tro imod sin Elsker, naar selv Damer, der tilhører det bedste Selskab, ikke er det imod deres Mænd?“

Vor Betragtning var rigtig. Vi blev hurtigt overbevist derom. Vi burde blot have ladet os overbevise noget tidligere, saa havde vi ikke behøvet at ærgre os over den Tid, der var gaaet til Spilde. Fluén bedrog „Glarøjet“ med alle de andre Matroser fra „*Det brune Blad*.“

Hun bedrog ham uden Vanskelighed, uden Modstand og uden Betænkeligheder, saasnart blot en af os bad hende om det.

Ja, jeg ved godt, at alle ærbare Folk vil føle sig højest forargede. Hvorfor! Hvilken Kokotte, der er i Vælten, har ikke Elskere i Dusinvis, og hvem af disse Elskere skulde være saa dum, at han ikke vidste fuld Besked? Er det ikke Mode at have sin bestemte Aften hos en berømt og omstridt Dame, ligesom man har sin Aften i „Theâtre Français“ og i „Odéontheatret“, efter at det er begyndt at spille halve Klassikere? Man anstrenger sig til det yderste for at kunne understøtte en Kokotte, som kun ofrer én en Brøkdæl af sin Tid, ligesom man anspænder sig over Evne for at eje en Væddeløbshest, der kun rides af en Jockey, et fortræffeligt Sindbillede paa Kokottens Hjertensven.

Af Finfølelse overlod vi samvittighedsfuldt Fluén til „Glarøjet“ fra Lørdag Aften til Mandag Morgen. De Dage, vi var ude for at ro, var hans. Vi bedrog ham kun om Hverdagen inde i Paris, langt fra Seinen, hvad der for saa forhærdede Roere som os næsten ikke var at bedrage ham.

Der var det mærkelige ved Situationen, at de fire, der havde tilranet sig Fluens Gunst, udmærket godt vidste, at de delte den med hverandre; de talte endogsaa indbyrdes om det, og selv naar hun var til Stede, kom de med tilslørede Hentydninger, som fik hende til at le af fuld Hals. Kun „Glarøjet“ syntes at være

uvidende om det, og denne særlige Stilling affødte en vis Forlegenhed mellem ham og os; det var, ligesom om det satte ham lidt udenfor, isolerede ham og rejste en Skranke, der spærrede for vor tidligere gensidige Tillid og Fortrolighed. Han kom derved overfor os andre til at spille en vanskelig og lidt latterlig Rolle, den bedragne Elskers, ja næsten Ægtemandens Rolle.

Da han var meget klog og udrustet med en vis kølig, dulgt Spot, spurgte vi ofte hinanden med Ængstelse, om han virkelig ikke skulde ane noget.

Han sørgede for at give os Besked, og det paa en Maade, der var meget pinlig for os. Vi havde en Søndag bestemt at spise Frokost i Bougival, og vi roede af fuld Kraft, da „Aben“, som den Morgen havde anlagt en tilfreds Triumfator-Mine, og som efter Sædvane sad ved Siden af Fluen paa Rorbænken, hvor han efter vor Formening trykkede sig lidt for frit op imod hende, pludselig stansede Roningen ved at raabe:

„Aarerne op!“

De otte Aarer fløj op af Vandet.

Saa vendte han sig om imod sin Sidekammerat og spurgte hende:

„Hvorfor bliver Du kaldt Fluen?“

Førend hun endnu havde kunnet svare, sagde „Glarøjet“, der sad forrest, i en tør Tone:

Guy de Maupassants Noveller. VII.
Masken.

„Fordi hun sætter sig paa alle Æsler.“

Der blev først en dyb Tavshed, som gik over til Forlegenhed og derpaa til en uimodstaaelig Lyst til at le. Selv Fluen lod til at have tabt Mælet.

Saa kommanderede Aben:

„Ro væk!“

Baaden gled videre.

Oprinet var sluttet. Der var kommen fuldt Lys i Sagen.

Dette lille Eventyr forandrede intet i vore Vaner. Det bragte kun den gamle, hjertelige Stemning tilbage mellem „Glarøjet“ og os. Han blev ved at være den uomstridte Besidder af Fluen fra Lørdag Aften til Mandag Morgen, thi hans Overlegenhed var bleven slaet fast gennem denne Definition, som iøvrigt for bestandig satte en Bom for alle videre Spørgsmaal vedrørende Oprindelsen til Ordet „Fluen“. Vi nøjedes fremdeles med at spille den beskedne Anden-Rolle som opmærksomme og erkendtlige Venner, der diskret, og uden at der nogensinde opstod den mindste Misundelse imellem os, drog Fordel af Hverdagene.

Det gik rigtig godt i omtrent tre Maaneder. Men paa én Gang begyndte Fluens Væsen overfor os at blive forandret. Hun var mindre lystig, nervøs, urolig og næsten irriteret. Vi spurgte hende hvert Øjeblik:

„Hvad er der i Vejen med Dig?“

Hun svarede:

„Ingenting. Lad mig dog være i Fred.“

Det var „Glarøjet“, der en Lørdag Aften afslørede Gaaden for os. Vi havde lige sat os til Bords i den lille Spisestue, som Værten, den skikkelige Barbichon, altid reserverede til os. Suppen var spist og vi ventede paa den stegte Fisk, da vor Ven, der ligeledes saa bekymret ud, først tog Fluens Haand og derpaa talte saaledes til os:

„Kære Kammerater! Jeg har en meget alvorlig Meddelelse at gøre Jer, en Meddelelse, som vil give Anledning til lange Diskussioner. Vi faar iøvrigt Tid nok til at drøfte Sagen mellem Retterne. Den stakkels Flue har aabenbaret mig en forfærdelig Nyhed, som hun paa samme Tid har bedt mig om at kundgøre for Jer andre.

Hun er frugtsommelig.

Jeg vil kun tilføje to Ord:

Det er ikke Øjeblikket at svigte hende og al Efter-søgning af Paterniteten forbyder sig af sig selv.“

Der blev først almindelig Forfærdelse. Vi havde alle en Fornemmelse af, at der var sket noget meget slemt, og vi saa paa hverandre, som om vi havde Lyst til at anklage en eller anden. Men hvem af os skulde det

være? Ja, hvem? Aldrig før eller siden har jeg som i det Øjeblik følt, hvad det er for en skændig og grusom Spøg, Naturen driver med os, naar den nægter Manden enhver Vished om, hvorvidt han er Fader til sit Barn eller ikke.

Lidt efter lidt var det dog, som om der netop igennem en taaget Følelse af Samdrægtighed opstod en mere fortrøstningsfuld Stemning.

„Tomahawken“, der ikke plejede at forsnakke sig, gav denne Stemning Ord:

„Ja, hvad . . . Herregud! Enighed gør stærk!“

Fisken blev bragt ind af Køkkendrengen. Vi kastede os dog ikke over den, som vi ellers plejede, thi vi var alligevel meget forvirrede over det, vi havde hørt.

„Glarøjet“ fortsatte:

„Hun har under disse Omstændigheder været fintfølelse nok til at aflægge mig en uforbeholden Tilstaaelse. Mine Venner, vi er alle lige skyldige. Lad os give hverandre Haanden og adoptere Barnet.“

Denne Beslutning blev énstemmig vedtaget. Vi strakte Armene ud over den stegte Fisk og svor:

„Vi adopterer det.“

Fluen, der paa én Gang følte sig reddet og befriet for den skrækelige, knugende Angst, som i en hel

Maaned havde pint den lille, forviltrede Elskovs-Stakkel, udbrød:

„Aa, kære, kære Venner! . . . I har et bravt Hjerte . . . allesammen . . . et bravt Hjerte . . . det har I . . . Tak, Tak allesammen!“

Og for første Gang saa vi hende græde.

Fra nu af blev der i Baaden talt om Barnet, som om det allerede var født, og hver af os interesserede sig med overdreven Delagtigheds-Følelse for den langsomt og regelmæssigt fremadskridende Svulmen af Fluens Skikkelse.

Vi hørte op med at ro for at spørge:

„Flue?“

Hun svarede:

„Her!“

„Dreng eller Pige?“

„Dreng.“

„Hvad skal han være?“

Saa gav hun sin Fantasi frie Tøjler og lod den boltre sig saa galt, den vilde. Det var uendelige Skildringer og de mest forbløffende Paafund om alt, hvad den Dreng vilde udrette, lige fra den Dag, han blev født, til den Dag, han vilde staa paa Sejrens Tinde. Han blev til alt muligt, dette Barn, der allerede eksisterede i den mærkelige, lille Skabnings lidenskabelige

og rørende Drømme. Hun levede nu kyskt mellem os alle fem, som hun kaldte sine „fem Papa'er“, og tænkte kun paa sin Dreng. Hun saa ham for sig, snart var han Sømand og opdagede en ny Verden, der var større end Amerika, og snart var han General og gav Elsass og Lothringen tilbage til Frankrig, snart var han Kejser og grundlagde et Dynasti af ædle og kloge Herskere, som skænkede Landet en rolig Lykke, og snart var han en stor Videnskabsmand, der først udfandt Hemmeligheden ved at lave Guld og derpaa ved at bevare et evigt Liv. Til sidst blev han Luftskipper, opfandt et Middel, hvorved der kunde aflægges Besøg paa de forskellige Himmelleger, og forvandlede det uendelige Himmelrum til en uhyre Promenade for Menneskene, kort sagt, han virkeliggjorde alle de prægtigste og mest fantastiske Drømme.

Du gode Gud, hvor hun var sød og morsom hele Sommeren igennem, den lille Stakkel!

Det var den tyvende September, at hendes Drømme brast. Vi havde spist Frokost i Maisons-Lafitte og var paa Hjemvejen kommen ud for Saint-Germain, da hun blev tørstig og bad os om at lægge til ved Pecq.

I den sidste Tid var hun begyndt at blive tung, og det ærgrede hende. Hun kunde ikke længere hoppe om som tidligere, og hun kunde heller ikke springe fra

Baaden ind til Bredden, saaledes som hun altid ellers plejede. Hun forsøgte det endnu til Trods for vore Skrig og vore Advarsler og over tyve Gange vilde hun være faldet, hvis ikke vore Arme havde været udstrakte for at gribe hende.

Den Dag var hun uforsigtig nok til at ville hoppe i Land, inden Baaden havde lagt til; det var et Anfald af den samme udæskende Trods, der sommetider driver syge eller overanstrengte Akrobater i Døden.

Lige i det Øjeblik, Baaden stødte imod, og uden at nogen af os kunde forudse og hindre hendes Bevægelse, rejste hun sig op, satte fra og prøvede paa at springe op paa Kajen.

Men hun var for svag, hendes Fod berørte kun lige Kanten af Stenen, hun gled, hele hendes Underliv skurede ned mod det skarpe Hjørne, hun udstødte et højt Skrig og forsvandt under Vandet.

Vi sprang alle fem ud paa samme Tid og fik bragt et stakkels, ligblegt, halvdødt Væsen, der allerede led de frygteligste Smerter, i Land.

Vi maatte hurtigst muligt bære hende op i den nærmeste Kro, hvor en Læge straks blev tilkaldt.

I ti Timer udholdt hun med sandt Heltemod de skrækkeligste Pinsler. Vi andre stod trøstesløse omkring hende, feberhede af Spænding og Angst.

Langt om længe blev hun forløst med et dødt Barn. Endnu i nogle Dage nærede vi den største Frygt for hendes Liv.

Endelig sagde Lægen en Morgen til os:

„Nu tror jeg, at hun er frelst. Hun er af Jern, det Pigebarn.“

Og glædestraalende gik vi sammen ind til hende.

„Glarøjet“ talte for os alle og sagde:

„Nu er der ikke længere nogen Fare, lille Flue, vi er allesammen saa glade.“

For anden Gang gav hun sig til at græde, medens vi saa paa det, og med Øjnene skjult bag et Slør af Taarer stammede hun:

„Aa, hvis I vidste, hvis I vidste . . . hvad det er for en Sorg . . . Jeg kommer aldrig . . . aldrig . . . over det.“

„Over hvad, lille Flue?“

„Over, at jeg har dræbt det, ja, for jeg har dræbt det, selv om det ikke var med Vilje! . . . Aa, hvad det er for en Sorg! . . .“

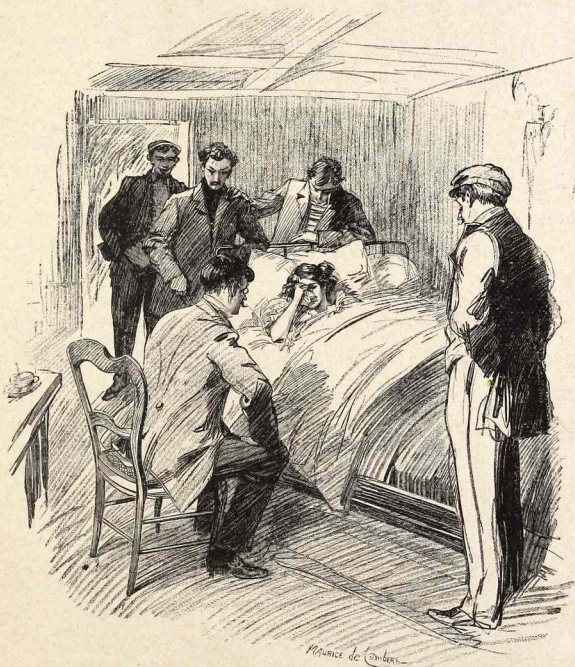
Hun hulkede. Vi stod alle omkring hende, vi var meget bevægede og vidste ikke, hvad vi skulde sige til hende.

Hun fortsatte:

„Saa I det?“

Vi svarede alle med én Stemme:

„Ja.“

„Det var en Dreng, ikke sandt?“

„Jo.“

„Hån var smuk, ikke?“

Vi betænkte os lidt. „Grønskollingen“, som var den mest samvittighedsløse, erklærede:

„Meget smuk.“

Det skulde han ikke have gjort, thi hun gav sig til at klage, næsten til at hyle af Fortvivlelse.

Saa fik „Glarøjet“, som maaske var den, der holdt mest af hende, for at berolige hende et genialt Indfald; han bøjede sig ned, kyssede hendes Øjne, der var helt matte af Graad, og sagde:

„Trøst Dig, lille Flue, trøst Dig, vi skal nok sørge for, at Du faar en anden.“

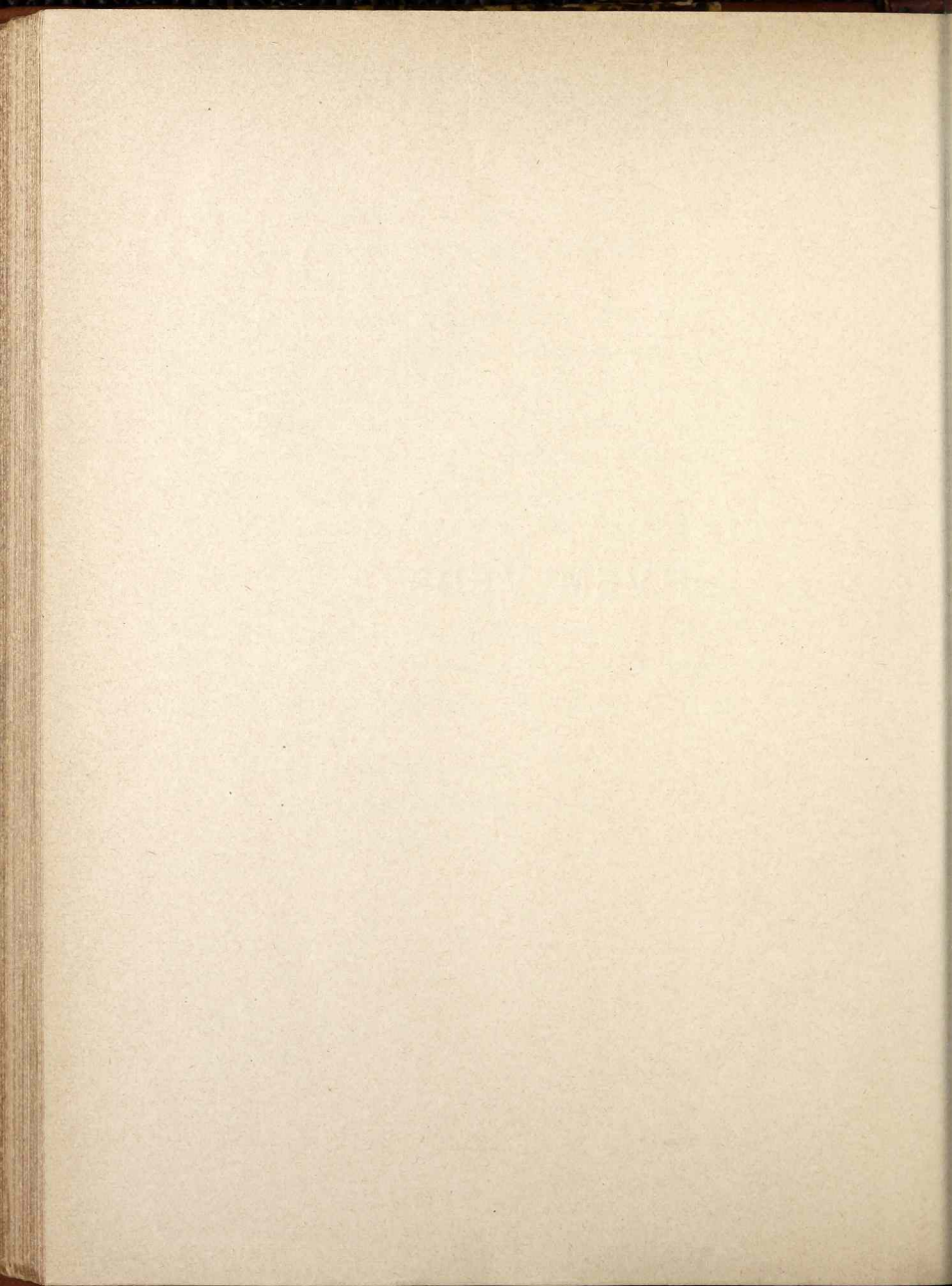
Den komiske Sans, der laa hende i Blodet, vaagnede pludselig, og halvt overbevist og halvt skælmisk, endnu helt klynkende og med Hjertet sammenkrympet af Sorg, spurgte hun, idet hun saa rundt paa os alle sammen:

„Kan jeg stole paa det?“

Og vi svarede alle paa én Gang:

„Det kan Du!“

HVEM VED?

HVEM VED?

I

A^A, min Gud, min Gud! Jeg skal altsaa virkelig til at nedskrive, hvad der er hændt mig! Men kan jeg det? Tør jeg det? Det er saa forunderligt, saa uforklarligt, saa uforstaaeligt, saa vanvittigt!

Hvis jeg ikke var sikker paa mine egne Øjne, sikker paa, at der ingen Famlen er i min Dømmekraft, ingen Fejl i min Hjerne, intet Hul i mine lagttagelsers nøjagtige Følgerække, vilde jeg tro, at jeg simpelt hen led af Hallucinationer og var et Legetøj for underlige Syner. Og, alligevel, naar alt kommer til alt, hvem ved?

Jeg opholder mig nu paa et Sindssygehospital, men det er frivilligt, af Forsigtighed, af Frygt, at jeg er kommen herind. Kun et eneste Væsen kender min Historie. Det er Lægen her paa Hospitalet. Nu vil

jeg skrive den ned. Jeg ved ikke en Gang selv rigtig hvorfor? Vel sagtens i Haab om at blive af med den, thi jeg føler den i mig som et uudholdeligt Mareridt.

Saa begynder jeg:

Jeg har altid sat Pris paa Ensomhed. Alle mine Dage har jeg været en Drømmer, en Slags menneskesky, men velvillig Filosof, som var fornøjet med lidt og ikke nærede den mindste Bitterhed mod Menneskene eller det mindste Nag mod Himlen. Jeg har bestandig boet alene som Følge af en ejendommelig Forstemthed, der lister sig over mig, saasnart jeg er sammen med andre. Hvorledes skal jeg forklare det? Jeg er ikke i Stand dertil. Jeg har ikke noget imod at se Fremmede, at passiare og at spise til Middag med gode Venner, men naar jeg er for længe sammen med dem, selv om det er mine allerbedste og fortroligste Kammerater, bliver jeg træt af dem, jeg bliver led ved dem, de gør mig nervøs, og jeg føler en stadig voksende og uovervindelig Lyst til at se dem gaa eller selv gaa min Vej, blot jeg kan blive alene.

Denne Lyst er mere end en Trang, den er en bydende Nødvendighed. Og hvis jeg ikke kunde blive fri for de Mennesker, der irriterer mig, hvis jeg skulde blive længe ved med ikke en Gang at deltage i deres Samtale, men blot høre paa den, vilde der ganske

sikkert ske en Ulykke. Hvilken? Ja . . . hvem ved! Maaske vilde jeg bare falde om og besvime? Ja, formodentlig!

Jeg holder saa meget af at være alene, at jeg ikke

en Gang kan taale at vide, at andre Væsener sover under mit Tag. Derfor kan jeg ikke bo i Paris, det er mig en stadig Lidelse. Det er for mig som en aandelig Død, jeg martres paa mit Legeme og i mine Nerver ved Tanken om den uhyre Menneskemængde,

der lever omkring mig. Selv om Natten, naar Mængden er falden til Ro, piner den mig. Ja, andres Søvn er mig endnu mere uudholdelig end deres Tale. Jeg faar aldrig nogen Hvile, naar jeg ved, naar jeg føler, at der bag ved en Væg findes Tilværelser, som for en Stund er afbrudte af disse Forstandens regelmæssige Formørkelser.

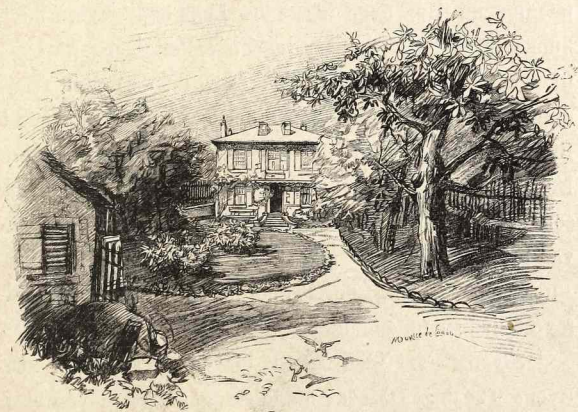
Hvorfor er jeg saaledes? Hvem ved? Grunden ligger maaske lige for: jeg bliver meget hurtig træt af alt hvad der ikke foregaar i mig selv. Der er mange Menesker, som har det paa samme Maade.

Der er to Racer her paa Jorden. De, som trænger til andre, som beskæftiges, adspredes og udhviles ved at være sammen med andre, og som bliver ligesaa udmattede, overanstrengte og tilintetgjorte af at være alene, som om de havde bestaget et snedækt Bjærg eller var draget igennem en brændende Ørken, og de der tværtimod trættes, ærgres og besværes af andre, medens Ensomhed beroliger dem og bader dem i Hvile, fordi de frit og uafhængigt kan følge deres Tankes Veje.

I Grunden er det et ganske normalt psykisk Fænomen. Nogle er udrustede til at leve udad til, andre til at leve indad til. Min Interesse for Yderverdenen er kort og hurtig udtømt, og saasnart den har naaet

sin Grænsé, bliver jeg utilpas baade i mit Legeme og i mit Hoved.

Følgen af dette er, at jeg føler mig eller rettere følte mig stærkt bundet til livløse Ting, der for mig faar en ligesaa stor Betydning som levende Væsener.

Mit Hjem var saaledes for mig bleven en Verden, hvori jeg førte et ensomt, men virksomt Liv imellem en Masse Ting, Møbler og Nips, som jeg var fortrolig med, og som jeg saa paa med samme Sympathi, som om de kunde have været levende Ansigter. Jeg havde selv lidt efter lidt udstyret det og smykket det, og indenfor

de kendte Vægge følte jeg mig ligesaa tilfreds og lykkelig, som om jeg laa i Armen paa en elsket Kvinde, hvis tilvante Kærtegn var bleven mig en mild og rolig Trang.

Jeg havde selv ladet Huset bygge. Det laa midt i en smuk Have, der skjulte det for Vejen, og lige udenfor en By, hvor jeg, hvis Lejlighed gaves, altid kunde finde Selskab, naar jeg en enkelt Gang fik Lyst til det. Alle mine Tjenestefolk sov i en særskilt Bygning, som laa temmelig langt borte, nede i den anden Ende af Køkkenhaven, der var omgivet af en høj Mur. Naar Mørket og Nattestilheden sænkede sig over Huset, som laa gemt og afsondret under de store Træers Løv, var jeg salig; det var mig en saadan Hvile, at jeg hver Aften betænkte mig flere Timer paa at gaa i Seng, blot for at nyde den endnu længere.

„Sigurd“ var den Aften bleven opført inde paa Byens Theater. Det var første Gang, at jeg havde hørt dette vidunderlig skønne Musikdrama, og det havde forskaffet mig en ublandet Fornøjelse.

Jeg gik hjem. Mine Skridt var lette og spændte, mit Hoved var endnu fuldt af klingende Strofer og for mine Øjne svævede dejlige Syner. Det var mørkt, ganske mørkt, saa mørkt, at jeg næsten ikke kunde se

Landevejen og flere Gange var lige ved at gaa paa Hovedet i Grøften. Fra Byporten og hjem til mig var der maaske en Kilometer, maaske lidt mere, ialtfald beregnede jeg tyve Minutter, naar jeg gik langsomt. Klokken var et om Natten, et eller halvto. Himlen lysnede lidt forude, og Maaneseget, det sidste Kvarters bedrøvelige Maanesegele dukkede frem. Naar Maanen er i første Kvarter og staar op imellem Klokken fire eller fem om Eftermiddagen, er den lys og lystig og skinner som Sølv, men den Maane, som først staar op efter Midnat, er rødlig, tung og ængstende, det er Sabbatens sande Segl. Alle, der er vante til at være ude om Natten, har sikkert gjort den samme Iagttagelse. Selv om den første Maane er ligesaa tynd som en Traad, kaster den et muntert Skin, som fryder Hjertet, og tegner klare og tydelige Skygger paa Jorden, medens den sidste udsender et døende Skær, der er saa mat, at det næsten ingen Skygger danner.

I nogen Afstand saa jeg min Have dukke frem som en tyk, mørk Masse, og en pludselig Fornemmelse af Utilpashed, som jeg ikke vilde have været i Stand til at give nogen Begrundelse, greb mig ved Tanken om, at jeg skulde derind. Jeg sagtnede mine Skridt. Den store Klynge Træer saa ud som en Grav, hvori mit Hus var begravet.

Jeg lukkede Laagen op og gik ind i den lange Ahornallé, der førte lige op til Huset som en hvælvet Tunnel, der gennemskar tætte Buskadser og svingede rundt om en Græsplæne, hvis Blomsterbede i det blegnende Mørke laa som utydelige, aflange, udflydende Pletter.

Da jeg kom i Nærheden af Huset, følte jeg mig med ét underlig forvirret. Jeg stod stille. Der hørtes ikke en Lyd. Ikke et Vindpust fik Bladene til at bevæge sig. „Hvad gaar der af mig?“ tænkte jeg. I ti Aar havde jeg været vant til saaledes at komme alene hjem, uden at jeg nogensinde var bleven strejft af den mindste Ængstelse. Heller ikke nu var jeg bange. Jeg har aldrig været bange om Natten. Synet af en Mand, en Vagabond, en Tyv vilde have gjort mig rasende, og jeg vilde øjeblikkelig uden at betænke mig være sprunget paa ham. Jeg var iøvrigt bevæbnet. Jeg havde min Revolver. Men jeg rørte ikke ved den, thi jeg vilde bekæmpe den Begyndelse til Frygt, der spirede i mig.

Hvad var det? En Forudfølelse? Den hemmelighedsfulde Forudfølelse, der griber Menneskenes Sanser, naar de skal se noget uforklarligt? Maaſke? Hvem ved?

Efterhaanden som jeg gik nærmere, rislede det mig med Mellemlum koldt over Huden, og da jeg stod foran Muren og de lukkede Skodder, følte jeg, at jeg maatte

vente et Par Minutter, inden jeg fik Mod til at lukke Døren op og gaa ind.

Jeg satte mig paa en Bænk under et af Dagligstue-

vinduerne Dør blev jeg siddende, lidt dirrende 'og stirrede op i det mørke Løv. Til at begynde med mærkede jeg intet usædvanligt omkring mig. Der lød lidt Summen for mine Øren, men det hændte mig ofte. Undertiden kunde det forekomme mig, at jeg hørte

Tog suse forbi, Klokker ringe eller en Menneskemængde trampe afsted.

Men snart blev denne Summen stærkere, tydeligere og mere udpræget. Det var ikke Blodets sædvanlige Susen, men en ejendommelig og ubestemmelig Støj, som ganske upaatvivlelig kom inde fra Huset.

Larmen blev ved, nu skelnede jeg den tydeligt igennem Muren, det var mere Bevægelse end Støj, det var, som om der blev flyttet om paa en Masse Ting, som om alle Møblerne blev rykkede ud fra deres Plads og forsigtigt skurede over Gulvene.

Endnu i nogen Tid blev jeg dog ved at tvivle paa min Høresans' Sikkerhed. Men da jeg havde lagt det ene Øre ind imod Skodderne for bedre at opfange den underlige Forvirring inde i mine Stuer, blev jeg overbevist og var nu vis paa, at der inde hos mig foregik noget usædvanligt og uforstaaeligt. Jeg var ikke bange, men . . . ja, hvorledes skal jeg udtrykke det? — jeg var ganske forfjamsket af Forbauselse. Jeg ladede ikke min Revolver — der var noget, som sagde mig, at jeg ikke vilde faa Brug for den. Jeg blev staaende og ventede.

Jeg ventede længe uden at kunne bestemme mig til noget. Jeg var vanvittig spændt, men min Tanke var klar. Jeg stod stadig med Øret trykket mod Skodden

og lyttede til Støjen, som bestandig tog til, og som af og til voksede til en saadan Voldsomhed, at den lød som en truende, utaalmodig Vredesumlen fra en mystisk Oprørsskare.

Pludselig skammede jeg mig over min Fejghed, jeg tog mit Nøgleknippe, søgte den Nøgle frem, jeg behøvede, stak den ind i Laasen, drejede den to Gange om og stødte Døren op med et saa kraftigt Skub, at den fløj helt tilbage og slog imod Forstuens Væg.

Braget ringede som et Geværskud, og Knaldet besvarede med en vældig Tumult i hele Huset. Det kom saa pludseligt og var saa forfærdeligt og saa øredøvende, at jeg veg nogle Skridt tilbage og, skønt jeg stadig følte, at det ikke var til nogen Nytte, trak min Revolver ud af Futteralet.

Jeg ventede igen, men kun ganske kort! Jeg skelnede nu en besynderlig Trampen ned ad Trappetrinene, over Gulvene og over Tæpperne, men denne Trampen kunde ikke stamme fra Støvler eller Sko, den lød snarere, som om den skyldtes Krykker, Trækrykker og Jernkrykker, der ringede som Bækkener. Og pludselig fik jeg paa Dørtærsklen Øje paa min Lænestol, min store Læselænestol, der slingrende hoppede over og forsvandt ud igennem Haven. Andre Møbler fulgte efter, først Møblerne fra min Dagligstue, saa de lave Kanapéer,

der som Krokodiller slæbte sig frem paa deres korte Ben, saa alle mine Stole, som sprang afsted som Gemser, og saa de smaa Skamler, der trippede som Kaniner.

Jeg kan ikke beskrive hvilket Indtryk, dette Syn gjorde paa mig. Jeg listede mig hen til et Buskads, hvor jeg blev siddende paa Hug og iagttog hele denne Defilering af mine Møbler, thi de kom alle, det ene efter det andet, hurtigt eller langsomt, alt efter hvers Størrelse og Tyngde. Mit Flygel, mit dejlige Flygel galopperede som en løbsk Hest, medens Tonerne dirrede i Maven paa det, og de mindre Genstande kravlede som Myrer henover Gruset, mine Børster, mine Glas og mine Krystalskaale, som i Maaneskæret lignede lysende St. Hansorme. Tæpper og Gardiner arbejdede sig frem ved ligesom Blæksprutter at trække sig sammen og vide sig ud. Jeg saa mit Skrivebord komme trampende, det var et sjældent Møbel fra forrige Aarhundrede, og det indeholdt alle de Breve, jeg har faaet, mit Hjertes hele Historie, en gammel Historie, der havde forskaffet mig mange kvalfulde Timer! Alle de Fotografier, jeg satte Pris paa, laa ogsaa deri.

Jeg glemte paa én Gang min Frygt, og jeg greb fat i det, saaledes som man griber fat i en Tyv eller

i en Kvinde, der vil løbe sin Vej; men det fortsatte uanfægtet sin Gang, og til Trods for alle mine Anstrængelser og al min Vrede var det mig ikke muligt at holde det tilbage. Jeg kæmpede som en Fortvivlet mod denne rædsfulde, usynlige Magt, men det endte med, at Bordet kastede mig omkuld. Det rullede mig et Par Gange omkring og slæbte mig et Stykke med henad Gruset, saa at de andre Møbler, som kom bag-efter, allerede begyndte at vandre henover mig og trampe løs paa mig, aldeles som en Deling Kavalleri, der rider frem over en styrtet Soldat.

Vanvittig af Rædsel gav jeg slip paa det og trillede mig hen til Siden af Havegangen, hvor jeg igen skjulte mig mellem Træerne og saa Resten forsvinde, Rub og Stub, lige til de mest ubetydelige Smaating, som jeg ikke en Gang selv kendte eller vidste, at jeg var i Besiddelse af.

Derpaa hørte jeg inde fra Huset, hvor alt nu gav Genlyd i de tomme Stuer, et vældigt Spektakel af Døre, der blev smækket i. Som af en usynlig Haand blev de alle fra øverst til nederst knaldede til lige til Forstuedøren, som jeg selv i mit Vanvid havde aabnet for Møblernes Flugt, og som nu var den sidste, der blev lukket i.

Jeg gav mig til at løbe, ud af Haven og ind ad Byen til. Først da jeg var kommen ind i Gaderne, hvor jeg mødte enkelte forsinkede Nattevandrere, genvandt jeg min Koldblodighed. Jeg ringede Portneren op i et Hotel, hvor jeg var kendt. Saa godt det lod sig gøre, havde jeg med mine Hænder børstet Støvet af mine Klæder, og jeg fortalte, at jeg havde tabt mit Nøgleknippe, hvori der ogsaa fandtes Nøglen til Køkkenhaven og den Bygning, som tjente til Bolig for mine Folk, og som laa for sig selv bag Muren, der skulde beskytte mine Frugter og mine Grøntsager mod omstreffende Vagabonders Udplyndringer.

Jeg skyndte mig i Seng og trak Tæppet højt op over Ørene. Men jeg kunde ikke sove, jeg laa blot og ventede paa, at det skulde blive Dag, idet jeg for-gæves søgte at dæmpe mit Hjertes Banken. Jeg havde givet Ordre til, at der, saasnart det begyndte at gry, skulde sendes Bud ud til mine Tjenestefolk, og da Klokken var syv, bankede min Kammertjener paa Døren.

Hans Ansigt var ganske fortrukket.

„Ak, Herre, der er sket en stor Ulykke i Nat,“ sagde han.

„Hvad er det?“

„Alle Herrens Møbler er bleven stjaalne, allesammen, Huset er fuldstændig tomt.“

Denne Efterretning glædede mig. Hvorfor? Hvem ved? Jeg var fuldstændig Herre over mig selv og fast bestemt paa at lade uvidende og ikke sige til nogen, hvad jeg havde set, men skjule det og begrave det i mit Bryst som en skrækkelig Hemmelighed.

Jeg svarede:

„Saa er det formodentlig de samme, der har stjaalet mit Nøgleknippe. Det maa straks meldes til Politiet. Nu skal jeg staa op, og om et Øjeblik kan vi gaa hen paa Stationen sammen.“

Undersøgelsen varede i fem Maaneder. Der blev ikke opdaget nogetsomhelst, selv de mindste af mine Nipsting var og blev borte, og der fandtes ikke det fjerneste Spor af Tyvene. Det var jo givet! Hvis jeg blot havde sagt, hvad jeg vidste . . . men hvis jeg havde gjort det . . . saa var det mig, der var bleven sat bag Laas og Slaa, ikke Tyvene, men den Mand, som havde kunnet se den Slags Ting.

Nej, jeg forstod at tie. Men jeg købte ikke nye Møbler til Huset. Det var ingen Nytte til. Det samme vilde bare være bleven ved at gentage sig. Jeg vilde heller ikke selv derud mere. Og jeg kom der heller ikke. Jeg har ikke set det siden.

Jeg rejste til Paris, hvor jeg lejede mig ind i et Hotel. Jeg spurgte en Mængde Læger til Raads angaaende den nervøse Tilstand, hvori jeg siden hin uhyggelige Nat befandt mig. Mine Nerver ængstede mig.

De opfordrede mig til at rejse. Jeg fulgte deres Raad.

II

Jeg begyndte med en Udflugt i Italien. Solen gjorde mig godt. I et halvt Aar strejfedes jeg om, fra Genua til Venedig, fra Venedig til Florents, fra Florents til Rom og fra Rom til Neapel. Saa gennemrejste jeg Sicilien, der er lige beundringsværdig for sin Naturskønhed og sine Bygningsværker, Relikvier, som Grækere og Normanner har efterladt sig. Jeg tog videre over til Afrika og drog fredeligt gennem Ørkenen, hvor man kun møder Kameler, Gazeller og vandrende Arabere, og i hvis lette, gennemsigtige Luft der hverken Dag eller Nat kan trives nogensomhelst sygelige Forestillinger.

Over Marseille vendte jeg tilbage til Frankrig og til Trods for den provençalske Lystighed gjorde det mattere Lys over Himlen mig nedtrykt. Saasnart jeg atter var i mit eget Land, fik jeg det samme Indtryk som en Syg, der tror, at han er helbredet, men som

gennem en dump Smerte bliver oplyst om, at Roden til Sygdommen endnu ikke er fjernet.

Jeg var igen i Paris. Da der var gaaet en Maaned, kunde jeg ikke holde det ud for Kedsomhed. Det var bleven Efteraar, og jeg besluttede mig til inden Vintrens Komme at gøre en Udflugt til Normandiet, som jeg ikke kendte.

Jeg begyndte naturligvis med Rouen, hvor jeg drev om i otte Dage, adspredt, henrykt og begejstret over denne middelalderlige By, der med sine mange mærkelige, gotiske Bygninger er som et overraskende Musæum.

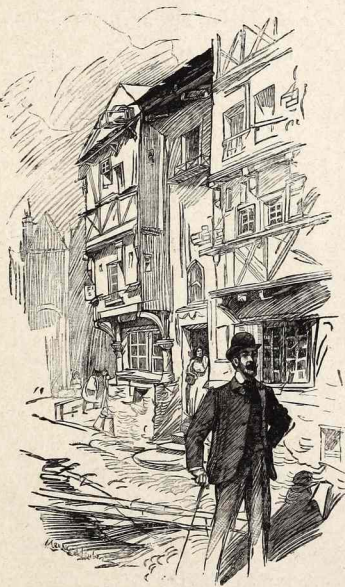
En Eftermiddag, da jeg ved Firetiden var kommen ind i en højst mærkværdig Gade, i hvis Midte, der flyder en Flod, som er sort som Blæk, og som gaar under Navnet „Robec-Løbet“, blev min Opmærksomhed, der hele Tiden havde været henvendt paa Husenes besynderlige, gammeldags Fysiognomi, pludselig afledet ved en Række Marskandiserbutiker, der laa lige ved Siden af hverandre.

De kunde ikke have valgt noget bedre Sted, disse snavsede Sjakrere med deres gamle Skrammel, end denne fantastiske Gyde med dens stinkende Vandløb og dens spidse, teglstens- eller skiferdækkede Tage, hvorover Fortidens Vejrhaner endnu knirkede!

Bagest inde i de mørke Butiker var hulter til bulter sammendynget udskaarne Kister, Fajance fra Rouen, Nevers og Moustiers, malede Statuer eller Statuer af gammelt Egetræ, Kristusfigurer, Madonnaer, Helgenbilleder, Kirkeprydelser, Messehagler, Korkaaber, ja selv hellige Kar og et gammelt forgyldt Tabernakel, som Vorherre var flyttet fra. Hvad det var for nogle underlige Huler ind under de høje Huse, som fra øverst til nederst var fyldt med alle Slags Genstande, hvis Tilværelse skulde synes endt, men som har overlevet deres naturlige

Besiddere, deres Aarhundrede, deres Tid, deres Moder for som Kuriositeter at blive købt af nye Slægtled!

Al min Kærlighed for antike Genstande vaagnede i denne Gade. Jeg gik fra Butik til Butik og skrævede hvert Øjeblik i to Skridt over de af fire raadne Planker

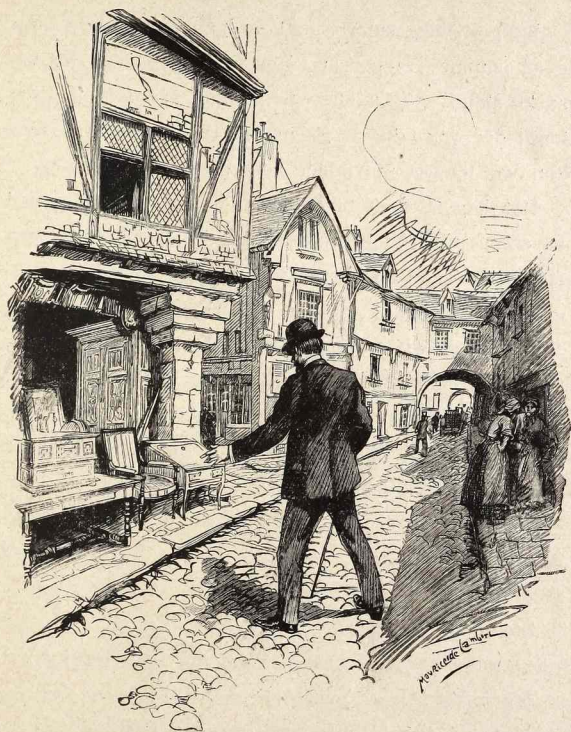

bestaaende Broer, som var kastet tværs over den kvalmende Strøm.

Evige Barmhjertighed! Hvilket Sæt det gav i mig! Ved Kanten af en Hvælving, som var overfyldt med Genstande, og som kunde ligne Indgangen til Katakomberne paa en Kirkegaard for gamle Møbler, fik jeg Øje paa et af de smukkeste af mine Skabe! Skælvende paa alle Lemmer gik jeg nærmere, jeg rystede saaledes, at jeg ikke turde røre ved det. Jeg strakte Haanden frem, men jeg betænkte mig. Det var dog ganske sikkert det: et meget sjældent Skab, som der ikke kunde gives Mage til, det stammede fra Ludvig den Trettendes Tid, og hvem der blot én Gang havde set det, maatte straks kunne kende det igen. Jeg lod mit Blik søge dybere ind i Hvælvingens Mørke og jeg opdagede tre af mine gobelinsbetrukne Lænestole og lidt længere inde mine to Henrik den Anden-Borde, der var saa sjældne, at Folk fra Paris kom rejsende ned for at se dem!

Prøv, prøv paa at forestille Dem, hvad der foregik i min Sjæl!

Jeg gik videre, næsten lammet af Angst og Betagelse, men jeg gik alligevel videre, thi jeg er en modig Natur; jeg følte mig som en Ridder, der i Mørkets og Overtroens Tidsalder trænger ind paa et Sted, hvor en ond Trolddom har Magten. Skridt for Skridt genfandt jeg

alt, hvad der havde tilhørt mig, mine Lysekroner, mine Bøger, mine Malerier, mine Tæpper, mine Vaaben, kort sagt alt med Undtagelse af Skrivebordet med mine Breve. Det kunde jeg intet Steds opdage.

Guy de Maupassants Noveller. VII.
Masken.

Jeg gik stadig videre, jeg kom igennem mørke Gange og ad skumle Trapper op i Etagerne ovenover. Jeg var ganske alene. Jeg kaldte, men ingen svarede. Jeg var alene; der var ikke et Menneske i det store Hus, hvis Rum var ligesaa indviklede som en Labyrinth.

Det begyndte at blive mørkt og jeg satte mig ned paa en af mine Stole og ventede, thi jeg vilde ikke gaa igen. Fra Tid til anden skreg jeg:

„Hejda! Hejda! Er der nogen?“

Jeg havde vist tilbragt over en Time alene i Mørket, da jeg hørte Skridt, lette, langsomme Skridt, der kom, jeg ved ikke hvorfra. Jeg var lige ved at løbe min Vej, men jeg betvang mig, kaldte paa ny og saa et Lysskær i Værelset ved Siden af.

„Hvem er der?“ spurgte en mandlig Stemme.

Jeg svarede:

„En Køber.“

Stemmen lød igen:

„Det er noget sent at komme ind i en Butik.“

Jeg fortsatte:

„Jeg har ventet over en Time paa Dem.“

„De maa komme igen i Morgen.“

„Nej, i Morgen er jeg ikke længere i Rouen.“

Jeg turde ikke røre mig af Pletten og han kom ikke. Jeg saa stadig Skæret fra Lampen, der oplyste et vævet

Tapet, hvorpaa to Engle fløj hen over en Valplads med Døde. Ogsaa det tilhørte mig.

Jeg sagde:

„Naa, kommer De saa?“

Han svarede:

„Jeg venter paa Dem.“

Jeg rejste mig og gik ind til ham.

Midt i et vældigt, stort Værelse stod en ganske lille, tyk Mand; han var saa lille og saa tyk, at han lignede et Markedsfænomen, et hæsligt Markedsfænomen.

Han havde et mærkeligt Skæg, bestaaende af ulige lange, gullige Totter, og han ejede ikke et Haar paa Hovedet! Ikke ét! Da han løftede Lyset i Vejret for bedre at se mig, skinnede hans blanke Isse som en Maane midt i det mægtige Værelse, der var helt overlæsset med gamle Møbler. Hans Ansigt var rynket og oppustet og hans Øjne saa smalle, at de ganske forsvandt.

Jeg handlede med ham om tre Stole, der var min Ejendom, betalte lige paa Stedet en overdreven stor Sum for dem og nøjedes med at opgive ham Nummeret paa mit Værelse i Hotellet. Stolene skulde blive bragt næste Morgen inden Klokken ni.

Saa gik jeg. Med overstrømmende Høflighed fulgte han mig lige til Døren.

Jeg begav mig straks hen til den øverste Politie-embedsmand, til hvem jeg fortalte om Tyveriet af mine Møbler og om den Opdagelse, jeg lige havde gjort.

Han telegraferede straks efter de nødvendige Oplysninger til den Domstol, der havde haft med Sagen at gøre, idet han bad mig om at vente paa Svaret. Det indløb en Time senere og var fuldt ud tilfredsstillende med Hensyn til min Person.

„Jeg skal øjeblikkelig lade Manden arrestere og med det samme underkaste ham et Forhør,“ sagde han, „det maa gøres med det samme, for at han ikke, hvis han har fattet Mistanke, skal faa Tid til at lade noget forsvinde. Vil De gaa et Sted hen og spise til Middag og saa komme igen om to Timer, saa har jeg ham her, og saa vil jeg forhøre ham endnu en Gang i Deres Nærværelse.“

„Ja, det skal jeg. Jeg takker Dem af ganske Hjerte.“

Jeg gik hjem paa Hotellet og spiste en Middag, der smagte mig bedre, end jeg havde troet. Jeg følte mig alligevel tilfreds. Nu havde vi ham.

To Timer senere var jeg igen hos Politikommissæren, der ventede paa mig.

„Ja, det gik ikke saa let, som jeg troede,“ sagde han, da han fik Øje paa mig. „Vi har ikke fundet Fyren. Betjentene har ikke kunnet faa fat paa ham.“

„Saah!“

Jeg var lige ved at besvime.

„Men . . . De har da fundet Huset?“ spurgte jeg.

„Selvfølgelig. Det vil endogsaa blive bevogtet, indtil han kommer tilbage. Men han selv er forsvunden.“

„Forsvunden?“

„Ja, forsvunden. Han plejer at tilbringe sine Aftener hos sin Naboerske, der ogsaa er Antikvitethandler, en løjerlig, gammel Heks, som hedder Madam Bidoin og er Enke, men i Aften har hun ikke set ham og kan ikke give nogensomhelst Oplysning om ham. Vi maa foreløbig vente til i Morgen.“

Jeg gik. Aa, hvor Rouens Gader dog forekom mig triste, uhyggelige og spøgelsesagtige!

Jeg sov elendigt, ligesaa snart jeg var falden en lille Smule i Søvn, vaagnede jeg straks igen, pint af det frygteligste Mareridt.

Da jeg ikke vilde have, at det skulde se ud, som om jeg var altfor forhippet eller ængstelig, ventede jeg næste Dag, til Klokken var ti, inden jeg gik hen paa Politistationen.

Antikvitethandleren havde stadig ikke vist sig og Butiken var ikke bleven lukket op.

Kommissæren sagde til mig:

„Jeg har foretaget alle de nødvendige Skridt. Jeg har sat Retsmyndighederne ind i Sagen. Vi tager nu sammen hen til Butiken og lader Døren bryde op; saa maa De vise mig, hvad der tilhører Dem.“

Vi kørte derhen i en Droske. Nogle Betjente stod sammen med en Smed foran Butiksdøren, der hurtigt blev dirket op.

Jeg kom indenfor, men jeg kunde hverken opdage mit Skab, mine Lænestole eller mine Borde. Der var intet, intet, absolut intet af alt det, som havde møbleret mine Stuer. Der var ikke et af mine Møbler, medens jeg den foregaaende Aften ikke havde kunnet gøre et Skridt uden at støde paa en Genstand, der tilhørte mig.

Politikommisæren var overrasket og saa uvilkaarlig lidt mistænksom paa mig.

„Ja, det er der ikke noget at gøre ved,“ sagde jeg til ham. „Møblernes Forsvinden træffer mærkeligt sammen med Møbelhandlerens.“

Han smilte:

„Det er sandt! Det var forkert af Dem, at De købte og betalte nogle af deres egne Ting i Gaar. Det har naturligvis givet ham Færten af, at han var opdaget.“

Jeg fortsatte:

„Hvad der forekommer mig rent uforstaaeligt, er dog,

at de Pladser, hvor mine Møbler stod, nu er optaget af andre Møbler.“

„Aa,“ svarede Politikommissæren, „han har jo haft hele Natten og han har vel ogsaa haft Medskyldige til at hjælpe sig. Dette Hus staar formodentlig paa en eller anden Maade i Forbindelse med Nabohusene. Men De kan være ganske rolig, min Herre, jeg skal nok tage mig grundigt af Sagen. Røveren skal ikke længe undgaa os, naar vi bare passer paa hans Hule.“

.

Aa, mit Hjerte, mit stakkels Hjerte, hvor det dog bankede!

.

Jeg blev endnu fjorten Dage i Rouen. Manden kom ikke tilbage. Selvfølgelig! Selvfølgelig! Hvem skulde vel kunne genere ham eller overliste ham?

Den femtende Dag om Morgen fik jeg fra min Gartner, som havde Opsyn med mit plyndrede og stadig tomme Hus, følgende mærkelige Brev:

„Højstærede Herre!

Jeg har den Ære at meddele Herren, at her sidste Nat er foregaaet noget, som ingen af os forstaar og Politiet heller ikke. Alle Møblerne er kommen tilbage,

allesammen, alle uden Undtagelse, selv de allermindste Ting. Huset er nu aldeles, som det var Dagen før Tyveriet. Det er til at miste Forstanden over. Det er sket Natten mellem Fredag og Lørdag. Alle Gangene

Haven er oprodede, som om Møblerne var bleven slæbte op fra Havelaagen. Saaledes var det ogsaa den Dag, de forsvandt.

Vi afventer Herrens Hjemkomst.

Med megen Agtelse

ærbødigst

RAUDIN PHILIPPE."

Nej, nej, de kunde tro nej! Det kunde aldrig falde mig ind at tage hjem! Nej! Nej!

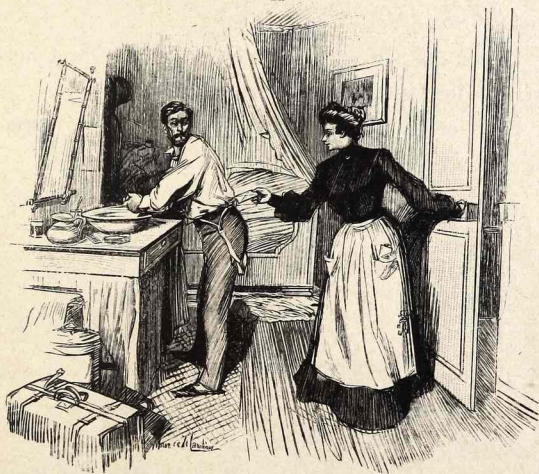
Jeg gik med Brevet hen til Rouens Politikommissær.

„Det er en meget behændig Maade at ville slippe fra det hele paa," sagde han, „lad os lade som ingenting. Vi skal nok en Dag faa slaaet Klo i ham."

Nej, der blev ikke slaaet Klo i ham. Selvfølgelig ikke! Der blev ikke slaaet Klo i ham og nu er jeg bleven bange for ham, som om han var et vildt Dyr, der var bleven sluppet løs bagved mig.

Han er ikke til at finde! Han er ikke til at finde,

Uhyret, med den maaneblanke Isse! De vil aldrig faa fat paa ham. Han kommer ikke mere tilbage. Hvorfor skulde han dog det? Der er ikke andre end mig, der kan finde ham, og jeg vil ikke.

Jeg vil ikke! Jeg vil ikke! Jeg vil ikke!

Og selv om han kommer tilbage, om han igen aabner sin Butik, hvem vil saa kunne bevise, at mine Møbler virkelig har været hos ham? Der er kun mit Vidnesbyrd imod ham og jeg føler, at det bliver mere og mere mistænkeligt.

Nej, tusinde Gange nej! Denne Tilværelse var ikke længere mulig. Jeg kunde ikke bevare Hemmeligheden om det, jeg har set. Og jeg kunde ikke blive ved at leve, saaledes som alle andre lever, jeg med min stadige Frygt for, at de samme Ting skulde begynde forfra.

Derfor gik jeg op til den Læge, som staar i Spidsen for Hospitalet her, og fortalte ham det hele.

Efter at han havde spurgt mig længe ud, sagde han:

„Vilde De have noget imod at blive her i nogen Tid?“

„Nej, ikke det mindste.“

„De har Formue?“

„Ja.“

„Vil De have en isoleret Pavillon?“

„Ja, helst.“

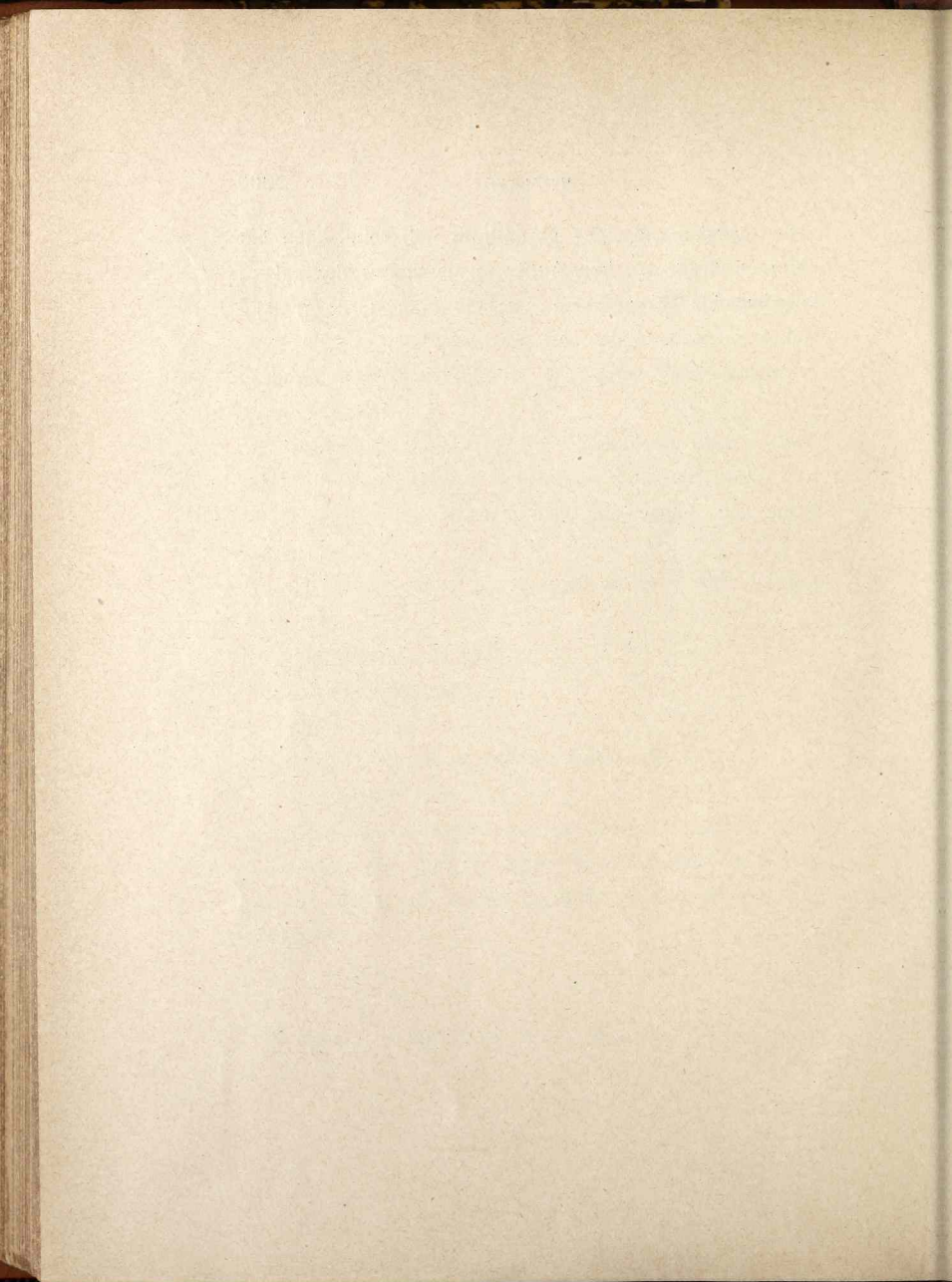
„Bryder De Dem om at se Deres Venner?“

„Nej, nej, jeg vil ingen se. Manden fra Rouen kunde jo for at hævne sig finde paa at forfølge mig herind.“

.

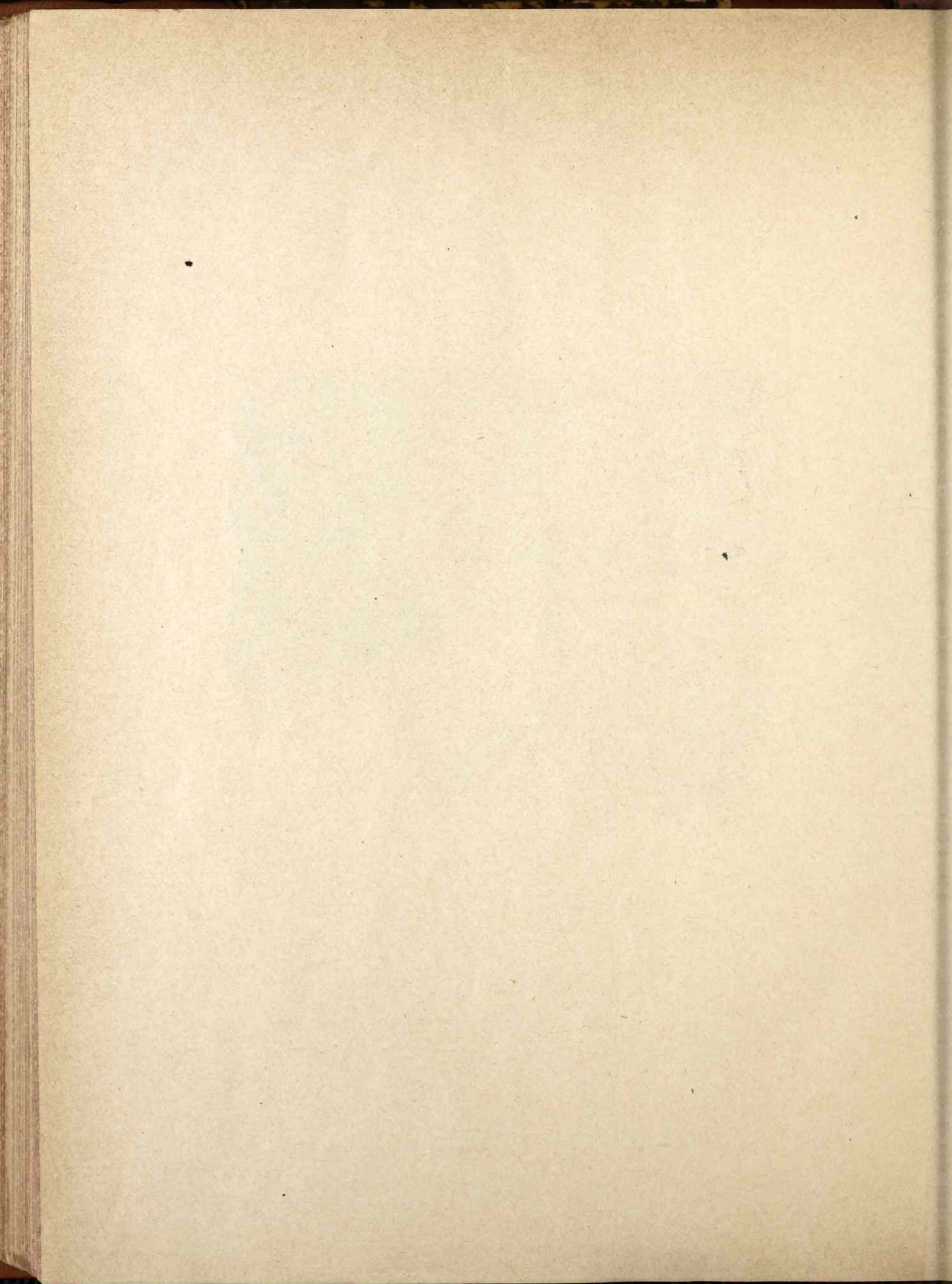
Og nu er jeg alene. I tre Maaneder har jeg været

ene, ganske ene. Jeg er omtrent helt rolig. Jeg har kun en Frygt . . . hvis Antikvitetshandleren blev gal . . . og han blev bragt hertil . . . Selv Fængslerne er ikke sikre . . .

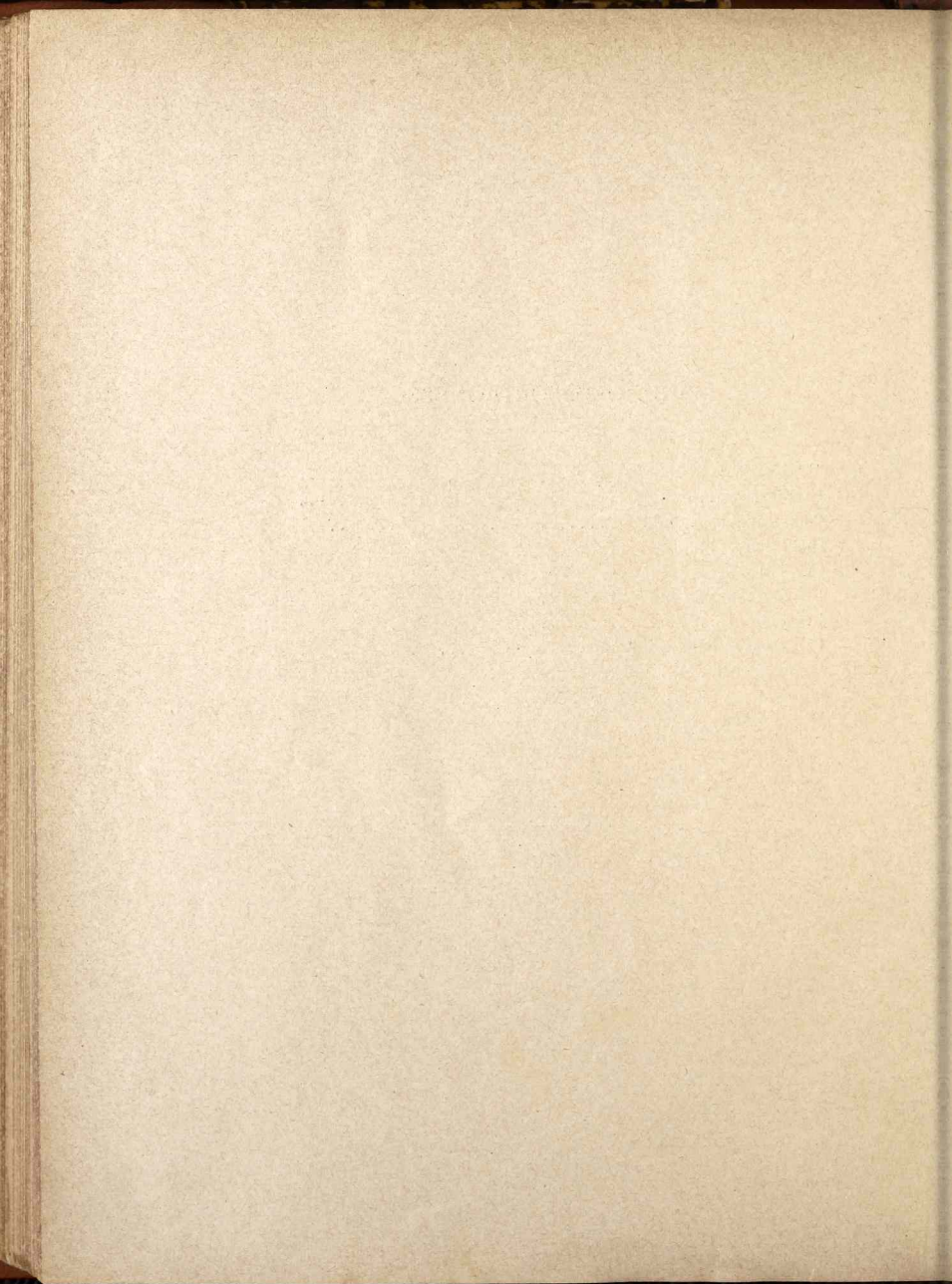

M. W. C. C. C.

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
Masken	7
Et Portræt	27
Den unyttige Skønhed	41
Invaliden	87
Gæsten	101
En Skilsmissegrund	161
Prøven	179
Forstanderindens 25 Francs	207
Gengangeren	223
Fluen	243
Hvem ved?	267

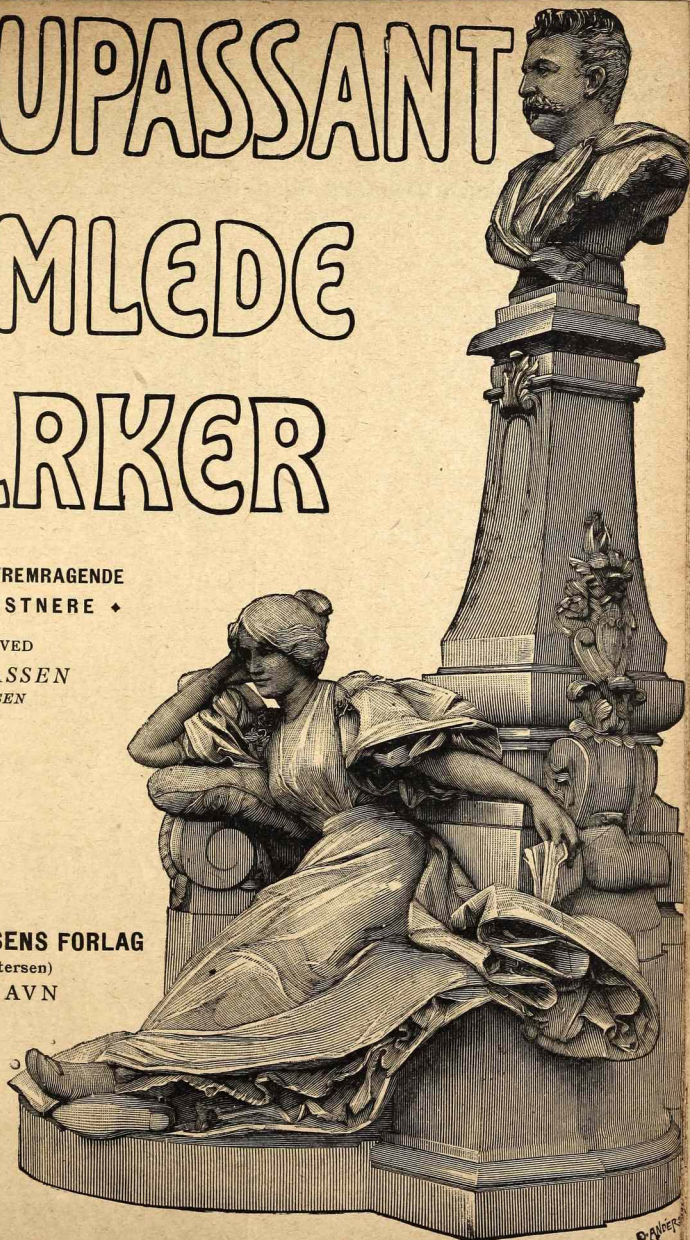
MAUPASSANT SAMLEDE VÆRKER

ILLUSTREREDE AF FREMRAGENDE
♦ FRANSKE KUNSTNERE ♦

PAA DANSK VED
LOULOU LASSEN
F. MARCUSSEN

forhen **A. CHRISTIANSENS FORLAG**
(Hermann-Petersen)
KØBENHAVN

167. HEFTE
30 ØRE

Guy de Maupassants Monument i Park Monceau i Paris

Casilda

Haandrullet Brasil Cigar, 5 Kr. pr. 100 Stk., mild og mellemstærk.
Tobaksfabrikken DANMARK, Niels Hemmingsensgade 20, Telf. 5621.

Marius Lunds

Vinforretning

er flyttet til

Holbergsgade 1

(Studenterforeningen)

Specialitet:

Richardts Bona Chokolade.

Vilhelm Hansen & Co.,

Nørrebrogade 30.

Toilet-Sæber

og

Parfumer

danske og udenlandske.

Stort Udvalg i

Svampe.

KØB-POSTPAPIR EFTER VÆGT.

**3-stjerner
POSTPAPIR**

60 Ør. pr. 6, 10 & 5 Kr.

RESTER AF
POSTPAPIR 50 Ør. Konvoluter 25 Ør. pr. 100 St.

HAAGENSEN & Co. Købmagergade 52.
ved Rundetaarn.

F. A. Geisler & Sønners

Bogbinderi

Gothersgade 14. 4. Mh. 3. Sal.

Telf. 449 y.

Moderne Bind til alle Værker.

Bøger indbindes i Forlagenes origi-
nale Pragtbind.

Største Udvalg i Forsatspapir.

❁ ❁ **Billige Priser.** ❁ ❁

Kgl. Hof Møbelfabrikant
C. B. Hansen's

Eftf.

**Ældste Møbelfirma
i København.**

Holmens Kanal 4.

SMUKKESTE UDVALG I MØBEL-
UDSTYR & ORIGINALE TEGNIN-
GER & PRIMA UDFØRELSE TIL
& MEGET MODERATE PRISER &

**Køb og Salg
af brugte Bøger.**

Størst Fordel bydes af
Th. Johansens Antikvariat,
12-14 Fiolstræde 12-14
vis à vis Universitetsbibliotheket.

Kataloger over brugte Bø-
ger sendes gratis overalt.

**Skal Kærlighed
Dem Lykke bringe,
Køb Amandus Peter-
sens Forlovelsesringe.**

V. Gigas' Vinlager

ved **OTTO SANDBERG**
Knabrostræde 1 a

anbefaler

vellagrede Vine af alle Slags
til meget moderate Priser.

**General-Agentur for Paul Jurgensen
BORDEAUX**

Telefon 12 83.

MAUPASSANT

SAMLEDE

VÆRKER

ILLUSTREREDE AF FREMRAGENDE
♦ FRANSKE KUNSTNERE ♦

PAA DANSK VED
LOULOU LASSEN
F. MARCUSSEN

forhen **A. CHRISTIANSENS FORLAG**
(Hermann-Petersen)
KØBENHAVN

168. HEFTE
30 ØRE

Guy de Maupassants Monument i Park Monceau i Paris

Casilda

Haandrullet Brasil Cigar, 5 Kr. pr. 100 Stk., mild og mellemstærk.
Tobaksfabrikken DANMARK, Niels Hemmingsensgade 20, Telf. 5621.

Marius Lunds
Vinforretning

er flyttet til

Holbergsgade 1

(Studentereforeningen)

Specialitet:

Richardts Bona Chokolade.

Vilhelm Hansen & Co.,

Nørrebrogade 30.

Toilet-Sæber

og

Parfumer

danske og udenlandske.

Stort Udvalg i

Svampe.

KØB POSTPAPIR EFTER VÆGT.

**3-stjernet
POSTPAPIR**
60 Ør. pr. 6, 10 & 5 Kr.

RESTER AF
POSTPAPIR 50 Ør. Konvolutter 25 Ør. pr. 100 St.

HAAGENSEN & Co. Købmagergade 52.
ved Rundetaarn.

F. A. Geisler & Sønners

Bogbinderi

Gothersgade 14. 4. Mlb. 3. Sal.

Telf. 449 y.

Moderne Bind til alle Værker.

Bøger indbindes i Forlagenes origi-
nale Pragtbind.

Største Udvalg i Forsatspapir.

❁ ❁ Billige Priser. ❁ ❁

Kgl. Hof Møbelfabrikant
C. B. Hansen's
Eftf.

Ældste Møbelfirma
i København.

Holmens Kanal 4.

SMUKKESTE UDVALG I MØBEL-
UDSTYR & ORIGINALE TEGNIN-
GER & PRIMA UDFØRELSE TIL
& MEGET MODERATE PRISER &

**Køb og Salg
af brugte Bøger.**

Størst Fordel bydes af
Th. Johansens Antikvariat,
12-14 Fiolstræde 12-14

vis à vis Universitetsbibliothek.

Kataloger over brugte Bø-
ger sendes gratis overalt.

**Skal Kærlighed
Dem Lykke bringe,
Køb Amandus Peter-
sens Forlovelsesringe.**

V. Gigas' Vinlager

ved OTTO SANDBERG
Knabrostræde 1 a

anbefaler

vellagrede Vine af alle Slags
— til meget moderate Priser.

General-Agentur for Paul Jurgensen
BORDEAUX

Telefon 12 83.

MAUPASSANT SAMLEDE VÆRKER

ILLUSTREREDE AF FREMRAGENDE
♦ FRANSKE KUNSTNERE ♦

PAA DANSK VED
LOULOU LASSEN
F. MARCUSSEN

forhen **A. CHRISTIANSENS FORLAG**
(Hermann-Petersen)
KØBENHAVN

169. HEFTE
30 ØRE

Guy-Idé Maupassants Monument i Park Monceau i Paris.

A decorative cigar-shaped banner with a textured, ribbed surface. The word "Casilda" is written in a white, elegant cursive script across the center of the banner.

Casilda

Haandrullet Brasil Cigar, **5 Kr. pr. 100 Stk.**, mild og mellemstærk.
Tobaksfabrikken DANMARK, Niels Hemmingsensgade 20, Telf. 5621.

Marius Lunds

Vinforretning

er flyttet til

Holbergsgade 1

(Studenterforeningen)

Specialitet:

Richardts Bona Chokolade.

Vilhelm Hansen & Co.,

Nørrebrogade 30.

Toilet-Sæber

og

Parfumer

danske og udenlandske.

Stort Udvalg i

Svampe.

KØB POSTPAPIR EFTER VÆGT

**3-stjernet
POSTPAPIR**
60 Ør pr 6, 10 & 5 Kr

**RESTER AF
POSTPAPIR** 50 Ør. Konvolutter 25 Ør pr 100 St.

HAAGENSEN & Co. Købmagergade 52.
ved Rundetaarn.

F. A. Geisler & Sønners

Bogbinderi

Gothersgade 14. 4. Mlb. 3. Sal.

Telf. 449 y.

Moderne Bind til alle Værker.

Bøger indbindes i Forlagenes origi-
nale Pragtbind.

Største Udvalg i Forsatspapir.

❁ ❁ **Billige Priser.** ❁ ❁

Kgl. Hof Møbelfabrikant
C. B. Hansen's

Eftf.

**Ældste Møbelfirma
i København.**

Holmens Kanal 4.

SMUKKESTE UDVALG I MØBEL-
UDSTYR & ORIGINALE TEGNIN-
GER & PRIMA UDFØRELSE TIL
& MEGET MODERATE PRISER &

**Køb og Salg
af brugte Bøger.**

Størst Fordel bydes af
Th. Johansens Antikvariat,
12-14 Fiolstræde 12-14
vis à vis Universitetsbibliotheket.

Kataloger over brugte Bø-
ger sendes gratis overalt.

**Skal Kærlighed
Dem Lykke bringe,
Køb Amandus Peter-
sens Forlovelsesringe.**

V. Gigas' Vinlager

ved OTTO SANDBERG
Knabrostræde 1 a

anbefaler

vellagrede Vine af alle Slags
til meget moderate Priser.

General-Agentur for Paul Jurgensen
BORDEAUX

Telefon 12 83.

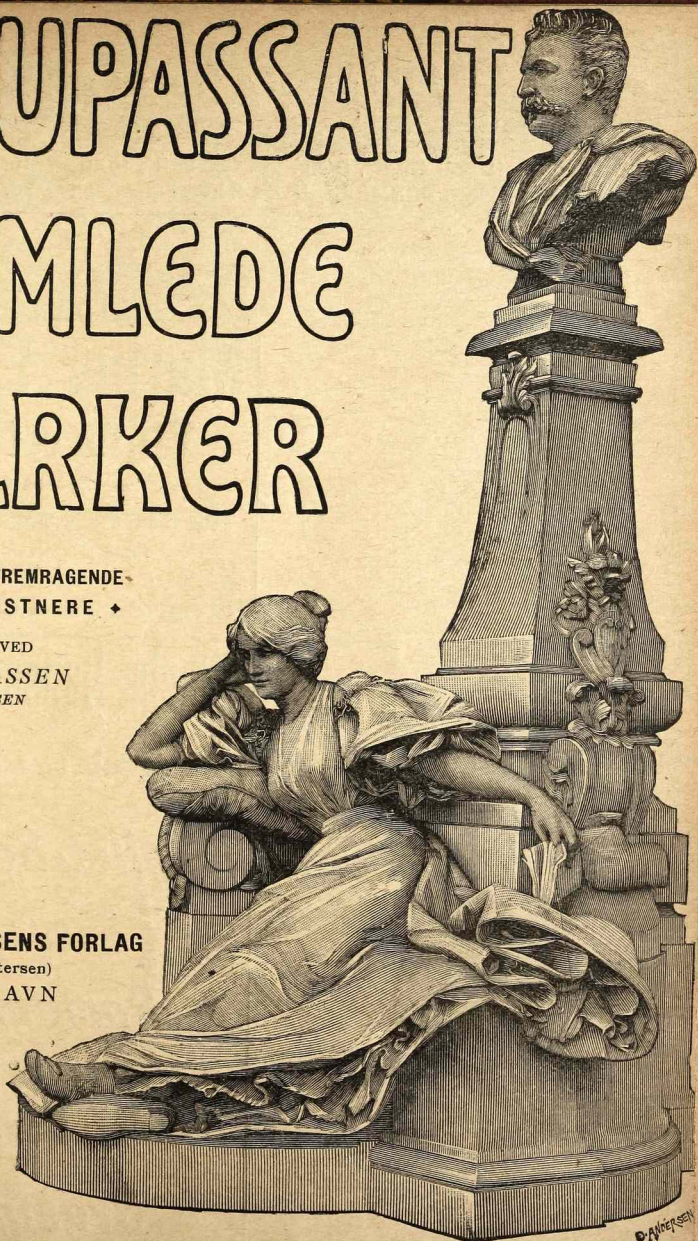
MAUPASSANT SAMLEDE VÆRKER

ILLUSTREREDE AF FREMRAGENDE
♦ FRANSKE KUNSTNERE ♦

PAA DANSK VED
LOULOU LASSEN
F. MARCUSSEN

forhen **A. CHRISTIANSENS FORLAG**
(Hermann-Petersen)
KØBENHAVN

170. HEFTE
30 ØRE

Guy de Maupassants Monument i Park Monceau i Paris.

Casilda

Haandrullet Brasil Cigar, **5 Kr. pr. 100 Stk.**, mild og mellemstærk.
Tobaksfabrikken DANMARK, Niels Hemmingsensgade 20, Telf. 5621.

Marius Lunds
Vinforretning

er flyttet til

Holbergsgade 1

(Studenterforeningen)

Specialitet:

Richardts Bona Chokolade.

Vilhelm Hansen & Co.,

Nørrebrogade 30.

Toilet-Sæber

og

Parfumer

danske og udenlandske.

Stort Udvalg i

Svampe.

KØB POSTPAPIR EFTER VÆGT.

**3-stjernet
POSTPAPIR**
60 Ør. pr. ½, 10 & 5 Kr.

RESTER AF POSTPAPIR 50 Ør. Konvolutter 25 Ør. pr. 100 St.

HAAGENSEN & Co. Købmagergade 52.
ved Rundetaarn.

F. A. Geisler & Sønners

Bogbinderi

Gothersgade 14. 4. Mib. 3. Sal.

Telf. 449 y.

Moderne Bind til alle Værker.

Bøger indbindes i Forlagenes origi-
nale Pragtbind.

Største Udvalg i Forsatspapir.

❁ ❁ Billige Priser. ❁ ❁

Kgl. Hof Møbelfabrikant
C. B. Hansen's
Eftf.

Ældste Møbelfirma
i København.

Holmens Kanal 4.

SMUKKESTE UDVALG I MØBEL-
UDSTYR & ORIGINALE TEGNIN-
GER & PRIMA UDFØRELSE TIL
& MEGET MODERATE PRISER &

**Køb og Salg
af brugte Bøger.**

Størst Fordel bydes af
Th. Johansens Antikvariat,
12-14 Fiolstræde 12-14
vis à vis Universitetsbibliotheket.

Kataloger over brugte Bø-
ger sendes gratis overalt.

**Skal Kærlighed
Dem Lykke bringe,
Køb Amandus Peter-
sens Forlovelsesringe.**

V. Gigas' Vinlager
ved OTTO SANDBERG
Knabrostræde 1 a

anbefaler

vellagrede Vine af alle Slags
til meget moderate Priser.

**General-Agentur for Paul Jurgensen
BORDEAUX**

Telefon 12 83.

Ekstrabladet ⁹/₁₁ 06:

— det vil blive et enestaaende interessant Værk, alene paa Grund af det overvældende Billedstof. Foruden c. 800 Illustrationer vil „Krig gennem Aart.“ bringe c. 70 Kunstbilag i fint udførte Tontryk. „Krig gennem Aartusinder“ bliver en værdifuld Forøgelse til vor danske historiske Literatur.

Fyens Venstreblad ¹¹/₁₁ 06:

En samlet Fremstilling af Krigen har jo ikke hidtil eksisteret — — Værket vil blive redigeret af den bekendte vidtberejste Kaptajn Daniel Bruun, og der er ingen Tvivl om, at det vil finde sine interesserede Læsere.

Dannebrog ¹⁰/₁₁ 06:

Kaptajn Bruun er en i den beskrivende Literatur forfaren Mand, der forstaaer at sigte sit Stof og er Herre over den lette og dog fængslende Form. Som Følge heraf, og ogsaa fordi Forf. omfatter sit Emne med stor, personlig og videnskabelig Interesse tør det forudses, at Værket vil løse den Opgave, det har sat sig: at give en populær, historisk korrekt og samtidig underholdende Oversigt over Menneskehedens Krige, paa en tiltalende og tilfredsstillende Maade.

Østsjællands Avis ¹¹/₁₁ 06:

Forlaget har henvendt sig til den rette Mand, som vil vise sig at være Opgaven voksen.

Bornholms Social Demokrat ⁹/₁₁ 06:

— mere fængsles af de livlige Skildringer om Krigen og dens Aarsager. Folkeslagenes Historie er skrevet gennem Krigen. Dens Opgang og Undergang fulgte med Krigsfakten. Den har hævet Enkeltmand og hele Folket op fra ingen Ting til at være Klodens Behersker.

Kaptajn Bruuns Bog har sin Mission at udføre som Fredsforkynder, selv om den kun handler om Krig.

Viborg Stiftstidende ⁹/₁₁ 06:

— hvad Udstyrelsen angaar baade rigt og nobelt — øjensynligt et virkeligt Pragtværk.

Løgstør Avis ⁹/₁₁ 06:

— — — i det hele pragtfuldt udstyret. Værket kan derfor gøre Regning paa et stort Publikum.

Redaktør S. Kjeldskovs Generalkorrespondance:

Hvad enten man er Fredsven eller ej, maa man absolut føle en dyb Interesse for de Verdensbegivenheder, der har flyttet Skellene mellem Folkene. Man har Indtrykket af, at Kapt. Bruuns Skildring er baade livlig og objektiv; han har aabenbart ikke mindste Tilbøjelighed til at virke som Agitator hverken i den ene eller anden Retning.

Københavns Amts Folketidende ⁹/₁₁ 06:

— — — det synes ikke at være uberettiget, naar Forlaget benytter Benævnelsen: Pragtværk, idet der paa Udstyrelsen intet er sparet ligesom Billedstoffet fremtræde baade righoldigt og smukt.

Middagsposten ¹¹/₁₁ 06:

Det er lykkedes Forlaget og Forfatteren at finde et Billedstof vedrørende Krigen, der er aldeles enestaaende; saaledes vil man, foruden Billeder fra vore Dages Krige, finde en Mængde Gengivelser af tyske, franske, engelske og russiske, berømte Malerier, suppleret med et omfattende historisk Materiale, en stor Række Portrætter af ledende Mænd, Hærførere, Soldatertyper, Oversigtskort og Slagplaner.

Hamar Stiftstidende ⁹/₁₁ 06:

Skildringen er livlig. Værket ledsages af en Mængde Illustrationer i Kunsttryk.

Middagsposten ^{12/11} 06:

Krigen er de rungende Klokkeslag paa Tidens store Urværk. Ustandselig gaar Udviklingen frem mod Fuldkommenhedens fjærne, lysende Tinder, Tiden gaar fra Evighed til Evighed, viser nye Horisonter og nye Maal, men Krigen er de manende Klemte, der fortæller, hvor langt vi endnu er borte fra Idealisme, hvor dybt endnu Vilddyret, der i glubende Brynde siger: Magt er Ret, ligger gemt i Menneskeslægten.

Fyens Social Demokrat ^{11/11} 06:

Holder Fortsættelsen, hvad dette Hæfte lover, og det er der ingen Grund til at vivle paa, vil der her blive skabt en nyttig Haandbog, et smukt Værk, der kan være en Pryd i hvert Hjem.

Jyllandsposten ^{11/11} 06:

Værket vil forme sig som en stor retrospektiv Udstilling af Krigskunstens Historie, som det med Kapt. Bruun som Fører vil blive en Øjens- og Ørenslust at gennemvandre.

Aarhus Stiftstidende ^{11/11} 06:

Det bliver et objektivt Værk om Krigen, som den er, ledsaget af et enestaaende Billedstof.

Norske Intelligenssedler ^{11/11} 06:

Stort Værk om Krigens Historie ned gennem Tiderne, lige fra Oldtiden ned til den russisk-japanske Krig. Skildringen er livlig. Værket ledsages af en Mængde Illustrationer og Kunstbilag.

Stavanger Aftenblad ^{18/11} 06:

Det er et stort anlagt og vidtløftigt verk, det foretagsomme forlæggerfirma her har begyndt paa.

Nationaltidende ^{16/11} 06:

Som den Soldat, Forfatteren er — man kunde vanskelig tænke sig en mere udpræget dansk Type paa det franske Begreb officier de troupe end netop Daniel Bruun — har han ikke sin Styrke i Stilens Kunst, men i Redegørelsens enkle, fortællende Klarhed og ærlige Jævnhed. Alt hvad der er opstilt ligger ham jo overmaade fjærnt, og derfor vil hans Fremstilling af det vældige Drama, han fortæller om, heller ikke paa et eneste Punkt komme til at snuble over den skarpe, men haarfine Grænse, der skiller det ophøjede fra det latterlige. Med Kapt. B. kan man være tryg. Som den sunde, fuldblodige Mand, han er, bliver hans Arbejde støt og ærligt. Han ved meget og fortæller godt. Mange vil faa Glæde af hans Førskab.

København ^{8/11} 06:

Ingen aner Krigens Fremtids Veje. Ikke Moltke, der i den tyske Rigsdag slyngede ud disse stærke Ord: „Krigen er et Led i den af Gud indstiftede Verdensorden.“ Ikke Fredens — den evige Freds — Mænd, der i Tankerne ser Krudtrøgen svinde og Baalene og Brandene dø under enige Menneskeviljers Bud. Men Krigens Historie bliver ligefuldt det store Led af Menneskeslægten og Menneskelivs Historie. Historien om de dyre Sejre og de forsmædelige Nederlag, om Begejstringen og Modet, om Nationer i Rejsning og Nationer i de sidste, angstspændte Aandedrag, om Klogt og Snille og stærke Sind og haarde Hjærner hos dem, som raadede de tusindtvundne Traade, der blev Krigens Aarsag og Fejl. Daniel Bruuns gode Navn gaar i Borgen for, at Værket bliver som det lover. Thi hvad han skrev, var jo altid præget af den solide grundige Dygtighed og den sobre, velplejede Form.

fh. A. CHRISTIANSENS FORLAG

(HERMANN-PETERSEN)

KØBENHAVN

Det Hoffensbergske Etabl. — Kbhvn.

Til Subskribenterne paa Guy de Maupassants samlede Værker!
Efterhaanden som de forskellige Bind foreligger afsluttede, kan hos Boghandleren eller hos Forlaget bestilles stiftulde komponerede Bind til en Pris af 90 Øre pr. Stk. Indbinding af Bogen beregnes extra med 50 Øre.

MAUPASSANT SAMLEDE VÆRKER

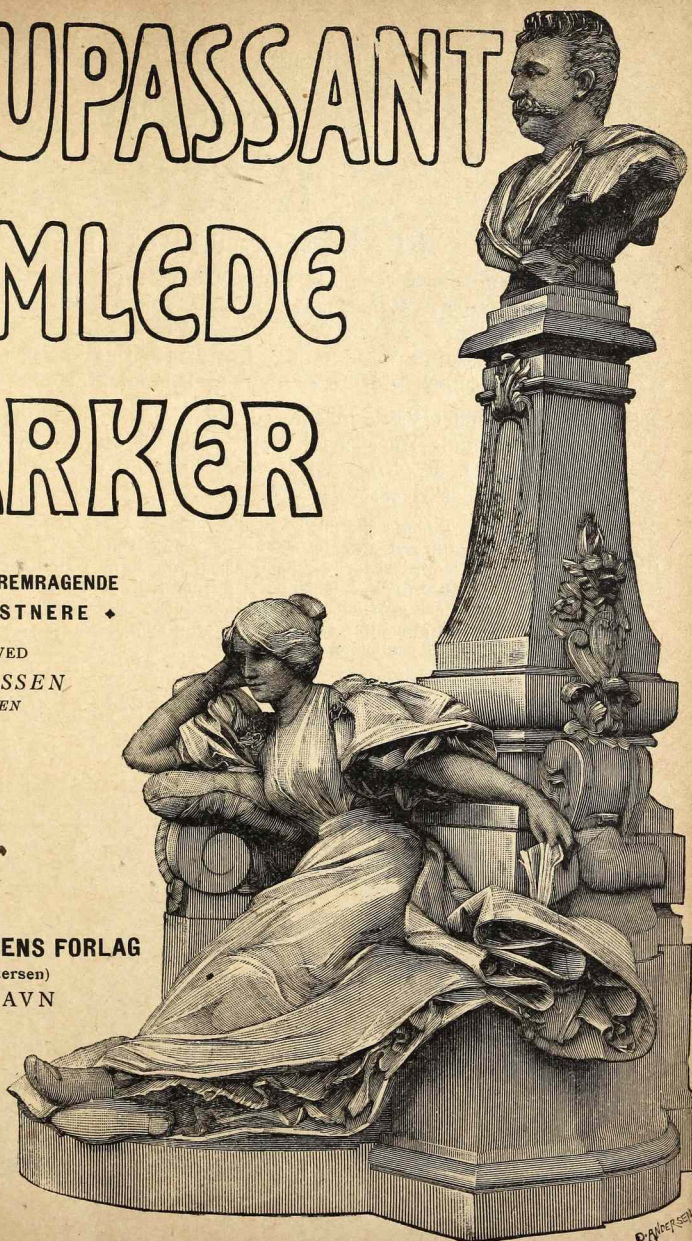
ILLUSTREREDE AF FREMRAGENDE
♦ FRANSKE KUNSTNERE ♦

PAA DANSK VED
LOULOU LASSEN
F. MARCUSSEN

forhen **A. CHRISTIANSENS FORLAG**
(Hermann-Petersen)
KØBENHAVN

158. HEFTE

30 ØRE

Guy de Maupassants Monument i Park Monceau i Paris.

Subskription modtages i alle Boglader paa

Kapt. DANIEL BRUUN:

KRIG

GENNEM AARTUSINDER.

Pragtværk, illustreret med Kort, Planer, Portrætter, historiske Billeder og Billeder af Krigsredskaber samt Gengivelser af berømte Kunstneres Værker, i alt ca. 800 Illustrationer og ca. 70 Kunstbilag i Tontryk, udkommer i ca. 70 Hefter à 50 Øre. Hvert Hefte indeholder to store 8sidede Ark samt et Kunstbilag.

Intet andet Værk indenfor dansk Literatur er blevet modtaget med mere enstemmig Anerkendelse end dette. I Hundreder af Anmeldelser fastslaaes det, at „Krig“ vil blive et Standard-Værk af høj Rang.

Saaledes skriver:

Berl. Tidende ³/₁₁ 06:

Kaptajn Bruun har arbejdet paa dette Værk i flere Aar og selv samlet det meget store Billedmateriale. Han har afsøgt Museerne i Berlin og St. Germain og Fredsmuseet i Luzern, selv fotograferet de mærkeligste Mindesmærker, besøgt alle de større Valpladser og studeret Terrænforholdene samt opsøgt et stort nyt Materiale, snart gennem Memoirer saavel fra Førerne som de Menige, snart ved Samtaler med Øjenvidner til Kampene.

Socialdemokraten:

Det er stort anlagt og tegner til at blive en meget interessant krigshistorisk Billedbog, et Arsenal, hvorfra baade Tilhængere og Modstandere af Krigen vil kunne hente Vaaben.

Vort Land ¹/₁₁ 06.

Bestandig har Krigen — trods al Tale om Fred — udøvet sin ejendommelige Magt over Menneskenes Sind, og Fortællinger om Krig og Skildringer af Krig har altid været sikre paa at fange Tilhørernes Opmærksomhed og Læserens Interesse. Det kan da betegnes som en særlig god Idé, naar Kapt. Bruun nu er begyndt Udgivelsen af et stort, kulturhistorisk Værk om Krigen og dens Udvikling gennem Aartusinder — — — vor Literatur bliver et stort og betydningsfuldt Værk rigere.

Nyborg Avis ²⁵/₁₁ 06:

Forfatterens Navn borger for en paa én Gang sagkyndig og populær Fremstilling.

Odense Avis ⁷/₁₁ 06:

Det er saaledes et Værk, der har Udsigt til at vinde en Mængde Læsere.

Nationaltidende ⁷/₁₁ 06:

Værket tegner, efter det Indtryk man faar, til at blive overordentlig interessant, og hvad Udstyrelsen angaar baade rigt og nobelt.

Kaptajn Bruuns Skildring er den første samlede Fremstilling, der udgives paa Dansk af Krigen, som den har udviklet sig fra Oldtiden og indtil vore Dage, og den har hverken til Formaal at blæse Fanfare for Krig eller at agitere ensidigt for Fredssagen, men kun at beskrive Krigen, som den var og er — som Historiens mest storslaaede Drama. — — — Det bliver øjensynlig et virkeligt Pragtværk.

Ekstrabladet ^{9/11} 06:

— — det vil blive et enestaaende interessant Værk, alene paa Grund af det overvældende Billedstof. Foruden c. 800 Illustrationer vil „Krig gennem Aart.“ bringe c. 70 Kunstbilag i fint udførte Tontryk. „Krig gennem Aartusinder“ bliver en værdifuld Forøgelse til vor danske historiske Literatur.

Fyens Venstreblad ^{11/11} 06:

En samlet Fremstilling af Krigen har jo ikke hidtil eksisteret — — Værket vil blive redigeret af den bekendte vidtberejste Kaptajn Daniel Bruun, og der er ingen Tvivl om, at det vil finde sine interesserede Læsere.

Dannebrog ^{10/11} 06:

Kaptajn Bruun er en i den beskrivende Literatur forfaren Mand, der forstaar at sigte sit Stof og er Herre over den lette og dog fængslende Form. Som Følge heraf, og ogsaa fordi Forf. omfatter sit Emne med stor, personlig og videnskabelig Interesse tør det forudses, at Værket vil løse den Opgave, det har sat sig: at give en populær, historisk korrekt og samtidig underholdende Oversigt over Menneskehedens Krige, paa en tiltalende og tilfredsstillende Maade.

Østsjællands Avis ^{11/11} 06:

Forlaget har henvendt sig til den rette Mand, som vil vise sig at være Opgaven voksen.

Bornholms Social Demokrat ^{9/11} 06:

— mere fængsles af de livlige Skildringer om Krigen og dens Aarsager. Folkeslagenes Historie er skrevet gennem Krigene. Dens Opgang og Undergang fulgte med Krigsfaklen. Den har hævet Enkeltmand og hele Folkeslag op fra ingen Ting til at være Klodens Behersker.

Kaptajn Bruuns Bog har sin Mission at udføre som Fredsforkynder, selv om den kun handler om Krig.

Viborg Stiftstidende ^{9/11} 06:

— Viborg Udstyrelsen angaar baade rigt og nobelt — øjensynligt et virkeligt Pragtværk.

Løgstor Avis ^{9/11} 06:

— — i det hele pragtfuldt udstyret. Værket kan derfor gøre Regning paa et stort Publikum.

Redaktør S. Kjeldskovs Generalkorrespondance:

Hvad enten man er Fredsven eller ej, maa man absolut føle en dyb Interesse for de Verdensbegivenheder, der har flyttet Skellene mellem Folkene. Man har Indtrykket af, at Kapt. Bruuns Skildring er baade livlig og objektiv; han har aabenbart ikke mindste Tilbøjelighed til at virke som Agitator hverken i den ene eller anden Retning.

Københavns Amts Folketidende ^{9/11} 06:

— — det synes ikke at være uberettiget, naar Forlaget benytter Benævnelsen: Pragtværk, idet der paa Udstyrelsen intet er sparet ligesom Billedstoffet fremtræde baade righoldigt og smukt.

Middagsposten ^{11/11} 06:

Det er lykkedes Forlaget og Forfatteren at finde et Billedstof vedrørende Krigen, der er aldeles enestaaende; saaledes vil man, foruden Billeder fra vore Dages Krige, finde en Mængde Gengivelser af tyske, franske, engelske og russiske, berømte Malerier, suppleret med et omfattende historisk Materiale, en stor Række Portrætter af ledende Mænd, Hærførere, Soldatertyper, Oversigtskort og Slagplaner.

Hamar Stiftstidende ^{9/11} 06:

Skildringen er livlig. Værket ledsages af en Mængde Illustrationer i Kunsttryk.

Middagsposten ¹²/₁₁ 06:

Krigen er de rungende Klokkeslag paa Tidens store Urværk. Ustandselig gaar Udviklingen frem mod Fuldkommenhedens fjærne, lysende Tinder, Tiden gaar fra Evighed til Evighed, viser nye Horisonter og nye Maal, men Krigen er de manende Klemte, der fortæller, hvor langt vi endnu er borte fra Idealisme, hvor dybt endnu Vilddyret, der i glubende Brynde siger: Magt er Ret, ligger gemt i Menneskeslægten.

Fyens Social Demokrat ¹¹/₁₁ 06:

Holder Fortsættelsen, hvad dette Hæfte lover, og det er der ingen Grund til at vivle paa, vil der her blive skabt en nyttig Haandbog, et smukt Værk, der kan være en Pryd i hvert Hjem.

Jyllandsposten ¹¹/₁₁ 06:

Værket vil forme sig som en stor retrospektiv Udstilling af Krigskunstens Historie, som det med Kapt. Bruun som Fører vil blive en Øjens- og Ørenslust at gennemvandre.

Aarhus Stiftstidende ¹¹/₁₁ 06:

Det bliver et objektivt Værk om Krigen, som den er, ledsaget af et enestaaende Billedstof.

Norske Intelligenssedler ¹¹/₁₁ 06:

Stort Værk om Krigens Historie ned gennem Tiderne, lige fra Oldtiden ned til den russisk-japanske Krig. Skildringen er livlig. Værket ledsages af en Mængde Illustrationer og Kunstbilag.

Stavanger Aftenblad ¹⁸/₁₁ 06:

Det er et stort anlagt og vidtløftigt verk, det foretagsomme forlæggerfirma her har begyndt paa.

Nationaltidende ¹⁶/₁₁ 06:

Som den Soldat, Forfatteren er — man kunde vanskelig tænke sig en mere udpræget dansk Type paa det franske Begreb officier de troupe end netop Daniel Bruun — har han ikke sin Styrke i Stilens Kunst, men i Redegørelsens enkle, fortællende Klarhed og ærlige Jævnhed. Alt hvad der er opstillet ligger ham jo overmaade fjærnt, og derfor vil hans Fremstilling af det vældige Drama, han fortæller om, heller ikke paa et eneste Punkt komme til at snuble over den skarpe, men haarfine Grænse, der skiller det ophøjede fra det latterlige. Med Kapt. B. kan man være tryg. Som den sunde, fuldblodige Mand, han er, bliver hans Arbejde støt og ærligt. Han ved meget og fortæller godt. Mange vil faa Glæde af hans Førskab.

København ⁸/₁₁ 06:

Ingen aner Krigens Fremtids Veje. Ikke Moltke, der i den tyske Rigsdag slyngede ud disse stærke Ord: „Krigen er et Led i den af Gud indstiftede Verdensorden.“ Ikke Fredens — den evige Freds — Mænd, der i Tankerne ser Krudtrøgen svinde og Baalene og Brandene dø under enige Menneskeviljers Bud. Men Krigens Historie bliver ligefuldt det store Led af Menneskeslægten og Menneskelivs Historie. Historien om de dyre Sejre og de forsmædelige Nederlag, om Begjæstringen og Modet, om Nationer i Rejsning og Nationer i de sidste, angstspændte Aandedrag, om Kløgt og Snille og stærke Sind og haarde Hjærner hos dem, som raadede de tusindvundne Traade, der blev Krigens Aarsag og Fejl. Daniel Bruuns gode Navn gaar i Borgen for, at Værket bliver som det lover. Thi hvad han skrev, var jo altid præget af den solide grundige Dygtighed og den sobre, velplejede Form.

fh. A. CHRISTIANSENS FORLAG

(HERMANN-PETERSEN)
KØBENHAVN

Det Hoffensbergske Etabl. — Kbhvn.

Til Subskribenterne paa Guy de Maupassants samlede Værker!
Efterhaanden som de forskellige Bind forellaar afsluttede, kan hos Bogenhandlaren eller

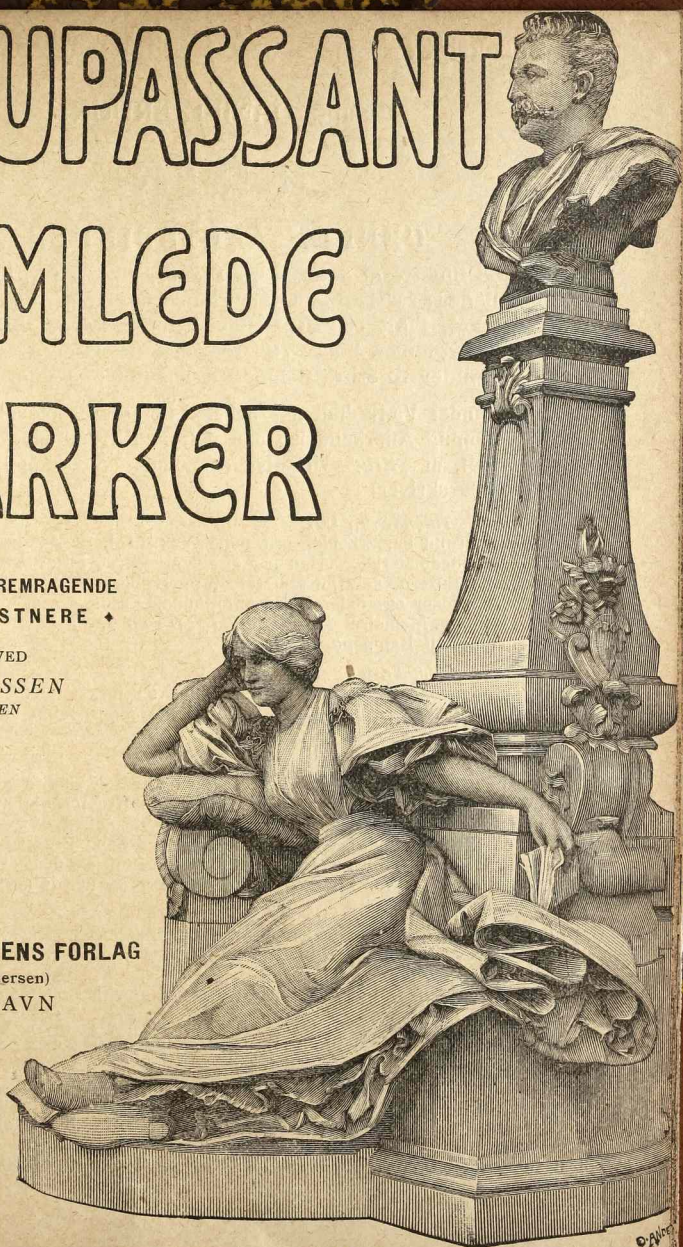
MAUPASSANT SAMLEDE VÆRKER

ILLUSTREREDE AF FREMRAGENDE
♦ FRANSKE KUNSTNERE ♦

PAA DANSK VED
LOULOU LASSEN
F. MARCUSSEN

forhen **A. CHRISTIANSENS FORLAG**
(Hermann-Petersen)
KØBENHAVN

160. HEFTE
30 ØRE

Guy de Maupassants Monument i Park Monceau i Paris

Subskription modtages i alle Boglader paa

Kapt. DANIEL BRUUN:

KRIG

GENNEM AARTUSINDER.

Pragtværk, illustreret med Kort, Planer, Portrætter, historiske Billeder og Billeder af Krigsredskaber samt Gengivelser af berømte Kunstneres Værker, i alt ca. 800 Illustrationer og ca. 70 Kunstbilag i Tontryk, udkommer i ca. 70 Hefter à 50 Øre. Hvert Hefte indeholder to store 8sidede Ark samt et Kunstbilag.

Intet andet Værk indenfor dansk Literatur er blevet modtaget med mere enstemmig Anerkendelse end dette. I Hundreder af Anmeldelser fastslaaes det, at „Krig“ vil blive et Standard-Værk af høj Rang.

Saaledes skriver:

Berl. Tidende ^{3/11} 06:

Kaptajn Bruun har arbejdet paa dette Værk i flere Aar og selv samlet det meget store Billedmateriale. Han har afsøgt Museerne i Berlin og St. Germain og Fredsmuseet i Luzern, selv fotograferet de mærkeligste Mindesmærker, besøgt alle de større Valpladser og studeret Terrænforholdene samt opsøgt et stort nyt Materiale, snart gennem Memoirer saavel fra Førerne som de Menige, snart ved Samtaler med Øjenvidner til Kampene.

Socialdemokraten:

Det er stort anlagt og tegner til at blive en meget interessant krigshistorisk Billedbog, et Arsenal, hvorfra baade Tilhængere og Modstandere af Krigen vil kunne hente Vaaben.

Vort Land ^{1/11} 06.

Beständig har Krigen — trods al Tale om Fred — udøvet sin ejendommelige Magt over Menneskenes Sind, og Fortællinger om Krig og Skildringer af Krig har altid været sikre paa at fange Tilhørernes Opmærksomhed og Læserens Interesse. Det kan da betegnes som en særlig god Idé, naar Kapt. Bruun nu er begyndt Udgivelsen af et stort, kulturhistorisk Værk om Krigen og dens Udvikling gennem Aartusinder — — — vor Literatur bliver et stort og betydningsfuldt Værk rigere.

Nyborg Avis ^{25/11} 06:

Forfatterens Navn borger for en paa én Gang sagkyndig og populær Fremstilling.

Odense Avis ^{7/11} 06:

Det er saaledes et Værk, der har Udsigt til at vinde en Mængde Læsere.

Nationaltidende ^{7/11} 06:

Værket tegner, efter det Indtryk man faar, til at blive overordentlig interessant, og hvad Udstyrelsen angaar baade rigt og nobelt.

Kaptajn Bruuns Skildring er den første samlede Fremstilling, der udgives paa Dansk af Krigen, som den har udviklet sig fra Oldtiden og indtil vore Dage, og den har hverken til Formaal at blæse Fanfare for Krig eller at agitere ensidigt for Fredssagen, men kun at beskrive Krigen, som den var og er — som Historiens mest storslaaede Drama. — — — Det bliver øjensynlig et virkeligt Pragtværk.

Ekstrabladet ⁸/₁₁ 06:

— — det vil blive et enestaaende interessant Værk, alene paa Grund af det overvældende Billedstof. Foruden c. 800 Illustrationer vil „Krig gennem Aart.“ bringe c. 70 Kunstbilag i fint udførte Tontryk. „Krig gennem Aartusinder“ bliver en værdifuld Forøgelse til vor danske historiske Literatur.

Fyens Venstreblad ¹¹/₁₁ 06:

En samlet Fremstilling af Krigen har jo ikke hidtil eksisteret — — Værket vil blive redigeret af den bekendte vidtberejste Kaptajn Daniel Bruun, og der er ingen Tvivl om, at det vil finde sine interesserede Læsere.

Dannebrog ¹⁰/₁₁ 06:

Kaptajn Bruun er en i den beskrivende Literatur forfaren Mand, der forstaar at sigte sit Stof og er Herre over den lette og dog fængslende Form. Som Følge heraf, og ogsaa fordi Forf. omfatter sit Emne med stor, personlig og videnskabelig Interesse tør det forudses, at Værket vil løse den Opgave, det har sat sig: at give en populær, historisk korrekt og samtidig underholdende Oversigt over Menneskehedens Krige, paa en tiltalende og tilfredsstillende Maade.

Østsjællands Avis ¹¹/₁₁ 06:

Forlaget har henvendt sig til den rette Mand, som vil vise sig at være Opgaven voksen.

Bornholms Social Demokrat ⁹/₁₁ 06:

— mere fængsles af de livlige Skildringer om Krigen og dens Aarsager. Folkeslagenes Historie er skrevet gennem Krigene. Dens Opgang og Undergang fulgte med Krigsfaklen. Den har hævet Enkeltmand og hele Folkeslag op fra ingen Ting til at være Klodens Behersker.

Kaptajn Bruuns Bog har sin Mission at udføre som Fredsforkynder, selv om den kun handler om Krig.

Viborg Stiftstidende ⁹/₁₁ 06:

— hvad Udstyrelsen angaar baade rigt og nobelt — øjensynligt et virkeligt Pragtværk.

Løgstor Avis ⁹/₁₁ 06:

— — i det hele pragtfuldt udstyret. Værket kan derfor gøre Regning paa et stort Publikum.

Redaktør S. Kjeldskovs Generalkorrespondance:

Hvad enten man er Fredsven eller ej, maa man absolut føle en dyb Interesse for de Verdensbegivenheder, der har flyttet Skellene mellem Folkene. Man har Indtrykket af, at Kapt. Bruuns Skildring er baade livlig og objektiv; han har aabenbart ikke mindste Tilbøjelighed til at virke som Agitator hverken i den ene eller anden Retning.

Københavns Amts Folketidende ⁹/₁₁ 06:

— — det synes ikke at være uberettiget, naar Forlaget benytter Benævnelsen: Pragtværk, idet der paa Udstyrelsen intet er sparet ligesom Billedstoffet fremtræde baade righoldigt og smukt.

Middagsposten ¹¹/₁₁ 06:

Det er lykkedes Forlaget og Forfatteren at finde et Billedstof vedrørende Krigen, der er aldeles enestaaende; saaledes vil man, foruden Billeder fra vore Dages Krige, finde en Mængde Gengivelser af tyske, franske, engelske og russiske, berømte Malerier, suppleret med et omfattende historisk Materiale, en stor Række Portrætter af ledende Mænd, Hærførere, Soldatertyper, Oversigtskort og Slagplaner.

Hamar Stiftstidende ⁹/₁₁ 06:

Skildringen er livlig. Værket ledsages af en Mængde Illustrationer i Kunsttryk.

Middagsposten ¹²/₁₁ 06:

Krigen er de rungende Klokkeslag paa Tidens store Urværk. Ustandselig gaar Udviklingen frem mod Fuldkommenhedens fjærne, lysende Tinder, Tiden gaar fra Evighed til Evighed, viser nye Horisonter og nye Maal, men Krigen er de manende Klemte, der fortæller, hvor langt vi endnu er borte fra Idealisme, hvor dybt endnu Vilddyret, der i glubende Brynde siger: Magt er Ret, ligger gemt i Menneskeslægten.

Fyens Social Demokrat ¹¹/₁₁ 06:

Holder Fortsættelsen, hvad dette Hæfte lover, og det er der ingen Grund til at vivle paa, vil der her blive skabt en nyttig Haandbog, et smukt Værk, der kan være en Pryd i hvert Hjem.

Jyllandsposten ¹¹/₁₁ 06:

Værket vil forme sig som en stor retrospektiv Udstilling af Krigskunstens Historie, som det med Kapt. Bruun som Fører vil blive en Øjens- og Ørensløst at gennemvandre.

Aarhus Stiftstidende ¹¹/₁₁ 06:

Det bliver et objektivt Værk om Krigen, som den er, ledsaget af et enestaaende Billedstof.

Norske Intelligenssedler ¹¹/₁₁ 06:

Stort Værk om Krigens Historie ned gennem Tiderne, lige fra Oldtiden ned til den russisk-japanske Krig. Skildringen er livlig. Værket ledsages af en Mængde Illustrationer og Kunstbilar.

Stavanger Aftenblad ¹⁸/₁₁ 06:

Det er et stort anlæg og vidtløftigt verk, det foretagsomme forlæggerfirma her har begyndt paa.

Nationaltidende ¹⁸/₁₁ 06:

Som den Soldat, Forfatteren er — man kunde vanskelig tænke sig en mere udpræget dansk Type paa det franske Begreb officier de troupe end netop Daniel Bruun — har han ikke sin Styrke i Stilens Kunst, men i Redegørelsens enkle, fortællende Klarhed og ærlige Jævnhed. Alt hvad der er opstøttet ligger ham jo overmaade fjærnt, og derfor vil hans Fremstilling af det vældige Drama, han fortæller om, heller ikke paa et eneste Punkt komme til at snuble over den skarpe, men haarfine Grænse, der skiller det ophøjede fra det latterlige. Med Kapt. B. kan man være tryg. Som den sunde, fuldblodige Mand, han er, bliver hans Arbejde støt og ærligt. Han ved meget og fortæller godt. Mange vil faa Glæde af hans Førerskab.

København ⁸/₁₁ 06:

Ingen aner Krigens Fremtids Veje. Ikke Moltke, der i den tyske Rigsdag slyngede ud disse stærke Ord: „Krigen er et Led i den af Gud indstiftede Verdensorden.“ Ikke Fredens — den evige Freds — Mænd, der i Tankerne ser Krudtrøgen svinde og Baalene og Brandene dø under enige Menneskeviljers Bud. Men Krigens Historie bliver ligefuld det store Led af Menneskeslægtens og Menneskelivs Historie. Historien om de dyre Sejre og de forsmædelige Nederlag, om Begjæstringen og Modet, om Nationer i Rejsning og Nationer i de sidste, angstspændte Aandedrag, om Kløgt og Snille og stærke Sind og haarde Hjærner hos dem, som raadede de tusindtvundne Traade, der blev Krigens Aarsag og Fejl. Daniel Bruuns gode Navn gaar i Borgen for, at Værket bliver som det lover. Thi hvad han skrev var jo altid præget af den solide grundige Dygtighed og den sobre, velplejede Form.

fh. A. CHRISTIANSENS FORLAG

(HERMANN-PETERSEN)

KØBENHAVN

Det Hoffensbergske Etabl. — Kbhvn.

Til Subskribenterne paa Guy de Maupassants samlede Værker!
Efterhaanden som de forskellige Bind foreligger afsluttede, kan hos Boghandleren eller

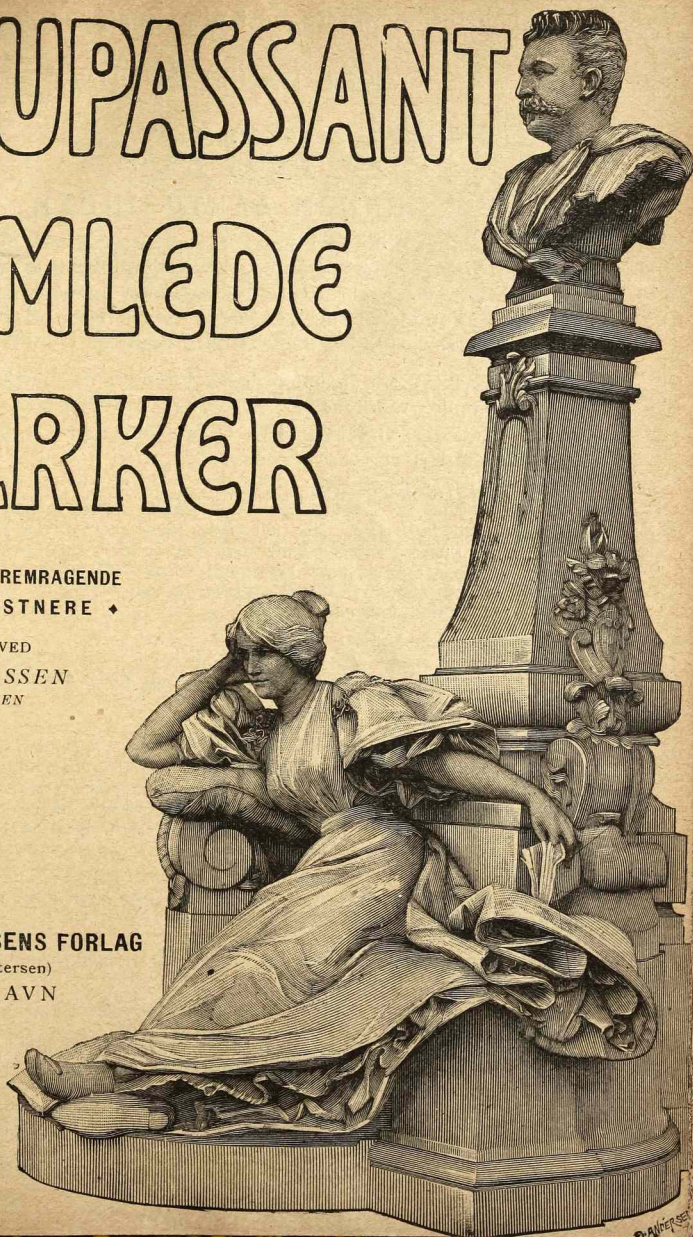
MAUPASSANT SAMLEDE VÆRKER

ILLUSTREREDE AF FREMRAGENDE
♦ FRANSKE KUNSTNERE ♦

PAA DANSK VED
LOULOU LASSEN
F. MARCUSSEN

forhen **A. CHRISTIANSENS FORLAG**
(Hermann-Petersen)
KØBENHAVN

162. HEFTE
30 ØRE

Subskription modtages i alle Boglader paa

Kapt. DANIEL BRUUN:

KRIG

GENNEM AARTUSINDER.

Pragtværk, illustreret med Kort, Planer, Portrætter, historiske Billeder og Billeder af Krigsredskaber samt Gengivelser af berømte Kunstneres Værker, i alt ca. 800 Illustrationer og ca. 70 Kunstbilag i Tontryk, udkommer i ca. 70 Hefter à 50 Øre. Hvert Hefte indeholder to store 8sidede Ark samt et Kunstbilag.

Intet andet Værk indenfor dansk Literatur er blevet modtaget med mere enstemmig Anerkendelse end dette. I Hundreder af Anmeldelser fastslaaes det, at „Krig“ vil blive et Standard-Værk af høj Rang.

Saaledes skriver:

Berl. Tidende ³¹/₁₁ 06:

Kaptajn Bruun har arbejdet paa dette Værk i flere Aar og selv samlet det meget store Billedmateriale. Han har afsøgt Museerne i Berlin og St. Germain og Fredsmuseet i Luzern, selv fotograferet de mærkeligste Mindesmærker, besøgt alle de større Valpladser og studeret Terrænforholdene samt opsøgt et stort nyt Materiale, snart gennem Memoirer saavel fra Førerne som de Menige, snart ved Samtaler med Øjenvidner til Kampene.

Socialdemokraten:

Det er stort anlagt og tegner til at blive en meget interessant krigshistorisk Billedbog, et Arsenal, hvorfra baade Tilhængere og Modstandere af Krigen vil kunne hente Vaaben.

Vort Land ¹/₁₁ 06.

Bestandig har Krigen — trods al Tale om Fred — udøvet sin ejendommelige Magt over Menneskenes Sind, og Fortællinger om Krig og Skildringer af Krig har altid været sikre paa at fange Tilhørernes Opmærksomhed og Læserens Interesse. Det kan da betegnes som en særlig god Idé, naar Kapt. Bruun nu er begyndt Udgivelsen af et stort, kulturhistorisk Værk om Krigen og dens Udvikling gennem Aartusinder — — — vor Literatur bliver et stort og betydningsfuldt Værk rigere.

Nyborg Avis ²⁵/₁₁ 06:

Forfatterens Navn borger for en paa én Gang sagkyndig og populær Fremstilling.

Odense Avis ⁷/₁₁ 06:

Det er saaledes et Værk, der har Udsigt til at vinde en Mængde Læsere.

Nationaltidende ⁷/₁₁ 06:

Værket tegner, efter det Indtryk man faar, til at blive overordentlig interessant, og hvad Udstyrelsen angaar baade rigt og nobelt.

Kaptajn Bruuns Skildring er den første samlede Fremstilling, der udgives paa Dansk af Krigen, som den har udviklet sig fra Oldtiden og indtil vore Dage, og den har hverken til Formaal at blæse Fanfare for Krig eller at agitere ensidigt for Fredssagen, men kun at beskrive Krigen, som den var og er — som Historiens mest storslaaede Drama. — — — Det bliver øjensynlig et virkeligt Pragtværk.

Ekstrabladet ^{9/11} 06:

— det vil blive et enestaaende interessant Værk, alene paa Grund af det overvældende Billedstof. Foruden c. 800 Illustrationer vil „Krig gennem Aart.“ bringe c. 70 Kunstbilag i fint udførte Tontryk. „Krig gennem Aartusinder“ bliver en værdifuld Forøgelse til vor danske historiske Literatur.

Fyens Venstreblad ^{11/11} 06:

En samlet Fremstilling af Krigen har jo ikke hidtil eksisteret — Værket vil blive redigeret af den bekendte vidtberejste Kaptajn Daniel Bruun, og der er ingen Tvivl om, at det vil finde sine interesserede Læsere.

Dannebrog ^{10/11} 06:

Kaptajn Bruun er en i den beskrivende Literatur forfaren Mand, der forstaar at sigte sit Stof og er Herre over den lette og dog fængslende Form. Som Følge heraf, og ogsaa fordi Forf. omfatter sit Emne med stor, personlig og videnskabelig Interesse tør det forudses, at Værket vil løse den Opgave, det har sat sig: at give en populær, historisk korrekt og samtidig underholdende Oversigt over Menneskehedens Krige, paa en tiltalende og tilfredsstillende Maade.

Østsjællands Avis ^{11/11} 06:

Forlaget har henvendt sig til den rette Mand, som vil vise sig at være Opgaven voksen.

Bornholms Social Demokrat ^{9/11} 06:

— mere fængsles af de livlige Skildringer om Krigen og dens Aarsager. Folkeslagenes Historie er skrevet gennem Krigen. Dens Opgang og Undergang fulgte med Krigsfakten. Den har hævet Enkeltmand og hele Folket op fra ingen Ting til at være Klodens Behersker.

Kaptajn Bruuns Bog har sin Mission at udføre som Fredsforkynder, selv om den kun handler om Krig.

Viborg Stiftstidende ^{9/11} 06:

— hvad Udstyrelsen angaar baade rigt og nobelt — øjensynligt et virkeligt Pragtværk.

Løgstør Avis ^{9/11} 06:

— — — i det hele pragtfuldt udstyret. Værket kan derfor gøre Regning paa et stort Publikum.

Redaktør S. Kjeldskovs Generalkorrespondance:

Hvad enten man er Fredsven eller ej, maa man absolut føle en dyb Interesse for de Verdensbegivenheder, der har flyttet Skellene mellem Folkene. Man har Indtrykket af, at Kapt. Bruuns Skildring er baade livlig og objektiv; han har aabenbart ikke mindste Tilbøjelighed til at virke som Agitator hverken i den ene eller anden Retning.

Københavns Amts Folketidende ^{9/11} 06:

— — det synes ikke at være uberettiget, naar Forlaget benytter Benævnelsen: Pragtværk, idet der paa Udstyrelsen intet er sparet ligesom Billedstoffet fremtræde baade righoldigt og smukt.

Middagsposten ^{11/11} 06:

Det er lykkedes Forlaget og Forfatteren at finde et Billedstof vedrørende Krigen, der er aldeles enestaaende; saaledes vil man, foruden Billeder fra vore Dages Krige, finde en Mængde Gengivelser af tyske, franske, engelske og russiske, berømte Malerier, suppleret med et omfattende historisk Materiale, en stor Række Portrætter af ledende Mænd, Hærførere, Soldatertyper, Oversigtskort og Slagplaner.

Hamar Stiftstidende ^{9/11} 06:

Skildringen er livlig. Værket ledsages af en Mængde Illustrationer i Kunsttryk.

Middagsposten ¹²/₁₁ 06:

Krigen er de rungende Klokkeslag paa Tidens store Urværk. Ustandselig gaar Udviklingen frem mod Fuldkommenhedens fjærne, lysende Tinder, Tiden gaar fra Evighed til Evighed, viser nye Horisonter og nye Maal, men Krigen er de manende Klemte, der fortæller, hvor langt vi endnu er borte fra Idealisme, hvor dybt endnu Vilddyret, der i glubende Brynde siger: Magt er Ret, ligger gemt i Menneskeslægten.

Fyens Social Demokrat ¹¹/₁₁ 06:

Holder Fortsættelsen, hvad dette Hæfte lover, og det er der ingen Grund til atvivle paa, vil der her blive skabt en nyttig Haandbog, et smukt Værk, der kan være en Pryd i hvert Hjem.

Jyllandsposten ¹¹/₁₁ 06:

Værket vil forme sig som en stor retrospektiv Udstilling af Krigskunstens Historie, som ved Kapt. Bruun som Fører vil blive en Øjens- og Ørensløst at gennemvandre.

Aarhus Stiftstidende ¹¹/₁₁ 06:

Det bliver et objektivt Værk om Krigen, som den er, ledsaget af et enestaaende Billedstof.

Norske Intelligenssedler ¹¹/₁₁ 06:

Stort Værk om Krigens Historie ned gennem Tiderne, lige fra Oldtiden ned til den russisk-japanske Krig. Skildringen er livlig. Værket ledsages af en Mængde Illustrationer og Kunstbilag.

Stavanger Aftenblad ¹⁸/₁₁ 06:

Det er et stort anlagt og vidtløftigt verk, det foretagssomme forlæggerfirma her har begyndt paa.

Nationaltidende ¹⁶/₁₁ 06:

Som den Soldat, Forfatteren er — man kunde vanskelig tænke sig en mere udpræget dansk Type paa det franske Begreb officier de troupe end netop Daniel Bruun — har han ikke sin Styrke i Stilens Kunst, men i Redegørelsens enkle, fortællende Klarhed og ærlige Jævnhed. Alt hvad der er opstilt ligger ham jo overmaade fjærnt, og derfor vil hans Fremstilling af det vældige Drama, han fortæller om, heller ikke paa et eneste Punkt komme til at snuble over den skarpe, men haarfine Grænse, der skiller det ophøjede fra det latterlige. Med Kapt. B. kan man være tryk. Som den sunde, fuldblodige Mand, han er, bliver hans Arbejde støt og ærligt. Han ved meget og fortæller godt. Mange vil faa Glæde af hans Førskab.

København ⁸/₁₁ 06:

Ingen aner Krigens Fremtids Veje. Ikke Moltke, der i den tyske Rigsdag slyngede ud disse stærke Ord: „Krigen er et Led i den af Gud indstiftede Verdensorden.“ Ikke Fredens — den evige Freds — Mænd, der i Tankerne ser Krudtrøgen svinde og Baalene og Brandene dø under enige Menneskeviljers Bud. Men Krigens Historie bliver ligefuldt det store Led af Menneskeslægten og Menneskelivs Historie. Historien om de dyre Sejre og de forsmædelige Nederlag, om Begejstringen og Modet, om Nationer i Rejsning og Nationer i de sidste, angstspændte Aandedrag, om Kløgt og Snille og stærke Sind og haarde Hjærner hos dem, som raadede de tusindvundne Traade, der blev Krigens Aarsag og Fejl. Daniel Bruuns gode Navn gaar i Borgen for, at Værket bliver som det lover. Thi hvad han skrev var jo altid præget af den solide grundige Dygtighed og den sobre, velplejede Form.

fh. A. CHRISTIANSENS FORLAG

(HERMANN-PETERSEN)

KØBENHAVN

Det Hoffensbergske Etabl. — Kbhvn.

Til Subskribenterne paa Guy de Maupassants samlede Værker:
Efterhaanden som de forskellige Bind foreligger afsluttede, kan hos Bøhandleren eller

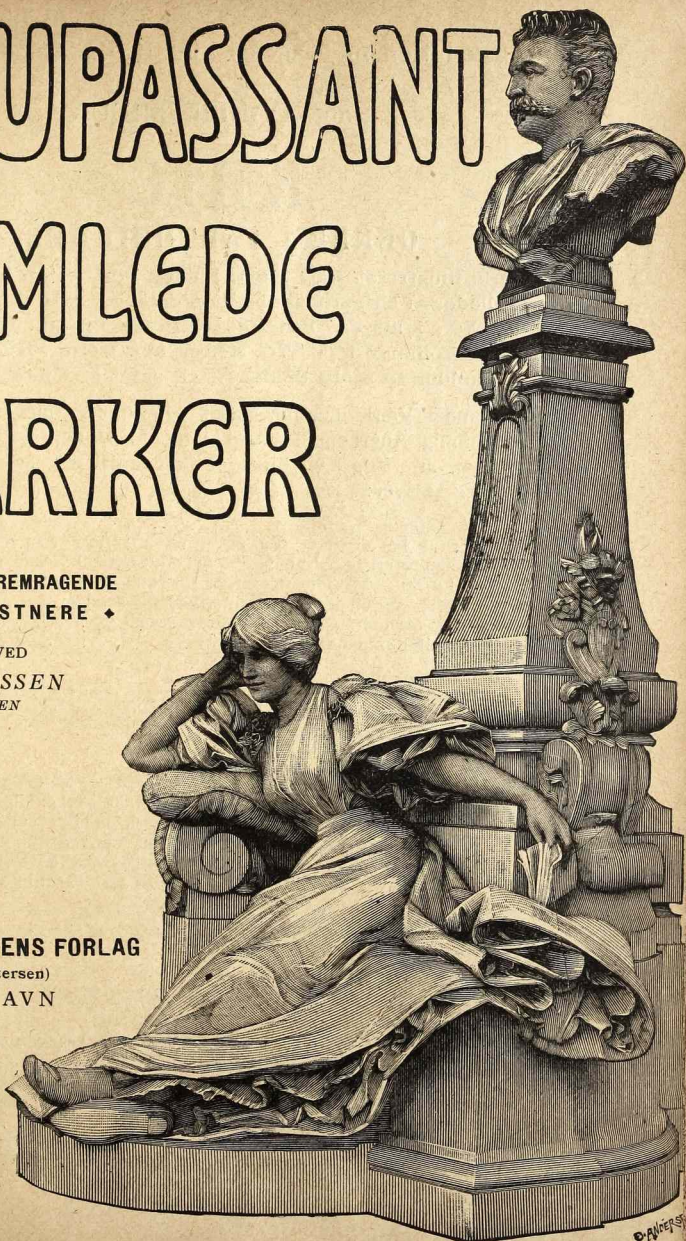
MAUPASSANT SAMLEDE VÆRKER

ILLUSTREDE AF FREMRAGENDE
♦ FRANSKE KUNSTNERE ♦

PAA DANSK VED
LOULOU LASSEN
F. MARCUSSEN

forhen **A. CHRISTIANSENS FORLAG**
(Hermann-Petersen)
KØBENHAVN

164. HEFTE
30 ØRE

Guy de Maupassants Monument i Park Monceau i Paris.

Subskription modtages i alle Boglader paa

Kapt. DANIEL BRUUN:

KRIG

GENNEM AARTUSINDER.

Pragtværk, illustreret med Kort, Planer, Portrætter, historiske Billeder og Billeder af Krigsredskaber samt Gengivelser af berømte Kunstneres Værker, i alt ca. 800 Illustrationer og ca. 70 Kunstbilag i Tontyrik, udkommer i ca. 70 Hefter à 50 Øre. Hvert Hefte indeholder to store 8sidede Ark samt et Kunstbilag.

Intet andet Værk indenfor dansk Literatur er blevet modtaget med mere enstemmig Anerkendelse end dette. I Hundreder af Anmeldelser fastslaaes det, at „Krig“ vil blive et Standard-Værk af høj Rang.

Saaledes skriver:

Berl. Tidende ^{3/11} 06:

Kaptajn Bruun har arbejdet paa dette Værk i flere Aar og selv samlet det meget store Billedmateriale. Han har afsøgt Museerne i Berlin og St. Germain og Fredsmuseet i Luzern, selv fotograferet de mærkeligste Mindesmærker, besøgt alle de større Valpladser og studeret Terrænforholdene samt opsøgt et stort nyt Materiale, snart gennem Memoirer saavel fra Førerne som de Menige, snart ved Samtaler med Øjenvidner til Kampene.

Socialdemokraten:

Det er stort anlagt og tegner til at blive en meget interessant krigshistorisk Billedbog, et Arsenal, hvorfra baade Tilhængere og Modstandere af Krigen vil kunne hente Vaaben.

Vort Land ^{1/11} 06.

Bestandig har Krigen — trods al Tale om Fred — udøvet sin ejendommelige Magt over Menneskenes Sind, og Fortællinger om Krig og Skildringer af Krig har altid været sikre paa at fange Tilhørernes Opmærksomhed og Læserens Interesse. Det kan da betegnes som en særlig god Idé, naar Kapt. Bruun nu er begyndt Udgivelsen af et stort, kulturhistorisk Værk om Krigen og dens Udvikling gennem Aartusinder — — — vor Literatur bliver et stort og betydningsfuldt Værk rigere.

Nyborg Avis ^{25/11} 06:

Forfatterens Navn borger for en paa én Gang sagkyndig og populær Fremstilling.

Odense Avis ^{7/11} 06:

Det er saaledes et Værk, der har Udsigt til at vinde en Mængde Læsere.

Nationaltidende ^{7/11} 06:

Værket tegner, efter det Indtryk man faar, til at blive overordentlig interessant, og hvad Udstyrelsen angaar baade rigt og nobelt.

Kaptajn Bruuns Skildring er den første samlede Fremstilling, der udgives paa Dansk af Krigen, som den har udviklet sig fra Oldtiden og indtil vore Dage, og den har hverken til Formaal at blæse Fanfare for Krig eller at agitere ensidigt for Fredssagen, men kun at beskrive Krigen, som den var og er — som Historiens mest storslaaede Drama. — — — Det bliver øjensynlig et virkeligt Pragtværk.

Ekstrabladet ^{9/11} 06:

— det vil blive et enestaaende interessant Værk, alene paa Grund af det overvældende Billedstof. Foruden c. 800 Illustrationer vil „Krig gennem Aart.“ bringe c. 70 Kunstbilag i fint udførte Tontryk. „Krig gennem Aartusinder“ bliver en værdifuld Forøgelse til vor danske historiske Literatur.

Fyens Venstreblad ^{11/11} 06:

En samlet Fremstilling af Krigen har jo ikke hidtil eksisteret — — Værket vil blive redigeret af den bekendte vidtberejste Kaptajn Daniel Bruun, og der er ingen Tvivl om, at det vil finde sine interesserede Læsere.

Dannebrog ^{10/11} 06:

Kaptajn Bruun er en i den beskrivende Literatur forfaren Mand, der forstaaer at sigte sit Stof og er Herre over den lette og dog fængslende Form. Som Følge heraf, og ogsaa fordi Forf. omfatter sit Emne med stor, personlig og videnskabelig Interesse tør det forudses, at Værket vil løse den Opgave, det har sat sig: at give en populær, historisk korrekt og samtidig underholdende Oversigt over Menneskehedens Krige, paa en tiltalende og tilfredsstillende Maade.

Østsjællands Avis ^{11/11} 06:

Forlaget har henvendt sig til den rette Mand, som vil vise sig at være Opgaven voksen.

Bornholms Social Demokrat ^{9/11} 06:

— mere fængsles af de livlige Skildringer om Krigen og dens Aarsager. Folkeslagenes Historie er skrevet gennem Krigene. Dens Opgang og Undergang fulgte med Krigsfaklen. Den har hævet Enkeltmand og hele Folket op fra ingen Ting til at være Klodens Behersker.

Kaptajn Bruuns Bog har sin Mission at udføre som Fredsforkynder, selv om den kun handler om Krig.

Viborg Stiftstidende ^{9/11} 06:

— hvad Udstyrelsen angaar baade rigt og nobelt — øjensynligt et virkeligt Pragtværk.

Løgstør Avis ^{9/11} 06:

— — — i det hele pragtfuldt udstyret. Værket kan derfor gøre Regning paa et stort Publikum.

Redaktør S. Kjeldskovs Generalkorrespondance:

Hvad enten man er Fredsven eller ej, maa man absolut føle en dyb Interesse for de Verdensbegivenheder, der har flyttet Skellene mellem Folkene. Man har Indtrykket af, at Kapt. Bruuns Skildring er baade livlig og objektiv; han har aabenbart ikke mindste Tilbøjelighed til at virke som Agitator hverken i den ene eller anden Retning.

Københavns Amts Folketidende ^{9/11} 06:

— — — det synes ikke at være uberettiget, naar Forlaget benytter Benævnelsen: Pragtværk, idet der paa Udstyrelsen intet er sparet ligesom Billedstoffet fremtræde baade righoldigt og smukt.

Middagsposten ^{11/11} 06:

Det er lykkedes Forlaget og Forfatteren at finde et Billedstof vedrørende Krigen, der er aldeles enestaaende; saaledes vil man, foruden Billeder fra vore Dages Krige, finde en Mængde Gengivelser af tyske, franske, engelske og russiske, berømte Male-rier, suppleret med et omfattende historisk Materiale, en stor Række Portrætter af ledende Mænd, Hærførere, Soldatertyper, Oversigtskort og Slagplaner.

Hamar Stiftstidende ^{9/11} 06:

Skildringen er livlig. Værket ledsages af en Mængde Illustrationer i Kunsttryk.

Middagsposten 12/11 06:

Krigen er de rungende Klokkeslag paa Tidens store Urværk. Ustandselig gaar Udviklingen frem mod Fuldkommenhedens fjærne, lysende Tinder, Tiden gaar fra Evighed til Evighed, viser nye Horisonter og nye Maal, men Krigen er de manende Klemte, der fortæller, hvor langt vi endnu er borte fra Idealisme, hvor dybt endnu Vilddyret, der i glubende Brynde siger: Magt er Ret, ligger gemt i Menneskeslægten.

Fyens Social Demokrat 11/11 06:

Holder Fortsættelsen, hvad dette Hæfte lover, og det er der ingen Grund til at vivle paa, vil der her blive skabt en nyttig Haandbog, et smukt Værk, der kan være en Pryd i hvert Hjem.

Jyllandsposten 11/11 06:

Værket vil forme sig som en stor retrospektiv Udstilling af Krigskunstens Historie, som det med Kapt. Bruun som Fører vil blive en Øjens- og Ørensløst at gennemvandre.

Aarhus Stiftstidende 11/11 06:

Det bliver et objektivt Værk om Krigen, som den er, ledsaget af et enestaaende Billedstof.

Norske Intelligenssedler 11/11 06:

Stort Værk om Krigens Historie ned gennem Tiderne, lige fra Oldtiden ned til den russisk-japanske Krig. Skildringen er livlig. Værket ledsages af en Mængde Illustrationer og Kunstbilar.

Stavanger Aftenblad 18/11 06:

Det er et stort anlagt og vidtløftigt verk, det foretagsomme forlæggerfirma her har begyndt paa.

Nationaltidende 18/11 06:

Som den Soldat, Forfatteren er — man kunde vanskelig tænke sig en mere udpræget dansk Type paa det franske Begreb officier de troupe end netop Daniel Bruun — har han ikke sin Styrke i Stilens Kunst, men i Redegørelsens enkle, fortællende Klarhed og ærlige Jævnhed. Alt hvad der er opstøltet ligger ham jo overmaade fjærnt, og derfor vil hans Fremstilling af det vældige Drama, han fortæller om, heller ikke paa et eneste Punkt komme til at snuble over den skarpe, men haarfine Grænse, der skiller det ophøjede fra det latterlige. Med Kapt. B. kan man være tryg. Som den sunde, fuldblodige Mand, han er, bliver hans Arbejde støt og ærligt. Han ved meget og fortæller godt. Mange vil faa Glæde af hans Førerskab.

København 8/11 06:

Ingen aner Krigens Fremtids Veje. Ikke Moltke, der i den tyske Rigsdag slyngede ud disse stærke Ord: „Krigen er et Led i den af Gud indstiftede Verdensorden.“ Ikke Fredens — den evige Freds — Mænd, der i Tankerne ser Krudtrøgen svinde og Baalene og Brandene dø under enige Menneskeviljers Bud. Men Krigens Historie bliver ligefuldt det store Led af Menneskeslægten og Menneskelivs Historie. Historien om de dyre Sejre og de forsmædelige Nederlag, om Begjstringen og Modet, om Nationer i Rejsning og Nationer i de sidste, angstspændte Aandedrag, om Kløgt og Snille og stærke Sind og haarde Hjærner hos dem, som radede de tusindtvundne Traade, der blev Krigens Aarsag og Fejl. Daniel Bruuns gade Navn gaar i Borgen for, at Værket bliver som det lover. Thi hvad han skrev, var jo altid præget af den solide grundige Dygtighed og den sobre, velplejede Form.

fh. A. CHRISTIANSENS FORLAG

(HERMANN-PETERSEN)

KØBENHAVN

Det Hoffensbergske Etabl. — Kbhvn.

Til Subskribenterne paa Guy de Maupassants samlede Værker!
Efterhaanden som de forskellige Bind foreligger afsultede, kan hos Boghandleren eller

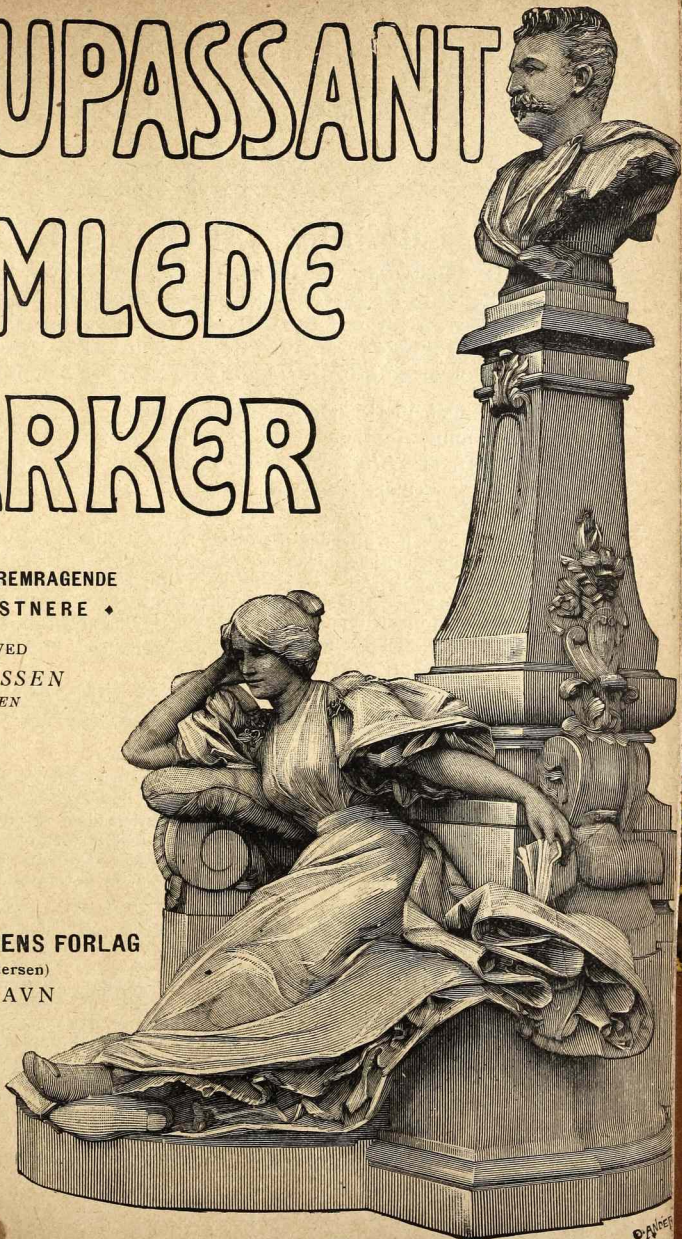
MAUPASSANT SAMLEDE VÆRKER

ILLUSTREREDE AF FREMRAGENDE
♦ FRANSKE KUNSTNERE ♦

PAA DANSK VED
LOULOU LASSEN
F. MARCUSSEN

forhen **A. CHRISTIANSENS FORLAG**
(Hermann-Petersen)
KØBENHAVN

166. HEFTE
30 ØRE

Guy de Maupassants Monument i Park Monceau i Paris

Subskription modtages i alle Boglader paa

Kapt. DANIEL BRUUN:

KRIG

GENNEM AARTUSINDER.

Pragtværk, illustreret med Kort, Planer, Portrætter, historiske Billeder og Billeder af Krigsredskaber samt Gengivelser af berømte Kunstneres Værker, i alt ca. 800 Illustrationer og ca. 70 Kunstbilag i Tontryk, udkommer i ca. 70 Hefter à 50 Øre. Hvert Hefte indeholder to store 8sidede Ark samt et Kunstbilag.

Intet andet Værk indenfor dansk Literatur er blevet modtaget med mere enstemmig Anerkendelse end dette. I Hundreder af Anmeldelser fastslaaes det, at „Krig“ vil blive et Standard-Værk af høj Rang.

Saaledes skriver:

Berl. Tidende ^{9/11} 06:

Kaptajn Bruun har arbejdet paa dette Værk i flere Aar og selv samlet det meget store Billedmateriale. Han har afsøgt Museerne i Berlin og St. Germain og Fredsmuseet i Luzern, selv fotograferet de mærkeligste Mindesmærker, besøgt alle de større Valpladser og studeret Terrænforholdene samt opsøgt et stort nyt Materiale, snart gennem Memoirer saavel fra Førerne som de Menige, snart ved Samtaler med Øjenvidner til Kampene.

Socialdemokraten:

Det er stort anlagt og tegner til at blive en meget interessant krigshistorisk Billedbog, et Arsenal, hvorfra baade Tilhængere og Modstandere af Krigen vil kunne hente Vaaben.

Vort Land ^{1/11} 06.

Bestandig har Krigen — trods al Tale om Fred — udøvet sin ejendommelige Magt over Menneskenes Sind, og Fortællinger om Krig og Skildringer af Krig har altid været sikre paa at fange Tilhørernes Opmærksomhed og Læserens Interesse. Det kan da betegnes som en særlig god Idé, naar Kapt. Bruun nu er begyndt Udgivelsen af et stort, kulturhistorisk Værk om Krigen og dens Udvikling gennem Aartusinder — — vor Literatur bliver et stort og betydningsfuldt Værk rigere.

Nyborg Avis ^{25/11} 06:

Forfatterens Navn borger for en paa én Gang sagkyndig og populær Fremstilling.

Odense Avis ^{7/11} 06:

Det er saaledes et Værk, der har Udsigt til at vinde en Mængde Læsere.

Nationaltidende ^{7/11} 06:

Værket tegner, efter det Indtryk man faar, til at blive overordentlig interessant, og hvad Udstyrelsen angaar baade rigt og nobelt.

Kaptajn Bruuns Skildring er den første samlede Fremstilling, der udgives paa Dansk af Krigen, som den har udviklet sig fra Oldtiden og indtil vore Dage, og den har hverken til Formaal at blæse Fanfare for Krig eller at agitere ensidigt for Fredssagen, men kun at beskrive Krigen, som den var og er — som Historiens mest storslaaede Drama. — — Det bliver øjensynlig et virkeligt Pragtværk.

Ekstrabladet ^{8/11} 06:

— — det vil blive et enestaaende interessant Værk, alene paa Grund af det overvældende Billedstof. Foruden c. 800 Illustrationer vil „Krig gennem Aart.“ bringe c. 70 Kunstbilag i fint udførte Tontryk. „Krig gennem Aartusinder“ bliver en værdifuld Forøgelse til vor danske historiske Literatur.

Fyens Venstreblad ^{11/11} 06:

En samlet Fremstilling af Krigen har jo ikke hidtil eksisteret — — Værket vil blive redigeret af den bekendte vidtberejste Kaptajn Daniel Bruun, og der er ingen Tvivl om, at det vil finde sine interesserede Læsere.

Dannebrog ^{10/11} 06:

Kaptajn Bruun er en i den beskrivende Literatur forfaren Mand, der forstaar at sigte sit Stof og er Herre over den lette og dog fængslende Form. Som Følge heraf, og ogsaa fordi Forf. omfatter sit Emne med stor, personlig og videnskabelig Interesse tør det forudses, at Værket vil løse den Opgave, det har sat sig: at give en populær, historisk korrekt og samtidig underholdende Oversigt over Menneskehedens Krige, paa en tiltalende og tilfredsstillende Maade.

Østsjællands Avis ^{11/11} 06:

Forlaget har henvendt sig til den rette Mand, som vil vise sig at være Opgaven voksen.

Bornholms Social Demokrat ^{9/11} 06:

— mere fængsles af de livlige Skildringer om Krigen og dens Aarsager. Folkeslagenes Historie er skrevet gennem Krigene. Dens Opgang og Undergang fulgte med Krigsfaklen. Den har hævet Enkeltmand og hele Folkeslag op fra ingen Ting til at være Klodens Behersker.

Kaptajn Bruuns Bog har sin Mission at udføre som Fredsforkynder, selv om den kun handler om Krig.

Viborg Stiftstidende ^{9/11} 06:

— hvad Udstyrelsen angaar baade rigt og nobelt — øjensynligt et virkeligt Pragtværk.

Løgstør Avis ^{9/11} 06:

— — i det hele pragtfuldt udstyret. Værket kan derfor gøre Regning paa et stort Publikum.

Redaktør S. Kjeldskovs Generalkorrespondance:

Hvad enten man er Fredsven eller ej, maa man absolut føle en dyb Interesse for de Verdensbegivenheder, der har flyttet Skellene mellem Folkene. Man har Indtrykket af, at Kapt. Bruuns Skildring er baade livlig og objektiv; han har aabenbart ikke mindste Tilbøjelighed til at virke som Agitator hverken i den ene eller anden Retning.

Københavns Amts Folketidende ^{9/11} 06:

— — det synes ikke at være uberettiget, naar Forlaget benytter Benævnelsen: Pragtværk, idet der paa Udstyrelsen intet er sparet ligesom Billedstoffet fremtræder baade righoldigt og smukt.

Middagsposten ^{11/11} 06:

Det er lykkedes Forlaget og Forfatteren at finde et Billedstof vedrørende Krigen, der er aldeles enestaaende; saaledes vil man, foruden Billeder fra vore Dages Krige, finde en Mængde Gengivelser af tyske, franske, engelske og russiske, berømte Male-rier, suppleret med et omfattende historisk Materiale, en stor Række Portrætter af ledende Mænd, Hærførere, Soldatertyper, Oversigtskort og Slagplaner.

Hamar. Stiftstidende ^{9/11} 06:

Skildringen er livlig. Værket ledsages af en Mængde Illustrationer i Kunsttryk.

Middagsposten ^{12/11} 06:

Krigen er de rungende Klokkeslag paa Tidens store Urværk. Ustandselig gaar Udviklingen frem mod Fuldkommenhedens fjærne, lysende Tinder, Tiden gaar fra Evighed til Evighed, viser nye Horisonter og nye Maal, men Krigen er de manende Klemte, der fortæller, hvor langt vi endnu er borte fra Idealisme, hvor dybt endnu Vilddyret, der i glubende Brynde siger: Magt er Ret, ligger gemt i Menneskeslægten.

Fyens Social Demokrat ^{11/11} 06:

Holder Fortsættelsen, hvad dette Hæfte lover, og det er der ingen Grund til at vivle paa, vil der her blive skabt en nyttig Haandbog, et smukt Værk, der kan være en Pryd i hvert Hjem.

Jyllandsposten ^{11/11} 06:

Værket vil forme sig som en stor retrospektiv Udstilling af Krigskunstens Historie, som det med Kapt. Bruun som Fører vil blive en Øjens- og Ørenslust at gennemvandre.

Aarhus Stiftstidende ^{11/11} 06:

Det bliver et objektvt Værk om Krigen, som den er, ledsaget af et enestaaende Billedstof.

Norske Intelligenssedler ^{11/11} 06:

Stort Værk om Krigens Historie ned gennem Tiderne, lige fra Oldtiden ned til den russisk-japanske Krig. Skildringen er livlig. Værket ledsages af en Mængde Illustrationer og Kunstblag.

Stavanger Aftenblad ^{18/11} 06:

Det er et stort anlagt og vidtløftigt verk, det foretagsomme forlæggerfirma her har begyndt paa.

Nationaltidende ^{18/11} 06:

Som den Soldat, Forfatteren er — man kunde vanskelig tænke sig en mere udpræget dansk Type paa det franske Begreb officier de troupe end netop Daniel Bruun — har han ikke sin Styrke i Stilens Kunst, men i Redegørelsens enkle, fortællende Klarhed og ærlige Jævnhed. Alt hvad der er opstylt ligger ham jo overmaade fjærnt, og derfor vil hans Fremstilling af det vældige Drama, han fortæller om, heller ikke paa et eneste Punkt komme til at snuble over den skarpe, men haarfine Grænse, der skiller det ophøjede fra det latterlige. Med Kapt. B. kan man være tryg. Som den sunde, fuldblodige Mand, han er, bliver hans Arbejde støt og ærligt. Han ved meget og fortæller godt. Mange vil faa Glæde af hans Førerskab.

København ^{8/11} 06:

Ingen aner Krigens Fremtids Veje. Ikke Moltke, der i den tyske Rigsdag slyngede ud disse stærke Ord: „Krigen er et Led i den af Gud indstiftede Verdensorden.“ Ikke Fredens — den evige Freds — Mænd, der i Tankerne ser Krudtrøgen svinde og Baalene og Brandene dø under enige Menneskeviljers Bud. Men Krigens Historie bliver ligefuldt det store Led af Menneskeslægten og Menneskelivs Historie. Historien om de dyre Sejre og de forsmædelige Nederlag, om Begjæstringen og Modet, om Nationer i Rejsning og Nationer i de sidste, angstspændte Aandedrag, om Kløgt og Snille og stærke Sind og haarde Hjærner hos dem, som raadede de tusindtvundne Traade, der blev Krigens Aarsag og Fejl. Daniel Bruuns gode Navn gaar i Borgen for, at Værket bliver som det lover. Thi hvad han skrev, var jo altid præget af den solide grundige Dygtighed og den sobre, velplejede Form.

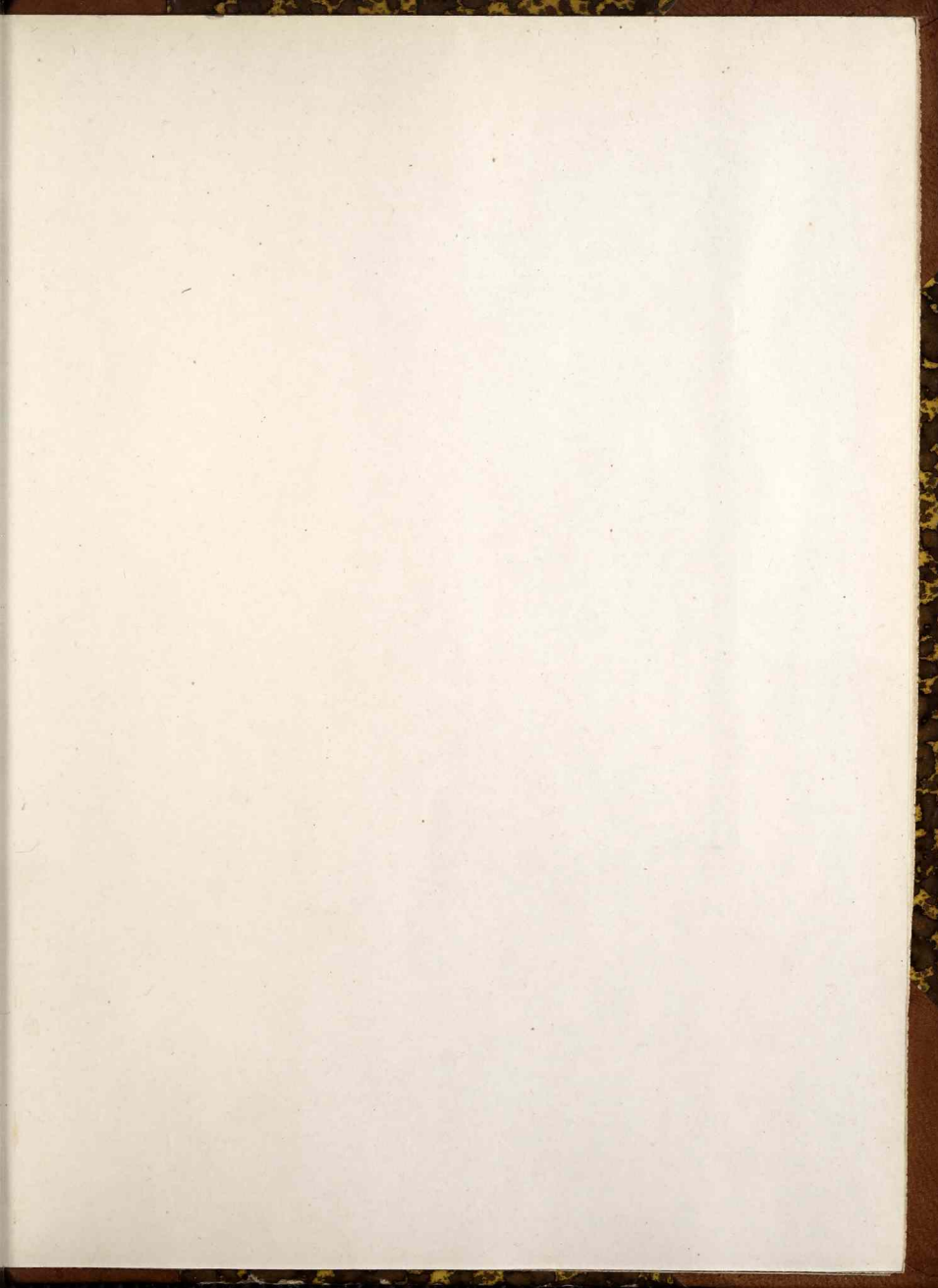
fh. A. CHRISTIANSENS FORLAG

(HERMANN-PETERSEN)

KØBENHAVN

Det Hoffensbergske Etabl. — Kbhvn.

Til Subskribenterne paa Guy de Maupassants samlede Værker!
Efterhaanden som de forskellige Bind foreligger afsluttede, kan hos Boghandleren eller hos Forlaget bestilles stillvulde komponerede Bind til en Pris af 90 Øre pr. Stk. Indholdet af

GUY DE
MAU-
PASSANT

Masken

forhen
A. Christian-
sens Forlag
København

